

ΕΤΗΣΙΑ
ΟΙΚΟ
ΝΟΜΙΚΗ
ΕΚΘΕΣΗ

ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ
ΧΡΗΣΗΣ

Ν 3556/2007 ΑΡΘΡΟ 4

2019

ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΕΤΡΕΛΙΑ

**ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2019**

(N 3556/2007, άρθρο 4)

ΑΘΗΝΑ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2020

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Ελεγχμένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις	04
1.1	Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Ομίλου	04
1.2	Οικονομικές Καταστάσεις Μητρικής Εταιρείας	88
2.	Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου	157
3.	Δήλωση Προέδρου, Διευθύνοντος Συμβούλου και ενός Μέλους του ΔΣ για αληθινή απεικόνιση των στοιχείων της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης	206
4.	Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ελεγκτή επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων	209
5.	Πρόσθετες πληροφορίες και στοιχεία απόφασης 7/448/11.10.07 ΔΣ Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς	222
5.1	Πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν 3401/2005	222
5.2	Συνοπτικά Οικονομικά στοιχεία – Δημοσίευση στον τύπο	225
5.3	Διαδικτυακός τόπος	232

1. Ελεγχμένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

1.1 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Ομίλου

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.

Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

σύμφωνα με τα

Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»)

όπως έχουν εκδοθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ**

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ

Γ.Ε.ΜΗ: 000296601000

ΑΡ.Μ.Α.Ε: 2443/06/Β/86/23

ΕΔΡΑ: ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ 8^Α, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Στοιχεία Επιχείρησης	8
Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	9
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	10
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	11
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	12
Σημειώσεις επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων	13
1 Γενικές πληροφορίες	13
2 Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών	13
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων	13
2.2 Ενοποίηση Οικονομικών Καταστάσεων	19
2.3 Ενοποιήσεις επιχειρήσεων	20
2.4 Πληροφόρηση κατά τομέα	21
2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές	21
2.6 Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	22
2.7 Ενσώματα πάγια	22
2.8 Κόστος δανεισμού	23
2.9 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	24
2.10 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων	24
2.11 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	25
2.12 Χρηματοοικονομικά μέσα - αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση	26
2.13 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων	28
2.14 Κρατικές επιχορηγήσεις	28
2.15 Αποθέματα	29
2.16 Εμπορικές απαιτήσεις	29
2.17 Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	29
2.18 Μετοχικό κεφάλαιο	29
2.19 Δανεισμός	29
2.20 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία	30
2.21 Παροχές στο προσωπικό	31
2.22 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	32
2.23 Προβλέψεις	32
2.24 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις	32
2.25 Αναγνώριση εσόδων	33
2.26 Μισθώσεις – ΔΛΠ 17 εφαρμόσιμο έως 31 Δεκεμβρίου 2018	34
2.27 Διανομή μερισμάτων	34
2.28 Συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης	34
2.29 Αλληλές στις λογιστικές πολιτικές	34
2.30 Συγκριτικά στοιχεία	34
3 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	35
3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου	35

3.2	Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου	39
3.3	Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών	40
4	Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις	41
5	Πληροφόρηση κατά τομέα	44
6	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	48
7	Δικαιώματα χρήσης παγίων	50
8	Ασώματες ακινητοποιήσεις	51
9	Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	53
10	Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	57
11	Αποθέματα	57
12	Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	58
13	Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	59
14	Μετοχικό κεφάλαιο	60
15	Αποθεματικά	60
16	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	62
17	Δανεισμός	63
18	Υποχρεώσεις μισθώσεων	66
19	Αναβαλλόμενη φορολογία	67
20	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	68
21	Προβλέψεις	71
22	Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	71
23	Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα	72
24	Ανάληψη εξόδων ανά είδος (φύση)	73
25	Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	73
26	Λοιπά έσοδα /(έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές)	74
27	Χρηματοοικονομικά (έξοδα)/έσοδα – καθαρά	74
28	Ζημιές / κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	75
29	Φόρος Εισοδήματος	75
30	Κέρδη ανά μετοχή	77
31	Μερίσματα	77
32	Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	78
33	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις	78
34	Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις	82
35	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	82
36	Κύριες θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες που ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις	84
37	Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού	86

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ιωάννης Παπαθανασίου - Πρόεδρος Δ.Σ. (Από 7/08/2019)
Ανδρέας Σιάμισις - Διευθύνων Σύμβουλος (Από 7/08/2019)
Γεώργιος Αλεξόπουλος - Μέλος
Θεόδωρος-Αχιλλέας Βάρδας - Μέλος
Μιχαήλ Κεφαλογιάννης - Μέλος (Από 7/08/2019)
Αλέξανδρος Μεταξάς - Μέλος (Από 7/08/2019)
Ιορδάνης Αϊβάζης - Μέλος (Από 7/08/2019)
Λουκάς Παπάζογλου - Μέλος (Από 7/08/2019)
Αθικιάδης-Κωνσταντίνος Ψάρρας - Μέλος (Από 7/08/2019)
Θεόδωρος Πανταλάκης - Μέλος
Σπυρίδων Παντελιάς - Μέλος
Γεώργιος Παπακωνσταντίνου - Μέλος
Κωνσταντίνος Παπαγιαννόπουλος - Μέλος

ΑΛΛΑ ΜΕΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ

Ευστάθιος Τσοτσορός - Πρόεδρος Δ.Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος
(Έως 7/08/2019)
Γεώργιος Γρηγορίου - Μέλος (Έως 7/08/2019)
Δημήτριος Κοντοφάκας - Μέλος (Έως 7/08/2019)
Βασίλειος Κουνέλης - Μέλος (Έως 7/08/2019)
Λουδοβίκος Κωτσονόπουλος - Μέλος (Έως 7/08/2019)
Χρήστος Τσίτσικας - Μέλος (Έως 7/08/2019)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΔΡΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Χειμάρρας 8Α, 151 25 Μαρούσι, Ελλάδα

Γ.Ε.ΜΗ.

000296601000

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Μη κυκλοφορούν Ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	6	3.297.668	3.268.928
Δικαιώματα χρήσης παγίων	2,7	242.934	-
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	8	104.426	105.617
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	9	384.747	390.091
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	19	59.358	64.109
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	3	1.356	634
Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	10	55.438	73.922
		4.145.927	3.903.301
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Αποθέματα	11	1.012.802	993.031
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	12	748.153	776.487
Φόρος εισοδήματος εισπρακτέος	29	91.391	37.466
Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση		2.520	3.133
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	23	3.474	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	13	1.088.198	1.275.159
		2.946.538	3.085.276
Σύνολο ενεργητικού		7.092.465	6.988.577
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	14	1.020.081	1.020.081
Αποθεματικά	15	276.972	258.527
Αποτελέσματα εις νέον		964.972	1.052.164
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής		2.262.025	2.330.772
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		64.548	63.959
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		2.326.573	2.394.731
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Έντοκα δάνεια	17	1.610.094	1.627.171
Υποχρεώσεις μισθώσεων	2,18	169.357	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	19	213.495	185.744
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	20	180.398	163.514
Προβλέψεις	21	25.625	38.238
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	22	28.376	28.852
		2.227.345	2.043.519
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	16	1.401.732	1.349.153
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	23	-	16.387
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	29	7.147	75.119
Έντοκα δάνεια	17	1.022.270	1.108.785
Υποχρεώσεις μισθώσεων	2,18	30.537	-
Μερίσματα πληρωτέα		76.861	883
		2.538.547	2.550.327
Σύνολο υποχρεώσεων		4.765.892	4.593.846
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		7.092.465	6.988.577

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος 2019 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 27 Φεβρουαρίου 2020.

Ανδρέας Σιάμισης
Διευθύνων Σύμβουλος

Κρίστιαν Τόμας
Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου

Στέφανος Παπαδημητρίου
Διευθυντής Λογιστικής

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ			
ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	5	8.856.965	9.769.155
Κόστος πωληθέντων	24	(8.051.806)	(8.769.769)
Μικτό κέρδος		805.159	999.386
Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης	24	(329.711)	(324.430)
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	24	(140.012)	(150.518)
Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	25	(4.843)	(1.403)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα/ (έξοδα) και άλλα κέρδη/ (ζημιές)	26	10.351	(8.823)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		340.944	514.212
Χρηματοοικονομικά έσοδα	27	5.843	3.827
Χρηματοοικονομικά έξοδα	27	(146.303)	(149.532)
Χρηματοοικονομικά έξοδα μισθώσεων	18,27	(10.081)	-
(Ζημιές)/ κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	28	(1.255)	2.194
Κέρδη/ (ζημιές) από επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις & κοινοπραξίες	9	17.862	(1.771)
Κέρδη προ φόρων		207.010	368.930
Φόρος εισοδήματος	29	(43.434)	(154.218)
Καθαρά κέρδη έτους		163.576	214.712
Κέρδη/ (ζημιές) αποδοτέα σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		160.798	211.614
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		2.778	3.098
		163.576	214.712
Λοιπά Συνοδικά Εισοδήματα / (Ζημιές)			
Λοιπά Συνοδικά Εισοδήματα που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων (μετά φόρων):			
Αναλογιστικά κέρδη/ (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	20	(12.369)	(11.012)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	15	544	(695)
Λοιπά συνοδικά έσοδα/ (έξοδα) από επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	15	(188)	(288)
		(12.013)	(11.995)
Λοιπά Συνοδικά Εισοδήματα που ενδέχεται να ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων (μετά φόρων):			
Κέρδη/ (ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	15	12.890	(5.006)
Ανατινάζομαι πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνοδικών εισοδημάτων	15	1.501	(14.920)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις		272	(745)
		14.663	(20.671)
Λοιπά συνοδικά εισοδήματα / (ζημιές) καθαρά από φορολογία		2.650	(32.666)
Συγκεντρωτικά συνοδικά έσοδα/ (ζημιές) έτους μετά από φόρους		166.226	182.046
Συγκεντρωτικά συνοδικά έσοδα/ (έξοδα) αποδοτέα σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		163.425	178.958
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		2.801	3.088
		166.226	182.046
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	30	0,53	0,69

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ**ΑΠΟΔΙΔΟΜΕΝΑ ΣΤΟΥΣ ΜΕΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ**

	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017 (δημοσιευμένο)		1.020.081	358.056	930.522	2.308.659	62.915	2.371.574
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής			166	(3.469)	(3.303)	-	(3.303)
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018 (αναπροσαρμοσμένο)		1.020.081	358.222	927.053	2.305.356	62.915	2.368.271
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων στην εύλογη αξία	15	-	(700)	-	(700)	5	(695)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	15	-	(740)	-	(740)	(5)	(745)
Αναλογιστικά κέρδη/ (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	15	-	(11.002)	-	(11.002)	(10)	(11.012)
Κέρδη/ (ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	15	-	(5.006)	-	(5.006)	-	(5.006)
Λοιπά συνολικά έσοδα/ (έξοδα) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	15	-	(288)	-	(288)	-	(288)
Αναξινόμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	15	-	(14.920)	-	(14.920)	-	(14.920)
Λοιπά συνολικά έσοδα/ (έξοδα)			(32.656)	-	(32.656)	(10)	(32.666)
Καθαρά κέρδη/ (ζημιές) έτους		-	-	211.614	211.614	3.098	214.712
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα/ (ζημιές) για τη χρήση		-	(32.656)	211.614	178.958	3.088	182.046
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	14	-	(93)	(1.121)	(1.214)	-	(1.214)
Αγορά ιδίων μετοχών	15	-	(683)	-	(683)	-	(683)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό	15	-	1.214	-	1.214	-	1.214
Συμμετοχή μειοψηφίας στην αύξηση μετ. κεφ. θυγατρικής		-	-	-	-	17	17
Μεταφορά στα αποθεματικά από τα αποτελέσματα εις νέον	15	-	(17.319)	17.319	-	-	-
Φόρος ενδο-ομιλικών μερισμάτων χρήσης		-	-	(123)	(123)	-	(123)
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		-	-	-	-	(2.061)	(2.061)
Μερίσματα		-	(76.408)	(76.408)	(152.816)	-	(152.816)
Μεταφορά στο τακτικό αποθεματικό		-	26.170	(26.170)	-	-	-
Μεταφορά ληφθείσας επιχορήγησης σε αφορολόγητο αποθεματικό	15	-	80	-	80	-	80
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018		1.020.081	258.527	1.052.164	2.330.772	63.959	2.394.731
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019		1.020.081	258.527	1.052.164	2.330.772	63.959	2.394.731
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων στην εύλογη αξία	15	-	525	-	525	19	544
Αναξινόμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	15	-	1.501	-	1.501	-	1.501
Κέρδη/ (ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	15	-	12.890	-	12.890	-	12.890
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	15	-	(188)	-	(188)	-	(188)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	15	-	271	-	271	1	272
Μεταφορά ληφθείσας επιχορήγησης σε αφορολόγητο αποθεματικό	15	-	(12.372)	-	(12.372)	3	(12.369)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/ (ζημιές)		-	2.627	-	2.627	23	2.650
Καθαρά κέρδη/ (ζημιές) περιόδου		-	-	160.798	160.798	2.778	163.576
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα/ (ζημιές) για την περίοδο		-	2.627	160.798	163.425	2.801	166.226
Αποτέλεσμα από απόκτηση μη ελεγχουσών συμμετοχών σε συνδεδεμένη εταιρεία	0	-	-	(2.482)	(2.482)	-	(2.482)
Έξοδα έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου	0	-	-	(342)	(342)	-	(342)
Μεταφορά σε τακτικό και αφορολόγητο αποθεματικό	15	-	15.818	(15.818)	-	-	-
Συμμετοχή μετοχών μειοψηφίας σε αυξήσεις μετ. κεφ. θυγατρικής		-	-	-	-	34	34
Φόρος ενδο-ομιλικών μερισμάτων	0	-	-	(122)	(122)	-	(122)
Μερίσματα σε μετόχους μειοψηφίας		-	-	-	-	(2.246)	(2.246)
Μερίσματα		-	-	(229.226)	(229.226)	-	(229.226)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019		1.020.081	276.972	964.972	2.262.025	64.548	2.326.573

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

	Σημ.	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
		31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	32	634.718	652.291
Εισπραχθείς / (καταβληθείς) φόρος εισοδήματος		(148.655)	(4.918)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		486.063	647.373
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	6,8	(241.045)	(156.713)
Είσπραξη από πώληση ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων		1.616	277
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες		(10.295)	-
Αγορά θυγατρικής, καθαρής από χρηματικά διαθέσιμα	36	(5.341)	(1.298)
Καταβολή τιμήματος εξαγοράς μη ελεγχουσών συμμετοχών θυγατρικής		-	(16.000)
Εισπραχθείσες επιδοτήσεις		439	299
Εισπραθέντες τόκοι	27	5.843	3.827
Προκαταβολές για δικαιώματα χρήσης παγίων		(717)	-
Μερίσματα εισπραθέντα	9	30.490	307.735
Είσπραξη από πώληση περιουσιακών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση		1.334	-
Εισπράξεις από πώληση επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους		19	265
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(217.657)	138.392
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Τόκοι καταβληθέντες		(150.411)	(140.755)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της εταιρείας		(153.248)	(148.767)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της μειοψηφίας		(2.246)	(2.061)
Απόκτηση ιδίων μετοχών		-	(683)
Συμμετοχή μειοψηφίας στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής		34	17
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια		514.700	409.694
Εξοφλήσεις δανείων		(625.581)	(506.358)
Πληρωμές υποχρεώσεων μίσθωσης - κεφάλαιο	18	(30.712)	-
Πληρωμές υποχρεώσεων μίσθωσης - τόκοι	18	(10.081)	-
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(457.545)	(388.913)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		(189.139)	396.852
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή του έτους	13	1.275.159	873.261
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		2.179	5.046
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		(189.139)	396.852
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος του έτους	13	1.088.198	1.275.159

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

1. Γενικές πληροφορίες

Η εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (εφεξής καλούμενη «Εταιρεία» ή «Ελληνικά Πετρέλαια») είναι η μητρική εταιρεία του Ομίλου Ελληνικά Πετρέλαια (εφεξής «Όμιλος»). Οι εταιρείες του Ομίλου δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας κυρίως στην Ελλάδα, τη Νοτιανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο. Οι δραστηριότητες του Ομίλου περιλαμβάνουν τη διύλιση και εμπορία προϊόντων πετρελαίου, την παραγωγή και εμπορία πετροχημικών προϊόντων και την έρευνα για υδρογονάνθρακες. Ο Όμιλος παρέχει επίσης μηχανολογικές υπηρεσίες, ενώ μέσω των συμμετοχών του στη ΔΕΠΑ και την Elpedison B.V., δραστηριοποιείται και στον τομέα εμπορίας φυσικού αερίου καθώς και στην παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας.

Η μητρική εταιρεία εδρεύει στην Ελλάδα, Χειμάρρας 8Α, 151 25 Μαρούσι. Οι μετοχές της εταιρείας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών και στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου μέσω GDRs.

Οι ατομικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος 2019 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 27 Φεβρουαρίου 2020. Οι Μέτοχοι της Εταιρείας έχουν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις μετά τη δημοσίευσή τους.

2. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

Οι σημαντικές λογιστικές πολιτικές που ακολουθήθηκαν κατά τη σύνταξη των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων παρατίθενται ακολούθως. Οι λογιστικές πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλα τα έτη εκτός εάν έχει δηλωθεί διαφορετικά.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν υιοθετηθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ») και παρουσιάζουν την οικονομική θέση, τα αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές του Ομίλου με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Η Διοίκηση θεωρεί ότι η αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας αποτελεί την κατάλληλη βάση προετοιμασίας της παρούσας οικονομικής πληροφόρησης.

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός των κατωτέρω:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία – κάποια από τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία
- Στοιχεία ενεργητικού που σχετίζονται με υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία – αποτίμηση στην εύλογη αξία
- Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση – αποτίμηση στη χαμηλότερη τιμή ανάμεσα στην τρέχουσα και την εύλογη αξία μείον τυχόν εξόδων που απαιτούνται για την πώληση

Η προετοιμασία των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και παραδοχών καθώς και την κρίση της Διοίκησης σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών. Σημαντικές παραδοχές από τη Διοίκηση για την εφαρμογή των λογιστικών μεθόδων της Εταιρείας αναφέρονται στη σημείωση 4 «Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές». Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις στις οποίες προβαίνει η Διοίκηση αξιολογούνται συνεχώς και βασίζονται σε εμπειρικά δεδομένα και άλλους παράγοντες συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα που θεωρούνται αναμενόμενα υπό εύλογες συνθήκες.

2.1.1 Αλλαγές σε πρότυπα και διερμνείες

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμνείες που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Οι λογιστικές αρχές και οι υπολογισμοί βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη των Ετήσιων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 και έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται, πλην των κάτωθι αναφερόμενων τροποποιήσεων, οι οποίες υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο κατά την 1 Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος εφάρμοσε για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 16 (Μισθώσεις). Η φύση και η επίδραση αυτών των αλλαγών αναλύονται παρακάτω, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ. Διάφορες άλλες τροποποιήσεις και ερμηνείες εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά κατά το 2019 αλλά δεν είχαν σημαντικές επιπτώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019, εκτός της Διερμνείας ΕΔΔΠΧΑ 23.

- **ΔΠΧΑ 16:** Το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά την υπάρχουσα λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων βάσει των ΔΛΠ 17 *Μισθώσεις*, ΕΔΔΠΧΑ 4 *Προσδιορισμός των συμφωνιών που περιέχουν μίσθωση*, SIC 15 *Λειτουργικές Μισθώσεις – Κίνητρα* και SIC 27 *Αξιολόγηση συναλλαγών που έχουν τη νομική μορφή μίσθωσης*. Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των μισθώσεων και απαιτεί από τον μισθωτή να αναγνωρίζει όλες τις μισθώσεις στις οικονομικές του καταστάσεις, με ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο, με ορισμένες εξαιρέσεις.

Ο Όμιλος εφάρμοσε για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 16 την 1 Ιανουαρίου 2019, χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση, βάσει της οποίας η αναδρομική επίδραση της εφαρμογής του προτύπου καταχωρήθηκε την ημερομηνία αυτή. Τα συγκριτικά στοιχεία δεν έχουν αναδιατυπωθεί.

Ο Όμιλος χρησιμοποίησε την εξαίρεση που παρέχεται από το πρότυπο αναφορικά με τον προσδιορισμό των μισθώσεων. Αυτό πρακτικά σημαίνει πως εφάρμοσε τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16 σε όλες τις συμβάσεις που ήταν σε ισχύ κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 και είχαν αναγνωρισθεί ως μισθώσεις με βάση το ΔΛΠ 17 και την ΕΔΔΠΧΑ 4. Επιπλέον ο Όμιλος χρησιμοποιεί τις εξαιρέσεις του προτύπου αναφορικά με τις μισθώσεις παγίων χρονικής περιόδου μικρότερης των 12 μηνών που δεν περιλαμβάνουν δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και με τις μισθώσεις χαμηλής αξίας. Τέλος ο Όμιλος εφαρμόζει ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε κάθε κατηγορία μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά (όπως μισθώσεις με αντίστοιχη διάρκεια, για παρόμοια πάγια και σε αντίστοιχο οικονομικό περιβάλλον).

Η επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 (αύξηση/(μείωση)) έχει ως εξής:

Απαιτήσεις	
Δικαιώματα χρήσης παγίων	230.848
Ενσώματα πάγια περυσιακά στοιχεία	(6.259)
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις - προκαταβολές	(37.509)
Δικαιώματα μισθώσεων χώρων	(9.940)
Σύνολο Απαιτήσεων	177.140
Υποχρεώσεις	
Υποχρεώσεις μισθώσεων	180.198
Δανεισμός	(3.058)
Σύνολο Απαιτήσεων	177.140

α) Φύση της επίδρασης της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16

Ο Όμιλος έχει συμβάσεις μίσθωσης για ακίνητα και εξοπλισμό πρατηρίων καυσίμων, μηχανήματα και μηχανολογικό εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα. Προγενέστερα της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16, ο Όμιλος (ως μισθωτής), ταξινομούσε τις μισθώσεις είτε ως χρηματοδοτικές (όπου ο Όμιλος διατηρούσε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας), είτε ως λειτουργικές. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνταν με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμεριζόταν μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων. Το μέρος του κόστους χρηματοδότησης της μίσθωσης που αντιστοιχούσε σε τόκους αναγνωριζόταν στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, ενώ οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, απεικονίζονταν στα «Δάνεια». Μισθώσεις όπου ένα σημαντικό μέρος των κινδύνων και των οφελών της ιδιοκτησίας διατηρούνταν από τον εκμισθωτή ταξινομούσαν ως λειτουργικές μισθώσεις και δεν κεφαλαιοποιούνταν, ενώ οι πληρωμές για λειτουργικές μισθώσεις αναγνωριζόταν στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τυχόν προπληρωθέντα μισθώματα περιλαμβάνονταν στους «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις», ενώ τα δεδουλευμένα μισθώματα περιλαμβάνονταν στους «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις».

Κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16, ο Όμιλος εφάρμοσε ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο για όλες τις μισθώσεις, εκτός από κάποιες εξαιρέσεις για τις μισθώσεις χαμηλής αξίας. Το πρότυπο παρέχει συγκεκριμένες απαιτήσεις μετάβασης καθώς και πρακτικές διευκλίνουσες, οι οποίες εφαρμόστηκαν από τον Όμιλο.

】 Μισθώσεις που προηγουμένως ταξινομούσαν ως χρηματοδοτικές

Ο Όμιλος δεν άλλαξε τις προϋπάρχουσες λογιστικές αξίες των παγίων και των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του προτύπου για μισθώσεις που ήταν ταξινομημένες ως χρηματοδοτικές (τα δικαιώματα χρήσης παγίων και οι υποχρεώσεις μισθώσεων ισούνται με τα μισθωμένα πάγια και υποχρεώσεις υπό το ΔΛΠ 17 στα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία και στα δάνεια αντίστοιχα). Οι απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16 εφαρμόστηκαν στις μισθώσεις αυτές από την 1 Ιανουαρίου 2019.

Μισθώσεις που προηγουμένως ταξινομούταν ως λειτουργικές

Ο Όμιλος αναγνώρισε δικαιώματα χρήσης παγίων και υποχρεώσεις για τις μισθώσεις αυτές που προηγουμένως ταξινομούταν ως λειτουργικές, εκτός από τις μισθώσεις χαμηλής αξίας. Το δικαίωμα χρήσης παγίου αναγνωρίστηκε ως ίσο με την υποχρέωση μίσθωσης, προσαρμοσμένο κατά το ποσό τυχόν προπληρωμένου ποσού μίσθωσης που σχετίζεται με τη μίσθωση που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση οικονομικής θέσης αμέσως πριν την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής. Η υποχρέωση μίσθωσης αναγνωρίστηκε ως η παρούσα αξία των υπολειπομένων πληρωμών, προεξοφλημένης με το κόστος επιπρόσθετου δανεισμού κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής.

Ο Όμιλος εφάρμοσε τις πρακτικές διευκόλυνσης όπως παρακάτω:

- § Χρησιμοποίησε ένα ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο για χαρτοφυλάκια μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά
- § Αξιολόγησε την ύπαρξη επαθών συμβάσεων, αμέσως πριν την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής
- § Εξείρασε τις αρχικές άμεσες δαπάνες, από την επιμέτρηση των δικαιωμάτων χρήσης παγίων κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής
- § Αξιολόγησε, με βάση την προγενέστερη εμπειρία, τη διάρκεια των μισθώσεων των οποίων η σύμβαση περιλαμβάνει όρο επέκτασης ή λύσης

Η επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 στη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, για την δωδεκάμηνη περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019 είναι:

	Note	2019
Μείωση στα λειτουργικά έξοδα και στο κόστος πωληθέντων		41.554
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης παγίων	7	(39.103)
Χρηματοοικονομικό κόστος δικαιωμάτων μισθώσεων	27	(10.081)
Συνολικό κόστος μισθώσεων με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16		(49.184)
Καθαρή μείωση στα κέρδη προ φόρων		(7.630)

β) Σύνοψη νέων λογιστικών πολιτικών

Παρακάτω παρατίθενται οι νέες λογιστικές πολιτικές του Ομίλου κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16, που ισχύουν από την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής:

Δικαιώματα χρήσης παγίων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει δικαιώματα χρήσης παγίων στην έναρξη της μίσθωσης (την ημερομηνία που το περιουσιακό στοιχείο είναι διαθέσιμο προς χρήση). Τα δικαιώματα χρήσης παγίων επιμετρούνται στο κόστος τους, μειωμένο κατά τη συσσωρευμένη απόσβεση και την απομείωση της αξίας τους και προσαρμοσμένο κατά την επαναμέτρηση των αντίστοιχων υποχρεώσεων μισθώσεων. Το κόστος των δικαιωμάτων χρήσης παγίων συμπεριλαμβάνει το ποσό των υποχρεώσεων μισθώσεων που έχουν αναγνωριστεί, τις αρχικές άμεσα συνδεδεμένες σχετικές δαπάνες και τις πληρωμές μισθώσεων που έγιναν την ή πριν την ημερομηνία έναρξης, μειωμένες κατά το ποσό των προσφερόμενων εκπτώσεων ή άλλων κινήτρων. Εκτός των περιπτώσεων όπου ο Όμιλος είναι σχετικά βέβαιος ότι το μισθωμένο πάγιο θα περιέλθει στην κατοχή του στο τέλος της σύμβασης μίσθωσης, τα αναγνωρισμένα δικαιώματα χρήσης παγίων αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη μικρότερη διάρκεια μεταξύ της ωφέλιμης ζωής του υποκείμενου παγίου και των όρων της σύμβασης μίσθωσης. Τα δικαιώματα χρήσης παγίων υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους, είτε κάθε ένα ξεχωριστά είτε ως μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών.

Υποχρεώσεις μισθώσεων

Κατά την έναρξη της μίσθωσης, ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις μισθώσεων ίσες με την παρούσα αξία των μισθωμάτων κατά τη συνολική διάρκεια της σύμβασης μίσθωσης. Οι πληρωμές συμπεριλαμβάνουν τα συμβατικά σταθερά μισθώματα, μειωμένα κατά το ποσό των προσφερόμενων επιδοτήσεων, μεταβλητά μισθώματα που εξαρτώνται από κάποιον δείκτη, καθώς και ποσά για πληρωμές υπολειμματικής αξίας που αναμένεται να πληρωθούν. Τα μισθώματα επίσης περιλαμβάνουν την τιμή εξάσκησης ενός δικαιώματος αγοράς, που είναι σχετικά βέβαιο να εξασκηθεί από τον Όμιλο και πληρωμές κυρώσεων λύσης μιας μίσθωσης, αν οι όροι σύμβασης δείχνουν με σχετική βεβαιότητα ότι ο Όμιλος θα

εξασκήσει το δικαίωμα για λύση. Τα μεταβλητά μισθώματα που δεν εξαρτώνται από κάποιον δείκτη, αναγνωρίζονται ως έξοδο στην περίοδο που επέρχεται το γεγονός ή η συνθήκη και γίνεται η πληρωμή.

Για να υπολογίσει την παρούσα αξία των πληρωμών, ο Όμιλος χρησιμοποιεί το κόστος επιπρόσθετου δανεισμού κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης, εάν το πραγματικό επιτόκιο δεν προσδιορίζεται ευθέως από τη σύμβαση μίσθωσης. Μεταγενέστερα της έναρξης μίσθωσης, το ποσό των υποχρεώσεων μισθώσεων προσαυξάνεται με έξοδα τόκων και μειώνεται με τις πληρωμές μισθωμάτων που πραγματοποιούνται. Επιπλέον, η λογιστική αξία των υποχρεώσεων μισθώσεων επαναμετράται εάν υπάρξει τροποποίηση στη σύμβαση, ή οποιαδήποτε αλλαγή στη διάρκεια της σύμβασης, στα σταθερά μισθώματα ή στην αξιολόγηση αγοράς του περιουσιακού στοιχείου. Οι επαναμετρήσεις αυτές καταχωρούνται σε μια γραμμή στη σημείωση των δικαιωμάτων χρήσης παγίων ως μετατροπές.

» Βραχυχρόνιες μισθώσεις και μισθώσεις παγίων χαμηλής αξίας

Ο Όμιλος εφαρμόζει την εξαίρεση σχετικά με τις βραχυχρόνιες μισθώσεις (δηλαδή μισθώσεις διάρκειας μικρότερης ή ίσης των 12 μηνών, από την ημερομηνία έναρξης της σύμβασης μίσθωσης, όπου δεν υπάρχει το δικαίωμα αγοράς του περιουσιακού στοιχείου). Επίσης εφαρμόζει την εξαίρεση σχετικά με περιουσιακά στοιχεία χαμηλής αξίας (δηλαδή αξίας μικρότερης των €5 χιλιάδων). Πληρωμές μισθωμάτων για βραχυχρόνιες και χαμηλής αξίας μισθώσεις αναγνωρίζονται ως έξοδα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

» Σημαντικές εκτιμήσεις στον προσδιορισμό της διάρκειας μισθώσεων με δικαίωμα ανανέωσης

Ο Όμιλος προσδιορίζει τη διάρκεια μίσθωσης ως τη συμβατική διάρκεια μίσθωσης, συμπεριλαμβανομένης της χρονικής περιόδου που καλύπτεται από (α) δικαίωμα επέκτασης της μίσθωσης, εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι το δικαίωμα θα εξασκηθεί ή από (β) δικαίωμα λύσης της σύμβασης, εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι το δικαίωμα δε θα εξασκηθεί.

Ο Όμιλος έχει το δικαίωμα για κάποιες μισθώσεις, να επεκτείνει τη διάρκεια της σύμβασης μίσθωσης. Ο Όμιλος αξιολογεί εάν υπάρχει σχετική βεβαιότητα ότι θα εξασκηθεί το δικαίωμα ανανέωσης, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες που δημιουργούν οικονομικό κίνητρο, να εξασκήσει το δικαίωμα ανανέωσης. Μεταγενέστερα της ημερομηνίας έναρξης της μίσθωσης, ο Όμιλος επανεξετάζει τη διάρκεια της μίσθωσης, εάν υπάρξει ένα σημαντικό γεγονός ή αλλαγή στις συνθήκες που εμπνέουν στον έλεγχό του και επηρεάζουν την επιλογή εξάσκησης (ή όχι) του δικαιώματος ανανέωσης (όπως για παράδειγμα μια αλλαγή στην επιχειρηματική στρατηγική του Ομίλου).

Κατά το 2019, η Επιτροπή Διερμηνειών των ΔΠΧΑ (η «Επιτροπή») εξέδωσε μια περίληψη των αποφάσεων που λήφθηκαν στις δημόσιες συνεδριάσεις της για να αποσαφηνίσει τις διερμηνείες του ΔΠΧΑ 16 σχετικά με τα ακόλουθα θέματα:

» Δικαιώματα που σχετίζονται με το υπέδαφος:

Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα όσον αφορά τη συγκεκριμένη περίπτωση που παρουσιάζεται στην απόφαση της, ότι όταν ένας φορέας εκμετάλλευσης αγωγού έχει το δικαίωμα να τοποθετήσει έναν αγωγό σε υπόγειο χώρο, αυτό αποτελεί μίσθωση και ως εκ τούτου στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως παρουσιάζεται στην παρούσα απόφαση, πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16. Όπως παρουσιάζεται στη σημείωση 7, ο Όμιλος εκμεταλλεύεται υπόγειους αγωγούς εντός των ορίων διαφόρων δήμων, σύμφωνα με τους σχετικούς νόμους, χωρίς την απαίτηση καταβολής οποιασδήποτε αποζημίωσης για αυτούς. Όπως περιγράφεται στη σημείωση 33 αυτών των οικονομικών καταστάσεων, ορισμένοι δήμοι προχώρησαν στην επιβολή δασμών και προστίμων σχετικά με τα δικαιώματα διέλευσης. Η ομάδα άσκησε έφεση κατά των εν λόγω ποσών που επιβλήθηκαν όπως περιγράφεται στη σημείωση και πιστεύει ότι το αποτέλεσμα θα είναι ευνοϊκό. Ο Όμιλος θεωρεί ότι αυτά δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 καθώς δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης.

» Προσδιορισμός διάρκειας μισθώσεων

Η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση, σύμφωνα με την οποία κατά την εκτίμηση της έννοιας της μη σημαντικής ποινής, κατά την κατάρτιση των όρων μίσθωσης, η ανάλυση δεν πρέπει να καλύπτει μόνο την χρηματική ποινή που προβλέπεται στη σύμβαση, αλλά να χρησιμοποιεί μια ευρύτερη οικονομική εκτίμηση της ποινής έτσι ώστε να περιλαμβάνει όλες τις πιθανές οικονομικές εκροές που συνδέονται με την καταγγελία της σύμβασης. Ο Όμιλος εφαρμόζει αυτή την απόφαση και χρησιμοποιεί κρίση για την εκτίμηση της μίσθωσης, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου οι συμφωνίες δεν προβλέπουν προκαθορισμένη διάρκεια, όπως τα δικαιώματα χρήσης των παράκτιων ζωνών όπως περιγράφονται στη σημείωση 7. Ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες που δημιουργούν οικονομικό κίνητρο για να ασκήσει είτε την ανανέωση είτε τον τερματισμό.

» Λογιστική αντιμετώπιση εκμισθωτή

Ο Όμιλος συνάπτει ορισμένες συμφωνίες υπεκμισθώσεων με τρίτους και ως εκ τούτου ενεργεί ως ενδιάμεσος εκμισθωτής. Ο Όμιλος, ως ενδιάμεσος εκμισθωτής, κατατάσσει την υπεκμισθωση ως χρηματοοικονομική μίσθωση ή λειτουργική μίσθωση ως εξής:

(α) εάν η κύρια μίσθωση είναι βραχυπρόθεσμη μίσθωση που ο Όμιλος, ως μισθωτής, έχει εφαρμόσει την παραγράφου 6 του προτύπου, η υπεκμίσθωση κατατάσσεται ως λειτουργική μίσθωση.

(β) διαφορετικά, η υπεκμίσθωση κατατάσσεται σε σχέση με το δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου που προκύπτει από την κύρια μίσθωση και όχι με αναφορά στο υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο.

Ο Όμιλος έχει αξιολογήσει όλες τις υπεκμισθώσεις βάσει των παραπάνω κριτηρίων και τις χαρακτηρίζει ως λειτουργικές ή χρηματοοικονομικές. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, όλες οι μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος ενεργεί ως ενδιάμεσος εκμισθωτής αξιολογήθηκαν ως λειτουργικές.

- **ΔΠΧΑ 9: (Τροποποίηση) Δικαίωμα Προπληρωμής με Αρνητική Αποζημίωση:** Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα προπληρωμής που επιτρέπουν ή απαιτούν από ένα συμβαλλόμενο μέρος είτε να καταβάλει είτε να λάβει εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη της σύμβασης (υπό την έννοια ότι από την πλευρά του κατόχου του περιουσιακού στοιχείου ενδέχεται να υπάρχει επιβάρυνση λόγω πρόωρης εξόφλησης) επιτρέπεται να επιμετρηθούν στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων.
- **ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες:** Οι τροποποιήσεις σχετίζονται με το κατά πόσο η επιμέτρηση (και κυρίως η απομείωση) των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, οι οποίες στην ουσία, αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη συγγενή επιχείρηση ή στην κοινοπραξία, διέπονται από το ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 28 ή ένα συνδυασμό των δύο προτύπων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 9, προτού εφαρμόσει το ΔΛΠ 28, σε αυτές τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 η οικονομική οντότητα δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή του ΔΛΠ 28.
- **ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 23: Αβεβαιότητα σχετικά με τις Θεωρήσεις Φόρου Εισοδήματος:** Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας που εμπεριέχεται σε φορολογικούς χειρισμούς, κατά το λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η διερμηνεία παρέχει πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με την εξέταση αβέβαιων φορολογικών θεωρήσεων μεμονωμένα ή από κοινού, την εξέταση των φορολογικών θεωρήσεων από τις φορολογικές αρχές, την κατάλληλη μέθοδο ώστε να αντικατοπτρίζεται η αβεβαιότητα της αποδοχής της θεώρησης από τις φορολογικές αρχές καθώς και την εξέταση των συνεπειών των αλλαγών στα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις. Με την υιοθέτηση της Διερμηνείας, ο Όμιλος εξέτασε αν έχει αβέβαιες φορολογικές θέσεις. Οι δηλώσεις φόρου της Εταιρείας και των θυγατρικών σε διαφορετικές χώρες περιλαμβάνουν εκπτώσεις φόρου εισοδήματος και οι αντίστοιχες φορολογικές αρχές μπορούν να αμφισβητήσουν την εκπεστέα αξία τους. Ο Όμιλος εκτίμησε ότι η υιοθετηθείσα φορολογική μεταχείριση θα γίνει αποδεκτή από τις φορολογικές αρχές. Η Διερμηνεία δεν είχε επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου. Ως αποτέλεσμα της Διερμηνείας 23 και των σχετικών αποφάσεων ΕΔΔΠΧΑ, ο Όμιλος προχώρησε σε επαναταξινόμηση των εισπρακτέων του φόρων εισοδήματος από εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις σε ξεχωριστή γραμμή στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης.
- **ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) Μεταβολή, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών:** Οι τροποποιήσεις απαιτούν τις οντότητες να χρησιμοποιούν επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας απασχόλησης και του καθαρού τόκου για το υπόλοιπο της ετήσιας περιόδου αναφοράς, μετά την πραγματοποίηση μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν επίσης, πως επηρεάζεται η εφαρμογή των απαιτήσεων του ανώτατου ορίου του περιουσιακού στοιχείου, από το λογιστικό χειρισμό μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών.
- **Κύκλος ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2015 -2017,** που αποτελεί μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ.
  - **ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις επιχειρήσεων και ΔΠΧΑ 11 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο:** οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή. Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά από κοινού έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα δεν επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή.
  - **ΔΛΠ 12 Φόροι εισοδήματος:** οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι φορολογικές συνέπειες των πληρωμών για χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, θα πρέπει να αναγνωρίζονται ανάλογα με το που οι συναλλαγές ή τα γεγονότα του παρελθόντος που δημιούργησαν τα διανεμτέα κέρδη έχουν αναγνωρισθεί.

- *ΔΛΠ 23 Κόστος δανεισμού:* οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την παράγραφο 14 του προτύπου ώστε, όταν ένα περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για πώληση και μέρος δανείου που λήφθηκε ειδικά για αυτό το περιουσιακό στοιχείο παραμένει ως ανοικτό υπόλοιπο κατά τη στιγμή εκείνη, το κόστος δανεισμού αυτό πρέπει να συμπεριληφθεί στα κεφάλαια που προέρχονται από γενικό δανεισμό.

Πρότυπα που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο και δεν έχουν υιοθετηθεί νωρίτερα

Ο Όμιλος δεν έχει υιοθετήσει κάποιο από τα παρακάτω πρότυπα, διερμηνείες ή τροποποιήσεις τα οποία έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο. Επιπλέον ο Όμιλος αξιολόγησε όλα τα πρότυπα και τις διερμηνείες ή τροποποιήσεις που έχουν εκδοθεί αλλά δεν είχαν εφαρμογή στην παρούσα περίοδο και κατέληξε ότι δεν θα υπάρξει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις από την εφαρμογή τους.

- *ΔΠΧΑ 10 (Τροποποίηση) Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες -:* Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του: Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν μια αναγνωρισμένη ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνες του ΔΛΠ 28, για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι ένα πλήρες κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχείρηση (είτε στεγάζεται σε μια θυγατρική είτε όχι). Ένα μερικό κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν επιχείρηση, ακόμη και αν τα στοιχεία αυτά στεγάζονται σε θυγατρική. Το Δεκέμβριο του 2015 το ΣΔΛΠ ανέβαλε επ' αόριστο την ημερομηνία εφαρμογής της τροποποίησης αυτής, αναμένοντας το αποτέλεσμα του έργου του για τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *Εννοιολογικό πλαίσιο Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς:* Το ΣΔΛΠ εξέδωσε το αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση στις 29 Μαρτίου 2018. Το εννοιολογικό πλαίσιο καθορίζει ένα ολοκληρωμένο σύνολο εννοιών για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Οι έννοιες αυτές συμβάλλουν στον καθορισμό προτύπων, την καθοδήγηση των συντακτών για την ανάπτυξη συνεπών λογιστικών πολιτικών και την υποστήριξη στην προσπάθειά τους να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τα πρότυπα. Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε επίσης ένα συνοδευτικό έγγραφο, Τροποποιήσεις στις παραπομπές του εννοιολογικού πλαισίου, το οποίο καθορίζει τις τροποποιήσεις των προτύπων που επηρεάζονται προκειμένου να επικαιροποιηθούν οι αναφορές στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο. Στόχος του εγγράφου είναι η υποστήριξη της μετάβασης στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο ΔΠΧΑ για τις εταιρείες που υιοθετούν το εννοιολογικό πλαίσιο για να αναπτύξουν λογιστικές πολιτικές όταν κανένα πρότυπο ΔΠΧΑ δεν κάνει αναφορά. Για τους συντάκτες που αναπτύσσουν λογιστικές πολιτικές βάσει του εννοιολογικού πλαισίου, ισχύει για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.
- *ΔΠΧΑ 3: Συνενώσεις Επιχειρήσεων (Τροποποιήσεις):* Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις αναφορικά με τον ορισμό μιας Επιχείρησης (τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3) με σκοπό την επίλυση των δυσκολιών που προκύπτουν όταν μια οικονομική οντότητα προσδιορίζει εάν έχει αποκτήσει μια επιχείρηση ή μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για συνενώσεις επιχειρήσεων για τις οποίες η ημερομηνία απόκτησης αρχίζει την ή μετά την έναρξη της πρώτης ετήσιας λογιστικής περιόδου που αρχίζει την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 και για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που συμβαίνουν την ή μετά την έναρξη αυτής της περιόδου, ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων και ΔΛΠ 8 Λογιστικές πολιτικές, αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις και λάθη: Ορισμός της σημαντικότητας (Τροποποιήσεις).* Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον ορισμό της σημαντικότητας και τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εφαρμοστεί. Ο νέος ορισμός αναφέρει πως «πληροφόρηση θεωρείται σημαντική εφόσον όταν παραλείπεται, αποκρύπτεται ή είναι ανακριβής, εύλογα αναμένεται να επηρεάσει τις αποφάσεις των κύριων χρηστών των Οικονομικών Καταστάσεων, που λαμβάνουν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες παρέχουν οικονομική πληροφόρηση για τη συγκεκριμένη οντότητα». Επιπλέον, βελτιώθηκαν οι επεξηγήσεις που συνοδεύουν τον ορισμό της σημαντικότητας. Οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός της σημαντικότητας είναι συνεπής σε όλα τα πρότυπα των ΔΠΧΑ.
- *ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7 (Τροποποιήσεις) "Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς"* Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη

εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις αλληλάζουν ορισμένες απαιτήσεις σχετικά με τη λογιστική αντιστάθμισης κινδύνου ώστε να παρέχουν διευκόλυνση σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις της αβεβαιότητας που θα προκαλέσει η αλλαγή των επιτοκίων αναφοράς. Επιπλέον, οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις εταιρείες να παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες στους επενδυτές σχετικά με τις σχέσεις αντιστάθμισής τους, οι οποίες επηρεάζονται άμεσα από αυτές τις αβεβαιότητες.

- *ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων: Ταξινόμηση των Υποχρεώσεων ως Βραχυπρόθεσμες ή Μακροπρόθεσμες (Τροποποιήσεις)*. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1η μετά την 1η Ιανουαρίου 2022 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις έχουν στόχο την επίτευξη συνέπειας στην εφαρμογή των απαιτήσεων του προτύπου, βοηθώντας τις εταιρείες να καθορίσουν κατά πόσο ο δανεισμός και οι λοιπές υποχρεώσεις με αβέβαιη ημερομηνία διακανονισμού ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης. Οι τροποποιήσεις επηρεάζουν την παρουσίαση των υποχρεώσεων στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, ενώ δεν τροποποιούν τις υφιστάμενες απαιτήσεις αναφορικά με την επιμέτρηση ή το χρόνο αναγνώρισης ενός περιουσιακού στοιχείου, υποχρέωσης, εσόδου ή εξόδου ή τις γνωστοποιήσεις επί των στοιχείων αυτών. Επίσης, οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τις απαιτήσεις ταξινόμησης για το δανεισμό, τον οποίο μπορεί να διακανονήσει μία εταιρεία εκδίδοντας συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.2 Ενοποίηση Οικονομικών Καταστάσεων

(α) *Θυγατρικές Εταιρείες*

Θυγατρικές του Ομίλου είναι τα νομικά πρόσωπα (συμπεριλαμβανομένων των structured entities) στα οποία ο Όμιλος ασκεί έλεγχο. Ο Όμιλος ελέγχει μία εταιρεία όταν εκτίθεται ή έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην εταιρεία και έχει την ικανότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω του ελέγχου που ασκεί.

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, ο Όμιλος επανεξετάζει κατά πόσον ασκεί έλεγχο επί των επενδύσεών του, σε περιπτώσεις που γεγονότα και καταστάσεις μαρτυρούν πως υπήρξε κάποια αλλαγή. Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταβιβάζεται στον Όμιλο. Εξαιρούνται της ενοποίησης από την ημερομηνία που ο έλεγχος παύει να υφίσταται.

Συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου, υπόλοιπα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη που σχετίζονται με συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Επίσης μη πραγματοποιηθείσες ζημίες απαλείφονται, εκτός κι αν υπάρχουν αποδείξεις πως τα πάγια έχουν απομειωθεί. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών εταιρειών τροποποιούνται όπου ήταν αναγκαίο για να συμφωνούν με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές στα αποτελέσματα και τη καθαρή θέση θυγατρικών εταιρειών, εμφανίζονται ξεχωριστά στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης, στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και στην ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων.

(β) *Μεταβολές σε ποσοστά συμμετοχής σε θυγατρικές, χωρίς ταυτόχρονη αλλαγή στον έλεγχο επί της θυγατρικής.*

Συναλλαγές με τους μετόχους μειοψηφίας οι οποίες δεν επηρεάζουν τον έλεγχο που ασκεί ο Όμιλος στην θυγατρική εταιρεία, επιμετρούνται και καταχωρούνται σαν συναλλαγές κεφαλαίου (equity transactions) - δηλαδή ο χειρισμός είναι ο ίδιος με τις συναλλαγές των κύριων μετόχων του Ομίλου. Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που καταβλήθηκε και του αποκτηθέντος σχετικού μεριδίου της λογιστικής αξίας των ιδίων κεφαλαίων της θυγατρικής καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια. Κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από την πώληση στους μετόχους της μειοψηφίας καταχωρούνται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

(γ) *Πώληση θυγατρικών*

Όταν ο Όμιλος παύσει να έχει έλεγχο σε μία εταιρεία, το εναπομένον ποσοστό συμμετοχής επαναυπολογίζεται στην εύλογη αξία του, κατά την ημερομηνία παύσης του ελέγχου και τυχόν διαφορές που προκύπτουν καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Κατόπιν, το περιουσιακό αυτό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως συγγενής επιχείρηση, κοινοπραξία ή χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού με αξία κτήσης την εύλογη αυτή αξία. Επιπροσθέτως, ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στα λοιπά συνοδικά εισοδήματα σε σχέση με την θυγατρική λογιστικοποιούνται όπως στην περίπτωση που ο Όμιλος θα είχε απευθείας πουλήσει τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις. Στην περίπτωση αυτή ενδέχεται να απαιτηθεί τα κονδύλια αυτά να μεταφερθούν από τα λοιπά συνοδικά εισοδήματα στα αποτελέσματα.

(δ) Συγγενείς επιχειρήσεις και μέθοδος ενοποίησης καθαρής θέσης

Οι συγγενείς επιχειρήσεις είναι νομικά πρόσωπα στα οποία ο Όμιλος εξασκεί σημαντική επιρροή αλλά όχι έλεγχο που συνοδεύεται συνήθως από μετοχικά δικαιώματα μετά ψήφου από 20% - 50%. Η αξία της επένδυσης στις συγγενείς επιχειρήσεις υπολογίζεται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, βάση της οποίας η επένδυση αρχικά αναγνωρίζεται στο κόστος, ενώ στις επόμενες χρήσεις αυξομειώνεται με το μερίδιο κέρδους ή ζημιάς καθώς και το μερίδιο των λοιπών συνολικών εσόδων/ ζημιών που αναλογούν στον Όμιλο. Το κόστος επένδυσης του Ομίλου σε συγγενείς επιχειρήσεις περιλαμβάνει και την υπεραξία που υπολογίζεται κατά την εξαγορά. Μερίσματα που έχουν εισπραχθεί ή που έχουν εγκριθεί προς διανομή από τις συγγενείς επιχειρήσεις ή τις κοινοπραξίες, μειώνουν το υπόλοιπο της επένδυσης στον ισολογισμό του Ομίλου.

Εάν η συμμετοχή σε μια συγγενή επιχείρηση, μειωθεί, αλλά η σημαντική επιρροή παραμένει, μόνο ένα μέρος του ποσού που είχε αναγνωριστεί κατευθείαν στην καθαρή θέση, πρέπει να μεταφερθεί στο αποτέλεσμα.

Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες μετά την απόκτηση καταχωρείται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιο της μεταβολής στα λοιπά συνολικά έσοδα αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου. Οι συνολικές μεταβολές μετά την εξαγορά αντισταθμίζονται με το κόστος αγοράς. Όταν το μερίδιο του Ομίλου στις ζημίες μετά την εξαγορά ισούται με ή υπερβεί το κόστος απόκτησης ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημίες εκτός αν έχει αναλάβει νομικές ή συμβατικές υποχρεώσεις ή έχει προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό της συγγενούς επιχείρησης.

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις. Εάν κάποια συμμετοχή πρέπει να απομειωθεί, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού της συμμετοχής στη συγγενή εταιρεία και του υπολοίπου στα βιβλία του Ομίλου.

Κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από συναλλαγές “προς τα άνω” (upstream) και “προς τα κάτω” (downstream), μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων, αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, μόνο στο βαθμό του συμφέροντος μη-συσχετιζόμενων επενδυτών στη συγγενή επιχείρηση. Μη πραγματοποιηθείσες ζημίες δεν αναγνωρίζονται, εκτός εάν η συναλλαγή αποτελέσει ένδειξη απαξίωσης του στοιχείου που μεταφέρθηκε. Οι λογιστικές πολιτικές των συγγενών επιχειρήσεων είναι εναρμονισμένες με τις πολιτικές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

(ε) Από κοινού συμφωνίες

Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 11 σε όλες τις από κοινού συμφωνίες στις οποίες μετέχει. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11, οι από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται είτε ως κοινές επιχειρήσεις είτε ως κοινοπραξίες, ανάλογα με τα συμβατικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του κάθε επενδυτή.

Οι κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, σύμφωνα με την οποία το μερίδιο του Ομίλου στην κοινοπραξία αναγνωρίζεται αρχικά στο κόστος και στη συνέχεια προσαρμόζεται με το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημίες μετά την απόκτηση και με μεταβολές στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Όταν το μερίδιο του Ομίλου στις ζημίες μετά την εξαγορά ισούται με ή υπερβεί το κόστος απόκτησης ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημίες εκτός αν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό της κοινοπραξίας. Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη σχετιζόμενα με συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των κοινοπραξιών απαλείφονται στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στην κοινοπραξία. Μη πραγματοποιηθείσες ζημίες επίσης απαλείφονται εκτός αν η συναλλαγή αποτελέσει ένδειξη απαξίωσης του περιουσιακού στοιχείου που μεταβιβάζεται. Οι λογιστικές αρχές των κοινοπρακτικών οντοτήτων τροποποιούνται όπου είναι αναγκαίο για να εξασφαλιστεί συνάφεια με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Οι κοινές επιχειρήσεις προκύπτουν όπου ο Όμιλος έχει δικαιώματα στο ενεργητικό και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις κοινές επιχειρήσεις. Ο Όμιλος αναγνωρίζει το μερίδιο του από τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα της κοινής επιχείρησης συμπεριλαμβανομένης της αναλογίας εκείνων που διακρατώνται ή υφίστανται από κοινού, στους αντίστοιχους λογαριασμούς στις οικονομικές καταστάσεις.

Μετά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης, ο Όμιλος προσδιορίζει εάν είναι αναγκαίο να αναγνωρίσει ζημιά απομείωσης στην επένδυσή του στην συγγενή επιχείρηση ή την κοινοπραξία. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού ο Όμιλος εκτιμά εάν υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία που υποδεικνύουν ότι η επένδυση στη συγγενή επιχείρηση ή την κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοια στοιχεία, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης σαν τη διαφορά ανάμεσα στην ανακτήσιμη αξία της επένδυσης και τη λογιστική της αξία και μετά αναγνωρίζει τη ζημιά στη γραμμή «Κέρδη σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες» στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

2.3 Ενοποιήσεις επιχειρήσεων

Η λογιστική μέθοδος της απόκτησης εφαρμόζεται για την λογιστικοποίηση της ενοποίησης θυγατρικών από τον Όμιλο. Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως το σύνολο του τιμήματος που καταβλήθηκε, όπως μετράται από την εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της εξαγοράς και του ποσού των μη ελεγχουσών συμμετοχών (πρωην δικαιώματα μειοψηφίας) του εξαγορασθέντος. Για κάθε ενοποίηση επιχειρήσεων, ο Όμιλος επιμετρά τις μη ελεγχουσες συμμετοχές του εξαγορασθέντος ως ποσοστό επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων. Τυχόν κόστη εξαγοράς εξοδοποιούνται.

Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως το σύνολο της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρούνται, των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί ή υφίστανται και των χρηματοοικονομικών προϊόντων που έχουν εκδοθεί κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Το κόστος εξαγοράς περιλαμβάνει την εύλογη αξία ενδεχομένων απαιτήσεων ή υποχρεώσεων που προκύπτουν από τη συναλλαγή. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκτηθεί, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί σε ένα επιχειρησιακό συνδυασμό αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς.

Στη περίπτωση όπου η αποπληρωμή ολόκληρου ή μέρους του τιμήματος θα γίνει μακροπρόθεσμα και θα πραγματοποιηθεί με μετρητά, το πληρωτέο ποσό θα πρέπει να προεξοφληθεί στη παρούσα αξία της μέρας κατά την οποία έγινε η εξαγορά. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που θα χρησιμοποιηθεί είναι το επιτόκιο στο οποίο θα μπορούσε η εταιρεία να δανειστεί από ανεξάρτητη πηγή κάτω από αντίστοιχους όρους και προϋποθέσεις.

Τυχόν ενδεχόμενο τίμημα πληρωτέο από τον Όμιλο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και κατηγοριοποιείται είτε στη καθαρή θέση είτε ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Ποσά που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως χρηματοοικονομική υποχρέωση επαναξιολογούνται όσον αφορά την εύλογη αξία τους και τυχόν μεταβολές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, βάσει των σχετικών διεθνών λογιστικών προτύπων. Δεν γίνεται μεταγενέστερη επιμέτρηση για ποσά τα οποία έχουν καταχωρηθεί στα ίδια κεφάλαια.

Η διαφορά μεταξύ του συνολικού κόστους απόκτησης πλέον του ποσού που είχε αναγνωριστεί για μη ελέγχουσες συμμετοχές και τυχόν συμμετοχές που προϋπήρχαν, και της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία εξαγοράς του μεριδίου του Ομίλου στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν καταγράφεται σαν υπεραξία (σημ. 2.9). Εάν αυτή είναι μικρότερη από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, ο Όμιλος επανεκτιμά εάν έχει γίνει ορθή εκτίμηση όλων των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν και ελέγχει την επιμέτρησή τους, πριν καταχωρηθεί η διαφορά τους στα αποτελέσματα.

Μετά την αρχική αναγνώριση, η υπεραξία μετράται στο κόστος μείον τυχόν συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης. Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία που προέκυψε κατά την ενοποίηση επιχειρήσεων κατανέμεται από την ημερομηνία εξαγοράς σε κάθε μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών του Ομίλου που αναμένεται να ωφεληθεί από την ενοποίηση, ανεξάρτητα από το κατά πόσον άλλα πάγια ή υποχρεώσεις του εξαγορασθέντος έχουν κατανεμηθεί στις συγκεκριμένες μονάδες.

2.4 Πληροφόρηση κατά τομέα

Οι επιχειρηματικοί τομείς είναι συμβατοί με την πληροφόρηση που παρέχεται στην Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντα Σύμβουλο, τον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο και έξι Γενικούς Διευθυντές. Η Εκτελεστική Επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας και του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων και τις στρατηγικές κινήσεις του Ομίλου. Οι τομείς λειτουργικής δραστηριότητας του Ομίλου, παρουσιάζονται στη Σημείωση 5.

2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα αναφοράς

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου καταχωρούνται με βάση το κύριο νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο η κάθε εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα της μητρική εταιρείας και το νόμισμα αναφοράς του Ομίλου. Δεδομένου ότι η διύλιση και εμπορία πετρελαιοειδών αποτελούν την κύρια δραστηριότητα του Ομίλου, οι τιμές αγοραπωλησίας αργού και πετρελαιοειδών βασίζονται κατά κύριο λόγο και σύμφωνα με την πρακτική του κλάδου στις διεθνείς τιμές αναφοράς αργού και πετρελαιοειδών σε Δολάρια Αμερικής. Οι εταιρείες του Ομίλου μετατρέπουν τις αξίες αυτές στα τοπικά τους νομίσματα (οι περισσότερες σε Ευρώ) με βάση τις ισχύουσες ισοτιμίες της ημερομηνίας συναλλαγής.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών ή κατά τη μετατροπή των χρηματικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Στην περίπτωση που αναφέρονται σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων χρηματοροών ή σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων καθαρών επενδύσεων μεταφέρονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση.

Για συναλλαγές που περιλαμβάνουν την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολών σε ξένο νόμισμα, η ημερομηνία της συναλλαγής για σκοπούς καθορισμού της συναλλαγματικής ισοτιμίας που θα χρησιμοποιηθεί, είναι η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης της μη χρηματικής προκαταβολής ή του αναβαλλόμενου εσόδου.

Τα κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές συμπεριλαμβάνονται στην ίδια γραμμή των αποτελεσμάτων, στην οποία εμφανίζεται και η συναλλαγή από την οποία προήλθαν, εκτός των συναλλαγματικών διαφορών που προέρχονται από δάνεια, καταθέσεις και ταμειακά διαθέσιμα, τα οποία εμφανίζονται σε ξεχωριστή γραμμή (Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές).

Μη χρηματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα βάσει της ισοτιμίας που ίσχυε την ημερομηνία που καθορίστηκε η εύλογη αξία. Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων ενεργητικού και παθητικού τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία, συμπεριλαμβάνονται στα κέρδη ή ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία.

(γ) Εταιρείες του Ομίλου

Τα αποτελέσματα και η χρηματοοικονομική θέση όλων των θυγατρικών του Ομίλου που έχουν λειτουργικό νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα αναφοράς μετατρέπονται στο νόμισμα αναφοράς ως ακολούθως:

- (i) Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του κάθε ισολογισμού που παρουσιάζεται μετατρέπονται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού.
- (ii) Έσοδα και έξοδα για κάθε λογαριασμό αποτελεσμάτων μετατρέπονται με μέσες ισοτιμίες (εκτός αν οι μέσες τιμές δεν αποτελούν καλή προσέγγιση της συσσωρευτικής επίδρασης που προέρχεται από τις ισοτιμίες της ημέρας που γίνονται οι συναλλαγές στην οποία περίπτωση χρησιμοποιούνται οι συναλλαγές της ημερομηνίας που γίνεται η συναλλαγή).
- (iii) Όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται σαν ξεχωριστή κίνηση στην καθαρή θέση.

Στην ενοποίηση όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την μετατροπή του κόστους των επενδύσεων σε δραστηριότητες του εξωτερικού αναγνωρίζονται στα Λοιπά Συνοδικά Έσοδα/Έξοδα. Όταν μια δραστηριότητα του εξωτερικού πωληθεί συναλλαγματικές διαφορές που είχαν καταχωρηθεί στα λοιπά συνοδικά εισοδήματα μεταφέρονται στα αποτελέσματα σαν μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Υπεραξίες και μεταβολές της εύλογης αξίας που προέρχονται από την απόκτηση ξένων εταιρειών θεωρούνται σαν στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού της ξένης εταιρείας και αποτιμούνται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού. Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στη καθαρή θέση.

2.6 Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Ο Όμιλος ταξινομεί τα περιουσιακά του στοιχεία ως διαθέσιμα προς πώληση εάν η τρέχουσα αξία τους αναμένεται να ανακτηθεί μέσω της πώλησής τους και όχι μέσω της συνεχούς χρήσης τους. Τα πάγια τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση μετρώνται στη χαμηλότερη αξία ανάμεσα στην τρέχουσα αξία και στην εύλογη αξία μείον τυχόν εξόδων που θα πρέπει να γίνουν για την πώληση. Τα κόστη αυτά είναι επιπλέον έξοδα τα οποία σχετίζονται εξ ολοκλήρου με την πώληση του παγίου.

Τα κριτήρια για ταξινόμηση ενός παγίου σαν διαθέσιμο προς πώληση πληρούνται όταν η πώληση είναι πολύ πιθανή και το περιουσιακό στοιχείο είναι άμεσα διαθέσιμο να πουληθεί στην τρέχουσα κατάστασή του. Οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι δεν υπάρχει σημαντική πιθανότητα για αλλαγές στο πλάνο της πώλησης ή ότι η απόφαση πώλησης θα ανακληθεί. Η διοίκηση θα πρέπει επιπλέον να έχει δεσμευτεί στο πλάνο πώλησης του παγίου και η ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να αναμένεται εντός του επόμενου έτους από τη μέρα που το πάγιο χαρακτηρίστηκε ως διαθέσιμο προς πώληση.

Ενσώματα και ασώματα πάγια που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση σταματούν να αποσβένονται.

Τα πάγια που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση και οι αντίστοιχες υποχρεώσεις παρουσιάζονται ξεχωριστά στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

2.7 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια περιλαμβάνουν κυρίως οικόπεδα, κτίρια, μηχανολογικό εξοπλισμό, πρατήρια καυσίμων, μεταφορικά μέσα και έπιπλα και εξαρτήματα. Τα ενσώματα πάγια αναγράφονται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσες δαπάνες για την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη σχετιζόμενα με το πάγιο θα εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το αναπόσβεστο υπόλοιπο των παγίων που έχουν αντικατασταθεί διαγράφεται στα αποτελέσματα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων διαγράφεται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται, εκτός από το κόστος της περιοδικής γενικής συντήρησης των διυλιστηρίων το οποίο κεφαλαιοποιείται και διαγράφεται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη γενική συντήρηση στο βαθμό που τα κόστη αυτά βελτιώνουν είτε την ωφέλιμη ζωή του παγίου είτε την παραγωγική του δυναμικότητα.

Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση είναι πάγια που βρίσκονται υπό κατασκευή (σχετίζονται κυρίως με τις μονάδες διύλισης) και καταχωρούνται στο κόστος. Το κόστος περιλαμβάνει το κόστος κατασκευής αμοιβές τρίτων και άλλες άμεσες δαπάνες. Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση δεν αποσβένονται, καθώς το πάγιο που αφορούν δεν είναι διαθέσιμο για χρήση.

Τα οικόπεδα δεν υπόκεινται σε απόσβεση, επίσης. Οι αποσβέσεις των άλλων ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους που έχει ως εξής:

Κτίρια (περιλαμβάνονται τα πρατήρια καυσίμων)	13 – 40 έτη
Μηχ/κός εξοπλισμός	
▪ Εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα	10 – 35 έτη
▪ Αγωγοί	30 – 40 έτη
▪ Λοιπός εξοπλισμός	5 – 10 έτη
Μεταφορικά μέσα	
▪ Βυτιοφόρα φορτηγά μεταφοράς LPG και λευκών προϊόντων	5 – 10 έτη
▪ Λοιπά Μεταφορικά Μέσα	4 – 10 έτη
▪ Πλοία	25 – 35 έτη
Έπιπλα και εξαρτήματα	
▪ Υπολογιστές	3 – 5 έτη
▪ Λοιπά έπιπλα και εξαρτήματα	4 – 10 έτη

Οι εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν μονάδες διυλιστηρίων, εργοστάσια πετροχημικών, δεξαμενές καυσίμων και πρατήρια καυσίμων.

Οι υπολειμματικές αξίες και η ωφέλιμη ζωή των ενσωμάτων παγίων επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και αναπροσαρμόζονται ανάλογα εάν κριθεί απαραίτητο.

Όταν η λογιστική αξία των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα. (Σημ. 2.11).

Το κόστος και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις των παγίων που αποσύρονται ή πωλούνται αφαιρείται από τους σχετικούς λογαριασμούς κατά το χρόνο της πώλησης ή απόσυρσης τους και τυχόν κέρδη ή ζημίες, που καθορίζονται κατόπιν σύγκρισης των εσόδων από την πώληση με τη λογιστική αξία, περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων σαν μέρος των λοιπών εσόδων / (εξόδων).

2.8 Κόστος δανεισμού

Έξοδα δανεισμού που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή στοιχείων παγίου ενεργητικού κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής και μέχρι τα πάγια να καταστούν έτοιμα προς χρήση.

Έξοδα δανεισμού κεφαλαιοποιούνται αν τα κεφάλαια που αντλήθηκαν χρησιμοποιήθηκαν ειδικά για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων. Αν τα κεφάλαια αντλήθηκαν γενικά και χρησιμοποιήθηκαν για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, το μέρος των εξόδων δανεισμού που κεφαλαιοποιείται καθορίζεται εφαρμόζοντας ένα συντελεστή κεφαλαιοποίησης επί του κόστους απόκτησης του παγίου. Τα υπόλοιπα έξοδα δανεισμού καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

2.9 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει το επιπλέον ποσό μεταξύ της αξίας εξαγοράς και της εύλογης αξίας του μεριδίου του Ομίλου επί των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του αγοραζόμενου κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Κέρδη ή ζημίες από την πώληση μιας θυγατρικής περιλαμβάνουν το υπόλοιπο της υπεραξίας που σχετίζεται με τη συγκεκριμένη προς πώληση θυγατρική. Στην περίπτωση κατά την οποία η εύλογη αξία του μεριδίου της Εταιρείας στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας που εξαγοράζεται κατά την ημερομηνία της απόκτησης είναι μεγαλύτερη από το κόστος αγοράς, προκύπτει αρνητική υπεραξία η οποία και αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα αποτελέσματα.

Η υπεραξία κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) για έλεγχο απομείωσης. Η κατανομή γίνεται στις ομάδες των μονάδων που αναμένεται να ωφεληθούν από τους επιχειρηματικούς συνδυασμούς στους οποίους δημιουργήθηκε η υπεραξία και αναγνωρίζεται σύμφωνα με το λειτουργικό τομέα. Η υπεραξία υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως, ή και συντομότερα εφόσον υπάρχουν σχετικές ενδείξεις. Η απομείωση της υπεραξίας προσδιορίζεται με την εκτίμηση της ανακτήσιμης αξίας κάθε ΜΔΤΡ (ή ομάδας ΜΔΤΡ) στην οποία η υπεραξία έχει κατανεμηθεί. Όταν η ανακτήσιμη αξία (που ορίζεται ως μεγαλύτερη αξία μεταξύ αξίας χρήσεως και εύλογης αξίας μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος) της ΜΔΤΡ είναι μικρότερη από την λογιστική της αξία συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας, αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης. Η απομείωση της υπεραξίας δεν μπορεί να αναστραφεί μεταγενέστερα.

(β) Δικαιώματα μισθώσεων πρατηρίων

Τα δικαιώματα μισθώσεων πρατηρίων αντιπροσωπεύουν προκαταβολικά ποσά για την αγορά αδειών εκμετάλλευσης και ελέγχου πρατηρίων από τον προηγούμενο κάτοχο της άδειας. Οι άδειες αυτές δεν συνδέονται άμεσα με σύμβαση μίσθωσης και έχουν απεριόριστη ωφέλιμη οικονομική ζωή. Οι πληρωμές αυτές αποτελούν κίνητρα που δίδονται για να εξασφαλίσουν την προώθηση σήματος και μελλοντικά έσοδα και επομένως κεφαλαιοποιούνται σύμφωνα με το ΔΛΠ 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία».

(γ) Δικαιώματα και άδειες

«Τα δικαιώματα και άδειες» έχουν συγκεκριμένη διάρκεια ζωής και παρουσιάζονται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Η απόσβεση υπολογίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο για να καταλείψει το κόστος των δικαιωμάτων στην εκτιμώμενη διάρκεια ζωής, η οποία συνήθως κυμαίνεται μεταξύ 3 και 25 ετών.

(δ) Λογισμικό

Το κόστος λογισμικού περιλαμβάνει το κόστος αγοράς και εγκατάστασης. Το κόστος των αδειών για τη χρήση λογισμικού κεφαλαιοποιείται με βάση το κόστος απόκτησης και ανάπτυξης του συγκεκριμένου λογισμικού έως ότου να είναι έτοιμο προς χρήση. Τα κόστη αυτά αποσβένονται κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους (1 έως 5 χρόνια) με την σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

2.10 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων

(α) Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Κατά τη διάρκεια της περιόδου έρευνας και πριν προκύψει εμπορικά εκμεταλλεύσιμη ανακάλυψη, οι δαπάνες της έρευνας και αξιολόγησης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου εξοδοποιούνται. Γεωλογικά και γεωφυσικά κόστη όπως και κόστη άμεσα συνδεδεμένα με μια έρευνα εξοδοποιούνται άμεσα. Τα κόστη απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας κεφαλαιοποιούνται στα ασώματα πάγια και αποσβένονται στη διάρκεια της σχετικής άδειας ή ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών αν διαφοροποιούνται σημαντικά. Οι άδειες και δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία «δικαιώματα και άδειες» των ασώματων παγίων.

(β) Ανάπτυξη ενσώματων και ασώματων παγίων ενεργητικού

Δαπάνες για την κατασκευή, εγκατάσταση ή ολοκλήρωση έργων υποδομής όπως πλατφόρμες, αγωγοί και οι γεωτρήσεις εμπορικά εκμεταλλεύσιμων πηγών / κοιτασμάτων κεφαλαιοποιούνται ως ασώματα και ενσώματα πάγια ανάλογα με τη φύση τους. Όταν η περίοδος ανάπτυξης ολοκληρωθεί για ένα συγκεκριμένο κοίτασμα τότε το κόστος της μεταφέρεται στα πάγια. Καμία απόσβεση δεν χρεώνεται στη φάση της ανάπτυξης.

(γ) Πάγια στοιχεία ενεργητικού παραγωγής πετρελαίου και αερίου

Τα πάγια στοιχεία παραγωγής πετρελαίου και αερίου αποτελούνται από ενσώματα πάγια στοιχεία και δαπάνες ανάπτυξης, που σχετίζονται άμεσα με την παραγωγή εκμεταλλεύσιμων κοιτασμάτων. Ο Όμιλος δεν έχει αναγνωρίσει τέτοια περιουσιακά στοιχεία, καθώς βρίσκεται στα πρώτα στάδια διερεύνησης και αξιολόγησης.

(δ) Αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενεργητικού

Τα ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου αποσβένονται με τη μέθοδο των συντελεστών ανά μονάδα παραγωγής. Οι συντελεστές ανά μονάδα παραγωγής βασίζονται σε αποδεδειγμένα αποθέματα, τα οποία είναι πετρέλαιο, αέριο και άλλα ορυκτά αποθέματα τα οποία εκτιμάται ότι θα ανακτηθούν από τις υπάρχουσες υποδομές με τη χρήση των τρεχουσών μεθόδων εκμετάλλευσης. Οι ποσότητες πετρελαίου και αερίου θεωρούνται παραχθείσες από τη στιγμή που μετρηθούν με όργανα μέτρησης στο συμβατικό σημείο μεταβίβασης στον αγοραστή ή στα σημεία διεξαγωγής της πώλησης και συγκεκριμένα στη βαθβίδα εξόδου της δεξαμενής αποθήκευσης της περιοχής του κοιτάσματος.

(ε) Απομείωση – Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας εξετάζονται για απομείωση όταν υπάρχουν ενδείξεις που υποδεικνύουν απομείωση. Για τους σκοπούς του ελέγχου απομείωσης τα έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας τα οποία υποβάλλονται σε εξέταση για απομείωση, ομαδοποιούνται στις υπάρχουσες μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) των παραγωγικών κοιτασμάτων που ανήκουν στην ίδια γεωγραφική περιφέρεια σύμφωνα με το δικαίωμα έρευνας που αφορούν.

(στ) Απομείωση – Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια

Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια, εξετάζονται για απομείωση όταν γεγονότα ή αλλαγές των περιστάσεων υποδεικνύουν ότι το τρέχον υπόλοιπο του παγίου δεν πρόκειται να ανακτηθεί. Η ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται όταν το τρέχον υπόλοιπο του παγίου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης του αξίας μείον τα έξοδα διάθεσης και της αξίας χρήσης του. Για τους σκοπούς της αξιολόγησης της απομείωσης, τα πάγια στοιχεία ομαδοποιούνται στο κατώτατο επίπεδο για το οποίο υπάρχουν ξεχωριστά αναγνωρίσιμες ταμειακές ροές.

2.11 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, ο Όμιλος εκτιμά κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης. Εάν υπάρχουν ενδείξεις για απομείωση ή εάν απαιτείται ετήσιος έλεγχος απομείωσης του παγίου, τότε υπολογίζεται η ανακτήσιμη αξία του. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως ή και συχνότερα εάν υπάρχουν συγκεκριμένα γεγονότα και ενδείξεις τα οποία να υποδεικνύουν πιθανή απομείωση των στοιχείων. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό για το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και αξίας χρήσεως (παρούσα αξία χρηματοροών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες). Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Για τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία εκτός από την υπεραξία, εκτιμάται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωριστεί κατά το παρελθόν είτε έχουν μειωθεί είτε δεν υφίστανται πλέον. Εάν υπάρξουν τέτοιες ενδείξεις, ο Όμιλος υπολογίζει την ανακτήσιμη αξία του παγίου ή της ΜΔΤΡ. Ζημιές απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί κατά το παρελθόν αντιστρέφονται μόνο εφόσον έχουν αλλάξει οι εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά το χρόνο αναγνώρισης της ζημιάς. Η αντιστροφή της απομείωσης επιτρέπεται μέχρι το σημείο στο οποίο η λογιστική αξία του παγίου δεν υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ούτε την λογιστική αξία του παγίου μείον τις αποσβέσεις εάν αυτό δεν είχε απομειωθεί τα προηγούμενα χρόνια.

2.12 Χρηματοοικονομικά μέσα - αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

2.12.1 Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται, κατά την αρχική αναγνώριση, και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω άλλων συνολικών εισοδημάτων (OCI) και στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση εξαρτάται από τα συμβατικά χαρακτηριστικά των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου για τη διαχείρισή τους. Με εξαίρεση τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα ή για τις οποίες ο Όμιλος έχει εφαρμόσει την πρακτική σκοπιμότητας, ο Όμιλος αρχικά αποτιμά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους πλέον, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται μέσω αποτελεσμάτων, το κόστος συναλλαγής. Οι εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα ή για τις οποίες ο Όμιλος έχει εφαρμόσει την πρακτική σκοπιμότητας, αποτιμώνται στην τιμή συναλλαγής που προσδιορίζεται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15. Στη σημείωση 2.25 αναλύεται η λογιστική πολιτική για έσοδα από συμβάσεις με πελάτες.

Προκειμένου ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο να ταξινομηθεί και να αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων, πρέπει από αυτά να προκύπτουν ταμειακές ροές οι οποίες να είναι «αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI)» επί του αρχικού κεφαλαίου. Η αξιολόγηση αυτή αναφέρεται ως SPPI test και εξετάζεται σε επίπεδο χρηματοοικονομικού στοιχείου.

Το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου για τη διαχείριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται τις οικονομικές του δυνατότητες προκειμένου να δημιουργήσει ταμειακές ροές. Το επιχειρηματικό μοντέλο καθορίζει εάν οι ταμειακές ροές θα προκύψουν από τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών, πώληση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή και από τα δύο.

Η αγορά ή πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν την παράδοση περιουσιακών στοιχείων εντός χρονικού πλαισίου που καθορίζεται με κανονισμό ή σύμβαση στην αγορά αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία συναλλαγής δηλαδή κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση

Για σκοπούς μεταγενέστερης επιμέτρησης, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται στις κάτωθι κατηγορίες:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος (χρεόγραφα)
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων χωρίς ανακύκλωση σωρευτικών κερδών και ζημιών κατά την αποαναγνώριση (συμμετοχικά μέσα)

α) Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς εμπορία, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που προσδιορίζονται κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ή τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υποχρεωτικά θα πρέπει να επιμετρηθούν στην εύλογη αξία.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται ως διακρατούμενα προς εμπορία εάν αποκτώνται με σκοπό την πώληση ή την επαναγορά τους στο εγγύς μέλλον. Παράγωγα περιλαμβανομένων των ενσωματωμένων παραγώγων επίσης ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς εμπορία, εκτός εάν ορίζονται ως αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με ταμειακές ροές που δεν είναι μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων ταξινομούνται και αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ανεξάρτητα από το επιχειρηματικό μοντέλο.

β) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος

Ο Όμιλος αποτιμά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος εάν πληρούνται και οι δύο ακόλουθοι όροι: α) Το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διατηρείται σε επιχειρηματικό μοντέλο με στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών και β) οι συμβατικές ρήτρες του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που αποτελούν μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του υπολοίπου του αρχικού κεφαλαίου.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος επιμετρώνται στη συνέχεια χρησιμοποιώντας την μέθοδο (EIR) και υπόκεινται σε απομείωση. Τα κέρδη και οι ζημίες αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται, τροποποιηθεί ή απομειωθεί.

γ) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων (συμμετοχικοί τίτλοι)

Κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος μπορεί να επιλέξει να ταξινομήσει αμετάκλητα τις συμμετοχικές επενδύσεις του ως συμμετοχικούς τίτλους που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω συνολικών εισοδημάτων όταν πληρούν τον ορισμό της καθαρής θέσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 32 Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση, και δεν κατέχονται προς εμπορία. Η ταξινόμηση καθορίζεται ανά χρηματοοικονομικό μέσο.

Τα κέρδη και οι ζημίες από αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν ανακυκλώνονται ποτέ στα κέρδη ή τις ζημίες. Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως άλλα έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν έχει αποδειχθεί το δικαίωμα πληρωμής, εκτός εάν ο Όμιλος επωφελείται από τα έσοδα αυτά ως ανάκτηση μέρους του κόστους του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, οπότε τα κέρδη αυτά αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Οι συμμετοχικοί τίτλοι που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων δεν υπόκεινται σε εξέταση απομείωσης.

Ο Όμιλος επέλεξε να ταξινομήσει τους μη εισηγμένους συμμετοχικούς τίτλους του στην κατηγορία αυτή.

2.12.2 Αποαναγνώριση και απομείωση

Αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται κυρίως όταν:

- Τα δικαιώματα λήψης ταμειακών ροών από το περιουσιακό στοιχείο έχουν λήξει, ή
- Ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να λαμβάνει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή έχει αναλάβει την υποχρέωση να πληρώσει εξ ολοκλήρου τις λαμβανόμενες ταμειακές ροές χωρίς σημαντική καθυστέρηση σε τρίτο μέρος βάσει συμφωνίας «pass-through» και είτε (α) ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου είτε (β) ο Όμιλος δεν έχει μεταβιβάσει ούτε κρατήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις εκτιμήσεις του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου.

Όταν ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμειακές ροές από ένα περιουσιακό στοιχείο ή έχει συνάψει συμφωνία μεταβίβασης, αξιολογεί εάν και σε ποιο βαθμό κατέχει τους κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα. Όταν ο Όμιλος δεν έχει μεταβιβάσει ούτε κατέχει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου και ούτε έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, ο Όμιλος συνεχίζει να αναγνωρίζει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο στο βαθμό της συνεχιζόμενης εμπλοκής του. Στην περίπτωση αυτή, ο Όμιλος αναγνωρίζει επίσης κάθε σχετική υποχρέωση. Το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο και η σχετική υποχρέωση αποτιμώνται σε βάση τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ο Όμιλος κατέχει.

Απομείωση

Περαιτέρω γνωστοποιήσεις σχετικά με απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρέχονται επίσης στις ακόλουθες σημειώσεις:

- Γνωστοποιήσεις για σημαντικές εκτιμήσεις και παραδοχές (Σημείωση 4)
- Απαιτήσεις από πελάτες (Σημείωση 12)

Για τις εμπορικές απαιτήσεις, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των πιστωτικών ζημιών ECL. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος δεν παρακολουθεί τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο, αλλά αναγνωρίζει ένα ποσοστό ζημιών που βασίζεται στην ECL σε όλη τη διάρκεια της ζωής σε κάθε περίοδο αναφοράς. Ο Όμιλος έχει καταρτίσει πίνακα προβλέψεων που βασίζεται στην ιστορική εμπειρία των πιστωτικών ζημιών, προσαρμοσμένη με μελλοντικούς παράγοντες κατάλληλους για τους οφειλότες και το οικονομικό περιβάλλον.

2.12.3 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά πάγια και οι υποχρεώσεις συμψηφίζονται και παρουσιάζονται καθαρά στην κατάσταση οικονομικής θέσης εάν υπάρχει νόμιμο δικαίωμα να συμψηφιστούν τα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί και επιπλέον υπάρχει πρόθεση να γίνει εκκαθάριση του καθαρού ποσού, δηλαδή πάγια και υποχρεώσεις να τακτοποιηθούν παράλληλα.

2.13 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων

Στα πλαίσια της διαχείρισης κινδύνου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί συναλλήλατος και εμπορευμάτων για να αντισταθμίσει τους κινδύνους που συνδέονται με τη μελλοντική διακύμανση των συναλληλατικών ισοτιμιών και των τιμών των εμπορευμάτων. Αυτά τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη τους αξία κατά την ημερομηνία συμβάσεως και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην εύλογή τους αξία. Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνονται στα χρηματοοικονομικά πάγια όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όταν είναι αρνητική. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών εργαλείων αναγνωρίζονται σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού είτε στην κατάσταση αποτελεσμάτων είτε στα λοιπά εισοδήματα/ (ζημιές), ανάλογα με το κατά πόσο το παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο πληροί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων και, εφόσον αυτό ισχύει, ανάλογα με τη φύση του αντικειμένου αντιστάθμισης. Ο Όμιλος κατηγοριοποιεί τα παράγωγα :

- (α) Σε αντιστάθμιση της εύλογης αξίας που έχει αναγνωρισθεί σαν ενεργητικό ή παθητικό στοιχείο ή μια δεσμευτική υποχρέωση (fair value hedge) και
- (β) Σε αντιστάθμιση συγκεκριμένου κινδύνου συνδεδεμένου με αναγνωρισμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού ή μια συναλλαγή που είναι πολύ πιθανό να πραγματοποιηθεί (αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών- cash flow hedge).

Ο Όμιλος καταγράφει κατά την ημερομηνία συναλλαγής τη σχέση μεταξύ του αντισταθμιστικού εργαλείου και του αντικειμένου αντιστάθμισης καθώς και το σκοπό διαχείρισης κινδύνου και της στρατηγικής υλοποίησης συναλλαγών αντιστάθμισης κινδύνου.

Επιπλέον ο Όμιλος καταγράφει, τόσο κατά τη δημιουργία της συναλλαγής αντιστάθμισης όσο και στη συνέχεια, πως αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των αλλαγών στην εύλογη αξία των εργαλείων που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις συναλλαγές στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης. Αυτές οι συναλλαγές αντιστάθμισης αναμένεται να είναι αποτελεσματικές στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης και εξετάζονται σε τακτική βάση προκειμένου να διαπιστωθεί πως πράγματι είναι κατά τη διάρκεια των περιόδων κατά τις οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί.

Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα τα οποία χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση κινδύνου συμπεριλαμβάνονται χρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (ICE futures), εξωχρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, και δικαιώματα προαίρεσης (options).

Αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών

Το μέρος των μεταβολών στην εύλογη αξία που αναλογεί στην αποτελεσματική αντιστάθμιση του κινδύνου, αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία απορρέει από μεταβολές στην εύλογη αξία που αναλογεί στη μη αποτελεσματική αντιστάθμιση κινδύνων, αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων, στα «Λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)». Τα συσσωρευμένα ποσά στα ίδια κεφάλαια ανακυκλώνονται μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων στο κόστος πωληθέντων στις περιόδους όπου το αντικείμενο αντιστάθμισης επηρεάζει το αποτέλεσμα (όταν δηλαδή λαμβάνει χώρα η προβλεπόμενη προς αντιστάθμιση συναλλαγή).

Όταν ένα χρηματοοικονομικό εργαλείο αντιστάθμισης ταμειακών ροών λήξει, πουληθεί, ή πλέον δεν πληρεί τα κριτήρια αντιστάθμισης ταμειακών ροών, συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια παραμένουν εκεί έως ότου η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωρισθεί τελικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί η προβλεπόμενη συναλλαγή, η λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων διακόπτεται και τα συσσωρευμένα κέρδη / ζημιές που βρίσκονται στα ίδια κεφάλαια μεταφέρονται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα «Λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)».

Παράγωγα προς πώληση

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου ταξινομούνται ως παράγωγα προς πώληση και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Διακυμάνσεις στην εύλογη αξία αυτών των παραγώγων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου αναγνωρίζονται άμεσα στην κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων.

2.14 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει επαρκής βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ότι ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις. Επιχορηγήσεις που σχετίζονται με πάγια περιουσιακά στοιχεία αρχικά αναγνωρίζονται σαν κρατικές επιχορηγήσεις επομένων περιόδων και συμπεριλαμβάνονται στις

«Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις». Μεταγενέστερα, πιστώνονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των παγίων που αναφέρονται σε άμεση σχέση με τις αποσβέσεις του συγκεκριμένου παγίου.

2.15 Αποθέματα

Τα αποθέματα περιλαμβάνουν αργό πετρέλαιο και λοιπές πρώτες ύλες, διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα, πετροχημικά, αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπά υλικά.

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο του μηνιαίου μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των τελικών και ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει την αξία των πρώτων υλών, άμεσες δαπάνες προσωπικού, λοιπά άμεσα κόστη και γενικά βιομηχανικά έξοδα. Δεν περιλαμβάνει τα κόστη δανεισμού. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας, αφαιρουμένων των εκτιμώμενων δαπανών ολοκλήρωσης του αποθέματος και των εκτιμώμενων εξόδων που χρειάζονται για την ολοκλήρωση της πώλησης, σε περίπτωση που τέτοια έξοδα απαιτούνται. Τα ανταλλακτικά που καταναλώνονται μέσα στο χρόνο παρακολουθούνται λογιστικά ως αποθέματα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν καταναλώνονται.

2.16 Εμπορικές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες με πίστωση συνήθως από 20 έως 90 μέρες, αρχικά καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων των προβλέψεων απομείωσης.

Οι εμπορικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν συναλλαγματικές και γραμμάτια εισπρακτέα από τους πελάτες.

Αναφορικά με τις μη επισφαλείς εμπορικές απαιτήσεις, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 και υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιεί πίνακα με τον οποίο υπολογίζονται οι σχετικές προβλέψεις με τρόπο που αντανάκλα την εμπειρία από παρελθόντα γεγονότα καθώς και προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος. Οι επισφαλείς απαιτήσεις του Ομίλου αξιολογούνται μια προς μία για τον υπολογισμό της σχετικής πρόβλεψης. Το ποσό της πρόβλεψης αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και περιλαμβάνεται «έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης».

2.17 Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και προθεσμίας, καθώς και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις οι οποίες είναι ρευστοποιήσιμες εντός περιόδου που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες.

2.18 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει κοινές μετοχές της Εταιρείας. Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος και μειώνονται από το κόστος της έκδοσης.

Επαναγορές μετοχών της εταιρείας (ίδιες μετοχές) αναγνωρίζονται στο κόστος και παρουσιάζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση ιδίων μετοχών δεν αναγνωρίζεται κέρδος ή ζημία στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τυχόν διαφορές που προκύπτουν ανάμεσα στη λογιστική αξία και το τίμημα σε περίπτωση επανέκδοσης αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια.

2.19 Δανεισμός

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα που προκύπτουν από την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (αφαιρουμένων των σχετικών εξόδων) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Έξοδα δανείων που καταβάλλονται κατά την υπογραφή των νέων πιστώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα του δανείου εφόσον γίνει ανάληψη μέρους ή και του συνόλου της νέας πιστωτικής γραμμής. Σε αυτή την περίπτωση καταχωρούνται ως μελλοντικά έξοδα δανείων μέχρι να γίνει η ανάληψη. Εφόσον δεν χρησιμοποιηθούν τα νέα δάνεια, μερικώς ή στο σύνολό τους, τότε αυτά τα έξοδα περιλαμβάνονται στα προπληρωθέντα έξοδα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια ζωής της σχετικής πιστωτικής γραμμής.

Τα δάνεια διαγράφονται από τον ισολογισμό όταν η υποχρέωση που είχε προκύψει από το συμβόλαιο ακυρώνεται, εκπνέει ή δεν υφίσταται. Η διαφορά μεταξύ του υπολοίπου του δανείου το οποίο διαγράφηκε ή μεταβιβάστηκε σε κάποιον άλλο,

και του ποσού που πληρώθηκε, συμπεριλαμβανομένων και μη χρηματικών στοιχείων που μεταβιβάστηκαν ή υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σαν Λοιπά Έσοδα/ Έξοδα ή σαν Χρηματοοικονομικά Έσοδα/ Έξοδα.

Τα δάνεια χαρακτηρίζονται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν ο Όμιλος έχει το οριστικό δικαίωμα να αναβάλει την εξόφληση για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού.

Σε περιπτώσεις όπου γίνεται επαναδιαπραγμάτευση των υπάρχοντων δανείων της Εταιρείας, αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε τροποποίηση ή ανταλλαγή δανείων με τους δανειστές που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους. Εάν η τροποποίηση ή η ανταλλαγή των δανείων αντιπροσωπεύει μια διευθέτηση του αρχικού χρέους, ή απλώς μια επαναδιαπραγμάτευση του χρέους αυτού, καθορίζει το λογιστικό χειρισμό που πρέπει να εφαρμόζεται από τον οφειλέτη. Όταν οι όροι των υφιστάμενων δανείων είναι ουσιαστικά διαφορετικοί από τους όρους των τροποποιημένων ή ανταλλασσόμενων δανείων, μια τέτοια τροποποίηση ή ανταλλαγή αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση του αρχικού δανεισμού και, όπως εξηγείται παρακάτω, η διαφορά που προκύπτει αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης.

Ο Όμιλος θεωρεί ότι οι όροι είναι σημαντικά διαφορετικοί είτε όταν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, βάσει των νέων όρων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν εξόδων ή αμοιβών που προκύπτουν χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, είναι τουλάχιστον 10% διαφορετική από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των υπολειπόμενων ταμειακών ροών του αρχικού δανεισμού είτε όταν υπάρχει μια σημαντική αλλαγή στους όρους λαμβάνοντας υπόψη ποιοτικά κριτήρια. Τα ποιοτικά κριτήρια μπορεί να περιλαμβάνουν:

- το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται ο δανεισμός
- το επιτόκιο (π.χ. από σταθερό σε κυμαινόμενο)
- αλλαγές σε περιοριστικούς όρους ενός συμβολαίου («covenants»).

2.20 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος της περιόδου αποτελείται από την τρέχουσα και την αναβαλλόμενη φορολογία. Το έξοδο/έσοδο φόρου για τη περίοδο είναι ο φόρος που υπολογίζεται στο φορολογητέο αποτέλεσμα της περιόδου βάσει του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή στην κάθε χώρα/δικαιοδοσία στην οποία έχει παρουσία ο Όμιλος, προσαρμοσμένο στις μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ή υποχρέωση που αφορούν προσωρινές διαφορές ή μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές καθώς και οι επιπλέον φόροι προηγούμενων χρήσεων. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην «Κατάσταση συνολικών εισοδημάτων» εκτός και αν σχετίζεται με ποσά που έχουν αναγνωρισθεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια. Σε αυτήν την περίπτωση ο φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα Ίδια Κεφάλαια.

Οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρώνται στο ποσό το οποίο αναμένεται να ανακτηθεί ή να πληρωθεί στις φορολογικές αρχές.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών, υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία που έχει θεσπιστεί κατά την ημερομηνία Ισολογισμού στις χώρες όπου έχουν έδρα οι εταιρείες του Ομίλου και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη. Η διοίκηση ανά διαστήματα αξιολογεί τις περιπτώσεις όπου η κείμενη φορολογική νομοθεσία χρήζει ερμηνείας. Όπου κρίνεται απαραίτητο γίνονται προβλέψεις επί των ποσών που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές. Τόκοι και πρόστιμα που προκύπτουν από αβέβαιες φορολογικές θέσεις θεωρούνται μέρος του φόρου εισοδήματος.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν αναγνωρίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού και αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν είναι πιθανόν ότι θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αξιολογούνται σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού και μειώνονται σε περίπτωση που δεν κρίνεται πλέον πιθανόν ότι στις μελλοντικές χρήσεις θα υπάρξει το αναμενόμενο φορολογικό κέρδος προκειμένου να χρησιμοποιηθεί είτε το σύνολο είτε μέρος αυτών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν επιτρέπεται νομικά ο συμψηφισμός φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από την ίδια φορολογούσα αρχή επί της οντότητας που φορολογείται ή και επί διαφορετικών οντοτήτων και υπάρχει η πρόθεση η τακτοποίηση να γίνει με συμψηφισμό.

2.21 Παροχές στο προσωπικό

(α) Υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης

Ο Όμιλος συμμετέχει σε διάφορα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Οι πληρωμές καθορίζονται από την εκάστοτε τοπική νομοθεσία και τους κανονισμούς των ταμείων. Οι διάφορες εταιρείες του Ομίλου έχουν προγράμματα καθορισμένων παροχών και προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο καθορίζει ένα συγκεκριμένο ποσό παροχής συντάξεως το οποίο θα εισπράξει ο εργαζόμενος όταν συνταξιοδοτηθεί το οποίο συνήθως εξαρτάται από ένα ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και το ύψος των αποδοχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα κρατικό συνταξιοδοτικό ταμείο. Ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επί πλέον εισφορές εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζομένους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Όπου προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, οι υπάλληλοι και οι εργάτες δικαιούνται κατά τη συνταξιοδότησή τους να λάβουν ποσό ύψους που καθορίζεται με βάση από τις αποδοχές τους και τη διάρκεια της εργασίας τους. Τα προγράμματα αυτά θεωρούνται προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στον Ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή, κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, μειωμένη κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η υποχρέωση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών εκροών με συντελεστή προεξόφλησης το επιτόκιο των μακροπροθέσμων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο ίδιο νόμισμα με τις πληρωμές των εισφορών και έχουν διάρκεια περίπου ίση με το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα.

Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, το οποίο αναγνωρίζεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων στις συνταξιοδοτικές παροχές, εκτός αν έχει ήδη συμπεριληφθεί στο κόστος κάποιου περιουσιακού στοιχείου, αντιπροσωπεύει την αύξηση της σχετικής υποχρέωσης όπως αυτή προκύπτει από την απασχόληση των εργαζομένων την τρέχουσα περίοδο, τις περικοπές των καθορισμένων παροχών και τους διακανονισμούς.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και αλλαγές σε αναλογιστικές παραδοχές χρεώνονται ή πιστώνονται στα ίδια κεφάλαια, στα λοιπά συλλογικά έσοδα κατά την περίοδο την οποία προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου καλύπτονται από ένα από τα πολλά συνταξιοδοτικά προγράμματα που επιχορηγούνται από το Ελληνικό Κράτος και αφορούν τον ιδιωτικό τομέα. Τα προγράμματα αυτά παρέχουν συνταξιοδοτικές και φαρμακευτικές καλύψεις. Ο κάθε εργαζόμενος υποχρεούται να εισφέρει μέρος του μηνιαίου μισθού του στο πρόγραμμα ενώ παράλληλα και ο Όμιλος καταβάλλει ένα ποσό για τον εργαζόμενο. Κατά το χρόνο συνταξιοδότησης, το ταμείο έχει την υποχρέωση να καταβάλει στους εργαζόμενους τις συνταξιοδοτικές παροχές που τους αναλογούν δηλαδή ο Όμιλος δεν έχει κάποια σχετική υποχρέωση.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησής ή όταν ο εργαζόμενος αποχωρήσει οικειοθελώς με αντάλλαγμα αυτές τις παροχές. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές το νωρίτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: (α) όταν ο Όμιλος δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά των παροχών αυτών και β) όταν η εταιρεία αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 και συμπεριλαμβάνει την καταβολή των παροχών λήξης. Στην περίπτωση μίας προσφοράς που γίνεται για να ενθαρρύνει την εθελουσία αποχώρηση, οι παροχές εξόδου υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των εργαζομένων που αναμένεται να δεχτούν την προσφορά. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

(γ) Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους ή με βάση την αξία των συμμετοχικών τίτλων

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου ενδέχεται να λάβουν παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους, βάσει προγραμμάτων αποδοχών βασισμένο σε μετοχικούς τίτλους. Το συνολικό ποσό της δαπάνης κατά τη διάρκεια της περιόδου ωρίμανσης του δικαιώματος καθορίζεται με βάση την εύλογη αξία του προγράμματος κατά την περίοδο που προσφέρεται το δικαίωμα. Οι προϋποθέσεις που δεν σχετίζονται με την αγορά περιλαμβάνονται στις υποθέσεις για τον καθορισμό του αριθμού των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν.

Σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού ο Όμιλος αναθεωρεί τις εκτιμήσεις για τον αριθμό των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Αναγνωρίζει την επίδραση της αναθεώρησης των αρχικών εκτιμήσεων, εφόσον υπάρξει, στα αποτελέσματα με ανάλογη προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων.

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων, η Εταιρεία μπορεί να προβεί στην έκδοση νέων μετοχών. Τα ποσά που εισπράττονται καθαρά από άμεσα έξοδα της συναλλαγής, καταχωρούνται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο, κατά την άσκηση των δικαιωμάτων.

(δ) Βραχυπρόθεσμες αποδοχές αδειών

Ο Όμιλος αναγνωρίζει το αναμενόμενο κόστος των βραχυπρόθεσμων παροχών στους εργαζομένους με την μορφή πληρωμένων αδειών, δεδομένου ότι οι εργαζόμενοι έχουν θεμελιώσει το σχετικό δικαίωμά τους μέσω της παροχής των υπηρεσιών τους.

2.22 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται σύμφωνα με το αποσβεσμένο κόστος όπου και χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις ταξινομούνται σε βραχυπρόθεσμες αν η πληρωμή επίκειται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Εάν όχι, παρουσιάζονται μέσα στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

2.23 Προβλέψεις

Προβλέψεις για έξοδα αναδιοργάνωσης και νομικές υποθέσεις γίνονται όταν ο Όμιλος έχει νομικές ή άλλες συμβατικές υποχρεώσεις που απορρέουν από πράξεις του παρελθόντος, είναι πιθανόν να χρειασθούν μελλοντικές εκροές για την διευθέτηση αυτών των υποχρεώσεων και τα σχετικά ποσά μπορούν να υπολογισθούν με σχετική ακρίβεια. Προβλέψεις δεν μπορεί να γίνουν για ενδεχόμενες μελλοντικές λειτουργικές ζημιές.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης και αφορούν στη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Ο συντελεστής προεξόφλησης που χρησιμοποιείται αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς και τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς επίσης και επαυξήσεις σχετικές με την υποχρέωση.

2.24 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις

Ο Όμιλος εφαρμόζει πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος η οποία συμμορφώνεται με την ισχύουσα νομοθεσία και τους όρους που απορρέουν από τις περιβαλλοντικές και λειτουργικές άδειες των δραστηριοτήτων του. Για τη συμμόρφωση με όλους τους σχετικούς όρους και κανονισμούς ο Όμιλος έχει εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των διαφόρων παραμέτρων, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις των αρμοδίων αρχών. Επίσης προσαρμόζει τα επενδυτικά του προγράμματα για δαπάνες που απαιτούνται για γνωστές μελλοντικές περιβαλλοντολογικές απαιτήσεις. Οι παραπάνω δαπάνες προεκτιμούνται από σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες.

Υποχρεώσεις για περιβαλλοντικές δαπάνες επανόρθωσης ή καθαρισμού αναγνωρίζονται όταν οι σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες ή εργασίες καθαρισμού είναι πιθανές και οι σχετικές δαπάνες μπορούν εύλογα να εκτιμηθούν. Γενικά, η δημιουργία των σχετικών προβλέψεων συμπίπτει με τη δέσμευση από μέρος του Ομίλου να προβεί σε υλοποίηση επίσημου σχεδίου δράσης, σε περίπτωση αποβιομηχανοποίησης ή σε περίπτωση κλεισίματος ανενεργών εγκαταστάσεων. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η καλύτερη δυνατή εκτίμηση των απαιτούμενων δαπανών. Εάν η διαχρονική αξία του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης που αναγνωρίζεται είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών δαπανών.

Ο λογιστικός χειρισμός που πραγματοποιεί ο Όμιλος σχετικά με την υποχρέωση πλήρωσης συγκεκριμένων στόχων εκπομπών CO₂, είναι ο ακόλουθος: Το ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ) κατανέμει ετησίως στα ευρωπαϊκά διυλιστήρια, καθορισμένο αριθμό δικαιωμάτων εκπομπών ρυπογόνων αερίων. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα δικαιώματα που λαμβάνει ή αγοράζει στο κόστος και αναγνωρίζει πρόβλεψη για το ποσό που θα πρέπει να πληρώσει εφόσον οι εκπομπές του κατά τη διάρκεια της χρονιάς ξεπεράσουν τα δικαιώματα που έχουν ληφθεί ή αγοραστεί. Η πρόβλεψη

αναγνωρίζεται ως το ποσό με το οποίο αναμένεται να επιβαρυνθεί ο Όμιλος κατά την εξόφληση της υποχρέωσης, αφού ληφθούν υπόψη τα δικαιώματα εκπομπών που ήδη έχουν αγοραστεί και ισούται με την αγοραία, κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, τιμή των δικαιωμάτων που απαιτούνται για την κάλυψη ενδεχόμενου ελλείματος εκπομπών που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή.

2.25 Αναγνώριση εσόδων

Έσοδα από συμβόλαια με πελάτες

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρους Προστιθέμενης Αξίας, τελωνειακά τέλη, εκπτώσεις και επιστροφές. Τα έσοδα από πελάτες αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος των αγαθών ή των υπηρεσιών που παρέχονται έχουν μεταφερθεί στον πελάτη. Η μεταφορά του ελέγχου στον πελάτη γίνεται κατά το χρόνο παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών αντίστοιχα. Το ύψος του εσόδου που αναγνωρίζεται, είναι το ποσό που ο Όμιλος αναμένει πως θα λάβει ως αντάλλαγμα για την παροχή αυτών των αγαθών ή υπηρεσιών. Οι όροι πληρωμής συνήθως διαφοροποιούνται ανάλογα με το είδος της πώλησης και εξαρτώνται κατά κύριο λόγο από τη φύση των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τα κανάλια διανομής αλλά και τα χαρακτηριστικά κάθε πελάτη.

Ο Όμιλος εκτιμά επιπλέον εάν έχει ρόλο εντολέα ή εκπροσώπου σε κάθε σχετική συμφωνία. Η εκτίμηση του Ομίλου είναι πως στο σύνολο των συναλλαγών πώλησης στις οποίες προβαίνει έχει ρόλο εντολέα.

Τα έσοδα αναγνωρίζονται ως ακολούθως:

Πωλήσεις αγαθών στη χονδρική & λιανική αγορά

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδο όταν εκπληρώνει μια συμβατική υποχρέωση προς τον εκάστοτε πελάτη με την παράδοση αγαθού (που ταυτίζεται με το χρόνο που ο έλεγχος επί του αγαθού περνάει στον πελάτη). Εάν μία σύμβαση περιλαμβάνει περισσότερες από μια συμβατικές υποχρεώσεις η συνολική αξία της σύμβασης επιμερίζεται στις επιμέρους υποχρεώσεις με βάση τις επιμέρους αξίες πώλησης. Το ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται είναι το ποσό που έχει επιμεριστεί στην αντίστοιχη συμβατική υποχρέωση που εκπληρώθηκε, με βάση το αντίτιμο που αναμένει να λάβει ο Όμιλος σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται κατά την περίοδο εκείνη όπου παρέχεται η υπηρεσία, κατά τη διάρκεια της παροχής της υπηρεσίας στον πελάτη, σε σχέση πάντα και με το βαθμό ολοκλήρωσης της παροχής της υπηρεσίας ως ποσοστό των συνολικών υπηρεσιών που έχουν συμφωνηθεί.

Μεταβλητό αντίτιμο

Εάν το αντίτιμο που έχει συμφωνηθεί στα πλαίσια της σύμβασης περιλαμβάνει και μεταβλητό τμήμα, ο Όμιλος αναγνωρίζει το ποσό αυτό σαν έσοδο, στο βαθμό που δεν είναι σημαντικά πιθανό το ποσό αυτό να αντλιογιστεί στο μέλλον.

Δικαιώματα εκπτώσεων

Ο Όμιλος παρέχει δικαιώματα εκπτώσεων στους πελάτες του βάσει όρων που προσδιορίζονται στις σχετικές συμβάσεις. Τα δικαιώματα για εκπτώσεις με βάση τον όγκο των πωλήσεων, αξιολογούνται από τον Όμιλο, προκειμένου να προσδιοριστεί εάν αποτελούν ουσιώδη δικαιώματα τα οποία ο πελάτης δεν θα αποκτούσε εάν δεν είχε συνάψει τη συγκεκριμένη σύμβαση. Για όλα αυτά τα δικαιώματα ο Όμιλος αξιολογεί την πιθανότητα εξάσκησης τους και στη συνέχεια το μέρος του εσόδου το οποίο αναλογεί στο συγκεκριμένο δικαίωμα αναγνωρίζεται όταν το δικαίωμα είτε εξασκηθεί είτε λήξει.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου ο Όμιλος κατέληξε ότι οι εκπτώσεις επί του όγκου των πωλήσεων δημιουργούν δικαίωμα το οποίο πρέπει να αναγνωρίζεται με την πάροδο του χρόνου μέχρι το σημείο που είτε θα εξασκηθεί είτε θα λήξει. Ο Όμιλος παρέχει στους πελάτες εκπτώσεις επί του όγκου πωλήσεων με βάση τα όρια που καθορίζονται στις μεταξύ τους συμβάσεις. Όλες αυτές οι εκπτώσεις λογιστικοποιούνται εντός του οικονομικού έτους.

Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται αναλογικά με βάση το χρόνο και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο όπου η έκπτωση κατανέμεται σαν έσοδο από τόκους.

Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

2.26 Μισθώσεις – ΔΛΠ 17 εφαρμοσимо έως 31 Δεκεμβρίου 2018

Ο Όμιλος προσδιορίζει για κάθε σχετική συμφωνία στην οποία προβαίνει κατά πόσον είναι ή εμπερικλείει συμφωνία μίσθωσης αξιολογώντας την ουσία της. Μια συμφωνία είναι ή εμπερικλείει μίσθωση εάν παρέχει δικαίωμα χρήσης παγίου ακόμα και στις περιπτώσεις που αυτό το πάγιο ή τα πάγια δεν προσδιορίζονται ξεκάθαρα σε αυτή.

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι μισθωτής

Οι μισθώσεις παγίων όπου ο Όμιλος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στα «Δάνεια». Το μέρος του κόστους χρηματοδότησης της μίσθωσης που αντιστοιχεί σε τόκους αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τρόπο που να συνεπάγεται σταθερό επιτόκιο στο υπόλοιπο της υποχρέωσης στην κάθε περίοδο. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μισθωσής τους.

Μισθώσεις όπου ένα σημαντικό μέρος των κινδύνων και των οφελών της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι εκμισθωτής

Τα μισθώματα που εισπράττει ο Όμιλος αναγνωρίζονται σαν έσοδο αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα αντίστοιχα μισθωμένα πάγια περιλαμβάνονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης βάσει της φύσης τους.

Από 1 Ιανουαρίου 2019 η λογιστική πολιτική αυτή ανανεώθηκε με βάση το καινούριο πρότυπο ΔΠΧΑ 16, όπως περιγράφεται στην ενότητα 2.1.1.

2.27 Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους της εταιρείας αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης στην οποία τα μερίσματα ανακοινώθηκαν και η διανομή εγκρίθηκε από τη γενική συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας. Τα ενδιάμεσα μερίσματα τα οποία έχουν προταθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζονται στις υποχρεώσεις κατά το χρόνο πρότασής τους.

2.28 Συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης

Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης του Ομίλου προβλέπουν την αποζημίωση του κατόχου του συμβολαίου για ζημιά την οποία υπέστη σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του βάσει των συμφωνηθέντων όρων. Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης αναγνωρίζονται αρχικά σαν υποχρέωση στην εύλογη αξία τους, η οποία προσαρμόζεται για τυχόν έξοδα συναλλαγών τα οποία συνδέονται άμεσα με τις συγκεκριμένες συμβάσεις. Μεταγενέστερα, η επιμέτρηση της υποχρέωσης γίνεται στη μεγαλύτερη αξία ανάμεσα στο ποσό της πρόβλεψης που υπολογίστηκε βάσει του ΔΛΠ 9 και του ποσού που είχε αρχικά αναγνωρισθεί, μείον όπου απαιτείται του συνολικού εισοδήματος.

2.29 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τις τροποποιήσεις που περιγράφονται αναλυτικά στη σημείωση 2.1.1 για πρώτη φορά την οικονομική περίοδο που ξεκίνησε τη 1^η Ιανουαρίου 2019.

2.30 Συγκριτικά στοιχεία

Όπου ήταν αναγκαίο τα συγκριτικά στοιχεία έχουν ανακατανεμηθεί για να συμφωνούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση των στοιχείων της παρούσης χρήσεως.

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου επικεντρώνονται πρωτίστως στον κλάδο Διύλισης (συμπεριλαμβανομένων και των Χημικών) και Εμπορίας πετρελαιοειδών και δευτερευόντως στους κλάδους της Έρευνας Υδρογονανθράκων και Παραγωγής και Εμπορίας Ηλεκτρικής Ενέργειας. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους και κινδύνους σχετιζόμενους με την αγορά πετρελαιοειδών, όπως κινδύνους διακύμανσης των συναλλαγματικών ισοτιμιών, της τιμής των πετρελαιοειδών στις διεθνείς αγορές και των επιτοκίων, πιστωτικό κίνδυνο καθώς και κίνδυνο ρευστότητας και ταμειακών ροών. Συμβαδίζοντας με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και μέσα στα πλαίσια της εκάστοτε τοπικής αγοράς και νομικού πλαισίου, το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στην μείωση πιθανής έκθεσης στη μεταβλητότητα της αγοράς και / ή στην μετρίαση οποιασδήποτε αρνητικής επίδρασης στη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Σε γενικές γραμμές, τα θέματα που επηρεάζουν τη λειτουργία του Ομίλου, συνοψίζονται παρακάτω:

Μακροοικονομικό Περιβάλλον: Η ελληνική οικονομία ενίσχυσε την αναπτυξιακή δυναμική της την περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2019, παρά την επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας. Καταγράφονται θετικές εξελίξεις στο χρηματοπιστωτικό τομέα, με αύξηση των καταθέσεων και βελτίωση των συνθηκών χρηματοδότησης των τραπεζών. Η εμπιστοσύνη στον τραπεζικό τομέα έχει ενισχυθεί σημαντικά και οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων καταργήθηκαν πλήρως από την 1η Σεπτεμβρίου.

Το ΑΕΠ παρουσιάζει αύξηση της τάξης του 2,3% κατά το τρίτο τρίμηνο του 2019 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018 (αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,1% για τους πρώτους εννιά μήνες του έτους), βασισμένο κυρίως στις αυξημένες εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, τις ιδιωτικές επενδύσεις, τη μείωση στις εισαγωγές αγαθών, καθώς και την ενισχυμένη ιδιωτική κατανάλωση. Από την άλλη πλευρά, η αύξηση στις εισαγωγές υπηρεσιών, περιόρισε μια ακόμη ισχυρότερη πορεία ανάπτυξης.

Η συνολική κατανάλωση καυσίμων για το 2019 αυξήθηκε κατά 2,8% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, κυρίως ως αποτέλεσμα της αύξησης στη ζήτηση του πετρελαίου θέρμανσης, λόγω των χαμηλότερων θερμοκρασιών που επικράτησαν στη χώρα κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους. Η ζήτηση καυσίμων κίνησης αυξήθηκε οριακά κατά 0,4%, ως αποτέλεσμα αυξημένης κατανάλωσης πετρελαίου κίνησης (+1,6%) και χαμηλότερης ζήτησης βενζίνης (-0,7%).

Παρόλη την οικονομική ανάκαμψη, η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει μία σειρά από σημαντικές προκλήσεις, όπως οι σχετικά χαμηλοί ρυθμοί ανάπτυξης σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης και η χαμηλότερη πιστοληπτική αξιολόγηση της ελληνικής κυβέρνησης σε σχέση με την επενδυτική κατηγορία. Ταυτόχρονα, υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι και αβεβαιότητες που προέρχονται από το εξωτερικό περιβάλλον, όπως η επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας λόγω του αυξανόμενου προστατευτισμού του εμπορίου και των γεωπολιτικών εντάσεων. Η Διοίκηση αξιολογεί συνεχώς την κατάσταση και τις πιθανές μελλοντικές εξελίξεις προκειμένου να διασφαλίσει τη λήψη όλων των απαιτούμενων μέτρων για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες του στην Ελλάδα.

Έξοδος Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση: Στο πλαίσιο βέλτιστης διαχείρισης των δανειακών του υποχρεώσεων, ο Όμιλος αντλεί κεφάλαια από τις διεθνείς αγορές, μέσω ευρω-ομολόγων έκδοσης της θυγατρικής του εταιρείας HELLENIC PETROLEUM FINANCE plc, που εδρεύει στο Λονδίνο, εισηγμένων στην αγορά του Λουξεμβούργου. Τυχόν αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση ενδέχεται να επηρεάσει τόσο τα υφιστάμενα ομόλογα που έχει εκδώσει η HPF, καθώς και τον τρόπο χρηματοδότησης του Ομίλου από τις διεθνείς αγορές. Ο Όμιλος παρακολουθεί τις σχετικές εξελίξεις και εξετάζει εναλλακτικά σενάρια για την διατήρηση της δυνατότητας χρηματοδότησής του από τις διεθνείς αγορές ομολόγων.

Συναλλαγματικός κίνδυνος: Οι δραστηριότητες του Ομίλου είναι προστατευμένες από τη φύση τους από τον κίνδυνο που προκύπτει από συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς όλες οι συναλλαγές που γίνονται στον πετρελαιοϊκό τομέα βασίζονται σε διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια Αμερικής τόσο για το αργό πετρέλαιο όσο και για τα προϊόντα πετρελαιοειδών. Όλες οι διεθνείς αγορές και πωλήσεις αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαιοειδών διενεργούνται σε δολάρια Αμερικής, ενώ οι πωλήσεις σε τοπικές αγορές είτε γίνονται σε δολάρια Αμερικής είτε μετατρέπονται στο τοπικό νόμισμα για λογιστικούς λόγους χρησιμοποιώντας τις διεθνείς τιμές αναφοράς της ημερομηνίας συναλλαγής.

Κίνδυνος μεταβολής τιμών: Η διαχείριση κινδύνων που αφορούν τις τιμές των προϊόντων πραγματοποιείται από την επιτροπή διαχείρισης εμπορικών κινδύνων στην οποία μετέχουν ανώτερα στελέχη των εμπορικών και οικονομικών διευθύνσεων, ενώ για τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους η διαχείριση γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες του Ομίλου, πάντα στα πλαίσια των εγκρίσεων που έχουν δοθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι Οικονομικές Υπηρεσίες προσδιορίζουν και εκτιμούν τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους σε στενή συνεργασία με τις λειτουργικές μονάδες του Ομίλου.

Εξασφάλιση τροφοδοσίας με αργά πετρέλαια: Κατά τα τελευταία 2,5 χρόνια, οι τιμές αναφοράς του αργού πετρελαίου έχουν μερικώς ανακάμψει, μετά από τριετή περίοδο συρρίκνωσης (Ιούνιος 2014 - Ιούνιος 2017), φτάνοντας τα \$64/bbl κατά μέσο όρο για το 2019. Ωστόσο, το κόστος του αργού πετρελαίου, κυρίως των βαρέων αργών υψηλού θείου αλλά και των ελαφριών αργών χαμηλού θείου, τα οποία αποτελούν την κύρια πρώτη ύλη για διυλιστήρια υψηλής πολυπλοκότητας όπως αυτά του Ομίλου ΕΛΠΕ, συντηρείται σε λογικά επίπεδα, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα των διυλιστηρίων στη Μεσόγειο συγκριτικά με αντίστοιχες εταιρείες παγκοσμίως. Όσον αφορά στην απόφαση του προέδρου των ΗΠΑ για την εκ νέου επιβολή των κυρώσεων εναντίον του Ιράν, ο Όμιλος κατάφερε επιτυχώς να αντικαταστήσει το Ιρανικό πετρέλαιο που προμηθευόταν με άλλες εναλλακτικές στην περιοχή, χωρίς ιδιαίτερη επίπτωση στην συνέχεια και το κόστος της λειτουργίας των διυλιστηρίων (Σημ.16).

Χρηματοδότηση δραστηριοτήτων: Προτεραιότητα του Ομίλου είναι η διαχείριση της μέσης διάρκειας ζωής των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, η διασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης για την υλοποίηση του επενδυτικού του πλάνου καθώς και η διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας αναφορικά με την κάλυψη των λειτουργικών του αναγκών. Ως εκ τούτου, σύμφωνα και με το μεσοπρόθεσμο πλάνο χρηματοδότησης και άλλες εμπορικές παραμέτρους, ο Όμιλος διατηρεί μια αναλογία μακροπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανείων, λαμβάνοντας υπόψη την πιστοδοτική δυνατότητα των τραπεζών και των αγορών κεφαλαίου. Περίπου 70% του συνολικού δανεισμού, αποτελείται από μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες γραμμές πίστωσης ενώ το υπόλοιπο συνίσταται κυρίως από βραχυπρόθεσμο δανεισμό. Τον Ιούνιο του 2018 ο Όμιλος προπληρώσε δύο δάνεια συνολικού υπολοίπου €380 εκατ. Τα δάνεια αναχρηματοδοτήθηκαν με πενταετές κυλιόμενο (revolving) κοινοπρακτικό δάνειο ύψους €400 εκατ., το οποίο εκδόθηκε από την ΕΛΠΕ Α.Ε. και είναι εγγεγραμμένο από ελληνικές και διεθνείς τράπεζες

Τον Νοέμβριο του 2018, η ΕΛΠΕ Α.Ε. αναχρηματοδότησε ένα κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο ύψους €400 εκατ., με νέο δάνειο ίδιου ύψους και διάρκειας δύο ετών με δυνατότητα παράτασης για ένα επιπλέον έτος.

Τον Ιανουάριο του 2015 η ΕΛΠΕ Α.Ε. εξέδωσε κυλιόμενο (revolving) ομολογιακό δάνειο ύψους €200 εκατ., διάρκειας τριών ετών. Το δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε τον Φεβρουάριο του 2018 έναντι αυξημένου ποσού €300 εκατ. και ανανεωμένης διάρκειας τριών ετών.

Τον Ιούνιο του 2018 η ΕΛΠΕ Α.Ε. εξέδωσε κυλιόμενο (revolving) ομολογιακό δάνειο ύψους \$250 εκατ., διάρκειας τριών ετών.

Τον Ιούλιο του 2014, η Hellenic Petroleum Finance S.A. εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €325 εκατ. με ετήσιο κουπόνι 5,25%, το οποίο έληξε τον Ιούλιο του 2019. Οι Ομολογίες, οι οποίες είναι εγγυημένες από την ΕΛΠΕ Α.Ε., είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου. Τον Ιούλιο του 2019 η Hellenic Petroleum Finance S.A. εξέδωσε πλήρως το υπόλοιπο ύψους €319,8 εκατ.

Τον Οκτώβριο του 2016, ο Όμιλος εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €375 εκατ. και απόδοσης 4,875%, εγγυημένο από τη μητρική εταιρεία του Ομίλου, με τιμή έκδοσης 99,453 επί τοις εκατό του αρχικού κεφαλαίου. Οι ομολογίες λήγουν τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρέους, συμπεριλαμβανομένης της μερικής προπληρωμής του ευρωομολόγου €500 εκατ. που έληξε τον Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2016 και κατά την οποία έγιναν δεκτές ομολογίες ονομαστικής αξίας €225 εκατ.. Τον Ιούλιο του 2017, ο Όμιλος εξέδωσε εγγυημένες ομολογίες ύψους €74,53 εκατ. με λήξη στις 14 Οκτωβρίου 2021, οι οποίες ενοποιήθηκαν και αποτελούν μία ενιαία σειρά ομολογιών με το ευρωομόλογο ύψους €375 εκατ. και απόδοσης 4,875%. Οι ομολογίες προπληρώθηκαν εν μέρει τον Οκτώβριο του 2019 κάνοντας χρήση των εσόδων από τη νέα έκδοση πενταετούς ευρωομολόγου, ύψους €500 εκατ., όπως περιγράφεται παρακάτω. Το υπόλοιπο των ομολογιών στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ανήλθε σε €201 εκατ..

Τον Οκτώβριο του 2019, η Hellenic Petroleum Finance S.A. εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €500 εκατ. και απόδοσης 2%, εγγυημένο από τη μητρική εταιρεία του Ομίλου, με τιμή έκδοσης 99,41 επί τοις εκατό του αρχικού κεφαλαίου. Τα δάνεια λήγουν τον Οκτώβριο του 2024. Μέρος των εσόδων από την έκδοση χρησιμοποιήθηκε για τη μερική προπληρωμή του ευρωομολόγου ύψους €450 εκατ. που θα έληγε τον Οκτώβριο του 2021, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς που ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2019 και κατά την οποία έγιναν δεκτές ομολογίες ονομαστικής αξίας €248,4 εκατ.. Αναλυτικότερη αναφορά γίνεται στην παράγραφο (γ) Κίνδυνος ρευστότητας όπως επίσης και στη Σημείωση 17.

Διαχείριση κεφαλαίων: Σημαντική προτεραιότητα του Ομίλου αποτελεί επίσης η διαχείριση του Ενεργητικού, όπου ο Όμιλος απασχολεί κεφάλαια ύψους, περίπου €4,1 δισ., τα οποία καλύπτουν ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης, επενδύσεις σε πάγια στοιχεία αλλά και την επένδυση στον Όμιλο ΔΕΠΑ. Το κυκλοφορούν ενεργητικό χρηματοδοτείται κυρίως από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένου και του βραχυπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού), οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του κεφαλαίου κίνησης (αποθέματα και πελάτες). Ως αποτέλεσμα του επενδυτικού πλάνου, την περίοδο 2007- 2012, το επίπεδο καθαρού δανεισμού αυξήθηκε στο 43% των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων, ενώ το υπόλοιπο 57% χρηματοδοτείται από ίδια κεφάλαια. Ο Όμιλος έχει ξεκινήσει διαδικασία μείωσης του επιπέδου καθαρού δανεισμού μέσω αξιοποίησης των αυξημένων λειτουργικών χρηματοροών μετά την ολοκλήρωση και

λειτουργία του νέου διυλιστηρίου Ελευσίνας. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να οδηγήσει σε χαμηλότερο δείκτη Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια, καλύτερη αντιστοίχιση των ημερομηνιών λήξης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, καθώς και σε χαμηλότερο κόστος δανεισμού.

(α) Κίνδυνος αγοράς

(i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Όπως εξηγείται στη σημείωση 2.5 «Συναλλαγματικές μετατροπές», το λειτουργικό νόμισμα της μητρικής εταιρείας και νόμισμα αναφοράς του Ομίλου είναι το Ευρώ. Ωστόσο, σύμφωνα με την κοινή διεθνή πρακτική, όλες οι διεθνείς συναλλαγές αργού πετρελαίου και εμπορίας πετρελαιοειδών βασίζονται στις διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια ΗΠΑ.

Ο συναλλαγματικός νομισματικός κίνδυνος προκύπτει από τρεις τύπους έκθεσης σε κίνδυνο:

- Κίνδυνος αποτίμησης στοιχείων της κατάστασης οικονομικής θέσης:** Το μεγαλύτερο μέρος από τα αποθέματα που διατηρεί ο Όμιλος αποτιμάται σε Ευρώ ενώ η υποκείμενη του αξία προσδιορίζεται σε Δολάρια Αμερικής. Ως εκ τούτου, πιθανή υποτίμηση του Δολαρίου έναντι του Ευρώ οδηγεί σε μείωση της αξίας ρευστοποίησης των αποθεμάτων που συμπεριλαμβάνονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης. Σαν μέτρο αντιστάθμισης μέρους του συγκεκριμένου κινδύνου, σημαντικό μέρος των υποχρεώσεων του Ομίλου προς προμηθευτές (αγορά αργού και έτοιμων πετρελαιοειδών προϊόντων) πραγματοποιείται σε δολάρια περιορίζοντας τον κίνδυνο μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Σημειώνεται όμως ότι ενώ στην περίπτωση υποτίμησης του δολαρίου η επίδραση στη κατάσταση οικονομικής θέσης αντισταθμίζεται, σε περιπτώσεις ανατίμησης του δολαρίου η αποτίμηση σε αγοραία αξία τέτοιων υποχρεώσεων οδηγεί σε συναλλαγματικές ζημιές χωρίς αντισταθμισμένα οφέλη, καθώς τα αποθέματα εξακολουθούν να παρουσιάζονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης σε τιμηκτική. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019 εάν το Ευρώ είχε εξασθενήσει έναντι του Δολαρίου κατά 5% διατηρώντας όλα τα άλλα μεταβλητά στοιχεία σταθερά τα προ φόρων αποτελέσματα θα μειωνόταν περίπου κατά €9 εκατ. κυρίως ως αποτέλεσμα των κερδών από συναλλαγματικές διαφορές στην μετατροπή των δολαριακών εμπορικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, χρηματικών διαθεσίμων και στην μετατροπή των δολαριακών δανείων.
- Κίνδυνος μετατροπής μεικτού περιθωρίου:** Λόγω του ότι οι περισσότερες συναλλαγές σε αργό πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου βασίζονται σε διεθνείς τιμές Platts σε δολάρια, το μεικτό κέρδος του Ομίλου σε Ευρώ διαφοροποιείται ανάλογα με την εκάστοτε ισοτιμία. Η πρόσφατη μεταβλητότητα της αγοράς έχει επιδράσει αρνητικά στην δυνατότητα και το κόστος κάλυψης του κινδύνου αυτού. Για το λόγο αυτό ο Όμιλος δεν προέβη σε μεγάλο ύψος πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου μετατροπής του μεικτού περιθωρίου σε Ευρώ. Η συγκεκριμένη έκθεση σε κίνδυνο σχετίζεται γραμμικά με το μεικτό περιθώριο του Ομίλου καθώς οποιαδήποτε ανατίμηση/ υποτίμηση του ευρώ έναντι του δολαρίου οδηγεί σε αντίστοιχη ζημιά/ κέρδος μετατροπής στα αποτελέσματα της περιόδου.
- Κίνδυνος ξένων θυγατρικών:** Όπου ο Όμιλος λειτουργεί εκτός Ευρωζώνης υπάρχει επιπλέον έκθεση σε κίνδυνο που συνδέεται με τη σχετική ισοτιμία μεταξύ του δολαρίου (τρόπος καθορισμού βασικής τιμής), του Ευρώ (νόμισμα παρουσίασης) και του τοπικού νομίσματος (νόμισμα συναλλαγής). Όπου είναι δυνατό ο Όμιλος προσπαθεί να ελέγξει την έκθεση στον κίνδυνο αυτό, μεταφέροντας και συγκεντρώνοντας το σύνολο των συναλλαγμάτων σε επίπεδο Ομίλου. Παρ' ότι σημαντική για τις εκτός Ελλάδας θυγατρικές, η συνολική έκθεση στον κίνδυνο αυτό δεν θεωρείται σημαντική για τον Όμιλο.

(ii) Κίνδυνος διακύμανσης τιμής προϊόντων

Η διύλιση, ως βασική δραστηριότητα του Ομίλου, δημιουργεί έκθεση σε κίνδυνο αγοράς τιμής προϊόντων. Αλλαγές στις τρέχουσες τιμές αγοράς ή στις τιμές των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης σε σχέση με τις τιμές κόστους επηρεάζουν την αξία των αποθεμάτων, ενώ η έκθεση στα περιθώρια διύλισης (συνδυασμός τιμής αργού και προϊόντων) επηρεάζει τις μελλοντικές ταμειακές ροές της επιχείρησης.

Στην περίπτωση του κινδύνου διακύμανσης τιμής προϊόντων, το επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο καθορίζεται από το απόθεμα στο τέλος κάθε περιόδου. Σε περιόδους απότομης πτώσης τιμών, καθώς η πολιτική της μητρικής Εταιρείας είναι να παρουσιάζει τα αποθέματα στο χαμηλότερο της τιμής κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, τα αποτελέσματα επηρεάζονται από την υποτίμηση αξίας των αποθεμάτων. Το μέγεθος της έκθεσης στον κίνδυνο αυτό σχετίζεται απευθείας με το ύψος των αποθεμάτων και το ποσοστό της μείωσης των τιμών. Στο βαθμό που η χρήση τέτοιων χρηματοοικονομικών προϊόντων αξιολογείται ως συμφέρουσα από άποψη απόδοσης σε σχέση με το βαθμό κινδύνου, τη δομή της αγοράς και τα διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές, η Εταιρεία προβαίνει σε μείωση της έκθεσης στο κίνδυνο με πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου σε παράγωγα.

Η έκθεση στον κίνδυνο μεταβολών περιθωρίων διύλισης σχετίζεται με το απόλυτο μέγεθος των περιθωρίων διύλισης κάθε διυλιστηρίου. Αυτά καθορίζονται με βάση τις τιμές αναφοράς Platts και διαμορφώνονται σε καθημερινή βάση. Η μεταβολή περιθωρίων έχει ανάλογη επίπτωση στα κέρδη του Ομίλου. Ο Όμιλος, όπου αυτό είναι εφικτό, αποσκοπεί σε αντιστάθμιση μέρους του κινδύνου που αφορά στο κομμάτι της παραγωγής του που θα πωληθεί μελλοντικά. Αυτό όμως δεν είναι εφικτό να συμβεί σε όλες τις συνθήκες της αγοράς, όπως για παράδειγμα όταν οι τιμές συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης βρίσκονται χαμηλότερα από το επίπεδο των τρεχουσών (spot) τιμών αγοράς (backwardated market) ή όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές.

(iii) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Τα λειτουργικά έσοδα και ταμειακές ροές είναι ανεξάρτητα των μεταβολών στα χρηματοοικονομικά επιτόκια, δεδομένου του χαμηλού επιπέδου επιτοκίων αναφοράς που επικρατούν. Ο δανεισμός με μεταβλητά επιτόκια εκθέτει τον Όμιλο σε κίνδυνο χρηματικών ροών από διακυμάνσεις στα επιτόκια, ενώ ο δανεισμός με σταθερά επιτόκια σε κίνδυνο μεταβολών της εύλογης αξίας. Περίπου το 26% των δανείων του Ομίλου είναι σε σταθερό επιτόκιο. Ανάλογα με τα εκάστοτε επίπεδα καθαρού δανεισμού, η μεταβολή των επιτοκίων βάσης δανεισμού (EURIBOR ή LIBOR), έχει αναλογική επίπτωση στα αποτελέσματα του Ομίλου. Ο δανεισμός του Ομίλου είναι σε μεγάλο βαθμό με μεταβλητό επιτόκιο. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, εάν το επιτόκιο των δανείων σε Ευρώ ήταν κατά 0,5% υψηλότερο, των λοιπών μεταβλητών στοιχείων τηρουμένων σταθερών, τα προ φόρων κέρδη θα μειώνονταν κατά €9 εκατ..

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

i. Διαχείριση ρίσκου

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου επιτελείται κεντρικά, σε επίπεδο Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος πηγάζει από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις καταθέσεις σε τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία, καθώς και από έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από πελάτες χονδρικής, συμπεριλαμβανομένων ανεξόφλητων υπολοίπων πελατών και δεσμευμένων συναλλαγών. Όπου οι πελάτες χονδρικής μπορεί να αξιολογηθούν από ανεξάρτητη αρχή, αυτές οι αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται στη διαχείριση του συγκεκριμένου πιστωτικού κινδύνου. Σε περίπτωση όπου δεν υπάρχει ανεξάρτητη αξιολόγηση, το τμήμα διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη λαμβάνοντας υπ' όψη την οικονομική του κατάσταση, προηγούμενες συναλλαγές καθώς και άλλες παραμέτρους. Τα πιστωτικά όρια πελατών καθορίζονται με βάση εσωτερικές ή εξωτερικές αξιολογήσεις πάντα εντός των καθορισμένων από τη Διοίκηση ορίων. Η χρήση πιστωτικών ορίων παρακολουθείται σε τακτά διαστήματα. Οι πωλήσεις σε πελάτες λιανικής εξοφλούνται με μετρητά ή με χρήση πιστωτικών καρτών.

ii. Πιστωτική φερεγγυότητα

Η πιστωτική φερεγγυότητα των ταμειακών διαθεσίμων, ταμειακών ισοδύναμων και δεσμευμένων καταθέσεων αξιολογείται με αναφορά σε εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας από τον οίκο αξιολόγησης S&P και Fitch, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, η έγκριση των πιστωτικών ορίων είναι αποτέλεσμα μιας πιο αυστηρής διαδικασίας που εμπλέκει όλα τα επίπεδα της ανώτερης διοίκησης. Γι' αυτό το λόγο έχει δημιουργηθεί η επιτροπή πιστώσεων του Ομίλου, η οποία παρακολουθεί τους σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους ολόκληρου του Ομίλου (Σημ.12).

Αξιολόγηση τραπεζών (σε εκ. €)	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
A	62	-
A-	-	17
BBB+	-	5
BBB	279	518
BBB-	5	1
BB+	1	4
CCC+	505	3
CCC	176	669
CCC-	20	39
Χωρίς αξιολόγηση	40	20
Σύνολο	1.088	1.276

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας αντιμετωπίζεται με την εξασφάλιση ικανών ταμειακών πόρων και διαθεσίμων καθώς και την εξασφάλιση επαρκών πιστωτικών ορίων με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Λόγω της δυναμικής φύσης των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος έχει σαν στόχο να διατηρεί ευελιξία χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων του μέσω ταμειακών διαθεσίμων και πιστωτικών γραμμών.

Όποτε θεωρηθεί συμφέρον για τον Όμιλο, αλλά και για την επίτευξη ευνοϊκότερων όρων συναλλαγών, (όπως καλύτερες τιμές, υψηλότερα πιστωτικά όρια, μεγαλύτερη περίοδο πίστωσης), ο Όμιλος προβλέπει για την έκδοση βραχυπρόθεσμων εγγυητικών επιστολών ή ενέγγυων πιστώσεων για την πληρωμή υποχρεώσεων προς προμηθευτές, χρησιμοποιώντας υπάρχουσες γραμμές πίστωσης με εγχώριες και διεθνείς τράπεζες, βάσει των εγκεκριμένων όρων και προϋποθέσεων κάθε τράπεζας σχετικά με το ποσό, το νόμισμα, τη μέγιστη διάρκεια διακράτησης, τις εγγυήσεις κ.α.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ποσά των δανείων του Ομίλου που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός των επόμενων 12 μηνών σε εκατομμύρια Ευρώ, καθώς και οι σχετικές περίοδοι λήξης:

Δανειακές Συμβάσεις	1ο εξάμηνο 2020	2ο εξάμηνο 2020	2020	Δάνεια προς αποπληρωμή	Δάνεια προς αναχρηματοδότηση
Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	-	225	225	-	225
Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕ)	22	22	44	44	-
Άλλες πιστωτικές γραμμές (αποπληρωμή κατ'απαίτηση)					
Διμερείς πιστωτικές γραμμές / Πρακτόρευση απαιτήσεων με αναγωγή	-	-	754	-	-
Σύνολο	22	247	1.023	44	225

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και τις καθαρές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις από παράγωγα, ομαδοποιημένες κατά ημερομηνία λήξης, όπως αυτή υπολογίζεται σύμφωνα με το χρονικό υπόλοιπο από την ημερομηνία Ισολογισμού μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης. Τα ποσά που εμφανίζονται στον πίνακα αποτελούν τις συμβατικές ταμειακές ροές.

	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 1 και 5 ετών	Πάνω από 5 έτη
31 Δεκεμβρίου 2019			
Δανεισμός	1.105.978	1.714.343	-
Υποχρεώσεις μισθώσεων (Σημ. 18)	36.124	86.135	89.327
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.352.034	-	-
31 Δεκεμβρίου 2018			
Δανεισμός	1.225.186	1.759.400	-
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	906	2.177	607
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.307.483	-	-

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Δανεισμός» του πίνακα δεν αντιστοιχούν στα ποσά της κατάστασης οικονομικής θέσης, καθώς αφορούν συμβατικές (μη προεξοφλημένες) μελλοντικές ταμειακές ροές, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο το κεφάλαιο όσο και τον μελλοντικό τόκο που θα προκύψει στο αντίστοιχο έτος.

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις» του πίνακα επίσης δεν αντιστοιχούν στα ποσά του Ισολογισμού, καθώς περιλαμβάνουν μόνο χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

3.2 Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου σε σχέση με την κεφαλαιακή δομή του, η οποία περιλαμβάνει ίδια κεφάλαια και δανειακή χρηματοδότηση, είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας της εταιρείας στο μέλλον, να διατηρήσει την ιδανική κεφαλαιακή δομή από πλευράς κόστους και ταυτόχρονα να εξασφαλίσει ότι πληρούνται οι οικονομικοί όροι των δανειακών συμβάσεων.

Ο Όμιλος για να διατηρήσει ή να προσαρμόσει την κεφαλαιακή του διάρθρωση μπορεί να μεταβάλει το μείρισμα προς τους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να εκποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το χρέος του.

Σύμφωνα και με την πρακτική που ακολουθεί ο κλάδος, ο Όμιλος παρακολουθεί την κεφαλαιακή δομή και το δανεισμό του με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ως ο συνολικός δανεισμός, μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος όπως εμφανίζεται στον ισολογισμό, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και τις επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους. Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται ως τα συνολικά ίδια κεφάλαια, όπως εμφανίζονται στον ισολογισμό, πλέον του καθαρού δανεισμού.

Οι συντελεστές μόχλευσης στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018 αντίστοιχα είχαν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Σύνολο δανεισμού (Σημ. 17)	2.632.364	2.735.956
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (Σημ. 13)	(1.088.198)	(1.275.159)
Μείον: Επενδύσεις σε συμμετοχικούς κύκλους (Σημ. 3.3)	(1.356)	(634)
Καθαρός δανεισμός (μη συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)	1.542.810	1.460.163
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2.326.573	2.394.731
Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια (μη συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)	3.869.383	3.854.894
Συντελεστής μόχλευσης (μη συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)	40%	38%
Υποχρεώσεις μισθώσεων (Σημ. 18)	199.894	-
Καθαρός δανεισμός (συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)	1.742.704	1.460.163
Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια (συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)	4.069.277	3.854.894
Συντελεστής μόχλευσης (συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)	43%	38%

3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία, κατηγοριοποιημένα στα διάφορα επίπεδα της ιεραρχίας εύλογων αξιών. Οι διαφορετικές κατηγορίες είναι οι ακόλουθες:

- Δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (χωρίς τροποποίηση ή αναπροσαρμογή) για χρηματοοικονομικά στοιχεία που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 1)
- Τεχνικές αποτίμησης βασιζόμενες απευθείας σε δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (εξαιρώντας τα χρηματοοικονομικά στοιχεία εκείνα που περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1) ή υπολογιζόμενες εμμέσως από δημοσιευόμενες τιμές αγοράς για παρόμοια εργαλεία (επίπεδο 2).
- Τεχνικές αποτίμησης που δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες από τρέχουσες συναλλαγές σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 3).

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	3.474	-	3.474
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	1.356	-	-	1.356
Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	2.520	-	-	2.520
	3.876	3.474	-	7.350
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	-
	-	-	-	-

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	-
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	634	-	-	634
Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	3.133	-	-	3.133
	3.767	-	-	3.767
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	16.387	-	16.387
	-	16.387	-	16.387

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές, προσδιορίζεται με βάση τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. «Ενεργός» χρηματαγορά υπάρχει όταν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες και αναθεωρούμενες σε τακτά διαστήματα τιμές, που δημοσιεύονται από χρηματιστήριο, χρηματιστή, κλάδο, οργανισμό αξιολόγησης ή οργανισμό εποπτείας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγωγών εκτός της αγοράς παραγωγών) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης, οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές ενώ χρησιμοποιούν κατά το δυνατό λιγότερες εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 2.

Εάν οι τεχνικές αποτίμησης δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες της αγοράς τότε τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 3.

Τεχνικές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για να επιμετρήσει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνουν:

- Τιμές αγοράς ή τιμές διαπραγματευτών για παρόμοια στοιχεία.
- Την εύλογη αξία των πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου εμπορευμάτων, η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των μελλοντικών χρηματοροών.

Δεν υπήρξαν αλληλαγές στις τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιεί ο Όμιλος κατά το έτος. Για τα έτη 2019 και 2018, δεν υπήρξαν μεταφορές ποσών μεταξύ επιπέδων.

Η εύλογη αξία των Ευρώ-ομολόγων σε ευρώ, την 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €718 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €797 εκατ.) ενώ η λογιστική τους αξία ήταν €692 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €765 εκατ.). Η εύλογη αξία του υπόλοιπου δανεισμού, προσεγγίζει τη λογιστική του αξία. Η εύλογη αξία του δανεισμού ταξινομείται στο επίπεδο 2 της ιεραρχίας εύλογων αξιών.

Οι λογιστικές αξίες των παρακάτω χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων προσεγγίζουν την εύλογη τους αξία, λόγω της βραχυπρόθεσμης διάρκειάς τους:

- Εμπορικές απαιτήσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα
- Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές συνεχώς επανεκτιμώνται και βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος όπως αυτή προσαρμόζεται σύμφωνα με τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς και άλλους παράγοντες περιλαμβανομένων προσδοκίων για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά υπό τις παρούσες συνθήκες.

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που σχετίζονται με το μέλλον. Συνεπώς οι εκτιμήσεις αυτές εξ' ορισμού σπάνια ταυτίζονται με τα πραγματικά γεγονότα. Οι εκτιμήσεις και υποθέσεις που συνεπάγονται σημαντικό κίνδυνο επανεκτίμησης στη λογιστική αξία των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού στην επόμενη περίοδο αναφέρονται κατωτέρω.

(1) Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

(α) Φόρος εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε περιοδικούς ελέγχους από τις τοπικές φορολογικές αρχές των διαφόρων χωρών όπου δραστηριοποιείται. Η διαδικασία προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος και της αναβαλλόμενης φορολογίας είναι πολύπλοκη και απαιτεί σε μεγάλο βαθμό να γίνουν εκτιμήσεις και να ασκηθεί κρίση. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Σε περίπτωση που φορολογικά θέματα δεν έχουν διευθετηθεί με τις τοπικές αρχές, η διοίκηση του Ομίλου λαμβάνει υπόψη την εμπειρία του παρελθόντος και τη συμβουλή ειδικών σε φορολογικά και νομικά θέματα προκειμένου να αναλύσει τα συγκεκριμένα γεγονότα και συνθήκες, να ερμηνεύσει τη σχετική φορολογική νομοθεσία, να εκτιμήσει τη θέση των φορολογικών αρχών σε αντίστοιχες υποθέσεις και να αποφασίσει εάν η φορολογική αντιμετώπιση θα γίνει αποδεκτή από τις φορολογικές αρχές ή αν χρειάζεται να αναγνωρίσει σχετικές προβλήψεις. Όταν ο Όμιλος πρέπει να προβεί σε πληρωμές ποσών προκειμένου να προσφύγει κατά των φορολογικών αρχών και εκτιμά πως είναι πιο πιθανό να κερδίσει στην προσφυγή αυτή από το ενδεχόμενο να χάσει, οι σχετικές πληρωμές καταγράφονται ως απαιτήσεις, αφού αυτές οι προκαταβολές θα χρησιμοποιηθούν για την εξόφληση της υπόθεσης σε περίπτωση αρνητικής έκβασης ή θα επιστραφούν στον Όμιλο σε περίπτωση θετικής έκβασης. Σε περίπτωση που ο Όμιλος εκτιμά ότι απαιτείται πρόβλεψη σχετικά με την έκβαση μιας αβέβαιης φορολογικής υπόθεσης, τα ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί αφαιρούνται από την εν λόγω πρόβλεψη.

Εάν το τελικό αποτέλεσμα του ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/ υποχρέωση κατά την περίοδο οριστικοποίησης του αποτελέσματος.

(β) Ανάκτηση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά που αφορούν σε φορολογικές ζημιές προηγούμενων ετών. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αναλόγως της αιτίας λόγω της οποίας προκύπτουν, τέτοιες φορολογικές ζημιές είναι διαθέσιμες για συμψηφισμό για περιορισμένο χρονικό διάστημα από τη χρονική στιγμή κατά την οποία πραγματοποιούνται. Ο Όμιλος κάνει παραδοχές σχετικά με το εάν αυτές οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις δύνανται να ανακτηθούν, χρησιμοποιώντας το εκτιμώμενο μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα σύμφωνα με το εγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο και τον προϋπολογισμό της εκάστοτε εταιρείας του.

(γ) Πρόβλεψη για περιβαλλοντολογική αποκατάσταση

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην βιομηχανία πετρελαίου και οι βασικές του δραστηριότητες περιλαμβάνουν την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων, τη διύλιση αργού πετρελαίου, τη διάθεση προϊόντων πετρελαίου, και την παραγωγή και διάθεση πετροχημικών προϊόντων. Οι περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις που πιθανό να προκληθούν από τις προαναφερθείσες ουσίες και προϊόντα πιθανόν να αναγκάσουν τον Όμιλο να προβεί σε έξοδα αποκατάστασης έτσι ώστε να είναι σύνομος με σχετικούς κανονισμούς και νόμους στις διάφορες περιοχές όπου δραστηριοποιείται και να εκπληρώσει τις νομικές και συμβατικές του υποχρεώσεις. Ο Όμιλος διενεργεί σχετικές αναλύσεις και εκτιμήσεις με τους τεχνικούς και νομικούς του συμβούλους ώστε να προσδιορίσει την πιθανότητα να προκύψουν δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης, καθώς και να εκτιμήσει τα σχετικά ποσά και τη χρονική περίοδο κατά την οποία οι δαπάνες αυτές είναι πιθανό να προκύψουν. Ο Όμιλος δημιουργεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές του καταστάσεις για τις εκτιμώμενες δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης όταν αυτές θεωρούνται πιθανές. Όταν ο οριστικός προσδιορισμός της σχετικής υποχρέωσης διαφέρει από το ποσό της σχετικής πρόβλεψης, η διαφορά επιβαρύνει την κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου.

(δ) Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό αξίας χρήσης

Ο Όμιλος αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι ένα περιουσιακό στοιχείο μπορεί να απομειωθεί. Εάν υπάρχει κάποια ένδειξη ή όταν απαιτείται έλεγχος απομείωσης για ένα περιουσιακό στοιχείο, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία του περιουσιακού στοιχείου. Το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου είναι το υψηλότερο της εύλογης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου ή Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ) μείον το κόστος διάθεσης και της ανακτήσιμης αξίας του. Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ έχουν καθοριστεί για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, με βάση τον υπολογισμό της αξίας χρήσης τους, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης υπολογισμένου προ φόρων ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με το συγκεκριμένο πάγιο. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλήψεις βασισμένες σε εγκεκριμένους από τη Διοίκηση προϋπολογισμούς. Αυτοί οι προϋπολογισμοί και οι προβλήψεις ταμειακών

ρών συνήθως καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει των εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Αυτοί οι ρυθμοί ανάπτυξης είναι συνεπείς με προβλέψεις που περιλαμβάνονται σε εκθέσεις για τη χώρα ή τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται η εκάστοτε ΜΠΤΡ. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των διαφορετικών ΜΠΤΡ ή παγίων και οι εκάστοτε αναλύσεις ευαισθησίας που έχουν πραγματοποιηθεί, αναφέρονται στις σημειώσεις 6. για τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, 8. για την υπεραξία και 9. για τις επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες όπου και εξηγούνται περαιτέρω.

(ε) Εκτίμηση εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγώγων εκτός της αγοράς παραγώγων, καθώς και ορισμένες επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης. Ο Όμιλος επιλέγει την κατά την κρίση του κατάλληλη μέθοδο αποτίμησης για κάθε περίπτωση κάνοντας υποθέσεις οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες στο τέλος της χρήσης για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές.

(στ) Προβλέψεις αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εμπορικών απαιτήσεων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί πίνακα με τον οποίο υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων του. Ο πίνακας αυτός βασίζεται στην εμπειρία του παρελθόντος αλλά προσαρμόζεται με τρόπο τέτοιο ώστε να αντανακλά προβλέψεις για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των πελατών αλλά και του οικονομικού περιβάλλοντος. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, επικαιροποιούνται τα ιστορικά ποσοστά που χρησιμοποιούνται και αναλύονται οι εκτιμήσεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης.

Η συσχέτιση μεταξύ των ιστορικών στοιχείων, της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης και των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών περιλαμβάνει σημαντικές εκτιμήσεις. Το ύψος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις αλλαγές των συνθηκών και των προβλέψεων της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης. Επιπλέον η εμπειρία του παρελθόντος αλλά και οι προβλέψεις που γίνονται για το μέλλον ενδέχεται να μην οδηγήσουν σε συμπεράσματα ενδεικτικά του πραγματικού ύψους αθέτησης υποχρεώσεων πελατών στο μέλλον.

(ζ) Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών παροχών των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών προσωπικού του Ομίλου, βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που προσδιορίζονται με τη χρήση αναλογιστικών μεθόδων και παραδοχών. Μία τέτοια αναλογιστική παραδοχή είναι και το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του κόστους της παροχής και το ποσοστό αύξησης της μισθοδοσίας. Οι τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα επηρεάσουν το υπόλοιπο των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων. Ο Όμιλος καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης στο τέλος κάθε χρήσης. Αυτό ορίζεται ως το επιτόκιο το οποίο θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί ώστε να προσδιοριστεί η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να απαιτηθούν για την κάλυψη των υποχρεώσεων των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Για τον καθορισμό του κατάλληλου επιτοκίου προεξόφλησης, ο Όμιλος χρησιμοποιεί το επιτόκιο των χαμηλού ρίσκου εταιρικών ομολογιών, τα οποία μετατρέπονται στο νόμισμα στο οποίο η υποχρέωση θα πληρωθεί, και των οποίων η ημερομηνία λήξης πλησιάζει εκείνη της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης.

Άλλες σημαντικές παραδοχές των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών βασίζονται μερικώς στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς. Περαιτέρω πληροφόρηση παρατίθεται στη Σημείωση 20.

(η) Αποσβέσεις ενσώματων παγίων

Ο Όμιλος περιοδικά ελέγχει την ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων του προκειμένου να εκτιμήσει την καταλληλότητα των αρχικών εκτιμήσεων. Για τον προσδιορισμό της ωφέλιμης ζωής, η οποία μπορεί να διαφοροποιείται λόγω διαφόρων παραγόντων όπως οι τεχνολογικές εξελίξεις και τα προγράμματα συντήρησης παγίων, ο Όμιλος, μπορεί να λαμβάνει τεχνικές μελέτες και να χρησιμοποιεί εξωτερικές πηγές.

(2) Σημαντικές κρίσεις κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου

(α) Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

Ο Όμιλος ελέγχει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης για τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά του στοιχεία (Σημ. 2.11) και τις επενδύσεις του σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει τόσο εξωτερικούς όσο και εσωτερικούς παράγοντες οι οποίοι περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, σημαντικές αλλαγές με αρνητικές επιπτώσεις στο ρυθμιστικό ή τεχνολογικό περιβάλλον ή αποδεικτικά στοιχεία που είναι διαθέσιμα από εσωτερικές αναφορές που δείχνουν ότι η οικονομική απόδοση του περιουσιακού στοιχείου είναι ή θα είναι χειρότερη από την αναμενόμενη. Εάν υπάρξουν ενδείξεις, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία των παγίων του ή των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών. Για να προσδιοριστεί αν υπάρχουν σχετικές ενδείξεις αλληλ και για να καθοριστούν οι μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών απαιτείται η άσκηση κρίσης.

(β) Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις

Ο Όμιλος έχει εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις (Σημ. 33). Η Διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των υποθέσεων, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη πληροφόρηση της νομικής υπηρεσίας του Ομίλου και, εάν υπάρχει πιθανότητα αρνητικής έκβασης τότε ο Όμιλος προβλέπει στο σχηματισμό των απαραίτητων προβλέψεων. Οι προβλέψεις, όπου απαιτούνται, υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης για τη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Η παρούσα αξία βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης (Σημ. 33).

(γ) Προσδιορισμός διάρκειας μίσθωσης

Κατά τον καθορισμό της διάρκειας μίσθωσης, η διοίκηση εξετάζει όλα τα γεγονότα και τις περιστάσεις που δημιουργούν ένα οικονομικό κίνητρο για να ασκήσει μια επιλογή επέκτασης ή να μην ασκήσει μια επιλογή τερματισμού. Οι επιλογές επέκτασης (ή οι περίοδοι με τις επιλογές τερματισμού) περιλαμβάνονται μόνο στη μίσθωση, εάν η μίσθωση είναι εύλογο βέβαιη ότι θα παραταθεί (ή δεν τερματιστεί).

Οι ακόλουθοι παράγοντες είναι κατά κανόνα οι πιο σημαντικοί: Εάν υπάρχουν σημαντικές κυρώσεις για να τερματιστεί μια μίσθωση (ή να μην επεκταθεί), ο Όμιλος είναι συνήθως εύλογο βέβαιο να επεκτείνει (ή να μην τερματίσει) τη μίσθωση. Εάν οι βελτιώσεις μίσθωσης ακινήτων αναμένεται να έχουν σημαντική υπολειπόμενη αξία, ο Όμιλος είναι αρκετά εύλογο να επεκτείνει (ή να μην τερματίσει) τη μίσθωση. Διαφορετικά, ο Όμιλος εξετάζει άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των ιστορικών χρόνων μίσθωσης και του κόστους και της διακοπής που απαιτούνται για την αντικατάσταση του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου. Οι περισσότερες δυνατότητες επέκτασης σε μισθώσεις γραφείων και οχημάτων δεν έχουν συμπεριληφθεί στην υποχρέωση μίσθωσης, επειδή ο Όμιλος θα μπορούσε να αντικαταστήσει τα περιουσιακά στοιχεία χωρίς σημαντικό κόστος ή διακοπή λειτουργίας.

Η περίοδος μίσθωσης επανεκτιμάται όταν μια επιλογή ασκείται (ή δεν ασκείται) ή ο Όμιλος καθίσταται υποχρεωμένος να την ασκήσει (ή να μην την ασκήσει). Η εκτίμηση της εύλογης βεβαιότητας αναθεωρείται μόνο εάν συμβεί ένα σημαντικό συμβάν ή μια σημαντική μεταβολή των συνθηκών, η οποία επηρεάζει την εκτίμηση αυτή και βρίσκεται υπό τον έλεγχο του μισθωτή.

5. Πληροφόρηση κατά τομέα

Όλες οι κύριες επιχειρηματικές αποφάσεις λαμβάνονται από την εκτελεστική επιτροπή του Ομίλου. Η εκτελεστική επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων. Η Διοίκηση του Ομίλου έχει καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας βασισμένη σε αυτές τις αναφορές. Η εκτελεστική επιτροπή χρησιμοποιεί διάφορα κριτήρια για να αξιολογήσει τις δραστηριότητες του Ομίλου, τα οποία ποικίλουν ανάλογα με τη φύση και το βαθμό ωριμότητας του κάθε τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε κινδύνους, τις υπάρχουσες ταμειακές ανάγκες, καθώς και πληροφορίες σχετικές με τα προϊόντα και τις αγορές. Το πλαίσιο κατάρτισης των εσωτερικών αναφορών χρηματοοικονομικής πληροφόρησης είναι αντίστοιχο με αυτό των οικονομικών καταστάσεων.

Οι βασικοί τομείς του Ομίλου είναι:

α) Τομέας Διύλισης, Εφοδιασμού και Χονδρικής Εμπορίας (Διύλιση):

- Δραστηριότητα στην Ελλάδα: εστιάζεται γύρω από τη λειτουργία των τριών διυλιστηρίων του Ομίλου που βρίσκονται στον Ασπρόπυργο, στην Ελευσίνα και στη Θεσσαλονίκη, τα οποία καλύπτουν περίπου 65% της συνολικής

λικής διυλιστικής ικανότητας της χώρας, ενώ διαθέτουν συνολικά δεξαμενές αποθήκευσης αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου χωρητικότητας 6,65 εκατ. m³.

- Δραστηριότητα στο εξωτερικό: αφορά στις εγκαταστάσεις ΟΚΤΑ στα Σκόπια, που συνδέονται μέσω αγωγού με το διυλιστήριο Θεσσαλονίκης για μεταφορά προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας (πετρέλαιο κίνησης). Ο αγωγός δεν βρίσκεται σε λειτουργία από το 2013 και αναμένεται να ξεκινήσει να λειτουργεί το 2021.

β) Τομέας Λιανικής Εμπορίας:

- Δραστηριότητα στην Ελλάδα: Στην Ελλάδα, ο Όμιλος δραστηριοποιείται με τη θυγατρική εμπορική εταιρεία ΕΚΟ ΑΒΕΕ και διαθέτει ένα εκτεταμένο δίκτυο εφοδιασμού καυσίμων με τα εμπορικά σήματα ΕΚΟ και ΒΡ το οποίο περιλαμβάνει συνολικά 1.722 πρατήρια, εκ των οποίων 244 είναι ιδιολειτουργούμενα.
- Δραστηριότητα στο εξωτερικό: Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στο εξωτερικό μέσω των θυγατρικών του εταιρειών στην Κύπρο, τη Βουλγαρία, τη Σερβία, το Μαυροβούνιο και την ΠΓΔΜ. Συνολικά το δίκτυο πρατηρίων αριθμεί 311 πρατήρια.

γ) Τομέας Έρευνας και Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων:

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται επίσης σε έργα που σχετίζονται με την έρευνα και την παραγωγή υδρογονανθράκων (είτε μέσω εταιριών στις οποίες κατέχει τον πλήρη έλεγχο είτε μέσω συνεργασιών με άλλες εταιρείες πετρελαίου και φυσικού αερίου) σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, όπως στη θαλάσσια ερευνητική περιοχή της Θράκης στο Βόρειο Αιγαίο, στη θαλάσσια περιοχή του Πατραϊκού Κόλπου (Δυτικά), στις δύο χερσαίες περιοχές «Άρτα – Πρέβεζα» και «ΒΔ Πελοπόννησος», στις θαλάσσιες περιοχές της Δυτικής και Νοτιοδυτικής Κρήτης, στη Δυτική Ελλάδα στην περιοχή του Ιονίου πελάγους, στο Οικόπεδο 10 του Κυπαρισσιακού κόλπου και στην θαλάσσια περιοχή 2 (Οικόπεδο 2) δυτικά της Κέρκυρας. Προσφορά έχει επίσης υποβληθεί για τη θαλάσσια περιοχή της Βόρειας Κέρκυρας (Οικόπεδο 1).

δ) Τομέας Πετροχημικών:

Οι δραστηριότητες των πετροχημικών επικεντρώνονται κυρίως στην παραγωγή και εμπορία πολυπροπυλενίου, ΒΟΡΡ φιλμ και διαλυτών. Επίσης, ο τομέας περιλαμβάνει εμπορία εισαγόμενων πλαστικών και χημικών προϊόντων. Το εργοστάσιο παραγωγής πολυπροπυλενίου που βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη τροφοδοτείται κυρίως από προπυλένιο που παράγεται στο διυλιστήριο του ομίλου στον Ασπρόπυργο. Μέρος της παραγωγής του παραγόμενου πολυπροπυλενίου αποτελεί την πρώτη ύλη για τη μονάδα παραγωγής ΒΟΡΡ φιλμ στην Κομοτηνή.

ε) Τομέας Φυσικού Αερίου και Ηλεκτρικής Ενέργειας

- Φυσικό Αέριο: Ο Όμιλος συμμετέχει στον τομέα του Φυσικού Αερίου μέσω της συγγενούς εταιρείας ΔΕΠΑ Α.Ε. (35% ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., 65% ΤΑΙΠΕΔ). Ο Όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στην χονδρική και λιανική εμπορία, καθώς και στη διανομή Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα. Η ΔΕΠΑ συμμετέχει επίσης σε διασυνοριακά έργα μεταφοράς φυσικού αερίου.
- Ηλεκτρική Ενέργεια: Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους παραγωγής, εμπορίας και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, μέσω της συμμετοχής του στην κοινοπραξία Elpedison B.V, με ποσοστό 50%. Το υπόλοιπο 50% κατέχεται από την εταιρεία EDISON International. Η Elpedison B.V. συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της Elpedison A.E. κατά 100%.

στ) Λοιπά

Η κατηγορία «Λοιπά» περιλαμβάνει εταιρείες του Ομίλου οι οποίες ασχολούνται με χρηματοοικονομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες καθώς και με τεχνικές μελέτες.

Πληροφορίες σχετικά με τα έσοδα από συμβάσεις με πελάτες, τα κέρδη, καθώς και άλλα οικονομικά μεγέθη ανά τομέα δραστηριότητας για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2019 και 31 Δεκεμβρίου 2018, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

	Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019						Σύνολο
	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Έρευνα & Παραγωγή	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	
Μικτές Πωλήσεις	7.754.000	3.258.007	(0)	299.268	3.722	13.933	11.328.930
Πωλήσεις μεταξύ επιχειρησιακών τομέων	(2.452.144)	(6.610)	(0)	(0)	(22)	(13.189)	(2.471.964)
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	5.301.856	3.251.397	(0)	299.268	3.700	744	8.856.965

	Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019						
	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Έρευνα & Παραγωγή	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	Σύνολο
EBITDA	360.463	133.268	(9.497)	92.444	2.391	(5.303)	573.767
Αποσβέσεις (Ενσώματα και Ασώματα πάγια)	(149.651)	(35.468)	(761)	(6.189)	(1.101)	(549)	(193.719)
Αποσβέσεις Δικαιωμάτων χρήσης παγίων (*)	(6.528)	(33.032)	(36)	(409)	(10)	912	(39.103)
Λειτουργικό κέρδος / (ζημιά)	204.284	64.768	(10.294)	85.845	1.280	(4.940)	340.944
Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	(955)	(283)	(17)	-	-	-	(1.255)
Κέρδη / (ζημιές) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	2.445	425	-	-	14.988	4	17.862
Καθαρά αποτελέσματα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	(50.075)	(14.357)	-	25	(317)	(75.735)	(140.460)
Κόστος χρηματοδοτικών μισθώσεων (*)	(957)	(9.186)	(4)	(23)	(3)	92	(10.081)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	154.741	41.367	(10.315)	85.847	15.948	(80.579)	207.010
Φόρος Εισοδήματος							(43.434)
Καθαρά κέρδη περιόδου							163.576
(Κέρδη) αποδοτέα σε μετόχους μειοψηφίας							(2.778)
Καθαρά κέρδη έτους αποδοτέα στους ιδιοκτήτες της μητρικής							160.798

(*) Η συγκρισιμότητα με τα υπόλοιπα της 31 Δεκεμβρίου 2018 είναι επηρεασμένη από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 από 1 Ιανουαρίου 2019 (Σημ. 2).

	Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018						
	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Έρευνα & Παραγωγή	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	Σύνολο
Μικτές Πωλήσεις	8.681.579	3.329.400	-	314.716	2.793	15.039	12.343.527
Πωλήσεις μεταξύ επιχειρησιακών τομέων	(2.555.150)	(7.386)	(0)	(0)	(11)	(11.825)	(2.574.372)
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	6.126.429	3.322.014	(0)	314.716	2.782	3.214	9.769.155
EBITDA	555.703	81.081	(8.155)	84.949	1.982	(4.164)	711.395
Αποσβέσεις	(144.560)	(45.305)	(1.240)	(4.482)	(817)	(779)	(197.183)
Λειτουργικό κέρδος / (ζημιά)	411.143	35.776	(9.397)	80.467	1.165	(4.943)	514.212
Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	2.149	49	(4)	-	-	-	2.194
Κέρδη / (ζημιές) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	3.731	(240)	-	-	(6.684)	1.422	(1.771)
Καθαρά αποτελέσματα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	(92.694)	(17.765)	-	35	(173)	(35.108)	(145.705)

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018							
	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Έρευνα & Παραγωγή	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	Σύνολο
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	324.329	17.821	(9.401)	80.502	(5.692)	(38.629)	368.930
Φόρος Εισοδήματος							(154.218)
Καθαρά κέρδη περιόδου							214.712
(Κέρδη) αποδοτέα σε μετόχους μειοψηφίας							(3.098)
Καθαρά κέρδη έτους αποδοτέα στους ιδιοκτήτες της μητρικής							211.614

Οι πωλήσεις μεταξύ επιχειρησιακών τομέων αφορούν κυρίως πωλήσεις από τον τομέα Διύλισης προς τους άλλους τομείς. Δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις στον ορισμό ή στη βάση μέτρησης του κέρδους ή ζημίας των τομέων σε σχέση με τις Ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται τα έσοδα του Ομίλου από συμβάσεις με πελάτες ανά τύπο αγοράς (εσωτερική αγορά, εξαγωγές, αεροπορία και ναυτιλία και διεθνείς δραστηριότητες) και ανά επιχειρησιακό τομέα:

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019						
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	Σύνολο
Εσωτερική αγορά	1.115.470	1.651.195	105.829	3.700	543	2.876.736
Αεροπορία & Ναυτιλία	628.479	732.823	-	-	-	1.361.302
Εξαγωγές	3.109.072	30.531	193.439	-	201	3.333.243
Διεθνείς δραστηριότητες	448.836	836.847	-	-	-	1.285.683
Σύνολο	5.301.857	3.251.397	299.269	3.700	744	8.856.965

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018						
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	Σύνολο
Εσωτερική αγορά	1.161.580	1.639.422	118.391	2.782	2.690	2.924.865
Αεροπορία & Ναυτιλία	569.724	819.117	-	-	-	1.388.841
Εξαγωγές	3.949.874	27.098	196.325	-	524	4.173.821
Διεθνείς δραστηριότητες	445.251	836.377	-	-	-	1.281.628
Σύνολο	6.126.429	3.322.014	314.716	2.782	3.214	9.769.155

Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις κατά τομέα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018 έχουν ως εξής:

Σύνολο ενεργητικού	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Διύλιση	4.981.990	5.072.907
Λιανική Εμπορία	1.354.643	1.174.367
Έρευνα & Παραγωγή	23.812	16.455
Χημικά	416.401	359.703
Αέριο & Ενέργεια	402.240	413.642
Λοιποί Τομείς	1.894.438	1.861.751
Ενδο-εταιρικά	(1.960.462)	(1.901.397)
Σύνολο	7.113.062	6.997.429

Σύνολο παθητικού	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Διύλιση	2.884.618	3.090.505
Λιανική Εμπορία	752.931	593.052
Έρευνα & Παραγωγή	22.099	19.530

Χημικά	2.275	(310)
Αέριο & Ενέργεια	8.350	10.788
Λοιποί Τομείς	1.976.611	1.820.412
Ενδο-εταιρικά	(855.710)	(931.279)
Σύνολο	4.791.175	4.602.698

Η κατηγορία «Λοιποί τομείς» περιλαμβάνει εταιρείες του Ομίλου οι οποίες ασχολούνται με χρηματοοικονομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες καθώς και με τεχνικές μελέτες.

Δεν έχουν σημειωθεί σημαντικές αλλαγές στον ορισμό των τομέων ή στην ανάλυση ανά τομέα των συνόλων ενεργητικού και παθητικού σε σχέση με τις Ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

6. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

	Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα & εξαρτήματα	Ακίνητοποιήσεις υπό Εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	312.868	909.409	4.708.733	96.556	181.388	102.131	6.311.085
Προσθήκες	1.049	3.129	20.679	2.117	11.100	111.061	149.135
Κεφαλαιοποιημένα έργα	2.151	15.584	98.513	159	1.178	(117.585)	-
Πωλήσεις	(71)	(3.069)	(9.792)	(6.560)	(1.025)	(10)	(20.527)
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	(1.096)	(2.487)	(1.320)	(76)	(116)	(1.594)	(6.689)
Συναλλαγματικές διαφορές	59	98	(8)	-	-	1	150
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	(4.366)	3.538	123	1.225	(1.861)	(1.341)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	314.960	918.298	4.820.343	92.319	193.750	92.143	6.431.813
Συσσωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	-	467.548	2.319.571	61.948	150.125	-	2.999.192
Αποσβέσεις έτους	-	29.207	141.306	7.783	8.821	-	187.117
Πωλήσεις	-	(3.050)	(9.746)	(6.558)	(1.018)	-	(20.372)
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	-	(1.888)	(1.092)	(74)	(196)	-	(3.250)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	9	31	-	1	-	41
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	(2.275)	2.494	123	(185)	-	157
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	-	489.551	2.452.564	63.222	157.548	-	3.162.885
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	314.960	428.747	2.367.779	29.097	36.202	92.143	3.268.928

	Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα & εξαρτήματα	Ακίνητοποιήσεις υπό Εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	314.960	918.298	4.820.343	92.319	193.750	92.143	6.431.813
Προσθήκες	1.739	4.421	20.820	878	10.148	192.840	230.846
Κεφαλαιοποιημένα έργα	-	9.298	115.612	436	1.300	(126.646)	-
Πωλήσεις	(96)	(1.433)	(9.726)	(9.144)	(1.467)	-	(21.866)
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	(2.949)	(3.436)	(1.951)	(42)	(197)	(1.308)	(9.883)
Συναλλαγματικές διαφορές	115	55	34	-	1	(2)	203
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	(4.943)	(2.688)	2.395	3.025	(853)	(8.451)	(11.515)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	308.826	924.515	4.947.527	87.472	202.682	148.576	6.619.598
Συσσωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	-	489.551	2.452.564	63.222	157.548	-	3.162.885
Αποσβέσεις έτους	-	26.020	147.949	3.635	9.540	-	187.144
Πωλήσεις	-	(1.216)	(9.311)	(8.278)	(1.413)	-	(20.218)
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	-	(3.375)	-	(42)	(197)	-	(5.547)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	15	17	-	-	-	32
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	(1.809)	(734)	886	(709)	-	(2.366)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	-	509.186	2.588.552	59.423	164.769	-	3.321.930
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	308.826	415.329	2.358.975	28.049	37.913	148.576	3.297.668

- (1) Ο Όμιλος δεν έχει δεσμεύσει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία για εξασφάλιση των δανειακών του υποχρεώσεων.
- (2) Οι προσθήκες αποτελούνται κυρίως από κεφαλαιουχικές δαπάνες που προέρχονται από το τμήμα διύλισης σε σχέση με έργα μακροχρόνιας συντήρησης και αναβάθμισης των μονάδων διύλισης. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται κυρίως στις ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση και αναταξινόμονται στην αντίστοιχη κατηγορία παγίων όταν ολοκληρωθεί το σχετικό έργο.
- (3) Κατά τη χρήση του 2019 έχει κεφαλαιοποιηθεί ποσό €2,8 εκατ. (2018: €2,5 εκατ.) που αφορά τόκους κατασκευαστικής περιόδου για ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση του τομέα της διύλισης, με μέσο επιτόκιο δανεισμού 4,16% (2018: 5,11%).
- (4) Τα κέρδη και οι ζημιές από πωλήσεις συμπεριλαμβάνονται στα λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / ζημιές (Σημ. 26).
- (5) Οι «Μεταφορές και λοιπές κινήσεις», περιλαμβάνουν την μεταφορά ανταλλακτικών των μονάδων των διυλιστηρίων μεταξύ αποθεμάτων και παγίων, τη μεταφορά κόστους ανάπτυξης λογισμικών προγραμμάτων στα άυλα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και τη μεταφορά χρηματοοικονομικών μισθώσεων στα δικαιώματα χρήσης παγίων (κόστος €10,4 εκατ. και συσσωρευμένη απόσβεση €4,1 εκατ.), σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16 που ισχύει από 1 Ιανουαρίου 2019
- (6) Η γραμμή «Απομείωση αξίας/ Διαγραφές» περιλαμβάνει για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019 διαγραφές παγίων από το κόστος και τις συσσωρευμένες αποσβέσεις καθώς και απομείωση ύψους €3,1 εκατ., η οποία αφορά τη μείωση της τρέχουσας αξίας εκτάσεων γης και κτιρίων στην ανακτήσιμη αξία τους, όπως προσδιορίστηκε βάσει της εύλογης αξία αυτών. Τα πάγια αυτά αποτελούν περιουσιακά στοιχεία των θυγατρικών του Ομίλου, HFL SA (€1,5 εκατ.) και EKO Bulgaria (€1,6 εκατ.) και περιλαμβάνονται στον τομέα της Λιανικής Εμπορίας. Η απομείωση συμπεριλαμβάνεται στη γραμμή «Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/έσοδα και άλλα κέρδη/ (ζημιές) - καθαρά» των αποτελεσμάτων.

- (7) Ο μηχανολογικός εξοπλισμός περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την αξία (€66 εκατ.) ενός αγωγού που συνδέει την Θεσσαλονίκη με τα Σκόπια και αποτελεί περιουσιακό στοιχείο της θυγατρικής του Ομίλου, ΒΑΡΔΑΞ Α.Ε. Ο αγωγός δεν είναι σε λειτουργία από το 2013 και αυτό θεωρήθηκε ως ένδειξη πιθανής απομείωσης. Για το λόγο αυτό ο Όμιλος πραγματοποίησε έλεγχο απομείωσης, βάσει των απαιτήσεων του ΔΛΠ 36. Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») του παγίου μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών. Οι βασικές παραδοχές που ακολουθήθηκαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 είναι οι εξής: προεξοφλητικό επιτόκιο 5,27%, ρυθμός ανάπτυξης 2% και έτος έναρξης λειτουργίας το δεύτερο τρίμηνο του 2021. Ο Όμιλος έχει επίσης λάβει υπόψη στον υπολογισμό της ανακτήσιμης αξίας μια παράταση της ωφέλιμης ζωής του αγωγού μετά τη λειτουργία του. Με βάση τον έλεγχο αυτό, ο Όμιλος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία του παγίου είναι ανακτήσιμη και, συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση.

Η μέτρηση της ανακτήσιμης αξίας είναι πιο ευαίσθητη στο χρόνο της έναρξης λειτουργίας του αγωγού, ωστόσο η διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι είναι δυνατόν η ωφέλιμη ζωή να επεκταθεί κατά τα έτη που ο αγωγός δεν ήταν σε λειτουργία.

Ο Όμιλος εκτίμησε την επίδραση στην ανακτήσιμη αξία εάν ορισμένες βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την εφαρμογή της μεθόδου αποτίμησης των προεξοφλημένων ταμειακών ροών αλλιάζον, με όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές ως εξής:

Βασικές παραδοχές	Αλλαγή παραδοχής	Επίδραση στην ανακτήσιμη αξία
WACC	+0,5%	(6,4%)
Ρυθμός ανάπτυξης	(0,5%)	(4,6%)
Έτος εκκίνησης λειτουργίας	+2 years delay	(11,2%)
Τιμή πώλησης	(5,9%)	(8,7%)

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, παίρνοντας δεδομένες τις παραπάνω παραδοχές και την επέκταση της ωφέλιμης ζωής, το ανακτήσιμο ποσό υπερβαίνει τη λογιστική αξία.

- (8) Οι αποσβέσεις ενσώματων παγίων ύψους €187,1 εκατ. (2018: €187,1 εκατ.), οι δικαιωμάτων χρήσης παγίων €39,1 εκατ. (2018: €0 εκατ.) και ασώματων παγίων ύψους €6,6 εκατ. (2018: €10,1 εκατ.), κατανέμονται στις παρακάτω γραμμές της Ενοποιημένης Κατάστασης Συνολικών Εισοδημάτων:
- Κόστος πωληθέντων €146 εκατ. (2018: €137,7 εκατ.),
  - Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης €72,7 εκατ. (2018: €50,3 εκατ.),
  - Έξοδα διοικητικής λειτουργίας €14,1 εκατ. (2018: €9,2 εκατ.).

7. Δικαιώματα χρήσης παγίων

	Πρατήρια καυσίμων	Εμπορικά ακίνητα	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά Μέσα	Σύνολο
Κόστος					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	199.890	22.419	6.325	6.275	234.909
Προσθήκες	14.007	1.177	2.927	12.997	31.108
Αποσύρσεις	(514)	-	-	(18)	(531)
Απομείωση αξίας	(1.252)	-	-	-	(1.252)
Μετατροπές	7.811	7.724	(343)	6.457	21.649
Συναλλαγματικές διαφορές	28	-	-	3	31
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	219.969	31.321	8.909	25.714	285.913
Συσσωρευμένες αποσβέσεις					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	4.061	-	-	-	4.061
Αποσβέσεις	27.678	5.907	1.150	4.368	39.103
Απομείωση αξίας	(80)	-	-	-	(80)
Μετατροπές	(82)	(21)	-	(2)	(104)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	31.576	5.887	1.150	4.366	42.979
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	188.393	25.434	7.759	21.348	242.934

Ο Όμιλος μισθώνει μια ποικιλία περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων του. Μέσω του τμήματος μάρκετινγκ ο Όμιλος συνάπτει συμβάσεις μίσθωσης με τις οποίες μισθώνει γη και μπορεί να κατασκευάσει πρατήρια καυσίμων και άλλες σχετικές εγκαταστάσεις ή ένα μεγαλύτερο συγκρότημα το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει και άλλες εμπορικές ιδιότητες όπως σταθμούς εξυπηρέτησης αυτοκινήτων (ΣΕΑ).

Το υπόλοιπο ανοίγματος περιλαμβάνει δικαιώματα χρήσης πρατηρίων καυσίμων που μεταφέρθηκαν από την κατηγορία των άυλων περιουσιακών στοιχείων όπου παρουσιάζονταν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2018 πριν από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16. Τα δικαιώματα χρήσης λιανικών σταθμών εξυπηρέτησης αντιπροσωπεύουν προκαταβολές που καταβλήθηκαν κατά την υπογραφή συμφωνιών στους ιδιοκτήτες για τη χρήση και τον έλεγχο των πρατηρίων καυσίμων. Αποτιμώνται κατά τη διάρκεια ζωής του κεκτημένου δικαιώματος, το οποίο συνήθως κυμαίνεται από 5 έως 25 έτη. Η καθαρή λογιστική αξία του αρχικού υπολοίπου που μεταφέρθηκε ανέρχεται σε 9,9 εκατ. ευρώ. Επίσης, ο ισολογισμός έναρξης περιλαμβάνει καθαρή λογιστική αξία € 6,4 εκατ. η οποία αφορούσε χρηματοδοτικές μισθώσεις για πρατήρια καυσίμων της ΕΚΟ Βουλγαρίας και μεταφέρθηκε από την κατηγορία ενσώματων παγίων και περιουσιακών στοιχείων από την 1η Ιανουαρίου 2019, κατόπιν εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16.

Μέρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου απαιτεί τη χρήση παράκτιων ζωνών (Αιγιαλός). Ο Όμιλος έχει συνάψει συμφωνία με τις αρμόδιες υπηρεσίες για τη χρήση των παράκτιων ζωνών σε συγκεκριμένες περιοχές. Υπάρχουν όμως και περιοχές όπου ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράκτιες ζώνες και για τις οποίες δεν υπάρχει συμφωνία. Οι κρατικές υπηρεσίες μπορεί να εκδώσουν περιοδικά προκήρυξη αποζημίωσης για τη χρήση των παράκτιων ζωνών για τις συγκεκριμένες περιοχές. Με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, ο Όμιλος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η χρήση παράκτιων ζωνών θα μπορούσε να πληροί τα κριτήρια ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, όπου υφίσταται συμφωνία. Όταν οι όροι χρήσης από το Ελληνικό Δημόσιο είναι προσδιορισμένοι από τη συμφωνία, ο Όμιλος αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου στα εμπορικά ακίνητα και μια υποχρέωση μίσθωσης που αντιπροσωπεύει την υποχρέωσή του να πραγματοποιεί πληρωμές. Για περιπτώσεις στις οποίες ο Όμιλος κάνει χρήση του αιγιαλού χωρίς συμφωνία, τότε θεωρεί ότι η συμφωνία δεν αποτελεί μίσθωση και προβλέπει αποζημίωση για τη χρήση του αιγιαλού με βάση την πιο πρόσφατη ενημέρωση των αρχών. Για την δωδεκάμηνη περίοδο έως την 31η Δεκεμβρίου 2019, η αποζημίωση υπολογίζεται σε € 720 χιλ. και περιλαμβάνεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις.

Επιπλέον, ο Όμιλος εκμεταλλεύεται αρκετούς υπόγειους αγωγούς εντός των ορίων των διαφόρων δήμων, σύμφωνα με τους σχετικούς νόμους. Όπως περιγράφεται στη σημείωση 33 αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων, ορισμένοι δήμοι προχώρησαν στην επιβολή δασμών και προστίμων σχετικά με τα δικαιώματα διέλευσης. Ο Όμιλος άσκησε έφεση κατά των ποσών που επιβλήθηκαν όπως περιγράφεται στη σχετική σημείωση και συνεπώς θεωρεί ότι η περίπτωση αυτή δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16.

8. Ασώματες ακινητοποιήσεις

	Υπεραξία	Δικαιώματα Μισθώσεων χώρων	Λογισμικό	Δικαιώματα και άδειες	Λοιπά	Σύνολο
Κόστος						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	133.914	51.241	111.527	38.075	74.603	409.360
Προσθήκες	-	2.723	2.309	3.691	123	8.846
Πωλήσεις	-	-	(3)	(241)	-	(244)
Απομείωση αξίας/Διαγραφές	-	(106)	-	(1.654)	-	(1.760)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	3	-	10	13
Λοιπές Κινήσεις	-	-	1.156	(1.064)	70	162
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	133.914	53.858	114.992	38.807	74.806	416.377
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	71.829	34.834	101.407	31.224	64.382	303.676
Αποσβέσεις έτους	-	2.973	5.815	1.252	26	10.066
Πωλήσεις	-	-	(3)	(241)	-	(244)
Απομείωση αξίας/Διαγραφές	-	(106)	-	(1.359)	-	1.465
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	-	-
Λοιπές Κινήσεις	-	-	(39)	(1.187)	(47)	(1.273)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	71.829	37.701	107.180	29.689	64.361	310.760
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	62.085	16.157	7.812	9.118	10.445	105.617

	Υπεραξία	Δικαιώματα Μισθώσεων χώρων	Λογισμικό	Δικαιώματα και άδειες	Λοιπά	Σύνολο
Κόστος						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	133.914	53.858	114.992	38.807	74.806	416.377
Προσθήκες	4.674	1.070	2.918	1.437	100	10.199
Πωλήσεις	-	-	(62)	-	-	(62)
Απομείωση αξίας/Διαγραφές	-	-	(7)	(27)	(439)	(473)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	22	22
Λοιπές Κινήσεις	-	(47.935)	5.563	5	107	(42.260)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	138.588	6.993	123.404	40.222	74.596	383.803
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	71.829	37.701	107.180	29.689	64.361	310.760
Αποσβέσεις έτους	-	-	5.239	883	453	6.575
Πωλήσεις	-	-	(62)	-	-	(62)
Απομείωση αξίας/Διαγραφές	-	-	(7)	(8)	(189)	(204)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(1)	-	-	(1)
Λοιπές Κινήσεις	-	(37.701)	-	10	-	(37.691)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	71.829	-	112.349	30.574	64.625	279.377
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	66.759	6.993	11.055	9.648	9.971	104.426

- (1) Η εναπομείνασα υπεραξία την 31 Δεκεμβρίου 2019 αφορά κυρίως την Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου ΛΤΔ που εξαγοράστηκε το 2003 και περιλαμβάνεται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις σύμφωνα με την πολιτική που αναφέρεται στη σημ. 2.9. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019 η σχετική υπεραξία εξετάστηκε για απομείωση με τη μέθοδο της αξίας χρήσεως (value-in-use). Για τον υπολογισμό αυτό χρησιμοποιήθηκαν προβλέψεις ταμειακών ροών βασισμένες στο εγκεκριμένο από την Διοίκηση πενταετές επιχειρηματικό πλάνο της Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου ΛΤΔ. Οι ταμειακές ροές μετά τα πρώτα πέντε έτη προέκυψαν με την χρησιμοποίηση ενός εκτιμώμενου ρυθμού ανάπτυξης 1% που αντικατοπτρίζει τις προβλέψεις της Διοίκησης, βάσει επίσημων προβλέψεων αύξησης του ΑΕΠ. Η Διοίκηση καθορίζει τον ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης του όγκου πωλήσεων και τα μεικτά περιθώρια κέρδους με βάση αποδόσεις του παρελθόντος και προσδοκίες για την ανάπτυξη της αγοράς. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε ήταν 4,39% και αντικατοπτρίζει τους συγκεκριμένους κινδύνους της Εταιρίας. Τα αποτελέσματα της μεθόδου αυτής καταδεικνύουν ότι η εκτίμηση υπερκαλύπτει σε σημαντικό βαθμό την υπεραξία αυτή, η οποία ανέρχεται σε €67 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019.
- Πραγματοποιήθηκε ανάλυση ευαισθησίας για τις βασικές υποθέσεις του μοντέλου (προεξοφλητικά επιτόκια και ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές) ώστε να εξεταστεί η επάρκεια του περιθωρίου αξίας και εκτιμήθηκε ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2019 εάν ο ρυθμός αύξησης ανάπτυξης των μελλοντικών ελεύθερων ταμειακών ροών της Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου ΛΤΔ ο οποίος χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη απομείωσης, ήταν χαμηλότερος κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Αξία της Εταιρίας θα ήταν χαμηλότερη κατά 11,27%. Επιπλέον, εάν το μελλοντικό WACC ήταν υψηλότερο κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Θέση της Εταιρίας θα ήταν χαμηλότερη κατά 12,86%. Το αποτέλεσμα της ανάλυσης ευαισθησίας ήταν ότι το ανακτίσιμο ποσό υπερβαίνει κατά πολύ την λογιστική αξία.
- Η προσθήκη υπεραξίας € 4,7 εκατ. σχετίζεται με την απόκτηση μίας θυγατρικής (Σημ. 36).
- (2) Οι λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις περιλαμβάνουν τα δικαιώματα απεριόριστης διάρκειας χρήσης γης στη Σερβία και το Μαυροβούνιο, στις περιπτώσεις όπου το τοπικό νομικό πλαίσιο δεν επιτρέπει την πλήρη κυριότητα της γης. Το υπόλοιπο αντιπροσωπεύει προπληρωμές κατ' αποκοπή στην περίπτωση της Σερβίας και, στην περίπτωση του Μαυροβουνίου, τον επιμερισμό του τιμήματος για τη γη κατά την εξαγορά της θυγατρικής του Ομίλου στο Μαυροβούνιο. Ο νόμιμος τίτλος της γης, στη συνέχεια, αμφισβητήθηκε από τις τοπικές αρχές και στις δύο χώρες, χωρίς ωστόσο να αναιρείται το δικαίωμα των εταιρειών να κάνουν χρήση της γης και των κτιρίων που βρίσκονται σε αυτήν.
- (3) Στα «Δικαιώματα & άδειες» περιλαμβάνονται δαπάνες αδειών σχετικές με νέες συμβάσεις παραχώρησης δικαιωμάτων έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων στη Δυτική Ελλάδα
- (4) Οι «Λοιπές κινήσεις», στη στήλη «Λογισμικό», περιλαμβάνουν τη μεταφορά κόστους λογισμικών προγραμμάτων, το οποίο παγιοποιήθηκε μέσα στο 2019, από τις «Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση» στα άυλα περιουσιακά στοιχεία. Τα προγράμματα αυτά κατηγοριοποιούνται αρχικά στις «Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση» καθώς η υλοποίησή τους πραγματοποιείται εντός μεγάλων χρονικών περιόδων. Τα λογισμικά προγράμματα μεταφέρονται στα ασώματα περιουσιακά στοιχεία όταν η υλοποίησή τους έχει οριστικοποιηθεί και έχουν ελεγχθεί ως κατάλληλα προς χρήση.

9. Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Αρχή έτους	390.091	701.635
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής (ΔΠΧΑ 9)	-	(1.750)
Έσοδα από μερίσματα	(30.490)	(307.735)
Κέρδη/(Ζημιές) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	17.862	(1.771)
Λοιπά συνοδικά έσοδα/ έξοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(188)	(288)
Εξαγορά των μη ελεγχουσών συμμετοχών στην ELPEDISON SA (μετά από την απομείωση αξίας - Σημ. 9)	7.519	-
Αύξηση / (μείωση) μετοχικού κεφαλαίου	(50)	-
Λοιπές κινήσεις	3	-
Τέλος έτους	384.747	390.091

α) Κοινοπραξίες

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους παραγωγής, εμπορίας και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, μέσω της συμμετοχής του στην κοινοπραξία Elpedison B.V, με ποσοστό 50%. Το υπόλοιπο 50% κατέχεται από την εταιρεία EDISON International. Ο Όμιλος ενοποιεί την Elpedison B.V. χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής θέσης και για αυτό το λόγο το μερίδιο (50%) του Ομίλου στα ενοποιημένα αποτελέσματα του Ομίλου Elpedison B.V. εμφανίζονται στη γραμμή "Κέρδη από επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες", ενώ το μερίδιο (50%) του Ομίλου στην καθαρή θέση του Ομίλου Elpedison B.V. εμφανίζεται στη γραμμή "Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες".

Εξαγορά των μη ελεγχουσών συμμετοχών στην ELPEDISON SA

Στις 26 Ιουλίου 2019, η εταιρεία ELPEDISON BV εξαγόρασε το σύνολο των μετοχών τις οποίες κατείχαν οι μη ελέγχουσες συμμετοχές στην ELPEDISON SA και οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 24,22% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας και πλέον κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου στην ELPEDISON SA. Το συνολικό τίμημα της εξαγοράς ανήλθε σε €20 εκατ. (Σημ. 36). Η εξαγορά χρηματοδοτήθηκε μέσω αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της ELPEDISON BV με εισφορά μετρητών από τους μετόχους (το μερίδιο του Ομίλου ανήλθε σε 10 εκατ. Ευρώ).

Στις 26 Ιουλίου 2019, οι μη ελέγχουσες συμμετοχές στις οικονομικές καταστάσεις της Elpedison B.V. ανήλθαν σε € 15,038 εκατ.. Ως εκ τούτου, η απόκτηση των μη ελεγχουσών συμμετοχών από την Elpedison B.V. είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της καθαρής θέσης που αναλογεί στους ιδιοκτήτες της μητρικής κατά € 4,962 εκατ. Στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις την 31 Δεκεμβρίου 2019, το μερίδιο του Ομίλου από τη μείωση της καθαρής θέσης της Elpedison BV που ανήλθε σε € 2,481 εκατ. συμπεριλαμβάνεται στα Αποτελέσματα εις νέον.

Δεδομένης της σημαντικότητας του κλάδου αυτού για τον Όμιλο, ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα κύρια οικονομικά στοιχεία του Ομίλου Elpedison B.V. (με βάση προσχέδιο οικονομικών καταστάσεων), ο οποίος περιλαμβάνει τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της Elpedison A.E. κατά 100%.

Όμιλος Elpedison B.V.	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης		
Πάγιο Ενεργητικό	252.917	255.354
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	13.377	17.044
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	145.151	115.321
Σύνολο ενεργητικού	411.445	387.719
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	57.957	71.707
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	183.474	198.950
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	29.317	27.303
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	15.416	7.416
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	125.281	82.343
Σύνολο υποχρεώσεων	353.488	316.012
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	411.445	387.719
Επένδυση του Ομίλου ΕΛ.ΠΕ. στην Elpedison BV	37.862	36.021

Όμιλος Elpedison B.V.	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων		
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	626.475	442.855
Κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA)	20.873	22.542
Αποσβέσεις	(28.321)	(27.968)
Λειτουργικό αποτέλεσμα	(7.448)	(5.426)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	401	389
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(8.675)	(12.065)
(Ζημιές) / Κέρδη προ φόρων	(15.722)	(17.102)
Φόρος εισοδήματος	1.515	3.480
(Ζημιές) / Καθαρά κέρδη έτους	(14.207)	(13.622)
(Ζημιές) / Καθαρά κέρδη που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛ.ΠΕ.	(5.831)	(5.177)

Τον Σεπτέμβριο του 2018, η Elpedison A.E. συμφώνησε με τους δανειστές της την τριετή επέκταση των δανείων της ύψους €213,9 εκατ. έως τον Σεπτέμβριο του 2021. Τα δάνεια είναι πλήρως εγγυημένα από τους τελικούς μετόχους της Elpedison A.E. ανάλογα με το ποσοστό του καθενός στην εταιρεία και προβλέπουν τριμηνιαίες αποπληρωμές κεφαλαίου ύψους €3 εκατ. κατά μέσο όρο, καθώς και υποχρεωτικές αποπληρωμές κεφαλαίου από οποιοσδήποτε εισροές αφορούν σε ιστορικές οφειλές της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. προς την εταιρεία. Επιπρόσθετα, οι όροι των δανείων προβλέπουν την εφαρμογή cash sweep μηχανισμού, σύμφωνα με τον οποίο το 50% της περίσσειας των ταμειακών ροών της εταιρείας θα χρησιμοποιείται, σε εξαμηνιαία βάση, για την αποπληρωμή των δανείων αυτών. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ανέρχεται σε €198,89 εκατ.

Ο Όμιλος έχει δώσει εγγυητικές επιστολές και εγγυήσεις σε τράπεζες σχετικά με δάνεια που έχουν χορηγηθεί στην Elpedison B.V. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το μερίδιο των εγγυήσεων που αναλογεί στον Όμιλο ανήλθε σε €105 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €83 εκατ.).

Απομείωση αξίας της επένδυσης στην Elpedison B.V.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, η Διοίκηση της Elpedison B.V. διενήργησε μελέτη απομείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο ΔΛΠ 36, με βάση τις μετά φόρων ταμειακές ροές που δύναται να παράξει η εταιρεία. Οι πρόσφατες και επικείμενες μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και το ρυθμιστικό περιβάλλον που τη διέπει (μεταβολή στους μηχανισμούς αποζημίωσης των συμμετεχόντων στην αγορά ή/και καθυστέρηση στην εφαρμογή τους, εντατικοποίηση ανταγωνισμού), θεωρήθηκαν ως ενδείξεις πιθανής απομείωσης της αξίας της εταιρείας, καθώς θα μπορούσαν ενδεχομένως να επηρεάσουν τις μελλοντικές ταμειακές ροές των περιουσιακών της στοιχείων.

Κατά τη μελέτη απομείωσης τα δύο εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και η δραστηριότητα προμήθειας της Elpedison A.E. θεωρήθηκαν ως μία Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ). Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») της ΜΔΤΡ μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση ήταν 6,8% και εκτιμήθηκε ως το μετά φόρων μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) της εταιρείας. Με βάση τον έλεγχο αυτό, ο Όμιλος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία της επένδυσής του είναι ανακτήσιμη και, συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραδοχές και τα σενάρια που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μελέτη απομείωσης ενδέχεται να μεταβληθούν περαιτέρω μελλοντικά, ιδιαιτέρως σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από υψηλή μεταβλητότητα. Πιθανές μεταβολές σε ορισμένες μεταβλητές, όπως είναι το ύψος και ο χρονισμός των μελλοντικών αποζημιώσεων ευελιξίας των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας ή τα προεξοφλητικά επιτόκια, ενδεχομένως να έχουν σημαντική επίπτωση στην «αξία χρήσης» των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας.

Εκτιμάται ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2019, εάν το WACC, το οποίο χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη απομείωσης, ήταν υψηλότερο κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Αξία της Elpedison BV θα ήταν χαμηλότερη κατά 10%. Επιπλέον, αν το ύψος της μελλοντικής αποζημίωσης ευελιξίας ήταν χαμηλότερο κατά 10%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Αξία της Elpedison BV θα ήταν χαμηλότερη κατά 14%. Σε αμφότερα τα σενάρια ανάλυσης ευαισθησίας, η λογιστική αξία της επένδυσης του Ομίλου στην Elpedison BV είναι ανακτήσιμη.

β) Συγγενείς Επιχειρήσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει σε άλλες εταιρείες με σημαντικό αλλά όχι καθοριστικό ποσοστό ελέγχου. Αυτές συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Όμιλος ΔΕΠΑ

Ο Όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στον κλάδο μεταφοράς, διανομής και εμπορίας φυσικού αερίου. Το ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) κατέχει το 65% και η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. το 35% του μετοχικού κεφαλαίου.

Ο Όμιλος ΔΕΠΑ ενοποιεί τις 100% θυγατρικές της εταιρείες:

- ΕΔΑ Αττικής Α.Ε. (Εταιρεία Διανομής Αερίου για την περιοχή της Αττικής),
- ΕΠΑ Αττικής Α.Ε (Εταιρεία Παροχής Αερίου για την περιοχή της Αττικής) με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης και
- ΔΕΔΑ Α.Ε. (Διαχειριστής του Δικτύου Μέσης και Χαμηλής Πίεσης Φυσικού Αερίου για τις περιοχές στις οποίες δεν δραστηριοποιούνται οι ΕΔΑ Αττικής Α.Ε. και ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε.).

Επιπλέον, η ΔΕΠΑ Α.Ε. κατέχει το 51% της ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε (Εταιρεία Διανομής Αερίου για τις περιοχές τις Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας), την οποία ενοποιεί με τη μέθοδο καθαρής θέσης. Τέλος, η ΔΕΠΑ Α.Ε. κατέχει μερίδιο 50% στην ΥΑΦΑ ΠΟΣΕΙΔΩΝ (κοινοπραξία μεταξύ της ΔΕΠΑ Α.Ε. και Edison S.p.A.), η οποία ασχολείται με την ανάπτυξη έργων υποδομής φυσικού αερίου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Στις 20 Ιουλίου 2018, η ΔΕΠΑ Α.Ε. πούλησε το 51% της ΕΠΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας Α.Ε. ή «Ζενίθ» στην εταιρεία Eni gas e luce S.p.A. Τα αποτελέσματα της ΕΠΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας Α.Ε. έως την ημερομηνία πώλησης, ενοποιήθηκαν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Επιπρόσθετα, στις 27 Νοεμβρίου 2018, η ΔΕΠΑ Α.Ε. εξαγόρασε το 49% των εταιριών ΕΠΑ Αττικής Α.Ε. και ΕΔΑ Αττικής Α.Ε. (πλέον κατέχει το 100% και στις δύο εταιρείες), από την εταιρεία Attiki Gas. Τα αποτελέσματα των δύο εταιριών έως την ημερομηνία εξαγοράς, ενοποιήθηκαν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Τέλος, η πώληση του 100% της εταιρείας ΔΕΣΦΑ Α.Ε. (Διαχειριστής του Συστήματος Φυσικού Αερίου) ολοκληρώθηκε εντός του Δεκεμβρίου 2018. Τα αποτελέσματα της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. έως και την ημερομηνία πώλησης, ενοποιήθηκαν με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα κύρια οικονομικά στοιχεία του Ομίλου ΔΕΠΑ:

Όμιλος ΔΕΠΑ	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης		
Πάγιο Ενεργητικό	955.813	943.137
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	295.849	302.363
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	293.331	393.687
Σύνολο ενεργητικού	1.544.993	1.639.187
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	973.777	995.824
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	376.635	377.001
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	16.300	14.170
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	178.280	252.191
Σύνολο υποχρεώσεων	571.216	643.362
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	1.544.993	1.639.187
Επένδυση του Ομίλου ΕΛ.ΠΕ. στον Όμιλο ΔΕΠΑ	340.822	348.498

Όμιλος ΔΕΠΑ	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων		
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	953.671	927.386
Κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA)	86.460	104.560
Αποσβέσεις παγίων	(31.281)	(77.123)
Λειτουργικό αποτέλεσμα	55.179	27.437
Χρηματοοικονομικά έσοδα	14.049	36.464
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(1.898)	(20.509)
Κέρδη προ φόρων	76.216	130.496

Όμιλος ΔΕΠΑ	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων		
Φόρος εισοδήματος	(16.847)	(20.250)
Καθαρά κέρδη έτους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	59.368	110.246
Διακοπείσες δραστηριότητες		
Καθαρές ζημιές έτους από διακοπείσες δραστηριότητες	-	(114.445)
Σύνολο καθαρών κερδών / (ζημιών) μετά από φόρους	59.368	(4.199)
Λοιπές Συνολικές Ζημιές	(537)	(825)
Συγκεντρωτικά συνοδικά έσοδα/(ζημιές) έτους μετά από φόρους	58.831	(5.024)
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛΠΕ	20.819	(1.507)
Λοιπές Συνολικές ζημιές που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛΠΕ	(188)	(289)

Το 2019, ο Όμιλος έλαβε μερίσματα ύψους €28 εκατ. από τον Όμιλο ΔΕΠΑ (2018: €307 εκατ. - €23 εκατ. αφορούσαν τα αποτελέσματα του έτους 2017 και €284 εκατ. αφορούσαν το εισπραχθέν ποσό από την πώληση του ΔΕΣΦΑ).

Ο Όμιλος ενοποιεί τον Όμιλο της ΔΕΠΑ με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και η αξία της συμμετοχής στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του έτους που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, η οποία αντικατοπτρίζει το 35% στον Όμιλο ΔΕΠΑ, ανέρχεται στα €341 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €348 εκατ.). Επιπρόσθετα, η ιστορική αξία της συμμετοχής στην ΔΕΠΑ, στις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε, ανέρχεται στα €237 εκατ.

Άλλες Συγγενείς Επιχειρήσεις

Το 2011 ο Όμιλος συμμετείχε με 48%, μέσω της θυγατρικής του Hellenic Petroleum International A.G. στη σύσταση μίας νέας εταιρείας της DMEP HoldCo Ltd, με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία με τη σειρά της κατέχει το 100% των μετοχών της «OTSM», Ανώνυμη Εταιρεία Διατήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας και Εμπορίας Αργού Πετρελαίου και Πετρελαιοειδών. Η OTSM ιδρύθηκε βάσει του Ελληνικού δικαίου με πλήρη άδεια για την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης και τήρησης αποθεμάτων αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων. Ο Όμιλος μεταβίβασε μέρος της υποχρέωσης του για την τήρηση αποθεμάτων ασφαλείας 90 ημερών στην OTSM, μειώνοντας έτσι το ύψος του τελικού της αποθέματος κατά περίπου 142 χιλιάδες MT (31 Δεκεμβρίου 2018: 114 χιλιάδες MT), με αντίτιμο καθοριζόμενο στο πλαίσιο του υφιστάμενου νομικού πλαισίου.

Τα βασικά μεγέθη και αποτελέσματα των κυριότερων συγγενών επιχειρήσεων του Ομίλου έχουν ως εξής:

	% συμμετοχής	31 Δεκεμβρίου 2019				
		Αξία επένδυσης	Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Καθαρά κέρδη μετά φόρων
ΣΑΦΚΟ	33%	1.029	5.506	4.231	8.262	3.794
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ	25%	2	9	1	-	17
Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε.	50%	4.509	12.234	3.175	4.358	1.504
DMEP Holdco	48%	523	74.021	120.507	40.279	1.137
		31 Δεκεμβρίου 2018				
		Αξία επένδυσης	Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Καθαρά κέρδη μετά φόρων
ΣΑΦΚΟ	33%	1.640	5.106	3.806	7.718	3.544
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ	25%	(2)	7	16	-	(13)
Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε.	50%	5.125	13.812	3.605	4.409	1.482
DMEP Holdco	48%	(1.191)	85.759	85.808	52.964	1.108

Δεν υπάρχουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή δεσμεύσεις ως προς τις παραπάνω συμμετοχές του Ομίλου.

γ) Κοινές επιχειρήσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει στις ακόλουθες κοινές επιχειρήσεις με τρίτους σχετικές με την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό:

- Edison International SpA (50%), ΕΛΠΕ Πατραϊκός ΑΕ (50%) - Ελλάδα, Πατραϊκός Κόλπος.
- Calfrac well services (75%), ΕΛΠΕ Θρακικό Πέλαγος ΑΕ (25%) - Ελλάδα, Θρακικό πέλαγος.
- Total E&P Greece B.V. (50%), Edison International S.p.A (25%), ΕΛΠΕ Δυτική Κέρκυρα ΑΕ (25%) - Ελλάδα, Οικόπεδο 2.
- Total E&P Greece B.V. (40%), Exxon Mobil Exploration and Production Greece (Crete) B.V. (40%), ΕΛΠΕ ΑΕ (20%) - Ελλάδα, Οικόπεδο Δυτικής Κρήτης.
- Total E&P Greece B.V. (40%), Exxon Mobil Exploration and Production Greece (Crete) B.V. (40%), ΕΛΠΕ ΑΕ (20%) - Ελλάδα, Οικόπεδο Νοτιοδυτικής Κρήτης.
- Repsol Exploracion (50%), ΕΛΠΕ ΑΕ (50%) - Ελλάδα, Οικόπεδο Ιονίου Πελάγους.

Οι κοινές επιχειρήσεις βρίσκονται ακόμη σε στάδιο έρευνας και δεν συνεισφέρουν στα έσοδα του Ομίλου.

10. Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Δάνεια και προκαταβολές	19.884	38.668
Άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	35.554	35.254
Σύνολο	55.438	73.922

Τα δάνεια και οι προκαταβολές αφορούν κυρίως μη τοκοφόρες προκαταβολές ενοικίων για εξασφάλιση πρατηρίων και αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή των αντίστοιχων συμβολαίων των πρατηρίων αυτών. Επιπλέον συμπεριλαμβάνουν και άλλες μακροπρόθεσμες μη τοκοφόρες προκαταβολές.

Οι άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις συμπεριλαμβάνουν άτοκες εμπορευματικές πιστώσεις προς τρίτους για οφειλές που προκύπτουν από εφοδιασμό πρατηρίων. Περιλαμβάνουν επίσης και εμπορικές απαιτήσεις εισπρακτέες σε περισσότερα από ένα έτη, ως συνέπεια διακανονισμών.

Τα υπόλοιπα που περιλαμβάνονται στις ως άνω κατηγορίες στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και σχετίζονται με εμπορικές πιστώσεις και άτοκου διακανονισμούς, έχουν προεξοφληθεί με μεσοσταθμικό επιτόκιο 6% (2018: 6%) για τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους.

11. Αποθέματα

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Αργό πετρέλαιο	331.819	328.482
Διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα	587.398	572.461
Πετροχημικά	25.554	24.400
Αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπές α' ύλης	98.571	97.518
-Μείον: Πρόβλεψη για ανταλλακτικά και λοιπές α' ύλης	(30.540)	(29.830)
Σύνολο	1.012.802	993.031

Η Ελλάδα, βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ και του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας, υποχρεούται στην τήρηση στρατηγικών αποθεμάτων ασφαλείας για 90 ημέρες (Υποχρέωση Τήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας), όπως νομοθετήθηκε με τον Ν. 3054/2002. Η υποχρέωση αυτή μετακυλιέται σε όλες τις εταιρείες που εισάγουν και πωλούν στην εγχώρια αγορά, συμπεριλαμβανομένης και της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., οι οποίες με τη σειρά τους πρέπει να τηρούν και να χρηματοδοτούν τα ανάλογα αποθέματα. Τα αποθέματα αυτά αποτελούν μέρος των λειτουργικών αποθεμάτων και αποτιμώνται με τον ίδιο τρόπο.

Το κόστος των αποθεμάτων που αναγνωρίζεται ως έξοδο και συμπεριλαμβάνεται στο «Κόστος Πωληθέντων» για το 2019 ανέρχεται σε €7,5 δις (2018: €8,2 δις). Ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά €2,1 εκατ. λόγω απομείωσης της αξίας των αποθεμάτων του στην καθαρή ρευστοποιήσιμη τους αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (31 Δεκεμβρίου 2018: €32,4 εκατ. ζημιά).

Το ποσό αυτό αναγνωρίστηκε ως έξοδο για τη χρήση του έτους 2019 και συμπεριλήφθηκε στο «Κόστος πωληθέντων» στην Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων. Σημειώνεται ότι η συνολική επίδραση στα αποθέματα λόγω των διαφόρων μεταβολών των τιμών του αργού πετρελαίου και των πετρελαιοειδών κατά τη διάρκεια του έτους, ήταν θετική και ανήλθε περίπου στα €24 εκατ. (2018: θετική επίδραση €48 εκατ.).

Επιπρόσθετα, στις 31 Δεκεμβρίου 2019, έχει μεταφερθεί ποσό €1,2 εκ. από τα πάγια στα αποθέματα (31 Δεκεμβρίου 2018: ανταλλακτικά των μονάδων των διυλιστηρίων αξίας €5,2 εκ. είχαν μεταφερθεί από τα αποθέματα στα πάγια - Σημ 6).

12. Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Πελάτες	748.181	756.135
-Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(255.023)	(262.133)
Καθαρό υπόλοιπο πελατών	493.158	494.002
Λοιπές απαιτήσεις	275.695	296.339
-Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(44.120)	(42.304)
Καθαρό υπόλοιπο λοιπών απαιτήσεων	231.575	254.035
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου (Σημ. 23)	3.474	-
Προπληρωθέντα έξοδα και προκαταβολές	23.420	28.450
Σύνολο	748.153	776.487

Επαναδιατύπωση: Το υπόλοιπο των λοιπών απαιτήσεων έχει επαναδιατυπωθεί κατά το ποσό των €1,2 εκατ. το οποίο αναταξινομήθηκε από τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα (Σημ. 13), κατά το ποσό €3,8 εκατ. το οποίο αναταξινομήθηκε από τις μακροπρόθεσμες προβλέψεις στις προβλέψεις απομείωσης πελατών και κατά το ποσό των €37,9 εκατ. το οποίο αναταξινομήθηκε στο φόρο εισοδήματος εισπρακτέο.

Στα πλαίσια διαχείρισης του κεφαλαίου κίνησης ο Όμιλος χρησιμοποιεί υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων (factoring) για την πιο έγκαιρη είσπραξη απαιτήσεων από τους πελάτες του στην Ελλάδα. Προεισπραχθείσες απαιτήσεις χωρίς δικαίωμα αναγωγής δεν συμπεριλαμβάνονται στα πιο πάνω ποσά, καθώς ο κίνδυνος και η ανταμοιβή από τα συγκεκριμένα συμβόλαια έχουν μεταφερθεί στις υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων.

Οι λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά προκαταβολών σε προμηθευτές και σε εργαζομένους, απαιτήσεων από ΦΠΑ, παρακρατούμενων φόρων, καθώς και φόρων που δεν έχουν σχέση με φόρο εισοδήματος, που έχουν καταλογιστεί ως αποτέλεσμα ελέγχων από τις φορολογικές αρχές κατά τα προηγούμενα έτη τα οποία ο Όμιλος αμφισβητεί και για τα οποία έχει ασκήσει ένδικα μέσα. Ο χρόνος ολοκλήρωσης των ως άνω ενδίκων μέσων δεν δύναται να προβλεφθεί και ο Όμιλος έχει κατατάξει τα σχετικά ποσά στο κυκλοφορούν ενεργητικό. Επίσης, για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, συμπεριλαμβάνονται και €54 εκατ. βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ (31 Δεκεμβρίου 2018: €54 εκατ.) που έχουν παρακρατηθεί από το Τελωνείο αναφορικά με φερόμενα «ελλείμματα» αποθεμάτων πετρελαιοειδών. Σε απάντηση αυτής της ενέργειας, ο Όμιλος έχει εναντιωθεί νομικά και απαιτεί και αναμένει να ανακτήσει ολόκληρο το ποσό αυτό με την περάτωση της νομικής διαδικασίας (Σημ. 33).

Οι λογιστικές αξίες των πελατών αντιπροσωπεύουν την εύλογη τους αξία.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύεται το σύνολο των απαιτήσεων από πελάτες:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Μη ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	343.356	345.026
Ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	404.825	411.109
Σύνολο απαιτήσεων από πελάτες	748.181	756.135

Η ανάλυση παλαιότητας των ανοιχτών εμπορικών απαιτήσεων, που ήταν ληξιπρόθεσμες, είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Έως 30 ημέρες	103.608	83.859
30-90 ημέρες	20.767	18.526
Πάνω από 90 ημέρες	280.450	308.724
Σύνολο	404.825	411.109

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, ο Όμιλος διενεργεί έλεγχο απομείωσης των απαιτήσεων χρησιμοποιώντας πίνακα με βάση τον οποίο υπολογίζονται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο την ημέρα του Ισολογισμού είναι η λογιστική αξία κάθε κατηγορίας εισπρακτέων ως αναφέρεται παραπάνω. Οι εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν κυρίως προσημειώσεις σε ιδιοκτησίες οφειλετών, προσωπικές εγγυήσεις και τραπεζικές εγγυητικές.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η πληροφόρηση σχετικά με την έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο:

	< 30 ημέρες	31 - 90 ημέρες	> 91 ημέρες	Σύνολο
Αναμενόμενο ποσοστό πιστωτικής ζημιάς	0,02%	0,10%	90,89%	34,09%
Συνολικό ποσό απαιτήσεων	446.964	20.767	280.450	748.181
Αναμενόμενη πιστωτική ζημιά	100	20	254.903	255.023

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων από πελάτες έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	262.133	248.008
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	-	2.084
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων		
- Συναλλαγματικές διαφορές	299	136
- Προσθήκες	13.209	19.241
- Ποσά που έχουν αντιλογισθεί	(5.189)	(2.936)
Απαιτήσεις που διαγράφηκαν ως μη εισπραξιμές	(15.226)	(4.640)
-Κατανομή του χρηματοοικονομικού κόστους	(182)	-
Λοιπές κινήσεις	(21)	240
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	255.023	262.133

Η κίνηση στην πρόβλεψη για ενδεχόμενες επισφάλειες έχει καταχωρηθεί στα αποτελέσματα στα έξοδα διοίκησης και διάθεσης.

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των λοιπών απαιτήσεων έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	42.304	47.566
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:		
- Προσθήκες	2.351	4.662
- Ποσά που έχουν αντιλογισθεί	(155)	(3.795)
- Απαιτήσεις που διαγράφηκαν ως μη εισπραξιμές	(318)	-
-Κατανομή του χρηματοοικονομικού κόστους	-	(12)
Μεταφορές σε προβλέψεις επίδικων υποθέσεων	-	(6.000)
Λοιπές κινήσεις	(62)	(117)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	44.120	42.304

13. Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες	1.083.747	1.275.159
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις	4.451	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.088.198	1.275.159

Επαναδιατύπωση: Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας περιόδου, ο Όμιλος αναθεώρησε την παρουσίαση των δεσμευμένων καταθέσεων οι οποίες τώρα παρουσιάζονται στην κατηγορία «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις». Προηγουμένως, παρου-

σιάζονταν στην κατηγορία «Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμεθμένες καταθέσεις». Κατά συνέπεια, ένα ποσό αξίας € 1,2 εκατ. αναταξινομήθηκε αναδρομικά για το 2018 από την κατηγορία «Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις» στην κατηγορία «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις».

Για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019, το τραπεζικό υπόλοιπο σε δολάρια Αμερικής που περιλαμβάνεται στην κατηγορία «Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες», ανερχόταν σε \$824 εκατ. (ισοδύναμο σε Ευρώ €734 εκ). Το αντίστοιχο ποσό για την περίοδο 31 Δεκεμβρίου 2018, ανερχόταν σε \$891 εκατ. (ισοδύναμο σε Ευρώ €779 εκατ.).

Το σταθμισμένο κατά μέσο όρο τρέχον επιτόκιο την ημερομηνία Ισολογισμού ήταν:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Euro	0,05%	0,03%
USD	0,14%	0,09%

14. Μετοχικό κεφάλαιο

	Αριθμός μετοχών	Κοινές μετοχές	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο
1 Ιανουαρίου και 31 Δεκεμβρίου 2018	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081
31 Δεκεμβρίου 2019	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081

Το εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο είναι ίδιο με τις μετοχές που έχουν εκδοθεί και διατεθεί σε μετόχους και είναι πλήρως καταβεβλημένο. Η ονομαστική αξία κάθε μιας μετοχής της Εταιρείας είναι €2,18 (31 Δεκεμβρίου 2018: €2,18).

15. Αποθεματικά

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικά	Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου	Αποθεματικό παροχών σε συμμετοχικ. τίτλους	Αφορολόγητα αποθεματικά & αποθεματικά Αναπτυξιακών Νόμων	Λοιπά αποθεματικά	Ίδιες μετοχές	Σύνολο
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017 (δημοσιευμένο)	118.668	86.495	8.175	94	164.982	(19.827)	(531)	358.056
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	-	-	-	-	-	166	-	166
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018 (αναπροσαρμοσμένο)	118.668	86.495	8.175	94	164.982	(19.661)	(531)	358.222
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	-	-	-	-	-	(700)	-	(700)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	(740)	-	(740)
Ανατινόμευση πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	-	-	(14.920)	-	-	-	-	(14.920)
Κέρδη/ (ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου	-	-	(5.006)	-	-	-	-	(5.006)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικά	Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου	Αποθεματικό παροχών σε συμμετοχικ. τίτλους	Αφορολόγητα αποθεματικά & αποθεματικά Αναπτυξιακών Νόμων	Λοιπά αποθεματικά	Ίδιες μετοχές	Σύνολο
Κέρδη/ (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	-	-	-	-	-	(11.002)	-	(11.002)
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους (Σημ. 13)	-	-	-	(93)	-	-	-	(93)
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	-	-	-	-	(288)	-	(288)
Αγορά ιδίων μετοχών (Σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	(683)	(683)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό (Σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	1.214	1.214
Μεταφορά φόρου λόγω διανομής αποθεματικών στα κέρδη εις νέων	-	-	-	-	(17.319)	-	-	(17.319)
Μερίσματα	-	-	-	-	(76.408)	-	-	(76.408)
Μεταφορά στο τακτικό αποθεματικό	26.170	-	-	-	-	-	-	26.170
Μεταφορά ληφθείσας επιχορήγησης σε αφορολόγητο αποθεματικό	-	-	-	-	80	-	-	80
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	144.838	86.495	(11.751)	1	71.335	(32.391)	-	258.527
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων στην εύλογη αξία	-	-	-	-	-	525	-	525
Ανατιξινόμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	-	-	1.501	-	-	-	-	1.501
Μεταφορά σε τακτικό και αφορολόγητο αποθεματικό	15.818	-	-	-	-	-	-	15.818
Κέρδη/ (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	-	-	-	-	-	(12.372)	-	(12.372)
Κέρδη/ (ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου	-	-	12.890	-	-	-	-	12.890
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	271	-	271
Μεταφορά ληφθείσας επιχορήγησης σε αφορολόγητο αποθεματικό	-	-	-	-	-	(188)	-	(188)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	160.656	86.495	2.640	1	71.335	(44.155)	-	276.972

Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμο, οι εταιρείες υποχρεούνται να μεταφέρουν κατά ελάχιστο το 5% των ετήσιων καθαρών κερδών τους σύμφωνα με τα λογιστικά τους βιβλία σε τακτικό αποθεματικό έως ότου το αποθεματικό αυτό ισούται με το ένα τρίτο του μετοχικού τους κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν μπορεί να διανεμηθεί, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την διαγραφή ζημιών.

Ειδικά αποθεματικά

Τα ειδικά αποθεματικά αφορούν κυρίως αποθεματικά που προκύπτουν λόγω φορολογικών αναπροσαρμογών σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις προηγούμενων χρήσεων.

Αφορολόγητα Αποθεματικά και Αποθεματικά Αναπτυξιακών Νόμων

Αυτά τα αποθεματικά αφορούν κέρδη που δεν έχουν φορολογηθεί με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό πλαίσιο στην Ελλάδα και περιλαμβάνουν αποθεματικά τα οποία προέρχονται από φορολογημένα κέρδη και αφορούν ίδια συμμετοχή σε αναπτυξιακούς νόμους. Τα αποθεματικά αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά το χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο, κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες.

Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου

Το αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιείται για τη καταχώρηση κερδών ή ζημιών από παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως παράγωγα αντιστάθμισης μελλοντικών ταμειακών ροών (cash flow hedges) και αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Όταν η συναλλαγή με την οποία συσχετίζεται η πράξη αντιστάθμισης επηρεάζει την κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, τότε τα αντίστοιχα ποσά μεταφέρονται επίσης από τα λοιπά συνολικά έσοδα στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

Λοιπά αποθεματικά

Τα λοιπά αποθεματικά αποτελούνται κατά κύριο λόγο από αναλογιστικές ζημιές συνταξιοδοτικών προγραμμάτων.

Η κατηγορία λοιπά αποθεματικά περιλαμβάνει:

- (1) Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών, που προέρχονται α) από εμπειρικές προσαρμογές (το αποτέλεσμα των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και αυτών που τελικά έλαβαν χώρα) και β) από αλλαγές στις αναλογιστικές παραδοχές.
- (2) Μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους.
- (3) Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή νομίσματος κατά την ενοποίηση των εταιρειών εξωτερικού, αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και συσσωρεύονται στα άλλα αποθεματικά. Το σωρευτικό ποσό μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του έτους όταν οι συμμετοχές μεταβιβαστούν.

16. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Προμηθευτές	1.238.776	1.137.603
Δεδουλευμένα έξοδα	77.477	138.022
Λοιπές υποχρεώσεις	85.479	73.528
Σύνολο	1.401.732	1.349.153

Η γραμμή "Προμηθευτές" αποτελείται από ποσά πληρωτέα ή δεδουλευμένα τα οποία αφορούν αργό πετρέλαιο, πετρελαιοειδή προϊόντα και υπηρεσίες.

Το υπόλοιπο των "Προμηθευτών", στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και στις 31 Δεκεμβρίου 2018, περιλαμβάνει ποσά οφειλόμενα από αγορές αργού πετρελαίου από το Ιράν, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Δεκεμβρίου 2011 και Μαρτίου 2012, στα πλαίσια του μακροπρόθεσμου συμβολαίου με την ΝΙΟC. Παρά τις συνεχείς προσπάθειες του Ομίλου να αποπληρώσει τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Ιούνιο 2012 μέσω του διεθνούς τραπεζικού συστήματος, αυτό δεν κατέστη εφικτό, λόγω της μη αποδοχής πληρωμών από το διεθνές τραπεζικό σύστημα, προς Ιρανικές τράπεζες και κυβερνητικές εταιρείες, λόγω επιβολής ρητών ή σιωπηρών διεθνών κυρώσεων. Κατά την περίοδο από τις 16 Ιανουαρίου 2016 έως τις 8 Μαΐου 2018, οπότε και ανεστάλησαν οι κυρώσεις, ο Όμιλος πραγματοποίησε με επιτυχία αρκετές

πληρωμές έναντι σημαντικού μέρους αυτών των οφειλών. Μετά την εκ νέου εφαρμογή των σχετικών κυρώσεων από τις Ηνωμένες Πολιτείες, από τις 8 Μαΐου 2018 κι έπειτα, δεν πραγματοποιήθηκαν παραδόσεις αργού πετρελαίου από το Ιράν, ούτε πληρωμές.

Τα δεδουλευμένα έξοδα περιλαμβάνουν κυρίως τόκους, δεδουλευμένα έξοδα μισθοδοσίας και προβλέψεις μη τιμολογημένων εξόδων. Τα δεδουλευμένα έξοδα, περιλαμβάνουν την εκτίμηση για το κόστος δικαιωμάτων εκπομπής ρύπων διοξειδίου του άνθρακα σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία η οποία στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ανέρχεται σε €12 εκατ. (2018: €54 εκατ.).

Οι λοιπές υποχρεώσεις αφορούν μισθοδοσία, λοιπές δαπάνες προσωπικού και διάφορους φόρους και τέλη.

17. Δανεισμός

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Μακροπρόθεσμος δανεισμός		
Τραπεζικός δανεισμός	917.938	1.178.075
Ευρώ-ομόλογα	692.156	446.715
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	-	2.381
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	1.610.094	1.627.171
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός		
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	977.826	745.278
Ευρώ-ομόλογα	-	318.386
Τρέχον υπόλοιπο μακροπρόθεσμων δανείων	44.444	44.444
Τρέχον υπόλοιπο χρηματοδοτικών μισθώσεων	-	677
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	1.022.270	1.108.785
Σύνολο δανείων	2.632.364	2.735.956

Η λήξη του μακροπρόθεσμου δανεισμού έχει ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Μεταξύ 1 και 2 ετών	702.348	267.038
Μεταξύ 2 και 5 ετών	907.746	1.360.133
Σύνολο	1.610.094	1.627.171

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια την ημερομηνία του Ισολογισμού είναι τα παρακάτω:

Δανεισμός	Νόμισμα	Υπόλοιπο στις	
		31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός			
- Μεταβλητό Euribor + περιθώριο	Ευρώ	3,30%	5,18%
- Μεταβλητό Libor + περιθώριο	Δολλάριο Αμερικής	4,84%	6,88%
- Μεταβλητό Belibor + περιθώριο	Δηνάριο Σερβίας	2,84%	4,20%
- Μεταβλητό Επιτόκιο αναφοράς + περιθώριο	Λεβ Βουλγαρίας	1,89%	1,98%
- Σταθερό επιτόκιο	Ευρώ	-	5,25%
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός			
- Μεταβλητό Euribor + Περιθώριο	Ευρώ	2,81%	2,77%
- Μεταβλητό Libor + Περιθώριο	Δολλάριο Αμερικής	4,60%	5,42%
- Σταθερό επιτόκιο	Ευρώ	2,82%	4,88%

Η ανάλυση ανά νόμισμα των δανείων είναι η ακόλουθη:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Ευρώ	2.429.503	2.529.086
Δολλάριο Αμερικής	158.941	155.060
Δηνάριο Σερβίας	15.053	15.098
Λεβ Βουλγαρίας	28.867	36.712
Σύνολο δανεισμού	2.632.364	2.735.956

Ο Όμιλος διενεργεί κεντρικά τις χρηματοδοτικές του δραστηριότητες, συντονίζοντας και ελέγχοντας τη χρηματοδότηση και ταμειακή διαχείριση όλων των εταιριών του. Στο πλαίσιο αυτό, η Hellenic Petroleum Finance Plc (HPF) ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 2005 στο Ηνωμένο Βασίλειο και είναι 100% θυγατρική της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., για να ενεργεί ως ο κεντρικός χρηματοοικονομικός φορέας του Ομίλου.

Τα δάνεια του Ομίλου, στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και 31 Δεκεμβρίου 2018, αναλύονται ανά είδος και ημερομηνία λήξης, στον πίνακα που ακολουθεί (σε € εκατ.):

	Εταιρεία	Λήξη	Υπόλοιπο στις	
			31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
1. Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	HP SA	Ιούν. 2023	394	392
2. Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	HP SA	Νοέ. 2020	224	223
3. Ομολογιακό δάνειο €300 εκ.	HP SA	Φεβ. 2021	299	297
5. Ομολογιακό δάνειο \$250 εκ.	HP SA	Ιούν. 2021	159	155
6. Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων ("ETE")	HP SA	Ιούν. 2022	111	156
7. Ευρώ-ομόλογο €325 εκ.	HPF plc	Ιούλ. 2019	-	318
8. Ευρώ-ομόλογο €450 εκ.	HPF plc	Οκτ. 2021	200	447
8. Ευρώ-ομόλογο €500 εκ.	HPF plc	Οκτ. 2024	491	-
9. Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών	Διάφορες	Διάφορες	754	745
10. Συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Διάφορες	Διάφορες	-	3
Σύνολο			2.632	2.736

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικές για τα ποσά των δανείων του Ομίλου που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός του 2020 περιλαμβάνονται στη Σημείωση 3 «Κίνδυνος Ρευστότητας».

Για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2019 και 31 Δεκεμβρίου 2018, οι όροι των δανείων εξυπηρετούνται πλήρως.

1) Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ. λήξης Ιούνιος 2023

Τον Ιούνιο 2018 ο Όμιλος προπλήρωσε δύο κοινοπρακτικά δάνεια τα οποία είχαν συνολικό οφειλόμενο υπόλοιπο ύψους €380 εκατ., λαμβάνοντας ένα πενταετές αναχρηματοδοτούμενο κοινοπρακτικό δάνειο ύψους €400 εκατ. που εκδόθηκε από την Εταιρεία με τη συμμετοχή ελληνικών και διεθνών τραπεζών. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €225 εκατ..

2) Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ. λήξης Νοέμβριος 2020 (με ένα χρόνο δικαίωμα επέκτασης)

Το Νοέμβριο 2018, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. αναχρηματοδότησε το ομολογιακό δάνειο €400 εκατ., με την έκδοση νέου ομολογιακού δανείου ύψους €400 εκατ. και διάρκειας 2 ετών με δυνατότητα επέκτασης για έναν επιπλέον χρόνο. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €225 εκατ..

3) Ομολογιακό δάνειο €300 εκατ. λήξης Φεβρουάριος 2021

Τον Ιανουάριο 2015 η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δάνειο ύψους €200 εκατ., διάρκειας 3 ετών. Το δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε τον Φεβρουάριο του 2018, με δάνειο ύψους €300 εκατ. και διάρκεια 3 έτη. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €300 εκατ..

4) Ομολογιακό δάνειο \$250 εκατ. λήξης Ιούνιος 2021

Τον Ιούνιο 2018 η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε ένα νέο δάνειο ύψους \$250 εκατ. διάρκειας 3 ετών προκειμένου να χρηματοδοτήσει γενικές ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €180 εκατ.

5) Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων λήξης Ιούνιος 2022

Στις 26 Μαΐου 2010, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δύο δανειακές συμβάσεις συνολικού ύψους €400 εκατ. (Διευκόλυνση Α και Β, €200 εκατ. έκαστη) με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ). Ο σκοπός των δανείων ήταν να χρηματοδοτήσουν μέρος του έργου αναβάθμισης του διυλιστηρίου της Ελευσίνας. Και τα δυο δάνεια έχουν περίοδο αποπληρωμής 12 ετών, έναρξη αποπληρωμής το Δεκέμβριο του 2013, ενώ διέπονται από παρόμοιους όρους και προϋποθέσεις. Η Διευκόλυνση Β βελτιωνόταν πιστοληπτικά από την εγγύηση μίας εμπορικής τράπεζας, μία πρακτική που είναι συνήθης για δανειακές συμβάσεις της ΕΤΕ ειδικότερα κατά τη φάση κατασκευής μεγάλων έργων. Μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2019, πραγματοποιήθηκαν συνολικές αποπληρωμές ύψους €289 εκατ. (€44 εκατ. πληρώθηκαν κατά το 2019). Μέχρι τον Φεβρουάριο 2018 η Δανειακή Διευκόλυνση Β περιελάμβανε χρηματοοικονομικούς όρους μεταξύ των οποίων και δείκτες κάλυψης τόκων και μόχλευσης. Τον Φεβρουάριο 2018, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. τροποποίησε τους όρους αυτής της σύμβασης με στόχο να εναρμονίσει τους ορισμούς των χρηματοοικονομικών όρων της σύμβασης και τους σχετικούς δείκτες με αυτούς των υπόλοιπων δανείων της που προέρχονται από εμπορικές τράπεζες και των Ευρω-ομολόγων.

6) Ευρώ-ομόλογο €325 εκατ. λήξης Ιούλιος 2019

Τον Ιούλιο του 2014, ο Όμιλος εξέδωσε πενταετές Ευρω-ομόλογο, ύψους €325 εκατ. με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 5,25% και με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2019. Οι ομολογίες, οι οποίες εκδόθηκαν από την Hellenic Petroleum Finance Plc με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου. Στις αρχές του Ιουλίου του 2019, η Hellenic Petroleum Finance Plc αποπλήρωσε το ανοιχτό υπόλοιπο των €319,8 εκατ..

7) Ευρώ-ομόλογο €450 εκατ. λήξης Οκτώβριος 2021

Τον Οκτώβριο 2016, η ΗΡΡΑ εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €375 εκατ., με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., με ετήσιο τοκομερίδιο 4,875%, τιμή έκδοσης 99,453% επί της ονομαστικής αξίας και λήξη τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση του ομολόγου χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρηματοοικονομικού χρέους, συμπεριλαμβανομένης και της μερικής αποπληρωμής του ευρωομολόγου ύψους €500 εκατ. το οποίο έληγε τον Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς, η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτωβρίου 2016, με ομολογίες ονομαστικής αξίας €225 εκατ. όπως αυτές έγιναν αποδεκτές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Τον Ιούλιο 2017, η ΗΡΡΑ εξέδωσε νέες ομολογίες ύψους €74,53 εκατ. με σκοπό να ενοποιηθούν και να αποτελέσουν μια ενιαία σειρά με τις ήδη υπάρχουσες ομολογίες της Hellenic Petroleum Finance Plc οι οποίες λήγουν τον Οκτώβριο του 2021. Οι ομολογίες αποπληρώθηκαν μερικώς τον Οκτώβριο 2019 με εισπράξεις από την έκδοση ενός Ευρω-ομολόγου €500 εκατ. (περιγράφεται παρακάτω). Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €201 εκατ.. Το χρηματοοικονομικό κόστος για την πρόταση εξαγοράς ανήλθε στα €24,6 εκατ. και έχει συμπεριληφθεί στο χρηματοοικονομικό κόστος των αποτελεσμάτων χρήσης. Οι συνολικές χρηματικές εκροές για τη μερική πληρωμή ανήλθε σε €273 εκατ..

8) Ευρώ-ομόλογο €500 εκατ. λήξης Οκτώβριος 2024

Τον Οκτώβριο 2019, η ΗΡΡΑ εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €500 εκατ., με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., με ετήσιο τοκομερίδιο 2%, τιμή έκδοσης 99,41% επί της ονομαστικής αξίας και λήξη τον Οκτώβριο του 2024. Μέρος της ζήτησης αξίας €248,4 εκατ. προήλθε από τη μερική εξόφληση του Ευρω-ομολόγου €450 εκατ. λήξης Οκτωβρίου 2021 (περιεγράφηκε παραπάνω), μέσω διαδικασίας πρότασης εξαγοράς, η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο 2019. Οι καθαρές χρηματικές εισροές ανήλθαν σε €251,6 εκατ. (μη συμπεριλαμβανομένων των κεφαλαιοποιημένων εξόδων έκδοσης).

9) Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών

Οι εταιρείες του Ομίλου διατηρούν επίσης δανειακές γραμμές με άλλες τράπεζες για την κάλυψη γενικών χρηματοδοτικών αναγκών. Η πλειοψηφία των δανειακών γραμμών αφορά σε βραχυπρόθεσμα δάνεια που έχει συνάψει η μητρική εταιρεία και τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και ανανεώνονται αναλόγως με τις ανάγκες της κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών. Ο Όμιλος πέτυχε σημαντική μείωση χρηματοδοτικού κόστους κατά το 2019.

10) Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Από την 1 Ιανουαρίου 2019 οπότε και υιοθετήθηκε το ΔΠΧΑ 16, οι υποχρεώσεις που σχετίζονται με χρηματοδοτικές μισθώσεις και συμπεριλαμβάνονταν στο δανεισμό, κατατάσσονται στις υποχρεώσεις μισθώσεων (Σημ. 18).

Πέραν των ανωτέρω, δεν έλαβαν χώρα άλλες σημαντικές μεταβολές στα δάνεια του Ομίλου για την δωδεκάμηνη περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Ορισμένες από τις δανειακές συμφωνίες του Ομίλου περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικούς όρους οι πιο σημαντικοί των οποίων είναι η διατήρηση συγκεκριμένων αριθμοδεικτών ως ακολούθως: "Ενοποιημένος Καθαρός Δανεισμός/ Ενοποιημένα Συγκρίσιμα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων", "Ενοποιημένα Συγκρίσιμα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων/ Ενοποιημένοι Καθαροί Τόκοι" και "Ενοποιημένος Καθαρός Δανεισμός/ Ενοποιημένη Καθαρή Αξία Ιδίων Κεφαλαίων". Η Διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί την απόδοση του Ομίλου για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τους ανωτέρω χρηματοοικονομικούς όρους.

18. Υποχρεώσεις μισθώσεων

Τα υπόλοιπα των υποχρεώσεων μισθώσεων και οι κινήσεις της περιόδου έχουν ως εξής:

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	Σημ.	180.198
Προσθήκες		36.378
Αποσύρσεις		(471)
Μετατροπές		14.467
Χρηματοοικονομικό κόστος	27	10.081
Αποπληρωμές		(40.793)
Συναλλαγματικές διαφορές		33
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019		199.894
Τρέχων υπόλοιπο		30.537
Μακροπρόθεσμο υπόλοιπο		169.357

Τα παρακάτω ποσά αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων:

	Note	2019
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης παγίων	7	39.103
Χρηματοοικονομικό κόστος δικαιωμάτων μισθώσεων	27	10.081
Έξοδα βραχυπρόθεσμο μισθώσεων		4.552
Έξοδα μισθώσεων χαμηλής αξίας		195
Μεταβλητές μισθώσεις		1.112
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων		55.043

Η ανάλυση παλαιότητας των μισθώσεων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

	< 1 έτους	Μεταξύ 1 και 5 ετών	Πάνω των 5 ετών	Total
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019				
Υποχρεώσεις μισθώσεων	36.124	86.135	89.327	211.586

19. Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

Τα συμψηφισμένα ποσά είναι τα παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Αναβαλλόμενη φορολογία ενεργητικού	59.358	64.109
Αναβαλλόμενη φορολογία παθητικού	(213.495)	(185.744)
Σύνολο	(154.137)	(121.635)

Η μεταβολή της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης / υποχρέωσης είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υπόλοιπο αρχής έτους	(121.635)	(60.256)
Αποτελέσματα χρήσης	(29.807)	(72.957)
Κινήσεις στην καθαρή θέση	(2.921)	10.911
Αναπροσαρμογή καθαρής θέσης	-	531
Λοιπές κινήσεις	226	136
Υπόλοιπο τέλους έτους	(154.137)	(121.635)

Ο αναβαλλόμενος φόρος αναφέρεται στις παρακάτω κατηγορίες:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Ενσωμάτων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(219.535)	(213.073)
Αποτίμηση αποθεμάτων	11.654	11.385
Μη πραγματοποιηθείσες συναλλαγματικές διαφορές	139	(3.387)
Προβλέψεις παροχών προσωπικού	42.008	42.359
Προβλέψεις επισφαλών υπολοίπων πελατών	33.914	39.318
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία σε εύλογη αξία	(834)	4.002
Δαπάνη τόκων εκπεστέα στις επομενες χρήσεις (υποκεφαλαιοδότηση)	3.128	3.997
Αφορολόγητα αποθεματικά (Νόμος 4172/2013)	512	-
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό	1.268	5.479
Προβλέψεις για περιβαλλοντικές δαπάνες	6.396	18.311
Απαξίωση συμμετοχών	11.179	7.737
Μη πραγματοποιημένα διαιτηρικά κέρδη στα αποθέματα του Ομίλου	1.178	2.129
Λοιπές μεταβολές σε σχέση με προβλέψεις και δεδουλευμένα έξοδα	2.034	8.604
Αναβαλλόμενη φορολογία στη διανομή των μετοχών του ΔΕΣΦΑ από την ΔΕΠΑ	(46.556)	(48.496)
Μισθώσεις (ΔΠΧΑ 16)	(623)	-
Υπόλοιπο τέλους έτους	(154.137)	(121.635)

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό σε μελλοντικές χρήσεις αναγνωρίζονται μόνο εφόσον είναι πιθανό ότι θα συμψηφισθούν με μελλοντικά φορολογικά κέρδη. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αναγνωρίστηκαν από τον Όμιλο για αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές ανήλθαν σε €1 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου του 2019 (31 Δεκεμβρίου 2018: €5 εκατ.), καθώς με βάση το

εγκεκριμένο επιχειρηματικό πλάνο, ο Όμιλος κρίνει ότι υπάρχει η δυνατότητα συμψηφισμού των φορολογικών ζημιών με μελλοντικά φορολογικά κέρδη.

Το 2014, οι διατάξεις του αρ. 49 του Ν. 4172 περί υποκεφαλαιοδότησης εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά σύμφωνα με τις οποίες, το όριο έκπτωσης των πλεοναζουσών δαπανών τόκων, ορίζεται ως προς συγκεκριμένο ποσοστό επί του φορολογικού EBITDA της εκάστοτε εταιρείας (60% το 2014, 50% το 2015, 40% το 2016 και 30% τα επόμενα έτη). Η επίδραση στο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογίας του Ομίλου, ήταν €3 εκατ. (απαίτηση) στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (31 Δεκεμβρίου 2018: €4 εκατ.). Το ποσό αυτό μπορεί να συμψηφιστεί με μελλοντικά φορολογικά κέρδη, χωρίς χρονικό περιορισμό.

20. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει πως τα ποσά που σχετίζονται με τις συνταξιοδοτικές παροχές του Ομίλου, έχουν καταχωρηθεί στις οικονομικές καταστάσεις.

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υποχρεώσεις κατάστασης οικονομικής θέσης για:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	180.398	163.514
Σύνολο	180.398	163.514
Χρεώσεις στα αποτελέσματα:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	20.858	22.201
Σύνολο	20.858	22.201
Χρεώσεις στα λοιπά συνολικά έξοδα:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	15.049	13.750
Φόρος	(2.680)	(2.738)
Σύνολο	12.369	11.012

Τα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στην κατάσταση οικονομικής θέσης έχουν προσδιορισθεί ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	27.971	21.663
Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	(11.479)	(10.108)
Έλλειμμα χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων	16.492	11.555
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	163.906	151.959
Υποχρέωση στην κατάσταση οικονομικής θέσης	180.398	163.514

Ο Όμιλος λειτουργεί προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για τους εργαζομένους στην Ελλάδα, την Βουλγαρία, τη Σερβία, την ΠΓΔΜ, το Μαυροβούνιο και τη Κύπρο. Όλα τα προγράμματα αφορούν συνταξιοδοτικές παροχές προς τους εργαζομένους. Το ποσό των παροχών εξαρτάται από το χρόνο προϋπηρεσίας και τις αποδοχές του κάθε εργαζομένου. Η πλειοψηφία των προγραμμάτων δεν έχει περιουσιακά στοιχεία, ενώ κάποια προγράμματα στην Ελλάδα και την Κύπρο έχουν.

Η μεταβολή στις υποχρεώσεις για συνταξιοδοτικές παροχές είναι η ακόλουθη:

	Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων	Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	142.786	(9.530)	133.256
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	7.243	-	7.243
Χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	2.950	(158)	2.792
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και ζημιές από τακτοποιήσεις	12.166	-	12.166
Σύνολο χρεώσεων στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	22.359	(158)	22.201
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	-	322	322
- Κέρδη από μεταβολή δημογραφικών παραδοχών	(6)	-	(6)
- Ζημιές από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	10.852	-	10.852
- Ζημιές από εμπειρικές προσαρμογές	2.582	-	2.582
Σύνολο χρεώσεων στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων (λοιπά έσοδα)	13.428	322	13.750
Καταβολές παροχών άμεσα από τον όμιλο/ εισφορές του ομίλου στα στοιχεία ενεργητικού	(3.881)	(1.322)	(5.203)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(1.074)	595	(479)
Πληρωμές για τακτοποιήσεις από τους εργαζομένους	17	(17)	-
Πληρωμές για τακτοποιήσεις από τα στοιχεία ενεργητικού	(12)	0	(12)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	173.623	(10.108)	163.514
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019			
	173.623	(10.108)	163.514
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	8.661	-	8.661
Χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	2.979	(166)	2.813
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και ζημιές από τακτοποιήσεις	9.384	-	9.384
Σύνολο χρεώσεων στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	21.024	(166)	20.858
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	-	(480)	(480)
- Κέρδη από μεταβολή δημογραφικών παραδοχών	(909)	-	(909)
- Ζημιές από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	20.012	-	20.012
- Κέρδη από εμπειρικές προσαρμογές	(3.574)	-	(3.574)
Σύνολο χρεώσεων στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων (λοιπά έσοδα)	15.529	(480)	15.049
Καταβολές παροχών άμεσα από τον όμιλο/ εισφορές του ομίλου στα στοιχεία ενεργητικού	(15.467)	(1.350)	(16.817)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(2.844)	638	(2.206)
Πληρωμές για τακτοποιήσεις από τους εργαζομένους	13	(13)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	191.878	(11.479)	180.398

Η κατηγορία «Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και ζημιές από τακτοποιήσεις» συμπεριλαμβάνουν το κόστος Εθελούσιας Αποχώρησης για το 2019 που ανήλθε σε €9,1 εκατ. (Σημ. 24).

Οι μη προεξοφλημένες παροχές συνταξιοδότησης λήγουν ως ακολούθως:

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	Μέχρι ενός έτους	Μεταξύ ενός και δύο ετών	Μεταξύ δύο και πέντε ετών	Πάνω από πέντε έτη	Σύνολο
Συνταξιοδοτικές παροχές	6.312	17.024	39.286	153.657	216.279

Τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων επενδύθηκαν ως ακολούθως:

	2019				2018			
	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%
Τίτλοι συμμετοχών	1.668	-	1.668	15%	1.973	-	1.973	20%
Ομόλογα								
- Κρατικά ομόλογα	1.735	-	1.735	15%	1.228	-	1.228	12%
- Εταιρικά ομόλογα	3.159	-	3.159	28%	2.961	-	2.961	29%
Επενδυτικά κεφάλαια	2.074	-	2.074	18%	2.139	-	2.139	21%
Επενδύσεις σε ακίνητα	1.421	-	1.420	12%	1.421	-	1.420	14%
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	138	1.285	1.423	12%	196	191	387	4%
Σύνολο	10.195	1.285	11.479	100%	9.918	191	10.108	100%

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,05%	2,05%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,10% - 2,50%	1,10% - 1,50%
Πληθωρισμός	1,10%	1,10%
Μέσος όρος εναπομείνουσας μελλοντικής εργοδοσίας (έτη)	10,84	16,18

Η ανάλυση ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία σε αλληλές στις κύριες σταθμισμένες παραδοχές είναι η ακόλουθη:

	Επίδραση στην υποχρέωση		
	Μεταβολή της παραδοχής	Αύξηση στην υποχρέωση	Μείωση στην υποχρέωση
Προεξοφλητικό επιτόκιο	-1,0%	-4,94%	5,36%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,5%	5,15%	Δεν εφαρμόζεται

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται σε μία μεταβολή της παραδοχής διατηρώντας όλες τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη, υπάρχει μικρή πιθανότητα αυτό να συμβεί καθώς οι μεταβολές στις παραδοχές μπορεί να συνδέονται μεταξύ τους. Κατά τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία στις κύριες αναλογιστικές παραδοχές, χρησιμοποιήθηκε η ίδια μέθοδος που χρησιμοποιείται κατά τον υπολογισμό της υποχρέωσης που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό με τη χρήση της αναλογιστικής μεθόδου της προβλεβημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method)).

Οι αναμενόμενες εργοδοτικές εισφορές για την επόμενη χρήση, προς τα προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού είναι €1,2 εκατ. Η μέση σταθμισμένη διάρκεια των προγραμμάτων είναι 11 χρόνια.

21. Προβλέψεις

Η κίνηση των προβλέψεων για το 2019 και το 2018 έχει ως εξής:

Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα	
1 Ιανουαρίου 2018	6.371
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων:	
- Προσθήκες	30.895
- Ποσά που έχουν αντιστραφεί	(2.511)
- Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(3.705)
Μεταφορά από τη σημείωση 12	6.000
Διάφορες κινήσεις / Ανακατανομές	1.188
31 Δεκεμβρίου 2018	38.238
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων:	
- Προσθήκες	1.365
- Ποσά που έχουν αντιστραφεί	(78)
- Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(518)
Διάφορες κινήσεις/ Ανακατανομές	(13.382)
31 Δεκεμβρίου 2019	25.625

Επαναδιατύπωση: Η κατηγορία «Διάφορες κινήσεις / ανακατανομές» για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 συμπεριλαμβάνει ποσό €3,8 εκατ. που αναταξινομήθηκε στις προβλέψεις απομείωσης πελατών (Σημ, 12).

Οι μακροπρόθεσμες προβλέψεις στις 31 Δεκεμβρίου 2019 περιλαμβάνουν κυρίως προβλέψεις για κόστος περιβαλλοντικής αποκατάστασης ύψους 15 εκατ. Ευρώ (2018: 15 εκατ. Ευρώ).

Η γραμμή 'Διάφορες κινήσεις / ανακατανομές' περιλαμβάνει ποσό €12 εκατ. που αφορά πρόβλεψη φόρου που μεταφέρεται στη γραμμή του φόρου εισοδήματος.

22. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Επιχορηγήσεις	10.329	10.939
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	18.047	17.913
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	28.376	28.852

Επιχορηγήσεις

Οι προκαταβολές από το Ελληνικό Κράτος στον Όμιλο αφορούν επιχορηγήσεις για την αγορά ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Η απόσβεση για το 2019 ανέρχεται σε €1,0 εκατ. (2018: €1,0 εκατ.).

Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Περιλαμβάνονται ποσά από εμπόρους/διαχειριστές πρατηρίων, που λειτουργούν ως χρηματικές εγγυήσεις για την πιστή τήρηση των όρων της συμφωνίας.

23. Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα

Τύπος παραγώγου αγαθών	31 Δεκεμβρίου 2019			31 Δεκεμβρίου 2018		
	Ονομαστική ποσότητα	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις	Ονομαστική ποσότητα	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις
	Βαρέλια χιλ.	€	€	Βαρέλια χιλ.	€	€
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών	1.028	3.474	-	846	-	16.387
	1.028	3.474	-	846	-	16.387
Σύνολο	1.028	3.474	-	846	-	16.387

	31 Δεκεμβρίου 2019		31 Δεκεμβρίου 2018	
	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό				
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)	-	-	-	-
Κυκλοφορούν ενεργητικό				
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)	3.474	-	-	16.387
	3.474	-	-	16.387
Σύνολο εύλογης αξίας παραγώγων	3.474	-	-	16.387

Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία χρησιμοποιούνται μόνο για σκοπούς αντιστάθμισης κινδύνου και όχι ως κερδοσκοπικές επενδύσεις. Όμως, όταν τα παράγωγα αυτά στοιχεία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων, τότε ταξινομούνται ως «παράγωγα προς πώληση».

Η συνολική εύλογη αξία ενός παραγώγου αντιστάθμισης κινδύνου κατηγοριοποιείται ως μη κυκλοφορούν στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού όταν η ημερομηνία λήξης του είναι μεταγενέστερα των 12 μηνών, ενώ στην αντίθετη περίπτωση κατηγοριοποιείται ως κυκλοφορούν στοιχείο.

Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 μεταφέρθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων ζημία σχετική με συμβόλαια τα οποία ρυθμίστηκαν εντός του έτους, ύψους €1,501 εκατ. ζημιά μετά φόρων (31 Δεκεμβρίου 2018: κέρδη €14,920 εκατ. μετά φόρων).

Οι υπόλοιπες πράξεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών εκτιμάται ότι θα είναι αποτελεσματικές, ενώ η συνολική μεταβολή στην εύλογη αξία τους ανέρχεται σε κέρδη μετά φόρων €12,890 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €5,006 εκατ. ζημιά μετά φόρων) και συμπεριλαμβάνεται στα «Αποθεματικά αντιστάθμισης κινδύνου». (Σημ. 15).

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού, ανέρχεται στην εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού των παραγώγων αυτών, όπως απεικονίζεται στην Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

24. Ανάλυση εξόδων ανά είδος (φύση)

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Πρώτες ύλες και αναλώσιμα που χρησιμοποιήθηκαν	7.507.711	8.219.544
Παροχές σε εργαζομένους	284.279	279.943
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων περυσιακών στοιχείων	226.247	187.117
Αποσβέσεις ασώματων παγίων περυσιακών στοιχείων	6.575	10.066
Κόστος μεταφοράς και αποθήκευσης	126.510	124.150
Γενικά έξοδα παραγωγής	105.235	104.565
SWAPS κέρδη / (ζημιές)	12.751	(41.611)
Υποτιμήσεις αποθεμάτων	2.001	32.705
Λοιπά έξοδα	250.220	328.238
Σύνολο κόστους πωληθέντων, εξόδων διοίκησης, πωλήσεων και διάθεσης	8.521.529	9.244.717

Επαναδιατύπωση: Τα συγκριτικά υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν επαναδιατυπωθεί ώστε να συμμορφωθούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση για την τρέχουσα περίοδο.

Τα λοιπά έξοδα αποτελούνται κυρίως από κόστη που αφορούν δαπάνες συντήρησης εγκαταστάσεων, ασφαλιστικές δαπάνες, πρόβλεψη για επισφαλή υπόλοιπα πελατών, κόστος εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, δαπάνες από υπηρεσίες τρίτων (συμβουλευτικές και νομικές), κόστος IT και έξοδα διαφήμισης και προώθησης. Το υπόλοιπο της τρέχουσας περιόδου δεν περιλαμβάνει κόστος μισθώσεων, λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 από 1 Ιανουαρίου 2019.

Οι αμοιβές της Ernst & Young για τις επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες, οι οποίες προεγκρίθηκαν από την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας κατά την διάρκεια της χρήσης 2019, ανέρχονται σε € 0,25 εκατ., εκ των οποίων ποσό €0,13 εκατ. αφορούν αμοιβές της Ernst & Young Hellas.

Έξοδα μισθοδοσίας

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Μισθοδοσία	191.047	186.943
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	47.871	45.412
Συνταξιοδοτικό κόστος προγραμμάτων	11.447	22.201
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	33.914	25.387
Σύνολο	284.279	279.943

Οι λοιπές παροχές περιλαμβάνουν παροχές ιατροφαρμακευτικής και ασφαλιστικής μορφής, έξοδα μεταφοράς και διατροφής, καθώς και κόστος εθελούσιας αποχώρησης €9,1 εκατ. (Σημ. 20).

25. Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης

Οι δαπάνες για τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης του Ομίλου εξοδοποιούνται κατά την πραγματοποίησή τους (2019: €4,8 εκατ. και το 2018: €1,4 εκατ.) και αφορούν κυρίως σε εργασίες έρευνας, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών και γεωλογικών μελετών, στη θαλάσσια περιοχή του Πατραϊκού Κόλπου, τη χερσαία περιοχή Άρτας-Πρέβεζας, τη χερσαία περιοχή της ΒΔ Πελοποννήσου και στο οικόπεδο 2.

Δαπάνες αναφορικά με παραχώρηση αδειών έρευνας για τον Κόλπο του Πατραϊκού, τη χερσαία περιοχή Άρτας-Πρέβεζας, τη χερσαία περιοχή της ΒΔ Πελοποννήσου, το οικόπεδο 2, την περιοχή της ΝΔ Κρήτης, την περιοχή της Δυτικής Κρήτης και το οικόπεδο 10, κεφαλαιοποιήθηκαν στις ασώματες ακινητοποιήσεις και αποσβένονται κατά τη διάρκεια της περιόδου που διαρκούν οι εργασίες έρευνας.

26. Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές)

	Σημ.	Έτος που έληξε	
		31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Λοιπά λειτουργικά έσοδα και άλλα κέρδη			
Έσοδα από αποσβέσεις επιχορηγήσεων	33	1.049	965
Έσοδα από υπηρεσίες προς τρίτους		3.014	2.874
Έσοδα από ενοίκια		8.712	9.315
Έσοδα ασφαλιστικών αποζημιώσεων		611	2.297
Κέρδη από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων		686	293
Έσοδα από απόσβεση προεξόφλησης μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		1.464	2.363
Λοιπά		18.609	9.692
Σύνολο		34.146	27.799
Λοιπά λειτουργικά έξοδα και άλλες ζημιές			
Ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων		718	47
Απομείωση παγίων	6	4.606	3.734
Απόσβεση προεξόφλησης μακροπρόθεσμων απαιτήσεων		2.423	2.817
Κόστος εθελουσίας εξόδου		9.119	596
Προβλέψεις για περιβαλλοντική αποκατάσταση		-	15.000
Λοιπά		6.929	14.428
Σύνολο		23.795	36.622
Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/ έσοδα και άλλα κέρδη/ (ζημιές) - καθαρά		10.351	(8.823)

Επαναδιατύπωση: Τα συγκριτικά υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν επαναδιατυπωθεί ώστε να συμμορφωθούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση για την τρέχουσα περίοδο.

Τα λοιπά έσοδα/(έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές) αφορούν σε έσοδα ή έξοδα που δε συνδέονται με την εμπορική δραστηριότητα του Ομίλου.

Τα έσοδα από ενοίκια αφορούν πρατήρια που έχουν ενοικιαστεί σε εμπόρους.

Η κατηγορία «Λοιπά» στα λοιπά λειτουργικά έσοδα και κέρδη περιλαμβάνει ποσά μη εμπορικής φύσης, το σημαντικότερο από τα οποία αφορά έσοδο €7,3 εκατ. από αντιλογισμό προβλέψεων για επισφαλείς πελάτες.

27. Χρηματοοικονομικά (έξοδα)/έσοδα – καθαρά

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Έσοδα από τόκους	5.843	3.827
Έξοδα τόκων	(99.963)	(125.907)
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	(46.340)	(23.625)
Χρηματοοικονομικά έξοδα μισθώσεων	(10.081)	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα) - καθαρά	(150.541)	(145.705)

Επιπρόσθετα του χρηματοοικονομικού κόστους που αναφέρεται πιο πάνω, κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, τόκοι ύψους €2,9 εκατ. (2018: €2,5 εκατ.) έχουν κεφαλαιοποιηθεί.

Τα λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα περιλαμβάνουν το εφάπαξ ποσό των €24,6 εκατ. που αφορά το χρηματοοικονομικό κόστος για την πρόταση εξαγοράς μέρους του παλιού Ευρω-ομολόγου, κατά την έκδοση του νέου ομολογιακού δάνειου €500 εκατ. τον Οκτώβριο 2019 (Σημ. 17).

28. Ζημιές / κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές

Οι ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές ύψους €1 εκατ. για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019, προέρχονται κυρίως από την αποτίμηση τραπεζικών λογαριασμών που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα (ως επί το πλείστον σε Δολάρια ΗΠΑ) καθώς και από την αποτίμηση των δανειακών υπολοίπων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα. Το αντίστοιχο ποσό για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ήταν κέρδη ύψους €2 εκατ.

29. Φόρος Εισοδήματος

Ο φόρος που αναλογεί στα αποτελέσματα της χρήσης είναι:

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Φόρος τρέχουσας χρήσης	(18.555)	(72.025)
Φόρος σε διανεμηθέντα μερίσματα	0	(13.490)
Φόρος προηγούμενων χρήσεων	4.928	4.254
Αναβαλλόμενος φόρος (Σημ. 19)	(29.807)	(72.957)
Φόροι	(43.434)	(154.218)

Ο φόρος που αναλογεί στα λοιπά συνολικά έσοδα είναι:

	31 Δεκεμβρίου 2019			31 Δεκεμβρίου 2018		
	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(188)	-	(188)	(288)	-	(288)
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	741	(197)	544	(959)	264	(695)
Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών	19.794	(5.403)	14.391	(27.835)	7.909	(19.926)
Συναλλαγματικές διαφορές	272	-	272	(745)	-	(745)
Αναλογιστικά κέρδη/ (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	(15.049)	2.680	(12.369)	(13.750)	2.738	(11.012)
Λοιπά συνολικά έσοδα	5.570	(2.920)	2.650	(43.577)	10.911	(32.666)

Ο φορολογικός συντελεστής για τις ανώνυμες εταιρείες στην Ελλάδα για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019, είναι 24% (31 Δεκεμβρίου 2018: 29%), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του Νόμου 4646/2019, σύμφωνα με το οποίο, τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων, φορολογούνται με συντελεστή 24 % για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019 και εφεξής.

Σύμφωνα με τις φορολογικές διατάξεις, οι έλεγχοι στις εταιρείες διενεργούνται ως εξής:

α. Έλεγχοι από τους Ορκωτούς Ελεγκτές – Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για τις χρήσεις 2011 και εξής οι ελληνικές εταιρείες που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, δύνανται να λάβουν «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό», όπως προβλέπεται από τον Νόμο 2238/1994, Άρθρο 82, παρ. 5 και τον Νόμο 4174/2013, Άρθρο 65Α, από τους τακτικούς τους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές, ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις διατάξεις της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας. Η έκδοση Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης υποκαθιστά, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, τον έλεγχο από τη Δημόσια Αρχή, η οποία όμως διατηρεί το δικαίωμα μεταγενέστερου ελέγχου χωρίς να περαιώνει τις φορολογικές της υποχρεώσεις για την οικεία διαχειριστική χρήση.

Όλες οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου με έδρα την Ελλάδα έχουν λάβει Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης, με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, έως και τη χρήση 2018.

β. Έλεγχοι από τις φορολογικές αρχές

Οι χρήσεις που έχουν ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές για τη μητρική εταιρεία και τις σημαντικότερες θυγατρικές έχουν ολοκληρωθεί ως ακολούθως:

Όνομασία εταιρείας	Οικονομικές χρήσεις που έληξαν έως και
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ	2011
ΕΚΟ ΑΒΕΕ	2010
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ (πρώην ΕΚ)	2011

Ανεξάρτητα από την πιθανότητα διενέργειας μελλοντικών φορολογικών ελέγχων, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές επιπρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις από τον έλεγχο των μη ελεγμένων φορολογικών χρήσεων από τις φορολογικές αρχές, πέρα από αυτές που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (Σημείωση 33).

Με την υιοθέτηση της Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 23 από την 1η Ιανουαρίου 2019, ο Όμιλος αναταξινόμησε τις απαιτήσεις που σχετίζονται με προπληρωμές για επίδικες φορολογικές υποθέσεις (σημειώσεις 2.20, 4 i) και σημείωση 33) από την κατηγορία των πελατών και λοιπών απαιτήσεων της ενοποιημένης κατάστασης οικονομικής θέσης σε διακριτή κατηγορία (φόρος εισοδήματος εισπρακτέος). Τα συγκριτικά στοιχεία έχουν αναταξινομηθεί αναλόγως.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το ποσό των εισπρακτέων φόρων εισοδήματος ύψους € 91,4 εκατ. περιλαμβάνει ποσά που προπληρώθηκαν από τον Όμιλο σε σχέση με τις επίδικες φορολογικές υποθέσεις (όπως εξηγείται στις σημειώσεις 2.20, 4 (i) και σημείωση 33) σχετικά με φόρο εισοδήματος 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018: €14,2 εκατ. Και €17,4 εκατ. αντίστοιχα) και σχετικούς τόκους και προσαυξήσεις (31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018: €17,9 εκατ. Και € 17,9 εκατ. αντίστοιχα). Το ποσό του εισπρακτέου φόρου εισοδήματος περιλαμβάνει επίσης και τις προκαταβολές φόρων εισοδήματος, συνολικού ποσού €59,3 εκατ. που υπολογίστηκαν και καταβλήθηκαν μαζί με τους φόρους εισοδήματος του έτους 2019.

Συμφωνία φόρου που υπολογίζεται επί του λογιστικού φορολογητέου κέρδους του Ομίλου και του πραγματικού φόρου εισοδήματος που εμφανίζεται στα αποτελέσματα:

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Κέρδη/ (ζημιές) προ φόρων	207.010	368.930
Φόρος βάσει ισχύοντος ελληνικού φορολογικού συντελεστή 29% (2016 - 29%)	(49.682)	(106.990)
Μεταβολή λόγω διαφορετικών φορολογικών συντελεστών στις θυγατρικές εξωτερικού	3.777	5.688
Κέρδη/ (ζημιές) Ναυτικών Εταιρειών που δεν υπόκεινται σε φόρο	1.629	556
Αναβαλλόμενος φόρος αναφορικά με τη διανομή των μετοχών του ΔΕΣΦΑ από την ΔΕΠΑ	-	(48.494)
Έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	(8.294)	(9.457)
Μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογία λόγω αλλαγής στο φορολογικό συντελεστή (εκτός ΔΕΣΦΑ)	1.477	17.164
Αναγνώριση φορολογικών ζημιών προηγούμενων ετών	3.001	449
Φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(6.666)	(50)
Μεταβολές στον αναβαλλόμενο φόρο προηγούμενων ετών	870	(536)
Προσαρμογή λόγω φορολογίας σε διανεμηθέντα μερίσματα	-	(13.490)
Μεταβολή λόγω εισοδήματος από συνδεδεμένες επιχειρήσεις που δεν υπόκειται σε φορολογία	4.287	513
Αποαναγνώριση προβλέψεων για τις οποίες δεν είχε αναγνωριστεί αναβαλλόμενος φόρος	617	-
Διαγραφή αναβαλλόμενης φορολογίας ενεργητικού λόγω παραγραφής φορολογικών ζημιών	(491)	-
Προσαρμογή φόρου εισοδήματος προηγούμενων χρήσεων	4.908	-

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Προσαρμογή πρόβλεψης αναβαλλόμενης φορολογίας προηγούμενων χρήσεων	969	-
Λοιπά	164	430
Φόροι	(43.434)	(154.218)
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής	21%	41,8%

30. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής εταιρείας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό μετοχών κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, αφαιρουμένου του σταθμισμένου μέσου όρου των ιδίων μετοχών (Σημ. 13). Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2019, τα δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών είχαν εξασκηθεί ή λήξει και δεν υπήρχαν ίδιες μετοχές. Τα απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή ισούνται με τα βασικά κέρδη ανά μετοχή.

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	0,53	0,69
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε κοινές μετοχές (Σε χιλιάδες Ευρώ)	160.798	211.614
Μέσος αριθμός κοινών μετοχών	305.635.185	305.628.663

31. Μερίσματα

Η πρόταση προς τη γενική συνέλευση για τελικό μέρισμα €0,50 ανά μετοχή εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο στις 28 Φεβρουαρίου 2019. Η γενική συνέλευση των μετόχων στις 7 Ιουνίου 2019 επίσης ενέκρινε την ως άνω διανομή. Στο τελικό μέρισμα συμπεριλαμβάνεται έκτακτο μέρισμα €0,25 ανά μετοχή το οποίο αφορά σε διανομή μέρους των εσόδων από την πώληση του μεριδίου του Ομίλου στον ΔΕΣΦΑ. Το ποσό του τελικού μερίσματος για το έτος 2018, ανέρχεται σε €152,8 εκατ. και συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις. Το σύνολο του ποσού πληρώθηκε τον Ιούλιο 2019.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στη συνεδρίαση του στις 5 Νοεμβρίου 2019, αποφάσισε τη διανομή προμερίσματος χρήσης 2019, ποσού €0,25 ανά μετοχή. Το συνολικό προμέρισμα ανέρχεται σε €76,4 εκ. και συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις.

Η πρόταση προς τη γενική συνέλευση για τελικό μέρισμα €0,25 ανά μετοχή εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο στις 28 Φεβρουαρίου 2019. Το ποσό του τελικού μερίσματος ανέρχεται σε €76,4 εκατ. και δεν συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις καθώς δεν έχει εγκριθεί από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν ενέκρινε κάποια αλλαγή στην πολιτική μερισμάτων του Ομίλου στο σύνολό της και θα επαναξιολογήσει την πληρωμή επιπρόσθετου μερίσματος ή επιπρόσθετου ειδικού μερίσματος εντός του 2020.

32. Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες

	Σημ.	Δωδεκάμηνη περίοδος που έληξε	
		31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Κέρδη προ φόρων		207.010	368.930
Προσαρμογές για:			
Αποσβέσεις και απομειώσεις ενσώματων παγίων και δικαιωμάτων χρήσης παγίων	6,7	230.585	190.851
Αποσβέσεις και απομειώσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	8	6.844	10.066
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων πάγιου ενεργητικού	26	(1.049)	(965)
Χρηματοοικονομικά έξοδα-καθαρά	27	150.541	145.704
Κέρδη από συγγενείς επιχειρήσεις	9	(17.862)	1.771
Προβλέψεις και διαφορές αποτιμήσεων		33.003	89.103
Συναλλαγματικά κέρδη	28	1.255	(2.194)
Αποσβέσεις εξόδων μακροπρόθεσμων συμβολαίων	26	(959)	454
Κέρδη/ (ζημιές) περιουσιακών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση		(721)	-
Κέρδη/ (ζημιές) από εκποίηση παγίων	26	32	(246)
		608.679	803.474
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης			
(Αύξηση)/ μείωση αποθεμάτων		(20.065)	61.582
(Αύξηση) / Μείωση απαιτήσεων		7.352	126.751
Αύξηση/ (μείωση) υποχρεώσεων		38.751	(339.516)
		26.039	(151.183)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		634.718	652.291

33. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις

Ο Όμιλος έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τραπεζικές και λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια των εμπορικών του συναλλαγών. Τα πιο σημαντικά ζητήματα παρουσιάζονται στη συνέχεια:

1. Επιχειρηματικά θέματα

α) Εκκρεμείς υποθέσεις

Ο Όμιλος εμπλέκεται σε διάφορες νομικές υποθέσεις και έχει διάφορες υποχρεώσεις σε εκκρεμότητα σχετικές με τις συνήθεις δραστηριότητές του. Με βάση τις διαθέσιμες μέχρι σήμερα πληροφορίες, η διοίκηση πιστεύει ότι η έκβαση των υποθέσεων αυτών δεν θα έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα του Ομίλου ή στην χρηματοοικονομική του θέση και ότι δεν χρειάζονται επιπλέον προβλέψεις, πέραν αυτών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Στο Συμβούλιο της Επικρατείας Ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων ουσίας ή του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) εκκρεμούν ή έχουν εκδοθεί οριστικές αποφάσεις επ' αυτών για διάφορες υποθέσεις συμψηφιστικών ατελειών αναφορικά με περιπτώσεις εικονικών ανεφοδιασμών πετρελαιοκίτου προϊόντος από πρατηριούχους. Επίσης έχουν εκδοθεί και κάποιες αποφάσεις του ΣΤΕ επί παρομοίων υποθέσεων οι οποίες είτε απορρίπτονται αναίρεσης της εταιρείας ΕΚΟ, είτε κάνουν δεκτές τις αναίρεσεις του Δημοσίου και αναπέμπουν στη Διοικητικό Εφετείο για νέα κρίση επί της ουσίας και οι οποίες είτε βρίσκονται σε φάση αναίρεσης ή αναίρεσης μετ' αναπομπής από την εταιρεία ΕΚΟ, είτε σε φάση αναίρεσης από το Ελληνικό Δημόσιο. Το συνολικό ποσό που έχει καταλογιστεί ανέρχεται σε €13,9 εκατ., ενώ ποσό ύψους €11,7 εκατ. έχει καταβληθεί και έχει καταχωρηθεί ως απαίτηση στις οικονομικές καταστάσεις.

Αναφορικά με τις υποθέσεις αυτές η εταιρεία ΕΚΟ θα προχωρήσει άμεσα σε προσφυγή ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου («ΕΔΔΑ») ενώ θα επιδιώξει την αποστολή προδικαστικού ερωτήματος προς

το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), καθώς η Εταιρεία φρονεί ότι οι εν λόγω εις βάρος της αποφάσεις του ΣΤΕ αντίκεινται στις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), αλλά και στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε οι εν λόγω υποθέσεις να κριθούν επί της ουσίας.

Στα πλαίσια αυτό, η διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι οι πιθανότητες ευνοϊκής κρίσης για την ΕΚΟ από τα υπερεθνικά Δικαστήρια είναι σημαντικές, κάτι το οποίο θα έχει ως αποτέλεσμα την ευνοϊκή μεταβολή της διαμορφωθείσας νομολογίας του ΣΤΕ και υπό αυτήν την έννοια, ότι είναι περισσότερο πιθανό να υπάρξει θετική έκβαση επί των ανωτέρω υποθέσεων και για το λόγο αυτό δεν έχει σχηματισθεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Δήμοι

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια της τρέχουσας και των προηγούμενων χρήσεων καταλογίστηκαν στις εταιρείες του Ομίλου τέλη και πρόστιμα χρήσης υπεδάφους για τη διέλευση αγωγών από τους εκάστοτε Δήμους. Το συνολικό ποσό που έχει καταλογιστεί ανέρχεται σε €26,5 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (31 Δεκεμβρίου 2018: €26,5 εκατ.), ενώ ποσό ύψους €14 εκατ. έχει καταβληθεί και έχει καταχωρηθεί ως απαίτηση στην κατάσταση οικονομικής θέσης στο κονδύλι «Λοιπές Απαιτήσεις» όπως απαιτείται προκειμένου ο Όμιλος να προσφύγει κατά των ανωτέρω καταλογισμών.

Αναφορικά με τις υποθέσεις αυτές ο Όμιλος έχει ασκήσει όλα τα ένδικα μέσα και εκτιμά ότι είναι περισσότερο πιθανό να υπάρξει θετική έκβαση για το σύνολο των υποθέσεων αυτών και για τον λόγο αυτό δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Επιτροπή Ανταγωνισμού

Το 2008 η Επιτροπή Ανταγωνισμού επέβαλε στη BP HELLAS A.E. πρόστιμο στην Εταιρεία € 30 εκατ.. Κατά της παραπάνω Απόφασης, η εταιρεία άσκησε ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών την από 24.12.2008 προσφυγή της. Ζήτησε επίσης και επέτυχε την αναστολή πληρωμής του προστίμου μέχρι την έκδοση της αποφάσεως επί της προσφυγής για ποσό € 28 εκατ..

Επί της προσφυγής εκδόθηκε η υπ' αριθμ 1494/2011 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου, με την οποία έγινε δεκτή η προσφυγή και ακυρώθηκε η απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Κατά της αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού άσκησε την από 26.10.2011 αίτηση αναίρεσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Η αίτηση αυτή αναίρεσης ύστερα από πάρα πολλές οίκοθεν αναβολές, συζητήθηκε στις 25.4.2018. Το ΣΤΕ εξέδωσε πρόσφατα την υπ' αριθ. 1770/2019 απόφασή του, με την οποία δέχεται την αίτηση αναίρεσης και αναπέμπει την υπόθεση για νέα κρίση στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών. Η απόφαση αυτή δεν έχει ακόμη καθαρογραφεί.

Λόγω του ότι η απόφαση του Ακυρωτικού Δικαστηρίου δεν είναι ακόμη διαθέσιμη δεν δυνάμεθα να εκφέρουμε άποψη περί της εκβάσεως της νέας δίκης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου, ωστόσο, πιθανολογούμε ότι δεν θα μεταβληθεί η παγία μέχρι σήμερα άποψη των νομικών συμβούλων της εταιρείας περί του ότι δεν τελέσθηκε καμία απολύτως παράβαση του Ν. 703/1977. Η Διοίκηση της εταιρείας πιστεύει ότι εφόσον ληφθούν υπόψη τα στοιχεία και οι ισχυρισμοί της, η εταιρεία θα δικαιωθεί πλήρως και το ως άνω πρόστιμο θα ακυρωθεί αμετακλήτως.

β) Εγγυητικές επιστολές

Η Εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2019 ανέρχεται στο ισόποσο των €912 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €969 εκ.). Εξ' αυτών, ποσό €807 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €886 εκ.) έχει συμπεριληφθεί στις ενοποιημένες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και εμφανίζεται στα αντίστοιχα κονδύλια των συνοπτικών ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

γ) Διεθνείς δραστηριότητες

Παρόλο που δεν υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις, οι θυγατρικές του εξωτερικού αντιμετωπίζουν μία σειρά από νομικές υποθέσεις κυρίως σχετικές με μεταβολές στις τοπικές αδειοδοτήσεις ή πρόστιμα από Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές. Τέτοιες περιπτώσεις είναι και η υπόθεση σχετικά με τις εγκαταστάσεις δεξαμενών της Jugorpetrol A.D. στο Μαυροβούνιο, καθώς και η απόφαση της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού της Κύπρου να ξεκινήσει εκ νέου έρευνα για τις πετρελαιοειδή εταιρείες εμπορίας (χονδρικής) στην Κύπρο για την περίοδο 1 Οκτωβρίου 2004 ως 22 Δεκεμβρίου 2006. Στις 15 Νοεμβρίου 2017, η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού της Κύπρου επέβαλλε πρόστιμο ύψους €5 εκατ. στην Εταιρεία. Στις 30 Δεκεμβρίου 2017 ξεκίνησαν σχετικές νομικές ενέργειες οι οποίες είναι σε εξέλιξη. Η πιθανότητα να υπάρξει για την υπόθεση αυτή εκταμίευση πόρων αξιολογείται ως περιορισμένη. Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν επιπρό-

σθετες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα των προαναφερθεισών υποθέσεων πέραν των προβλέψεων που ήδη συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

2. Φορολογικά και τελωνειακά θέματα

Το φορολογικό πλαίσιο και οι φορολογικές πρακτικές στην Ελλάδα, οι οποίες καθορίζουν τη φορολογική βάση για τις συναλλαγές των σημαντικότερων εταιρειών του Ομίλου, ενδέχεται να οδηγήσουν σε εγγενείς αβεβαιότητες, λόγω της πολυπλοκότητάς τους, καθώς και του γεγονότος ότι υπόκεινται σε μεταβολές και εναλλακτικές ερμηνείες από τις αρμόδιες Αρχές σε διαφορετικές χρονικές στιγμές αλληλά και μεταξύ διαφορετικών εταιρειών. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να υπάρξουν κατηγορίες δαπανών ή χειρισμών διαφόρων ζητημάτων, για τις οποίες μία εταιρεία μπορεί να αξιολογηθεί σε διαφορετική βάση από εκείνη που εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια προετοιμασίας των φορολογικών δηλώσεων ή της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Με βάση την εμπειρία του παρελθόντος, οι φορολογικοί έλεγχοι διενεργούνταν από τις Φορολογικές Αρχές, κατά μέσο όρο 5-7 χρόνια μετά την υποβολή της φορολογικής δήλωσης. Επιπλέον, στις περιπτώσεις όπου ένας φορολογικός έλεγχος οδηγεί σε διαφορετική εκτίμηση από αυτή μιας εταιρείας του Ομίλου, η διαδικασία επίλυσης του ζητήματος ακολουθεί συνήθως τη δικαστική οδό, διαδικασία η οποία περιλαμβάνει διάφορες φάσεις και ενδέχεται να διαρκέσει αρκετά χρόνια προκειμένου να καταλήξει σε οριστική και αμετάκλητη απόφαση. Μία εταιρεία του Ομίλου δύναται να εμπλακεί σε αυτή τη δικαστική διαδικασία εάν και εφόσον καταβάλει προκαταβολικά το 50% του συνολικού φόρου και των προσαυξήσεων που έχουν εκτιμηθεί από το φορολογικό έλεγχο.

Όλα τα ανωτέρω οδηγούν σε εγγενείς δυσκολίες αναφορικά με τον προσδιορισμό και τη λογιστική αντιμετώπιση των φορολογικών υποχρεώσεων. Ως αποτέλεσμα, η διοίκηση στοχεύει στον καθορισμό της πολιτικής της βάσει ειδικής νομοθεσίας διαθέσιμης κατά τη στιγμή της λογιστικής αντιμετώπισης μιας συναλλαγής, μέσω λήψης εξειδικευμένων νομικών και φορολογικών συμβουλών σε μεμονωμένες περιπτώσεις, καθώς και αξιοποιώντας την εμπειρία από αποφάσεις προηγούμενων φορολογικών ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών δικαστικών αποφάσεων. Αυτή η διαδικασία εξασφαλίζει ότι οι οικονομικές καταστάσεις αντανακλούν όλες τις σημαντικές φορολογικές και τελωνειακές υποχρεώσεις, όσο το δυνατόν ακριβέστερα και πληρέστερα.

α) Ανέλεγκτες χρήσεις - Επίδικες φορολογικές υποθέσεις

Όπως εξηγείται και στη Σημείωση 29, στις σημαντικότερες ελληνικές εταιρείες του Ομίλου, έχουν ολοκληρωθεί έλεγχοι από τις Φορολογικές Αρχές, ως εξής:

- Η εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ έχει ελεγχθεί έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011. Οι Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2010 και 31 Δεκεμβρίου 2011, ελήφθησαν τον Δεκέμβριο του 2017 και υπόκεινται σε νομική αμφισβήτηση από την εταιρεία. Συνοπτικά, οι εκθέσεις αξιούνουν πρόσθετους φόρους ύψους €22,5 εκατ. και πρόστιμα €23,5 εκατ. για κονδύλια που αφορούν σε τέλος χαρτοσήμου, διάφορες μη εκπιπόμενες δαπάνες και άλλες προσαρμογές φόρου εισοδήματος. Η εταιρεία, αφού μελέτησε τις εκθέσεις των φορολογικών ελέγχων, αμφισβήτησε τους επιβληθέντες επιπρόσθετους φόρους και προσαυξήσεις (τα οποία υπερβαίνουν τα ποσά που έχουν ήδη συμπεριληφθεί στις κανονικές φορολογικές δηλώσεις της εταιρείας) και προχώρησε σε όλες τις προβλεπόμενες από τις σχετικές διατάξεις ενέργειες και ένδικα μέσα προσφυγής κατά αυτών των ποσών.

Παρά το γεγονός ότι η εταιρεία έχει αμφισβητήσει την επιβολή πρόσθετων φόρων, εντούτοις υποχρεούται να καταβάλει το 50% των καταλογισμένων ποσών (φόρων και προστίμων) από τους πιο πάνω φορολογικούς ελέγχους προκειμένου να έχει το δικαίωμα να ασκήσει ένδικα μέσα. Η καταβολή των απαιτούμενων ποσών πραγματοποιήθηκε εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, ενώ τα υπόλοιπα ποσά συμψηφίσθηκαν από τις Αρχές με επιστρεπτέα ποσά φόρων στο σύνολό τους, εντός του 2018. Το σύνολο των ποσών αυτών, εμφανίζεται σε λογαριασμούς της γραμμής «Φόρος εισοδήματος – απαίτηση» αν το ποσό αφορά φόρο εισοδήματος ή της γραμμής «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις» αν το ποσό αφορά άλλους φόρους, καθώς η Εταιρεία εκτιμά ότι θα επιτύχει στις προσφυγές της. Όσον αφορά τις προσαυξήσεις, οι Εκθέσεις αξιούνουν ποσό ίσο με το 120% του αρχικού φόρου, αντί του προβλεπόμενου 50%. Το ποσό αυτό αμφισβητείται επίσης νομικά από την εταιρεία.

Επί του παρόντος, έχει ληφθεί εντολή ελέγχου για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2012, η οποία σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, έχει παραγραφεί.

Ομοίως, οι δύο κύριες θυγατρικές λιανικής εμπορίας στην Ελλάδα, οι οποίες κατά τη διάρκεια του 2016 συγχωνεύθηκαν, έχουν ελεγχθεί ως εξής:

- Η εταιρεία Ελληνικά Καύσιμα ΑΕ έχει ελεγχθεί έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011, ενώ έχουν ληφθεί εντολές ελέγχου για τις επόμενες χρήσεις έως και εκείνη που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013, οι οποίες

σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις έχουν παραγραφεί. Οι πιο πρόσφατες Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για το 2010 και το 2011 παραδόθηκαν τον Δεκέμβριο του 2017 και αξιώνουν πρόσθετους φόρους ύψους €1,6 εκατ. και προσαυξήσεις ύψους €1,9 εκατ. για παρόμοιους λόγους με την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., όπως αναφέρονται ανωτέρω. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι ακριβώς η ίδια με εκείνη που περιγράφεται παραπάνω για την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και η θυγατρική έχει ήδη προχωρήσει στις σχετικές νομικές ενέργειες.

Μετά την εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων, εκδόθηκαν εντός του 3^{ου} τριμήνου 2019, οι αντίστοιχες Αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου, με τις οποίες: για τις μεν υποθέσεις χαρτοσήμου, ύψους € 3,4 εκατ. δικαιώνεται η εταιρεία και διατάσσεται η επανεκκαθάριση και επιστροφή των αντίστοιχων καταβληθέντων ποσών, ενώ για την υπόθεση ΦΑΠ 2010 ύψους € 100 χιλ., για την οποία δεν έγινε δεκτή η προσφυγή μας, η εταιρεία άσκησε αναίρεση.

- Η εταιρεία ΕΚΟ ΑΕ έχει ελεγχθεί έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2010, ενώ έχει ληφθεί εντολή ελέγχου για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2012, η οποία σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις έχει παραγραφεί. Οι πιο πρόσφατες Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για το 2008, το 2009 και το 2010 παραδόθηκαν το Φεβρουάριο του 2018 και αξιώνουν πρόσθετα τέλη χαρτοσήμου ύψους €4,1 εκατ. και πρόστιμα ύψους €3,5 εκατ. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι ακριβώς η ίδια με εκείνη που περιγράφεται παραπάνω για την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και η θυγατρική έχει ήδη προχωρήσει στις σχετικές νομικές ενέργειες.

Παρά το γεγονός ότι οι εταιρείες αμφισβητούν την επιβολή πρόσθετων φόρων, εντούτοις υποχρεούνται να καταβάλουν το 50% των καταλογισμένων ποσών (φόρων και προστίμων) από τους πιο πάνω φορολογικούς ελέγχους προκειμένου να έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν ένδικα μέσα. Η καταβολή των απαιτούμενων ποσών πραγματοποιήθηκε εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, ενώ τα υπόλοιπα ποσά έχουν συμψηφισθεί από τις Αρχές με επιστρεπτέα ποσά φόρων στο σύνολό τους εντός του 2018. Το σύνολο των ποσών που πληρώθηκαν ή συμψηφίσθηκαν, εμφανίζεται σε λογαριασμούς της γραμμής «Φόρος εισοδήματος – απαίτηση» αν το ποσό αφορά φόρο εισοδήματος ή της γραμμής «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις» αν το ποσό αφορά άλλους φόρους, καθώς οι Εταιρείες εκτιμούν ότι θα επιτύχουν στις προσφυγές τους. Η Διοίκηση πιστεύει ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές φορολογικές επιβαρύνσεις είτε από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους είτε από την έκβαση των επίδικων υποθέσεων, πέραν αυτών που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει οποιοδήποτε προκαταβολές σχετικές με φόρους και πρόστιμα, που αφορούν σε παλαιότερες διαφορές με τις φορολογικές αρχές, στο φόρο εισοδήματος εισπρακτέο (Σημείωση 29), στον βαθμό που εκτιμά ότι τα ποσά αυτά θα είναι τελικά ανακτήσιμα.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, για τις χρήσεις 2011 έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, οι Ελληνικές εταιρείες του Ομίλου έλαβαν από τους τακτικούς τους Ορκωτούς Ελεγκτές-Λογιστές «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, όπως προβλέπεται από τον Νόμο 2238/1994, Άρθρο 82, παρ. 5 και το Νόμο 4174/2013, άρθρο 65Α.

β) Καταλογιστικές πράξεις τελωνείων

Τελωνειακά ελλείμματα

Εντός του 2008, παρελήφθησαν από το Τελωνείο καταλογιστικές πράξεις συνολικού ύψους περίπου €40 εκατ. για φερόμενα τελωνειακά «ελλείμματα» των φορολογικών αποθηκών της Εταιρείας για συγκεκριμένες περιόδους μεταξύ των ετών 2001 – 2005. Η Εταιρεία προσέφυγε κατά των σχετικών πράξεων ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου, και η Διοίκηση θεωρεί ότι η υπόθεση θα έχει θετική κατάληξη μετά την ολοκλήρωση της δικαστικής διαδικασίας.

Ανεξάρτητα από την κατάθεση των παραπάνω προσφυγών, το Τελωνείο προχώρησε σε παρακράτηση ποσού €54 εκατ. (σύνολο καταλογισθέντων ποσών πλέον προσαυξήσεων) βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ (Σημείωση 12). Η Εταιρεία κατέθεσε δύο προσφυγές κατά της φορολογούσας αρχής και κατά του Τελωνείου, ενώπιον των Διοικητικών Πρωτοδικείων Αθηνών και Πειραιώς αντίστοιχα. Το Πρωτοδικείο Αθηνών εξέδωσε απόφαση με την οποία δικαιώνει την Εταιρεία, απορρίπτοντας την εν λόγω παρακράτηση ως μη νόμιμη. Η Εταιρεία εκτιμά ότι θα μπορεί να ανακτήσει τα ανωτέρω ποσά.

Λοιπά τελωνειακά θέματα

Στο Συμβούλιο της Επικρατείας Ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων ουσίας ή του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) εκκρεμούν ή έχουν εκδοθεί οριστικές αποφάσεις επ' αυτών για διάφορες υποθέσεις συμψηφιστικών ατελειών αναφορικά με περιπτώσεις εικονικών ανεφοδιασμών πετρελαιοειδών προϊόντος από πρατηριούχους. Επίσης έχουν εκδοθεί και κάποιες αποφάσεις του ΣΤΕ επί παρομοίων υποθέσεων οι οποίες είτε απορρίπτονται αναίρεσης της εταιρείας ΕΚΟ, είτε

κάνουν δεκτές τις αναίρεσεις του Δημοσίου και αναπέμπουν στη Διοικητικό Εφετείο για νέα κρίση επί της ουσίας και οι οποίες είτε βρίσκονται σε φάση αναίρεσης ή αναίρεσης μετ' αναπομπής από την εταιρεία ΕΚΟ, είτε σε φάση αναίρεσης από το Ελληνικό Δημόσιο. Το συνολικό ποσό που έχει καταλογιστεί ανέρχεται σε €13,9 εκατ., ενώ ποσό ύψους €13,1 εκατ. έχει καταβληθεί και έχει καταχωρηθεί ως απαίτηση στις οικονομικές καταστάσεις (31 Δεκεμβρίου 2018: €11,7 εκατ.).

Αναφορικά με τις υποθέσεις της ΕΚΟ, ο Όμιλος έχει προχωρήσει σε προσφυγή ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου («ΕΔΔΑ»), καθώς η Εταιρεία φρονεί ότι οι εν λόγω εις βάρος της αποφάσεις του ΣΤΕ αντίκεινται στις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ).

Στα πλαίσια αυτό, η διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι οι πιθανότητες ευνοϊκής κρίσης για την ΕΚΟ από τα υπερεθνικά Δικαστήρια είναι σημαντικές, κάτι το οποίο θα έχει ως αποτέλεσμα την ευνοϊκή μεταβολή της διαμορφωθείσας νομολογίας του ΣΤΕ και υπό αυτήν την έννοια, ότι είναι περισσότερο πιθανό να υπάρξει θετική έκβαση επί των ανωτέρω υποθέσεων και για το λόγο αυτό δεν έχει σχηματισθεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Εντός του 2019, οι τελωνειακές αρχές των Σκοπίων, πραγματοποίησαν έλεγχο στην ΟΚΤΑ, αναφορικά με το φόρο κατανάλωσης στις εισαγωγές eurodiesel για τις χρήσεις 2014-2018.

Θεώρησαν ότι, ο φόρος κατανάλωσης που αφορά τις εισαγωγές αυτές, δεν έχει υπολογισθεί ορθά και εξέδωσαν σχετικές αποφάσεις για τη χρήση 2014, καταλογίζοντας επιπλέον συνολικό ποσό € 380 χιλ..

Η εταιρεία άσκησε σχετικές προσφυγές, ζητώντας την πλήρη ακύρωση των καταλογισμών, θεωρώντας ότι οι τελωνειακές αρχές προέβησαν σε ουσιώδεις παρατυπίες, μη τεκμηρίωση της υπόθεσης και μη ορθή εφαρμογή των διατάξεων. Η εταιρεία εκτιμά ότι το αποτέλεσμα της υπόθεσης θα είναι θετικό, μετά την ολοκλήρωση της δικαστικής διαδικασίας.

34. Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις

(α) Δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις

Οι σημαντικότερες συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου αφορούν σε δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις συνολικού ποσού €39,1 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €21,7 εκατ.), το μεγαλύτερο μέρος του ποσού σχετίζεται με την αναβάθμιση των διυλιστηρίων.

(β) Δεσμεύσεις για έρευνα υδρογονανθράκων

Το ποσό για συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου για έρευνα υδρογονανθράκων είναι €23,8 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €26,4 εκατ.).

(γ) Ενέγγυες πιστώσεις

Ο Όμιλος είναι πιθανόν να δεχθεί αίτημα από προμηθευτές ώστε να παράσχει τραπεζικές ενέγγυες πιστώσεις, με στόχο να επιτύχει ευνοϊκότερους όρους συναλλαγής και πίστωσης. Στις περιπτώσεις όπου έχει ήδη καταχωρηθεί η υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις, δεν χρειάζεται περαιτέρω γνωστοποίηση της συγκεκριμένης δέσμευσης. Στις περιπτώσεις όπου η συναλλαγή πραγματοποιείται μετά την ημερομηνία Ισολογισμού, ο Όμιλος δεν είναι υπόχρεος να διακανονίσει την ενέγγυα πίστωση εντός της περιόδου, άρα δεν αναγνωρίζεται και η αντίστοιχη υποχρέωση.

35. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στη Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων συμπεριλαμβάνονται έσοδα, δαπάνες και έξοδα, τα οποία προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και συνδεδεμένων μερών. Τέτοιες συναλλαγές περιλαμβάνουν κυρίως πωλήσεις και αγορές των αγαθών και υπηρεσιών στο πλαίσιο της συνήθους λειτουργίας του Ομίλου.

Συναλλαγές έχουν πραγματοποιηθεί με τις ακόλουθες συγγενείς εταιρείες:

α) Συγγενείς Εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης:

- Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε. (ΕΑΚΑΑ)
- Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ)
- Spata Aviation Fuel Company S.A. (SAFCO)
- Elpedison B.V.
- ΕΛΠΕ Θράκη Α.Ε.
- D.M.E.P. HOLDCO

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Χρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (πωλήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	397.674	597.853
Κοινοπραξίες	1.107	754
Σύνολο	398.781	598.606
Χρεώσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (κόστος πωληθέντων)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	460.363	769.052
Κοινοπραξίες	38.357	18.813
Σύνολο	498.720	787.865
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υπόλοιπο σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	9.176	11.912
Κοινοπραξίες	226	1.387
Σύνολο	9.401	13.299
Υπόλοιπο από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	18.738	36.041
Κοινοπραξίες	438	150
Σύνολο	19.176	36.191

Η μητρική εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει στην Elredison B.V, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2019 ανερχόταν στο ισόποσο των €105 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €83 εκατ.).

β) Συνδεδεμένα μέρη που τελούν υπό κοινό έλεγχο με τον Όμιλο λόγω της κοινής συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου και παρουσιάζουν σημαντικές συναλλαγές με τον Όμιλο:

- Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ)
- Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις
- Οδικές Συγκοινωνίες Α.Ε. (ΟΣΥ)
- Λιγνιτική Μεγαλόπολης Α.Ε.
- Λιγνιτική Μελίτης Α.Ε.

Για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα του Ομίλου με τα παραπάνω μέρη ήταν τα εξής:

- Πωλήσεις του Ομίλου €328 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €353 εκατ.)
- Αγορές του Ομίλου €68 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €51 εκατ.)
- Απαιτήσεις €60 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €44 εκατ.)
- Υποχρεώσεις €16 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €11 εκατ.).

γ) Ο Όμιλος διοικείται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.) και από τους Γενικούς Διευθυντές. Οι αμοιβές που καταβλήθηκαν ή έχουν λογισθεί προς τους ανωτέρω αναλύονται ως εξής:

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Αμοιβές	4.839	4.522
Παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία	136	67
Αποζημιώσεις λόγω λύσης σύμβασης	1.676	1.661
Σύνολο	6.651	6.250

δ) Ο Όμιλος συμμετέχει στις ακόλουθες από κοινού ελεγχόμενες δραστηριότητες με τρίτους σχετικές με την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων στην Ελλάδα:

- Edison International SpA (Ελλάδα, Πατραϊκός Κόλπος)
- Calfrac well services Ltd (Ελλάδα, Θρακικό πέλαγος)
- Total E&P Greece B.V and Edison International SpA (Ελλάδα, Μπλοκ 2).
- Total E&P Greece B.V., Exxon Mobil Exploration and Production Greece (Crete) B.V. (Ελλάδα, Μπλοκ Δυτική Κρήτη).
- Total E&P Greece B.V., Exxon Mobil Exploration and Production Greece (Crete) B.V. (Ελλάδα, Μπλοκ Νοτιοδυτική Κρήτη).
- Repsol Exploracion (Ελλάδα, Μπλοκ Ιόνιο).

36. Κύριες θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες που ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΕΔΡΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΙΩΣΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ	Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟΤΑ ΚΩ Α.Ε.	Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	49,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΚΑΛΥΨΩ Μ.Ε.Π.Ε.	Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΘΗΝΑ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΡΤΕΜΙΣ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΔΗΜΗΤΡΑ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΗΡΑ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΦΡΟΔΙΤΗ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΕΑΔ	Εμπορική	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΣΕΡΒΙΑ ΑΔ	Εμπορική	ΣΕΡΒΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL S.A.	Μητρική υποομίλου	ΑΥΣΤΡΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΚΥΠΡΟΣ ΛΤΔ	Εμπορική	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
R.A.M. OIL ΚΥΠΡΟΣ LTD	Εμπορική	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
YUGEN LTD	Εμπορική	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM CYPRUS HOLDINGS LTD	Εμπορική	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM BULGARIA (HOLDINGS) LTD	Μητρική υποομίλου	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM SERBIA (HOLDINGS) LTD	Μητρική υποομίλου	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
JUGOPETROL AD	Εμπορική	ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	54,35%	ΠΛΗΡΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΕΔΡΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΙΟΗΣΗΣ
GLOBAL ALBANIA A.E.	Εμπορική	ΑΛΒΑΝΙΑ	99,96%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕΤ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε.	Μητρική υποομίλου	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΒΑΡΔΑΞ Α.Ε.	Αγωγός πετρελαίου	ΕΛΛΑΔΑ	80,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΟΚΤΑ CRUDE OIL REFINERY A.D.	Διύλιση	ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	81,51%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε.	Μηχανολογική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΝΤΙΑΞΟΝ Α.Ε.	Πετροχημικά	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΠΟΣΕΙΔΩΝ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή/ Πετροχημικά	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΠΟΛΛΩΝ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή/ Διύλιση	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM FINANCE PLC	Χρηματοοικον. Υπηρεσίες	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.	Συμβουλευτικές Υπηρεσίες	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ-ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΕΡΒΙΩΝ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	51,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ-ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΚΚΙΝΟΥ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	51,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΥΛΟΥ ΜΕΘΩΝΗΣ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΤΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΑΡΤΑ ΠΡΕΒΕΖΑ ΑΕ	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ Β.Δ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΔΥΤΙΚΗ ΚΕΡΚΥΡΑ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΙΚΟ ΠΕΛΑΓΟΣ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ UPSTREAM Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
SUPERLUBE LTD	Λιπαντικά	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
BLUE CIRCLE ENGINEERING LIMITED	Εμπορική	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ELPEDISON B.V.	Ενέργεια	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	50,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
SAFCO ΑΕ	Εφοδιασμός Αεροδρομίου	ΕΛΛΑΔΑ	33,33%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
ΔΕΠΑ Α.Ε.	Φυσικό Αέριο	ΕΛΛΑΔΑ	35,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
Ε.Α.Κ.Α.Α. Α.Ε.	Αγωγός πετρελαίου	ΕΛΛΑΔΑ	50,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ Α.Ε.	Αγωγός πετρελαίου	ΕΛΛΑΔΑ	25,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
Δ.Μ.Ε.Π. HoldCo LTD	Εμπορία Πετρελαιοειδών	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	48,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ

- Στις 15 Ιανουαρίου 2019, η εταιρεία HELLENIC PETROLEUM CYPRUS HOLDING (HPCH) LTD υπέγραψε την συμφωνία αγοράς μετοχών σχετικά με το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας BLUE CIRCLE ENGINEERING LIMITED, η οποία κατέχει εξειδικευμένες εγκαταστάσεις συστημάτων που χρησιμοποιούν το Υγραέριο (LPG) ως πηγή ενέργειας, καθώς και με τη διανομή υγραερίου σε ολόκληρη την Κύπρο. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 31 Μαΐου 2019 και το συνολικό τίμημα της εξαγοράς ανήλθε σε €6,9 εκατ. εκ των οποίων ποσό €5,7 εκατ. αφορά σε άμεση πληρωμή (€5,3 εκατ. καθαρά χωρίς τα χρηματικά διαθέσιμα της αποκτηθείσας εταιρείας κατά την εξαγορά), ποσό €0,55 εκατ. το οποίο εξοφλήθηκε μέσα στο τρίτο τρίμηνο του 2019 και ποσό €0,65 εκατ. που αφορά σε ενδεχόμενη πληρωμή που υπόκειται σε ικανοποίηση συγκεκριμένων όρων της σύμβασης, σχετικά με τα υπόλοιπα του κεφαλαίου κίνησης. Ως μέρος της συναλλαγής αναγνωρίστηκε προσωρινά υπολογισμένη υπεραξία €4,7 εκατ. (Σημ. 8).
- Στις 26 Ιουλίου 2019, η εταιρεία ELPEDISON BV εξαγόρασε τις μη ελέγχουσες συμμετοχές στην ELPEDISON SA με ποσοστό 24,22% και πλέον κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου στην ELPEDISON SA. Το συνολικό τίμημα της εξαγοράς ανήλθε σε €20 εκατ. (Σημ. 9).

37. Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού

Στις 17 Φεβρουαρίου 2020, η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ανακοίνωσε στο επενδυτικό κοινό, ότι υπεγράφη συμφωνία εξαγοράς («η Συναλλαγή») χαρτοφυλακίου φωτοβολταϊκών («Φ/Β») έργων («το Έργο») σε τελικό στάδιο αδειοδότησης, στην περιοχή της Κοζάνης, από τη Γερμανική εταιρεία ανάπτυξης και κατασκευής έργων ΑΠΕ, JUWI. Η Συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί στο Β' Τρίμηνο 2020, η περίοδος κατασκευής εκτιμάται ότι θα διαρκέσει 16 μήνες και το Έργο αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το Δ' Τρίμηνο 2021, η συνολική επένδυση εκτιμάται ότι θα να ανέλθει σε €130 εκατ..

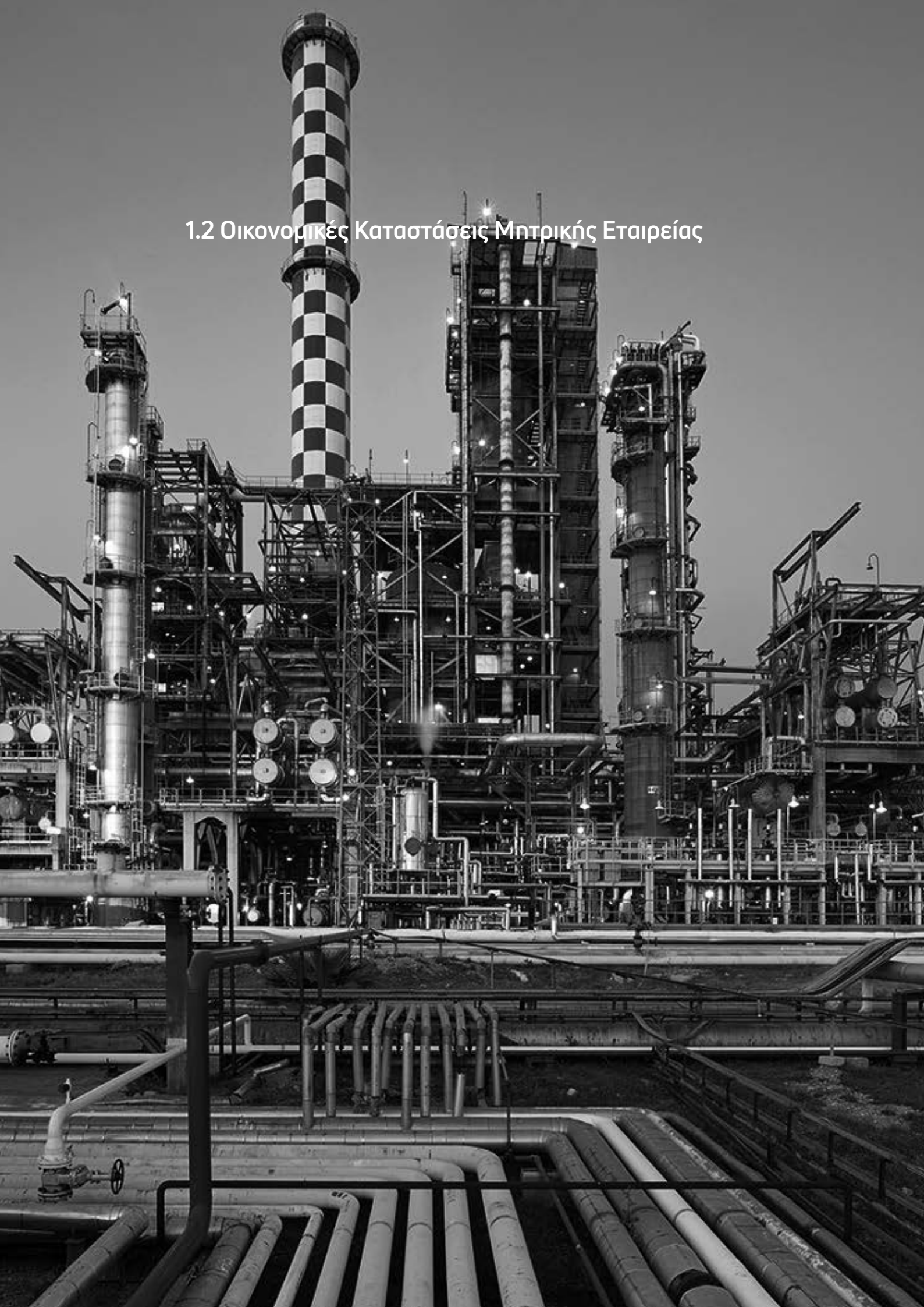
Στις 20 Φεβρουαρίου 2020, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 100 του Ν. 4548/2018, ενέκρινε τη σύναψη Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του «ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.» και της «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.» σχετικά με:

- ▶ Την από κοινού πώληση της ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ Α.Ε. (μία εταιρεία που ιδρύθηκε μετά την απόσχιση της δραστηριότητας δικτύων και υποδομών της ΔΕΠΑ στο πλαίσιο της διαδικασίας ιδιωτικοποίησής της) και
- ▶ Τη συμμετοχή στη διαδικασία πώλησης της ΔΕΠΑ Εμπορίας Α.Ε. (η ΔΕΠΑ Α.Ε. θα μετονομαστεί σε ΔΕΠΑ Εμπορίας Α.Ε. μετά την απόσχιση της δραστηριότητας δικτύων και υποδομών στο πλαίσιο της διαδικασίας ιδιωτικοποίησής της).

1.2 Οικονομικές Καταστάσεις Μητρικής Εταιρείας

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.

Οικονομικές καταστάσεις
σύμφωνα με τα
Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»)
όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση
για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ**

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.

Γ.Ε.ΜΗ: 000296601000

ΑΡ.Μ.Α.Ε: 2443/06/Β/86/23

ΕΔΡΑ: ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ 8^Α, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Στοιχεία Επιχείρησης	92
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	93
Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	94
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	95
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	96
Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων	96
1 Γενικές πληροφορίες	97
2 Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών	97
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων	97
2.2 Επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	103
2.3 Πληροφόρηση κατά τομέα	103
2.4 Συναλλαγματικές μετατροπές	103
2.5 Ενσώματα πάγια	103
2.6 Κόστος δανεισμού	104
2.7 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	104
2.8 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων	105
2.9 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	106
2.10 Χρηματοοικονομικά μέσα – αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση	106
2.11 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων	108
2.12 Κρατικές επιχορηγήσεις	109
2.13 Αποθέματα	109
2.14 Εμπορικές απαιτήσεις	109
2.15 Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	109
2.16 Μετοχικό κεφάλαιο	110
2.17 Δανεισμός	110
2.18 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία	110
2.19 Παροχές στο προσωπικό	111
2.20 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	112
2.21 Προβλέψεις	112
2.22 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις	113
2.23 Αναγνώριση εσόδων	113
2.24 Μισθώσεις (ΔΛΠ 17 εφαρμόσιμο έως 31 Δεκεμβρίου 2018)	114
2.25 Διανομή μερισμάτων	114
2.26 Συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης	115
2.27 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές	115
2.28 Συγκριτικά στοιχεία	115
3 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	115
3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου	115

3.2	Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου	119
3.3	Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών	120
4	Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις	121
5	Πληροφόρηση κατά τομέα	124
6	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	126
7	Δικαιώματα χρήσης παγίων	128
8	Ασώματες ακινητοποιήσεις	128
9	Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	129
10	Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	132
11.	Αποθέματα	132
12	Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	132
13	Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	134
14	Μετοχικό κεφάλαιο	135
15	Αποθεματικά	135
16	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	137
17	Δανεισμός	137
18	Υποχρεώσεις μισθώσεων	140
19	Αναβαλλόμενη φορολογία	141
20	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	142
21	Προβλέψεις	144
22	Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	144
23	Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα	145
24	Ανάληψη εξόδων ανά είδος (φύση)	146
25	Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	147
26	Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)	147
27	Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα)	147
28	Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	148
29	Φθορος Εισοδήματος	148
30	Κέρδη ανά μετοχή	149
31	Μερίσματα	150
32	Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	150
33	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις	150
34	Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις	152
35	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	152
36	Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού	154

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ιωάννης Παπαθανασίου – Πρόεδρος ΔΣ (από 7/08/2019)
Ανδρέας Σιάμισις – Διευθύνων Σύμβουλος (από 7/08/2019)
Γεώργιος Αλεξόπουλος – Μέλος
Θεόδωρος-Αχιλλέας Βάρδας – Μέλος
Μιχαήλ Κεφαλογιάννης – Μέλος (από 7/08/2019)
Αλέξανδρος Μεταξάς – Μέλος (από 7/98/2019)
Ιορδάνης Αϊβάζης – Μέλος (από 7/08/2019)
Λουκάς Παπάζογλου – Μέλος (από 7/08/2019)
Αθικιβιάδης-Κωνσταντίνος Ψάρρας – Μέλος (από 7/8/2019)
Θεόδωρος Πανταλάκης – Μέλος
Σπυρίδων Παντελιάς – Μέλος
Κωνσταντίνος Παπαγιαννόπουλος – Μέλος
Γεώργιος Παπακωνσταντίνου – Μέλος

ΑΛΛΑ ΜΕΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ

Ευστάθιος Τσοτσορός – Πρόεδρος Δ.Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος
(έως 7/08/2019)
Γεώργιος Γρηγορίου – Μέλος (έως 7/08/2019)
Δημήτριος Κοντοφάκας – Μέλος (έως 7/08/2019)
Βασίλειος Κουνέλης – Μέλος (έως 7/08/2019)
Λουδοβίκος Κωτσονόπουλος – Μέλος (έως 7/08/2019)
Χρήστος Τσίτσικας – Μέλος (έως 7/08/2019)

ΕΛΕΓΚΤΕΣ

ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ)
Ορκωτοί Ελεγκτές – Λογιστές Α.Ε.
Χειμάρρας 8B
15125 Μαρούσι
Ελλάδα

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Πάγιο Ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια	6	2.693.794	2.684.237
Δικαιώματα χρήσης παγίων	2,7	32.084	-
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	8	8.704	4.799
Επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις & κοινοπραξίες	9	1.045.138	1.032.372
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	3	965	318
Δάνεια, προκαταβολές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	10	22.089	8.887
		3.802.774	3.730.613
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Αποθέματα	11	899.760	893.859
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	12	791.257	643.261
Φόρος εισοδήματος εισπρακτέος	29	87.616	38.294
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	23	3.474	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	13	888.564	1.070.377
		2.670.671	2.645.791
Σύνολο ενεργητικού		6.473.445	6.376.404
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	14	1.020.081	1.020.081
Αποθεματικά	15	283.106	262.263
Αποτελέσματα εις νέον		935.648	864.333
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		2.238.835	2.146.677
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Δάνεια	17	1.607.838	1.657.598
Υποχρεώσεις μισθώσεων	2,18	21.264	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	19	182.065	151.873
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	20	147.074	132.539
Προβλέψεις	21	22.797	37.858
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	20	13.620	14.810
		1.994.658	1.994.678
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	16	1.271.809	1.226.107
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	23	-	16.387
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	29	5.785	76.322
Δάνεια	17	875.576	915.350
Υποχρεώσεις μισθώσεων	2,18	9.919	-
Μερίσματα πληρωτέα		76.863	883
		2.239.952	2.235.049
Σύνολο υποχρεώσεων		4.234.610	4.229.727
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		6.473.445	6.376.404

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 75 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος 2019 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 27 Φεβρουαρίου 2020.

Ανδρέας Σιάμισης
Διευθύνων Σύμβουλος

Κρίστιαν Τόμας
Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου

Στέφανος Παπαδημητρίου
Διευθυντής Λογιστικής

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ			
ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	5	8.023.563	8.967.702
Κόστος πωληθέντων		(7.563.197)	(8.287.696)
Μεικτό κέρδος		460.366	680.006
Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης	24	(104.209)	(99.248)
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	24	(85.966)	(95.795)
Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	25	(2.289)	(875)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα/ (έξοδα) και λοιπά κέρδη/ (ζημιές)	26	(6.058)	(8.356)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		261.844	475.732
Χρηματοοικονομικά έσοδα	27	10.510	9.442
Χρηματοοικονομικά έξοδα	27	(115.800)	(136.636)
Χρηματοοικονομικά έξοδα μισθώσεων	18,27	(967)	-
Έσοδα συμμετοχών	9	195.416	318.795
Κέρδη/ (Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	28	(910)	2.244
Κέρδη προ φόρων		350.093	669.577
Φόρος εισοδήματος	29	(33.734)	(146.187)
Καθαρά κέρδη χρήσης		316.359	523.390
Λοιπά Συνοδικά Εισοδήματα / (Ζημιές)			
Στοιχεία που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	15	(9.835)	(10.878)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	15	469	(675)
		(9.366)	(11.553)
Στοιχεία που ενδέχεται να ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Κέρδη/ (Ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	15	12.890	(5.006)
Ανατινόμενα πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	15	1.501	(14.920)
Λοιπά συνοδικά εισοδήματα / (ζημιές), καθαρά από φορολογία		5.025	(31.479)
Συγκεντρωτικά συνοδικά εισοδήματα μετά από φόρους		321.384	491.911
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	30	1,04	1,71

Οι σημειώσεις στις σελίδες 97 έως 154 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018 (δημοσιευμένο)		1.020.081	360.694	428.448	1.809.223
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	2	-	166	(1.124)	(958)
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018 (αναπροσαρμοσμένο)		1.020.081	360.860	427.324	1.808.265
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	15	-	(10.878)	-	(10.878)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	15	-	(675)	-	(675)
Απραγματοποίητα κέρδη/ (ζημιές) στην αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	15	-	(5.006)	-	(5.006)
Ανατιζιμόμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	15	-	(14.920)	-	(14.920)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/ (ζημιές)			(31.479)	-	(31.479)
Καθαρά κέρδη έτους		-	-	523.390	523.390
Συνολικά εισοδήματα για το έτος			(31.479)	523.390	491.911
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	14	-	(93)	(1.121)	(1.214)
Αγορά ιδίων μετοχών	14	-	(683)	-	(683)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό	14	-	1.214	-	1.214
Μερίσματα	31	-	(76.408)	(76.408)	(152.816)
Μεταφορά σε τακτικό αποθεματικό	15	-	26.170	(26.170)	-
Μεταφορά από αποθεματικά σε αποτ/τα εις νέον	15	-	(17.318)	17.318	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018		1.020.081	262.263	864.333	2.146.677
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	15	-	(9.835)	-	(9.835)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	15	-	469	-	469
Απραγματοποίητα κέρδη/ (ζημιές) στην αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	15	-	12.890	-	12.890
Ανατιζιμόμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	15	-	1.501	-	1.501
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/ (ζημιές)			5.025	-	5.025
Καθαρά κέρδη/ (ζημιές) έτους		-	-	316.359	316.359
Συνολικά εισοδήματα για το έτος			5.025	316.359	321.384
Μερίσματα	31	-	-	(229.226)	(229.226)
Μεταφορά σε τακτικό αποθεματικό	15	-	15.818	(15.818)	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019		1.020.081	283.106	935.648	2.238.835

Οι σημειώσεις στις σελίδες 97 έως 154 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ			
	Σημ.	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
		31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	32	459.810	557.196
Εισπραχθείς / (Καταβληθείς) φόρος εισοδήματος		(143.204)	2.224
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		316.606	559.420
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	6,8	(160.831)	(101.318)
Είσπραξη από πώληση ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων		1.074	-
Μερίσματα εισπραχθέντα		45.416	318.795
Τόκοι Έσοδα	27	10.510	9.442
Καθαρή συμμετοχή σε αύξηση κεφαλαίου συνδεδ. επιχειρήσεων	9	(22.680)	(21.054)
Καταβολή τμήματος εξαγοράς δικαιωμάτων μειοψηφίας θυγατρικής	9	-	(39.000)
Πώληση θυγατρικών σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις		-	7.000
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(126.511)	173.865
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Τόκοι καταβληθέντες		(117.527)	(131.965)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της εταιρείας		(150.085)	(148.767)
Δάνεια προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις		-	(3.600)
Αγορά ιδίων μετοχών	14	-	(683)
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια		231.420	440.748
Εξοφλήσεις δανείων		(329.168)	(491.303)
Πληρωμή υποχρεώσεων μίσθωσης - κεφάλαιο	18	(7.694)	-
Πληρωμή υποχρεώσεων μίσθωσης - τόκοι	18	(967)	-
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(374.021)	(335.570)
Καθαρή (μείωση) / αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		(183.926)	397.715
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή του έτους	13	1.070.377	667.599
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		2.113	5.063
Καθαρή (μείωση) / αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		(183.926)	397.715
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος του έτους	13	888.564	1.070.377

Οι σημειώσεις στις σελίδες 97 έως 154 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

1. Γενικές πληροφορίες

Η εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (η «Εταιρεία») δραστηριοποιείται στον τομέα της ενέργειας στην Ελλάδα. Οι δραστηριότητες της Εταιρείας περιλαμβάνουν τη διύλιση και εμπορία των προϊόντων πετρελαίου, την παραγωγή και εμπορία πετροχημικών προϊόντων καθώς και την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων.

Η εταιρεία εδρεύει στην Ελλάδα, Χειμάρρας 8^Α, 15125 στο Μαρούσι. Οι μετοχές της εταιρείας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών και στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου, μέσω GDRs.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 27 Φεβρουαρίου 2020. Οι Μέτοχοι της Εταιρείας έχουν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν τις οικονομικές καταστάσεις μετά τη δημοσίευσή τους.

2. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

Οι σημαντικές λογιστικές πολιτικές που ακολουθήθηκαν κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων παρατίθενται ακολούθως. Οι λογιστικές πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλα τα έτη εκτός εάν έχει δηλωθεί διαφορετικά.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις είναι ατομικές οικονομικές καταστάσεις. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου Ελληνικά Πετρέλαια είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Εταιρείας και περιλαμβάνουν κατάσταση με σημαντικές επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες.

Οι οικονομικές καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ») και παρουσιάζουν την οικονομική θέση, τα αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Η Διοίκηση θεωρεί ότι η αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας αποτελεί την κατάλληλη βάση προετοιμασίας της παρούσας οικονομικής πληροφόρησης.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός των κατωτέρω:

- (1) Χρηματοοικονομικά στοιχεία – μέρος των οποίων αποτιμάται στην εύλογη αξία
- (2) Στοιχεία ενεργητικού που σχετίζονται με υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία – αποτίμηση στην εύλογη αξία
- (3) Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση – αποτίμηση στη χαμηλότερη τιμή ανάμεσα στη λογιστική αξία και την εύλογη αξία μείον τυχόν έξοδα που απαιτούνται για την πώληση

Η προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και παραδοχών, καθώς και την κρίση της Διοίκησης σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών. Σημαντικές παραδοχές από τη Διοίκηση για την εφαρμογή των λογιστικών μεθόδων της Εταιρείας αναφέρονται στη Σημ. 4. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις στις οποίες προβαίνει η Διοίκηση αξιολογούνται συνεχώς και βασίζονται σε εμπειρικά δεδομένα και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα που θεωρούνται αναμενόμενα υπό εύλογες συνθήκες.

2.1.1 Αλλαγές σε πρότυπα και διερμηνείες

(α) Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που έχουν υιοθετηθεί από την Εταιρεία

Οι λογιστικές αρχές και οι υπολογισμοί, βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι οικονομικές καταστάσεις, είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, και έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται, πλην των κάτωθι αναφερόμενων τροποποιήσεων, οι οποίες υιοθετήθηκαν από την Εταιρεία κατά την 1 Ιανουαρίου 2019.

Η Εταιρεία εφάρμοσε για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 16 Μισθώσεις. Η φύση και η επίδραση αυτών των αλλαγών αναλύονται παρακάτω, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ. Διάφορες άλλες τροποποιήσεις και ερμηνείες εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά κατά το 2019, αλλά δεν είχαν σημαντικές επιπτώσεις στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019, εκτός της Διερμηνείας ΕΔΔΔΠΧΑ 23.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις».** Το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά την υπάρχουσα λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων βάσει των ΔΛΠ 17 Μισθώσεις, ΕΔΔΠΧΑ 4 Προσδιορισμός των συμφωνιών που περιέχουν μίσθωση, SIC 15 Λειτουργικές Μισθώσεις – Κίνητρα και SIC 27 Αξιολόγηση συναλλαγών που έχουν τη νομική μορφή μίσθωσης. Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των μισθώσεων και απαιτεί από τον μισθωτή να αναγνωρίζει όλες τις μισθώσεις στις οικονομικές του καταστάσεις, με ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο, με ορισμένες εξαιρέσεις.

Η Εταιρεία εφάρμοσε για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 16 την 1 Ιανουαρίου 2019 χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση, βάσει της οποίας η αναδρομική επίδραση της εφαρμογής του προτύπου καταχωρήθηκε την ημερομηνία αυτή. Τα συγκριτικά στοιχεία δεν έχουν επαναδιατυπωθεί.

Η Εταιρεία χρησιμοποίησε την εξαίρεση που παρέχεται από το πρότυπο αναφορικά με τον προσδιορισμό των μισθώσεων. Αυτό πρακτικά σημαίνει πως εφάρμοσε τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16 σε όλες τις συμβάσεις που ήταν σε ισχύ κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 και είχαν αναγνωρισθεί ως μισθώσεις με βάση το ΔΛΠ 17 και την ΕΔΔΠΧΑ 4. Επιπλέον η Εταιρεία χρησιμοποιεί τις εξαιρέσεις του προτύπου για τις μισθώσεις παγίων διάρκειας μικρότερης των 12 μηνών, οι οποίες δεν περιλαμβάνουν δικαιώματα προαίρεσης αγοράς, καθώς και για τις μισθώσεις παγίων χαμηλής αξίας. Τέλος η Εταιρεία εφαρμόζει ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε κάθε κατηγορία μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά (όπως μισθώσεις με αντίστοιχη διάρκεια, για παρόμοια πάγια και σε αντίστοιχο οικονομικό περιβάλλον).

Η επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 (αύξηση/(μείωση)) έχει ως εξής:

	Σημ.	1 Ιανουαρίου 2019
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Δικαιώματα χρήσης παγίων	7	25.744
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Υποχρεώσεις μισθώσεων	18	25.744

α) Φύση της επίδρασης της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16

Η Εταιρεία έχει συμβάσεις μίσθωσης για ακίνητα, μηχανήματα και μηχανολογικό εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα. Προγενέστερα της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16, η Εταιρεία ως μισθωτής, ταξινομούσε τις μισθώσεις είτε ως χρηματοδοτικές (όπου Εταιρεία διατηρούσε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας), είτε ως λειτουργικές. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνταν με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμεριζόταν μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων. Το μέρος του κόστους χρηματοδότησης της μίσθωσης που αντιστοιχούσε σε τόκους αναγνωριζόταν στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, ενώ οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, απεικονίζονταν στα «Δάνεια». Μισθώσεις όπου ένα σημαντικό μέρος των κινδύνων και των οφελών της ιδιοκτησίας διατηρούνταν από τον εκμισθωτή ταξινομούσαν ως λειτουργικές μισθώσεις και δεν κεφαλαιοποιούνταν, ενώ οι πληρωμές για λειτουργικές μισθώσεις αναγνωριζόταν στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τυχόν προπληρωθέντα μισθώματα περιλαμβάνονταν στους «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις», ενώ τα δεδουλευμένα μισθώματα περιλαμβάνονταν στους «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις».

Κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16, η Εταιρεία εφάρμοσε ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο για όλες τις μισθώσεις, εκτός από κάποιες εξαιρέσεις για τις μισθώσεις χαμηλής αξίας. Το πρότυπο παρέχει συγκεκριμένες απαιτήσεις μετάβασης καθώς και πρακτικές διευκλίυνσης, οι οποίες εφαρμόστηκαν από την Εταιρεία.

- » Μισθώσεις που προηγουμένως ταξινομούσαν ως χρηματοδοτικές

Η Εταιρεία δεν είχε συμβάσεις για μισθώσεις που ήταν ταξινομημένες ως χρηματοδοτικές κατά την 1 Ιανουαρίου 2019.

- » Μισθώσεις που προηγουμένως ταξινομούσαν ως λειτουργικές

Η Εταιρεία αναγνώρισε δικαιώματα χρήσης παγίων και υποχρεώσεις για τις μισθώσεις αυτές που προηγουμένως ταξινομούσαν ως λειτουργικές, εκτός από τις μισθώσεις χαμηλής αξίας. Το δικαίωμα χρήσης παγίου αναγνωρίστηκε ως ίσο με την υποχρέωση μίσθωσης, προσαρμοσμένο κατά το ποσό τυχόν προπληρωμένου ποσού μίσθωσης που σχετίζεται με τη μίσθωση που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση οικονομικής θέσης αμέσως πριν την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής. Η υποχρέωση μίσθωσης αναγνωρίστηκε ως η παρούσα αξία των υπολοιπομένων πληρωμών, προεξοφλημένης με το κόστος επιπρόσθετου δανεισμού κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής.

Η Εταιρεία εφάρμοσε τις πρακτικές διευκόλυνσης όπως παρακάτω:

- Χρησιμοποίησε ένα ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο για χαρτοφυλάκια μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά
- Αξιολόγησε την ύπαρξη επαχθών συμβάσεων, αμέσως πριν την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής
- Εξαίρεσε τις αρχικές άμεσες δαπάνες, από την επιμέτρηση των δικαιωμάτων χρήσης παγίων κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής
- Αξιολόγησε, με βάση την προγενέστερη εμπειρία, τη διάρκεια των μισθώσεων των οποίων η σύμβαση περιλαμβάνει όρο επέκτασης ή λύσης

Η επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019 είναι:

	Σημ.	Έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
Μείωση στα λειτουργικά έξοδα και στο κόστος πωληθέντων		8.861
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης παγίων	7	(6.793)
Χρηματοοικονομικό κόστος δικαιωμάτων μισθώσεων	27	(967)
Σύνολο κόστους μισθώσεων μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16		(7.760)
Καθαρή αύξηση στα κέρδη προ φόρων		901

β) Σύνοψη νέων λογιστικών πολιτικών

Παρακάτω παρατίθενται οι νέες λογιστικές πολιτικές της Εταιρείας κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16, που ισχύουν από την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής:

» Δικαιώματα χρήσης παγίων

Η Εταιρεία αναγνωρίζει δικαιώματα χρήσης παγίων στην έναρξη της μίσθωσης (την ημερομηνία που το περιουσιακό στοιχείο είναι διαθέσιμο προς χρήση). Τα δικαιώματα χρήσης παγίων επιμετρούνται στο κόστος τους, μειωμένο κατά τη συσσωρευμένη απόσβεση και την απομείωση της αξίας τους και προσαρμοσμένο κατά την επαναμέτρηση των αντίστοιχων υποχρεώσεων μισθώσεων. Το κόστος των δικαιωμάτων χρήσης παγίων συμπεριλαμβάνει το ποσό των υποχρεώσεων μισθώσεων που έχουν αναγνωρισθεί, τις αρχικές άμεσα συνδεδεμένες σχετικές δαπάνες και τις πληρωμές μισθώσεων που έγιναν την ή πριν την ημερομηνία έναρξης, μειωμένες κατά το ποσό των προσφερόμενων εκπτώσεων ή άλλων κινήτρων. Εκτός των περιπτώσεων όπου είναι σχετικά βέβαιο ότι το μισθωμένο πάγιο θα περιέλθει στην κατοχή της Εταιρείας στο τέλος της σύμβασης μίσθωσης, τα αναγνωρισμένα δικαιώματα χρήσης παγίων αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη μικρότερη διάρκεια μεταξύ της ωφέλιμης ζωής του υποκείμενου παγίου και των όρων της σύμβασης μίσθωσης. Τα δικαιώματα χρήσης παγίων υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους είτε κάθε ένα ξεχωριστά, είτε ως μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών.

» Υποχρεώσεις μισθώσεων

Κατά την έναρξη της μίσθωσης, η Εταιρεία αναγνωρίζει υποχρεώσεις μισθώσεων ίσες με την παρούσα αξία των μισθωμάτων κατά τη συνολική διάρκεια της σύμβασης μίσθωσης. Οι πληρωμές συμπεριλαμβάνουν τα συμβατικά σταθερά μισθώματα, μειωμένα κατά το ποσό των προσφερόμενων επιδοτήσεων, μεταβλητά μισθώματα που εξαρτώνται από κάποιον δείκτη, καθώς και ποσά για πληρωμές υπολειμματικής αξίας που αναμένεται να πληρωθούν. Τα μισθώματα επίσης περιλαμβάνουν την τιμή εξάσκησης ενός δικαιώματος αγοράς, που είναι σχετικά βέβαιο να εξασκηθεί από την Εταιρεία και πληρωμές κυρώσεων λύσης της μίσθωσης, αν οι όροι σύμβασης δείχνουν με σχετική βεβαιότητα ότι η Εταιρεία θα εξασκήσει το δικαίωμα για λύση. Τα μεταβλητά μισθώματα που δεν εξαρτώνται από κάποιον δείκτη, αναγνωρίζονται ως έξοδο στην περίοδο που επέρχεται το γεγονός ή η συνθήκη και γίνεται η πληρωμή.

Για να υπολογίσει την παρούσα αξία των πληρωμών, η Εταιρεία χρησιμοποιεί το κόστος επιπρόσθετου δανεισμού κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης, εάν το πραγματικό επιτόκιο δεν προσδιορίζεται ευθέως από τη σύμβαση μίσθωσης. Μεταγενέστερα της έναρξης μίσθωσης, το ποσό των υποχρεώσεων μισθώσεων προσαυξάνεται με έξοδα τόκων και μειώνεται με τις πληρωμές μισθωμάτων που πραγματοποιούνται. Επιπλέον, η λογιστική αξία των υποχρεώσεων μισθώσεων επαναμετράται εάν υπάρξει τροποποίηση σύμβασης, ή οποιαδήποτε αλλαγή στη διάρκεια της σύμβασης, στα σταθερά μισθώματα ή στην απόφαση εξαγοράς του περιουσιακού στοιχείου. Οι επαναμετρήσεις αυτές καταχωρούνται σε μια γραμμή στη σημείωση των δικαιωμάτων χρήσης παγίων ως μεταβολές.

Βραχυχρόνιες μισθώσεις και μισθώσεις παγίων χαμηλής αξίας

Η Εταιρεία εφαρμόζει την εξαίρεση σχετικά με τις βραχυχρόνιες μισθώσεις (δηλαδή μισθώσεις διάρκειας μικρότερης ή ίσης των 12 μηνών, από την ημερομηνία έναρξης της σύμβασης μίσθωσης, όπου δεν υπάρχει το δικαίωμα αγοράς του περιουσιακού στοιχείου). Επίσης εφαρμόζει την εξαίρεση σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία χαμηλής αξίας (δηλαδή αξίας μικρότερης των πέντε χιλιάδων ευρώ). Πληρωμές μισθωμάτων για βραχυχρόνιες και χαμηλής αξίας μισθώσεις αναγνωρίζονται ως έξοδα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Σημαντικές εκτιμήσεις στον προσδιορισμό της διάρκειας μισθώσεων με δικαίωμα ανανέωσης

Η Εταιρεία προσδιορίζει τη διάρκεια μίσθωσης ως τη συμβατική διάρκεια μίσθωσης, συμπεριλαμβανομένης της χρονικής περιόδου που καλύπτεται από α) δικαίωμα επέκτασης της μίσθωσης, εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι το δικαίωμα θα εξασκηθεί ή από β) δικαίωμα λύσης της σύμβασης, εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι το δικαίωμα δε θα εξασκηθεί.

Η Εταιρεία έχει το δικαίωμα για κάποιες μισθώσεις, να επεκτείνει τη διάρκεια της σύμβασης μίσθωσης. Η Εταιρεία αξιολογεί εάν υπάρχει σχετική βεβαιότητα ότι θα εξασκηθεί το δικαίωμα ανανέωσης, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες που δημιουργούν οικονομικό κίνητρο, να εξασκήσει το δικαίωμα ανανέωσης. Μεταγενέστερα της ημερομηνίας έναρξης της μίσθωσης, η Εταιρεία επανεξετάζει τη διάρκεια της μίσθωσης, εάν υπάρξει ένα σημαντικό γεγονός ή αλλαγή στις συνθήκες που εμπίπτουν στον έλεγχό του και επηρεάζουν την επιλογή εξάσκησης (ή όχι) του δικαιώματος ανανέωσης (όπως για παράδειγμα μια αλλαγή στην επιχειρηματική στρατηγική της Εταιρείας).

Κατά το 2019, η Επιτροπή Διερμηνειών των ΔΠΧΑ (η «Επιτροπή») εξέδωσε μια περίληψη των αποφάσεων που λήφθηκαν στις δημόσιες συνεδριάσεις της για να αποσαφηνίσει τις διερμνεσίες του ΔΠΧΑ 16 σχετικά με τα ακόλουθα θέματα:

Δικαιώματα που σχετίζονται με το υπέδαφος:

Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα όσον αφορά τη συγκεκριμένη περίπτωση που παρουσιάζεται στην απόφασή της, ότι όταν ένας φορέας εκμετάλλευσης αγωγού έχει το δικαίωμα να τοποθετήσει έναν αγωγό σε υπόγειο χώρο, αυτό αποτελεί μίσθωση και ως εκ τούτου στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως παρουσιάζεται στην παρούσα απόφαση, πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16. Όπως παρουσιάζεται στη Σημ. 7, η Εταιρεία εκμεταλλεύεται υπόγειους αγωγούς εντός των ορίων διαφόρων δήμων, σύμφωνα με τους σχετικούς νόμους, χωρίς την απαίτηση καταβολής οποιασδήποτε αποζημίωσης για αυτούς. Όπως περιγράφεται στη Σημ. 33 αυτών των οικονομικών καταστάσεων, ορισμένοι δήμοι προχώρησαν στην επιβολή δασμών και προστίμων σχετικά με τα δικαιώματα διέλευσης. Η Εταιρεία άσκησε έφεση κατά των εν λόγω ποσών που επιβλήθηκαν όπως περιγράφεται στη σημείωση και πιστεύει ότι το αποτέλεσμα θα είναι ευνοϊκό. Η Εταιρεία θεωρεί ότι αυτά δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 καθώς δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης.

Προσδιορισμός διάρκειας μισθώσεων

Η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση, σύμφωνα με την οποία κατά την εκτίμηση της έννοιας της μη σημαντικής ποινής, κατά την κατάρτιση των όρων μίσθωσης, η ανάλυση δεν πρέπει να καλύπτει μόνο την χρηματική ποινή που προβλέπεται στη σύμβαση, αλλά να χρησιμοποιεί μια ευρύτερη οικονομική εκτίμηση της ποινής έτσι ώστε να περιλαμβάνει όλες τις πιθανές οικονομικές εκροές που συνδέονται με την καταγγελία της σύμβασης. Η Εταιρεία εφαρμόζει αυτή την απόφαση και χρησιμοποιεί κρίση για την εκτίμηση της μίσθωσης, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου οι συμφωνίες δεν προβλέπουν προκαθορισμένη διάρκεια, όπως τα δικαιώματα χρήσης των παράκτιων ζωνών όπως περιγράφονται στη Σημ. 7. Η Εταιρεία λαμβάνει υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες που δημιουργούν οικονομικό κίνητρο για να ασκήσει είτε την ανανέωση είτε τον τερματισμό.

Λογιστική αντιμετώπιση εκμισθωτή

Η Εταιρεία συνάπτει ορισμένες συμφωνίες υπεκμισθώσεων με τρίτους και ως εκ τούτου ενεργεί ως ενδιάμεσος εκμισθωτής. Η Εταιρεία, ως ενδιάμεσος εκμισθωτής, κατατάσσει την υπεκμίσθωση ως χρηματοοικονομική μίσθωση ή λειτουργική μίσθωση ως εξής:

- (α) εάν η κύρια μίσθωση είναι βραχυπρόθεσμη μίσθωση που η Εταιρεία, ως μισθωτής, έχει εφαρμόσει την παραγράφου 6 του προτύπου, η υπεκμίσθωση κατατάσσεται ως λειτουργική μίσθωση.
- (β) διαφορετικά, η υπεκμίσθωση κατατάσσεται σε σχέση με το δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου που προκύπτει από την κύρια μίσθωση και όχι με αναφορά στο υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο.

Η Εταιρεία έχει αξιολογήσει όλες τις υπεκμισθώσεις βάσει των παραπάνω κριτηρίων και τις χαρακτηρίζει ως λειτουργικές ή χρηματοοικονομικές. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, όλες οι μισθώσεις στις οποίες η Εταιρεία ενεργεί ως ενδιάμεσος εκμισθωτής αξιολογήθηκαν ως λειτουργικές.

- *ΔΠΧΑ 9 (Τροποποίηση) «Δικαίωμα Προπληρωμής με Αρνητική Αποζημίωση».* Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα προπληρωμής που επιτρέπουν ή απαιτούν από ένα

συμβαλλόμενο μέρος είτε να καταβάλει είτε να λάβει εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη της σύμβασης (υπό την έννοια ότι από την πλευρά του κατόχου του περιουσιακού στοιχείου ενδέχεται να υπάρχει επιβάρυνση λόγω πρόωρης εξόφλησης) επιτρέπεται να επιμετρηθούν στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

- *ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες».* Οι τροποποιήσεις σχετίζονται με το κατά πόσο η επιμέτρηση (και κυρίως η απομείωση) των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, οι οποίες στην ουσία, αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη συγγενή επιχείρηση ή στην κοινοπραξία, διέπονται από το ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 28 ή ένα συνδυασμό των δύο προτύπων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 9, προτού εφαρμόσει το ΔΛΠ 28, σε αυτές τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 η οικονομική οντότητα δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή του ΔΛΠ 28.
- *Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τις θεωρήσεις φόρου εισοδήματος».* Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας που εμπεριέχεται σε φορολογικούς χειρισμούς, κατά τον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η διερμηνεία παρέχει πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με την εξέταση αβέβαιων φορολογικών θεωρήσεων μεμονωμένα ή από κοινού, την εξέταση των φορολογικών θεωρήσεων από τις φορολογικές αρχές, την κατάλληλη μέθοδο ώστε να αντικατοπτρίζεται η αβεβαιότητα της αποδοχής της θεώρησης από τις φορολογικές αρχές καθώς και την εξέταση των συνεπειών των αλλαγών στα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις. Με την υιοθέτηση της Διερμηνείας, η Εταιρεία εξέτασε αν έχει αβέβαιες φορολογικές θέσεις. Οι δηλώσεις φόρου της Εταιρείας περιλαμβάνουν εκπτώσεις φόρου εισοδήματος και οι φορολογικές αρχές μπορούν να αμφισβητήσουν την εκπεστέα αξία τους. Η Εταιρεία εκτίμησε ότι η υιοθετηθείσα φορολογική μεταχείριση θα γίνει αποδεκτή από τις φορολογικές αρχές. Η Διερμηνεία δεν είχε επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας. Ως αποτέλεσμα της Διερμηνείας 23 και των σχετικών αποφάσεων ΕΔΔΠΧΑ, η Εταιρεία προχώρησε σε αναταξινόμηση των εισπρακτέων φόρων εισοδήματος από εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις σε ξεχωριστή γραμμή στην κατάσταση οικονομικής θέσης.
- *ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) «Μεταβολή, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών».* Οι τροποποιήσεις απαιτούν τις οντότητες να χρησιμοποιούν επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας απασχόλησης και του καθαρού τόκου για το υπόλοιπο της ετήσιας περιόδου αναφοράς, μετά την πραγματοποίηση μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν επίσης, πώς επηρεάζεται η εφαρμογή των απαιτήσεων του ανώτατου ορίου του περιουσιακού στοιχείου από το λογιστικό χειρισμό μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών.
- *Κύκλος ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2015 -2017,* που αποτελεί μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ.
  - *ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» και ΔΠΧΑ 11 «Σχήματα υπό κοινό έλεγχο».* Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή. Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά από κοινού έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα δεν επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή.
  - *ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος».* Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι φορολογικές συνέπειες των πληρωμών για χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, θα πρέπει να αναγνωρίζονται ανάλογα με το πού οι συναλλαγές ή τα γεγονότα του παρελθόντος που δημιούργησαν τα διανεμτέα κέρδη έχουν αναγνωρισθεί.
  - *ΔΛΠ 23 «Κόστος δανεισμού».* Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την παράγραφο 14 του προτύπου ώστε, όταν ένα περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για πώληση και μέρος δανείου που λήφθηκε ειδικά για αυτό το περιουσιακό στοιχείο παραμένει ως ανοικτό υπόλοιπο κατά τη στιγμή εκείνη, το κόστος δανεισμού αυτό πρέπει να συμπεριληφθεί στα κεφάλαια που προέρχονται από γενικό δανεισμό.

(β) Πρότυπα που έχουν εκδοθεί, αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο και δεν έχουν υιοθετηθεί νωρίτερα

Η Εταιρεία δεν έχει υιοθετήσει κάποιο από τα παρακάτω πρότυπα, διερμηνείες ή τροποποιήσεις τα οποία έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο. Επιπλέον η Εταιρεία αξιολόγησε όλα τα πρότυπα και τις

διερμνεύει ή τροποποιήσει που έχουν εκδοθεί αλλιά δεν είχαν εφαρμογή στην παρούσα περίοδο και κατέληξε ότι δεν θα υπάρξει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις από την εφαρμογή τους.

- **ΔΠΧΑ 10 (Τροποποίηση) «Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις» και ΔΛΠ 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες: Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του».** Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν μια αναγνωρισμένη ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνες του ΔΛΠ 28, για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι ένα πλήρες κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχείρηση (είτε στεγάζεται σε μια θυγατρική είτε όχι). Ένα μερικό κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν επιχείρηση, ακόμη και αν τα στοιχεία αυτά στεγάζονται σε θυγατρική. Το Δεκέμβριο του 2015 το ΣΔΛΠ ανέβαθε επ' αόριστο την ημερομηνία εφαρμογής της τροποποίησης αυτής, αναμένοντας το αποτέλεσμα του έργου του για τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **«Εννοιολογικό πλαίσιο Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς».** Το ΣΔΛΠ εξέδωσε το αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση στις 29 Μαρτίου 2018. Το εννοιολογικό πλαίσιο καθορίζει ένα ολοκληρωμένο σύνολο εννοιών για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Οι έννοιες αυτές συμβάλλουν στον καθορισμό προτύπων, την καθοδήγηση των συντακτών για την ανάπτυξη συνεπών λογιστικών πολιτικών και την υποστήριξη στην προσπάθειά τους να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τα πρότυπα. Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε επίσης ένα συνοδευτικό έγγραφο, «*Τροποποιήσεις στις παραπομπές του εννοιολογικού πλαισίου*», το οποίο καθορίζει τις τροποποιήσεις των προτύπων που επηρεάζονται προκειμένου να επικαιροποιηθούν οι αναφορές στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο. Στόχος του εγγράφου είναι η υποστήριξη της μετάβασης στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο ΔΠΧΑ για τις εταιρείες που υιοθετούν το εννοιολογικό πλαίσιο για να αναπτύξουν λογιστικές πολιτικές όταν κανένα πρότυπο ΔΠΧΑ δεν κάνει αναφορά. Για τους συντάκτες που αναπτύσσουν λογιστικές πολιτικές βάσει του εννοιολογικού πλαισίου, ισχύει για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.
- **ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις Επιχειρήσεων (Τροποποιήσεις):** Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις αναφορικά με τον ορισμό μιας Επιχείρησης (τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3) με σκοπό την επίλυση των δυσκολιών που προκύπτουν όταν μια οικονομική οντότητα προσδιορίζει εάν έχει αποκτήσει μια επιχείρηση ή μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για συνενώσεις επιχειρήσεων για τις οποίες η ημερομηνία απόκτησης αρχίζει την ή μετά την έναρξη της πρώτης ετήσιας λογιστικής περιόδου που αρχίζει την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 και για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που συμβαίνουν την ή μετά την έναρξη αυτής της περιόδου, ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων και ΔΛΠ 8 Λογιστικές πολιτικές, αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις και λάθη: Ορισμός της σημαντικότητας (Τροποποιήσεις):** Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον ορισμό της σημαντικότητας και τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εφαρμοστεί. Ο νέος ορισμός αναφέρει πως «πληροφόρηση θεωρείται σημαντική εφόσον όταν παραλείπεται, αποκρύπτεται ή είναι ανακριβής, εύλογα αναμένεται να επηρεάσει τις αποφάσεις των κύριων χρηστών των οικονομικών καταστάσεων, που λαμβάνουν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες παρέχουν οικονομική πληροφόρηση για τη συγκεκριμένη οντότητα». Επιπλέον, βελτιώθηκαν οι επεξηγήσεις που συνοδεύουν τον ορισμό της σημαντικότητας. Οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός της σημαντικότητας είναι συνεπής σε όλα τα πρότυπα των ΔΠΧΑ.
- **ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7 (Τροποποιήσεις) «Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς»:** Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις αλλιάζουν ορισμένες απαιτήσεις σχετικά με τη λογιστική αντιστάθμισης κινδύνου ώστε να παρέχουν διευκόλυνση σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις της αβεβαιότητας που θα προκαλέσει η αλλιάγή των επιτοκίων αναφοράς. Επιπλέον, οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις εταιρείες να παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες στους επενδυτές σχετικά με τις σχέσεις αντιστάθμισής τους, οι οποίες επηρεάζονται άμεσα από αυτές τις αβεβαιότητες.
- **ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων: Ταξινόμηση των Υποχρεώσεων ως Βραχυπρόθεσμες ή Μακροπρόθεσμες (Τροποποιήσεις)»:** Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2022 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις έχουν στόχο την επίτευξη συνέπειας στην εφαρμογή των απαιτήσεων του προτύπου, βοηθώντας τις εταιρείες να καθορίσουν

κατά πόσο ο δανεισμός και οι λοιπές υποχρεώσεις με αβέβαιη ημερομηνία διακανονισμού ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης. Οι τροποποιήσεις επηρεάζουν την παρουσίαση των υποχρεώσεων στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, ενώ δεν τροποποιούν τις υφιστάμενες απαιτήσεις αναφορικά με την επιμέτρηση ή το χρόνο αναγνώρισης ενός περιουσιακού στοιχείου, υποχρέωσης, εσόδου ή εξόδου ή τις γνωστοποιήσεις επί των στοιχείων αυτών. Επίσης, οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τις απαιτήσεις ταξινόμησης για το δανεισμό, τον οποίο μπορεί να διακανονίσει μία εταιρεία εκδίδοντας συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.2 Επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

Οι επενδύσεις στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις παρουσιάζονται στο κόστος κτήσης της αποκτηθείσας συμμετοχής στις θυγατρικές εταιρείες, στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις και στις κοινοπραξίες μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης.

2.3 Πληροφόρηση κατά τομέα

Οι επιχειρηματικοί τομείς είναι συμβατοί με την πληροφόρηση που παρέχεται στην Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, το Διευθύνοντα Σύμβουλο και τους Γενικούς Διευθυντές της Εταιρείας. Η Εκτελεστική Επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων και τις στρατηγικές κινήσεις της Εταιρείας. Οι τομείς λειτουργικής δραστηριότητας της Εταιρείας παρουσιάζονται στη Σημ. 5.

2.4 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα αναφοράς

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας καταχωρούνται με βάση το κύριο νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο η εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα αναφοράς της Εταιρείας. Δεδομένου ότι η διύλιση και εμπορία πετρελαιοειδών αποτελούν την κύρια δραστηριότητα της Εταιρείας, οι τιμές αγοραπωλησίας αργού και πετρελαιοειδών βασίζονται κατά κύριο λόγο και σύμφωνα με την πρακτική του κλάδου στις διεθνείς τιμές αναφοράς αργού και πετρελαιοειδών σε Δολάρια Αμερικής. Η Εταιρεία μετατρέπει τις αξίες αυτές σε ευρώ με βάση την ισχύουσα ισοτιμία της ημερομηνίας συναλλαγής.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών ή κατά τη μετατροπή των χρηματικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Στην περίπτωση που αναφέρονται σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων χρηματοροών ή σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων καθαρών επενδύσεων μεταφέρονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση.

Για συναλλαγές που περιλαμβάνουν την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολών σε ξένο νόμισμα, η ημερομηνία της συναλλαγής για σκοπούς καθορισμού της συναλλαγματικής ισοτιμίας που θα χρησιμοποιηθεί, είναι η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης της μη χρηματικής προκαταβολής ή του αναβαλλόμενου εσόδου.

Τα κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές συμπεριλαμβάνονται στην ίδια γραμμή των αποτελεσμάτων, στην οποία εμφανίζεται και η συναλλαγή από την οποία προήλθαν, εκτός των συναλλαγματικών διαφορών που προέρχονται από δάνεια, καταθέσεις και ταμειακά διαθέσιμα, τα οποία εμφανίζονται σε ξεχωριστή γραμμή («Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές»).

Μη χρηματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα βάσει της ισοτιμίας που ίσχυε την ημερομηνία που καθορίστηκε η εύλογη αξία. Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων ενεργητικού και παθητικού τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία, συμπεριλαμβάνονται στα κέρδη ή ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία.

2.5 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια περιλαμβάνουν κυρίως οικόπεδα, κτίρια, μηχανολογικό εξοπλισμό, μεταφορικά μέσα και έπιπλα και εξαρτήματα. Τα ενσώματα πάγια αναγράφονται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσες δαπάνες για την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη σχετιζόμενα με το πάγιο θα εισρεύσουν στην Εταιρεία και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το αναπόσβεστο υπόλοιπο των παγίων που έχουν αντικατασταθεί διαγράφεται στα αποτελέσματα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων διαγράφεται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται, εκτός από το κόστος της περιοδικής γενικής συντήρησης των διυλιστηρίων, το οποίο κεφαλαιοποιείται και διαγράφεται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη γενική συντήρηση, στο βαθμό που οι δαπάνες αυτές βελτιώνουν είτε την ωφέλιμη ζωή του παγίου είτε την παραγωγική του δυναμικότητα.

Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση είναι πάγια που βρίσκονται υπό κατασκευή (σχετίζονται κυρίως με τις μονάδες διύλισης) και καταχωρούνται στο κόστος. Το κόστος περιλαμβάνει το κόστος κατασκευής, αμοιβές τρίτων και άλλες άμεσες δαπάνες. Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση δεν αποσβένονται, καθώς το πάγιο που αφορούν δεν είναι διαθέσιμο για χρήση.

Τα οικόπεδα επίσης δεν υπόκεινται σε απόσβεση. Οι αποσβέσεις των άλλων ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους που έχει ως εξής:

Κτίρια	13 – 40 έτη
Μηχ/κός εξοπλισμός	
1.1.2. Εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα	10 – 35 έτη
1.1.3. Αγωγοί	30 – 40 έτη
1.1.4. Λοιπός εξοπλισμός	5 – 10 έτη
Οχήματα και Μέσα μεταφοράς	
Έπιπλα και εξαρτήματα	
1.1.5. Υπολογιστές	3 – 5 έτη
1.1.6. Λοιπά έπιπλα και εξαρτήματα	4 – 10 έτη

Οι εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν μονάδες διυλιστηρίων, εργοστάσια πετροχημικών και δεξαμενές καυσίμων.

Οι υπολειμματικές αξίες και η ωφέλιμη ζωή των ενσωμάτων παγίων επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και αναπροσαρμόζονται, εάν κριθεί απαραίτητο.

Όταν η λογιστική αξία των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα (Σημ. 2.9).

Το κόστος και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις των παγίων που αποσύρονται ή πωλούνται αφαιρείται από τους σχετικούς λογαριασμούς κατά το χρόνο της πώλησης ή απόσυρσης τους και τυχόν κέρδη ή ζημίες, που καθορίζονται κατόπιν σύγκρισης των εσόδων από την πώληση με τη λογιστική αξία, περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, σαν μέρος των λοιπών εσόδων/ (εξόδων).

2.6 Κόστος δανεισμού

Έξοδα δανεισμού που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή στοιχείων παγίου ενεργητικού κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής και μέχρι τα πάγια να καταστούν έτοιμα προς χρήση.

Έξοδα δανεισμού κεφαλαιοποιούνται αν τα κεφάλαια που αντλήθηκαν χρησιμοποιήθηκαν ειδικά για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων. Αν τα κεφάλαια αντλήθηκαν γενικά και χρησιμοποιήθηκαν για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, το μέρος των εξόδων δανεισμού που κεφαλαιοποιείται καθορίζεται εφαρμόζοντας ένα συντελεστή κεφαλαιοποίησης επί του κόστους απόκτησης του παγίου. Τα υπόλοιπα έξοδα δανεισμού καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

2.7 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Δικαιώματα και άδειες

Τα δικαιώματα και άδειες έχουν συγκεκριμένη διάρκεια ζωής και παρουσιάζονται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Η απόσβεση υπολογίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο για να καταναίμει το κόστος των δικαιωμάτων στην εκτιμώμενη διάρκεια ζωής, η οποία συνήθως κυμαίνεται μεταξύ 3 και 25 ετών.

(β) Λογισμικό

Το κόστος λογισμικού περιλαμβάνει το κόστος αγοράς και εγκατάστασης. Το κόστος των αδειών για τη χρήση λογισμικού κεφαλαιοποιείται με βάση το κόστος απόκτησης και ανάπτυξης του συγκεκριμένου λογισμικού έως ότου να είναι έτοιμο προς χρήση. Τα κόστη αυτά αποσβένονται κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους (1 έως 5 χρόνια) με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

2.8 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων*(α) Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης*

Κατά τη διάρκεια της περιόδου έρευνας και πριν προκύψει εμπορικά εκμεταλλεύσιμη ανακάλυψη, οι δαπάνες της έρευνας και αξιολόγησης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου εξοδοποιούνται. Γεωλογικά και γεωφυσικά κόστη όπως και κόστη άμεσα συνδεδεμένα με μια έρευνα εξοδοποιούνται άμεσα. Τα κόστη απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας κεφαλαιοποιούνται στα ασώματα πάγια και αποσβένονται στη διάρκεια της σχετικής άδειας ή ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών αν διαφοροποιούνται σημαντικά. Οι άδειες και δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία «δικαιώματα και άδειες» των άυλων περιουσιακών στοιχείων.

(β) Ανάπτυξη ενσώματων και ασώματων παγίων ενεργητικού

Δαπάνες για την κατασκευή, εγκατάσταση ή ολοκλήρωση έργων υποδομής όπως πλατφόρμες, αγωγοί και οι γεωτρήσεις εμπορικά εκμεταλλεύσιμων πηγών / κοιτασμάτων κεφαλαιοποιούνται ως ασώματα και ενσώματα πάγια ανάλογα με τη φύση τους. Όταν η περίοδος ανάπτυξης ολοκληρωθεί για ένα συγκεκριμένο κοίτασμα τότε το κόστος της μεταφέρεται στα πάγια. Καμία απόσβεση δεν χρεώνεται στη φάση της ανάπτυξης.

(γ) Πάγια στοιχεία ενεργητικού παραγωγής πετρελαίου και αερίου

Τα πάγια στοιχεία παραγωγής πετρελαίου και αερίου αποτελούνται από ενσώματα πάγια στοιχεία και δαπάνες ανάπτυξης, που σχετίζονται άμεσα με την παραγωγή εκμεταλλεύσιμων κοιτασμάτων. Η Εταιρεία δεν έχει αναγνωρίσει τέτοια περιουσιακά στοιχεία, καθώς βρίσκεται στα πρώτα στάδια διερεύνησης και αξιολόγησης.

(δ) Αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενεργητικού

Τα ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου αποσβένονται με τη μέθοδο των συντελεστών ανά μονάδα παραγωγής. Οι συντελεστές ανά μονάδα παραγωγής βασίζονται σε αποδεδειγμένα αποθέματα, τα οποία είναι πετρέλαιο, αέριο και άλλα ορυκτά αποθέματα τα οποία εκτιμάται ότι θα ανακτηθούν από τις υπάρχουσες υποδομές με τη χρήση των τρεχουσών μεθόδων εκμετάλλευσης. Οι ποσότητες πετρελαίου και αερίου θεωρούνται παραχθείσες από τη στιγμή που μετρηθούν με όργανα μέτρησης στο συμβατικό σημείο μεταβίβασης στον αγοραστή ή στα σημεία διεξαγωγής της πώλησης και συγκεκριμένα στη βαλβίδα εξόδου της δεξαμενής αποθήκευσης της περιοχής του κοιτάσματος.

(ε) Απομείωση – Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας εξετάζονται για απομείωση όταν υπάρχουν ενδείξεις που υποδεικνύουν απομείωση. Για τους σκοπούς του ελέγχου της απομείωσης τα έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας τα οποία υποβάλλονται σε εξέταση για απομείωση, ομαδοποιούνται στις υπάρχουσες μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) των παραγωγικών κοιτασμάτων που ανήκουν στην ίδια γεωγραφική περιφέρεια σύμφωνα με το δικαίωμα έρευνας που αφορούν.

(στ) Απομείωση – Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια

Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια, εξετάζονται για απομείωση όταν γεγονότα ή αλλαγές των περιστάσεων υποδεικνύουν ότι το τρέχον υπόλοιπο του παγίου δεν πρόκειται να ανακτηθεί. Η ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται όταν το τρέχον υπόλοιπο του παγίου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογής του αξίας μείον τα έξοδα διάθεσης και της αξίας χρήσης του. Για τους σκοπούς της αξιολόγησης της απομείωσης, τα πάγια στοιχεία ομαδοποιούνται στο κατώτατο επίπεδο για το οποίο υπάρχουν ξεχωριστά αναγνωρίσιμες ταμειακές ροές.

2.9 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, η Εταιρεία εκτιμά κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης. Εάν υπάρχουν ενδείξεις για απομείωση ή εάν απαιτείται ετήσιος έλεγχος απομείωσης του παγίου, τότε υπολογίζεται η ανακτήσιμη αξία του. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως ή και συχνότερα εάν υπάρχουν συγκεκριμένα γεγονότα και ενδείξεις τα οποία να υποδεικνύουν πιθανή απομείωση των στοιχείων. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό για το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και αξίας χρήσεως (παρούσα αξία χρηματοροών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες). Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Για τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία εκτός από την υπεραξία, εκτιμάται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωριστεί κατά το παρελθόν είτε έχουν μειωθεί είτε δεν υφίστανται πλέον. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις, η Εταιρεία υπολογίζει την ανακτήσιμη αξία του παγίου ή της ΜΔΤΡ. Ζημιές απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί κατά το παρελθόν αντιστρέφονται μόνο εφόσον έχουν αλλιάξει οι εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά το χρόνο αναγνώρισης της ζημιάς. Η αντιστροφή της απομείωσης επιτρέπεται μέχρι το σημείο στο οποίο η λογιστική αξία του παγίου δεν υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ούτε την λογιστική αξία του παγίου μείον τις αποσβέσεις εάν αυτό δεν είχε απομειωθεί τα προηγούμενα χρόνια.

2.10 Χρηματοοικονομικά μέσα – αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

2.10.1 Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται, κατά την αρχική αναγνώριση, και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω άλλων συνοδικών εισοδημάτων (OCI) και στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση εξαρτάται από τα συμβατικά χαρακτηριστικά των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και το επιχειρηματικό μοντέλο της Εταιρείας για τη διαχείριση τους. Με εξαίρεση τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα ή για τις οποίες έχει εφαρμόσει την πρακτική σκοπιμότητας, η Εταιρεία αρχικά αποτιμά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους πλέον, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται μέσω αποτελεσμάτων, του κόστους συναλλαγής. Οι εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα ή για τις οποίες η Εταιρεία έχει εφαρμόσει την πρακτική σκοπιμότητας, αποτιμώνται στην τιμή συναλλαγής που προσδιορίζεται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15. Στη Σημ. 2.23 αναλύεται η λογιστική πολιτική για έσοδα από συμβάσεις με πελάτες.

Προκειμένου ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο να ταξινομηθεί και να αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των συνοδικών εισοδημάτων, πρέπει από αυτά να προκύπτουν ταμειακές ροές οι οποίες να είναι «αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI)» επί του αρχικού κεφαλαίου. Η αξιολόγηση αυτή αναφέρεται ως SPPI test και εξετάζεται σε επίπεδο χρηματοοικονομικού στοιχείου.

Το επιχειρηματικό μοντέλο της Εταιρείας για τη διαχείριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται τις οικονομικές της δυνατότητες προκειμένου να δημιουργήσει ταμειακές ροές. Το επιχειρηματικό μοντέλο καθορίζει εάν οι ταμειακές ροές θα προκύψουν από τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών, πώληση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή και από τα δύο.

Η αγορά ή πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν την παράδοση περιουσιακών στοιχείων εντός χρονικού πλαισίου που καθορίζεται με κανονισμό ή σύμβαση στην αγορά αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία συναλλαγής δηλαδή κατά την ημερομηνία κατά την οποία η Εταιρεία δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση

Για σκοπούς μεταγενέστερης επιμέτρησης, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται στις κάτωθι κατηγορίες:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος (χρεόγραφα)
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των συνοδικών εισοδημάτων χωρίς ανακύκλωση σωρευτικών κερδών και ζημιών κατά την αποαναγνώριση (συμμετοχικά μέσα)

(α) Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς εμπορία, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που προσδιορίζονται κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ή τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υποχρεωτικά θα πρέπει να επιμετρηθούν στην εύλογη αξία. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται ως διακρατούμενα προς εμπορία εάν αποκτώνται με σκοπό την πώληση ή την επαναγορά τους στο εγγύς μέλλον. Τα παράγωγα επίσης ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς εμπορία, εκτός εάν ορίζονται ως αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατηγοριοποιούνται ως κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού όταν ταξινομούνται ως διακρατούμενα προς εμπορία ή όταν η ημερομηνία λήξης τους είναι μικρότερη των 12 μηνών, ενώ στην αντίθετη περίπτωση κατηγοριοποιούνται ως μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με ταμιακές ροές που δεν είναι μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων ταξινομούνται και αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ανεξάρτητα από το επιχειρηματικό μοντέλο.

(β) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος

Η Εταιρεία αποτιμά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος εάν πληρούνται και οι δύο ακόλουθοι όροι: α) Το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διατηρείται σε επιχειρηματικό μοντέλο με στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών και β) οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμιακές ροές που αποτελούν μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του υπολοίπου του αρχικού κεφαλαίου.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος επιμετρώνται στη συνέχεια χρησιμοποιώντας την μέθοδο (EIR) και υπόκεινται σε απομείωση. Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωριστεί, τροποποιηθεί ή απομειωθεί.

(γ) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των συνοδικών εισοδημάτων (συμμετοχικοί τίτλοι)

Κατά την αρχική αναγνώριση, η Εταιρεία μπορεί να επιλέξει να ταξινομήσει αμετάκλητα τις συμμετοχικές επενδύσεις ως συμμετοχικούς τίτλους που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω συνοδικών εισοδημάτων όταν πληρούν τον ορισμό της καθαρής θέσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 32 Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση, και δεν κατέχονται προς εμπορία. Η ταξινόμηση καθορίζεται ανά χρηματοοικονομικό μέσο.

Τα κέρδη και οι ζημιές από αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν ανακυκλώνονται ποτέ στα κέρδη ή τις ζημιές. Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως άλλα έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν έχει αποδειχθεί το δικαίωμα πληρωμής, εκτός εάν η Εταιρεία επωφελείται από τα έσοδα αυτά ως ανάκτηση μέρους του κόστους του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, οπότε τα κέρδη αυτά αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνοδικών εισοδημάτων. Οι συμμετοχικοί τίτλοι που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των συνοδικών εισοδημάτων δεν υπόκεινται σε εξέταση απομείωσης.

Η Εταιρεία επέλεξε να ταξινομήσει τους εισηγμένους συμμετοχικούς τίτλους της στην κατηγορία αυτή.

2.10.2 Αποαναγνώριση και απομείωση

Αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται κυρίως όταν:

- Τα δικαιώματα λήψης ταμειακών ροών από το περιουσιακό στοιχείο έχουν λήξει, ή
- Η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά της να λαμβάνει ταμιακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή έχει αναλάβει την υποχρέωση να πληρώσει εξ ολοκλήρου τις λαμβανόμενες ταμιακές ροές χωρίς σημαντική καθυστέρηση σε τρίτο μέρος βάσει συμφωνίας «pass-through» και είτε (α) η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου είτε (β) η Εταιρεία δεν έχει μεταβιβάσει ούτε κρατήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις εκτιμήσεις του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου.

Όταν η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματα να εισπράξει ταμιακές ροές από ένα περιουσιακό στοιχείο ή έχει συνάψει συμφωνία μεταβίβασης, αξιολογεί εάν και σε ποιο βαθμό κατέχει τους κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα. Όταν η Εταιρεία δεν έχει μεταβιβάσει ούτε κατέχει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου και ούτε έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, συνεχίζει να αναγνωρίζει το μεταβιβασθέν

περιουσιακό στοιχείο στο βαθμό της συνεχιζόμενης εμπλοκής της. Στην περίπτωση αυτή, η Εταιρεία αναγνωρίζει επίσης κάθε σχετική υποχρέωση. Το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο και η σχετική υποχρέωση αποτιμώνται σε βάση τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που η Εταιρεία κατέχει.

Απομείωση

Περαιτέρω γνωστοποιήσεις σχετικά με απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρέχονται επίσης στις ακόλουθες σημειώσεις:

- Γνωστοποιήσεις για σημαντικές εκτιμήσεις και παραδοχές (Σημ. 4)
- Απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 12)

Για τις εμπορικές απαιτήσεις, η Εταιρεία εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των πιστωτικών ζημιών ECL. Ως εκ τούτου δεν παρακολουθεί τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο, αλλά αναγνωρίζει ένα ποσοστό ζημιών που βασίζεται στην ECL σε όλη τη διάρκεια της ζωής σε κάθε περίοδο αναφοράς. Η Εταιρεία έχει καταρτίσει πίνακα προβλέψεων που βασίζεται στην ιστορική εμπειρία των πιστωτικών ζημιών, προσαρμοσμένη με μελλοντικούς παράγοντες κατάλληλους για τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον.

2.10.3 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά πάγια και οι υποχρεώσεις συμψηφίζονται και παρουσιάζονται καθαρά στην κατάσταση οικονομικής θέσης εάν υπάρχει νόμιμο δικαίωμα να συμψηφιστούν τα ποσά που έχουν αναγνωριστεί και επιπλέον υπάρχει πρόθεση να γίνει εκκαθάριση του καθαρού ποσού, δηλαδή πάγια και υποχρεώσεις να τακτοποιηθούν παράλληλα.

2.11 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων

Στα πλαίσια της διαχείρισης κινδύνου, η Εταιρεία χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί συναλλαγμάτων και εμπορευμάτων για να αντισταθμίσει τους κινδύνους που συνδέονται με τη μελλοντική διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των τιμών των εμπορευμάτων. Αυτά τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη τους αξία κατά την ημερομηνία συμβάσεως και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην εύλογή τους αξία. Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνονται στις χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όταν είναι αρνητική. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών εργαλείων αναγνωρίζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού είτε στην κατάσταση αποτελεσμάτων είτε στα λοιπά εισοδήματα / (ζημίες), ανάλογα με το κατά πόσο το παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο πληροί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων και, εφόσον αυτό ισχύει, ανάλογα με τη φύση του αντικειμένου αντιστάθμισης. Η Εταιρεία κατηγοριοποιεί τα παράγωγα:

- α) Σε αντιστάθμιση της εύλογης αξίας που έχει αναγνωριστεί σαν ενεργητικό ή παθητικό στοιχείο ή μια δεσμευτική υποχρέωση (fair value hedge) και
- β) Σε αντιστάθμιση συγκεκριμένου κινδύνου συνδεδεμένου με αναγνωρισμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού ή μια συναλλαγή που είναι πολύ πιθανό να πραγματοποιηθεί (αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών- cash flow hedge).

Η Εταιρεία καταγράφει κατά την ημερομηνία συναλλαγής τη σχέση μεταξύ του αντισταθμιστικού εργαλείου και του αντικειμένου αντιστάθμισης καθώς και το σκοπό διαχείρισης κινδύνου και της στρατηγικής υλοποίησης συναλλαγών αντιστάθμισης κινδύνου.

Επιπλέον η Εταιρεία καταγράφει, τόσο κατά τη δημιουργία της συναλλαγής αντιστάθμισης όσο και στη συνέχεια, πώς αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των αλλαγών στην εύλογη αξία των εργαλείων που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις συναλλαγές στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης. Αυτές οι συναλλαγές αντιστάθμισης αναμένεται να είναι αποτελεσματικές στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης και εξετάζονται σε τακτική βάση, προκειμένου να διαπιστωθεί πως πράγματι είναι κατά τη διάρκεια των περιόδων στις οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί.

Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα τα οποία χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση κινδύνου συμπεριλαμβάνουν χρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (ICE futures), εξωχρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και δικαιώματα προαίρεσης (options).

Αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών

Το μέρος των μεταβολών στην εύλογη αξία που αναλογεί στην αποτελεσματική αντιστάθμιση του κινδύνου, αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά απορρέει από μεταβολές στην εύλογη αξία που αναλογεί στη

μη αποτελεσματική αντιστάθμιση κινδύνων, αναγνωρίζεται άμεσα στη κατάσταση αποτελεσμάτων, στα «Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)». Τα συσσωρευμένα ποσά στα ίδια κεφάλαια ανακυκλώνονται μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων στο κόστος πωληθέντων στις περιόδους όπου το αντικείμενο αντιστάθμισης επηρεάζει το αποτέλεσμα (όταν δηλαδή λαμβάνει χώρα η προβλεπόμενη προς αντιστάθμιση συναλλαγή).

Όταν ένα χρηματοοικονομικό εργαλείο αντιστάθμισης ταμειακών ροών λήξει, πουληθεί, ή πλέον δεν πληρεί τα κριτήρια αντιστάθμισης ταμειακών ροών, συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια παραμένουν εκεί έως ότου η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί τελικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί η προβλεπόμενη συναλλαγή, η λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων διακόπτεται και τα συσσωρευμένα κέρδη / ζημιές που βρίσκονται στα ίδια κεφάλαια μεταφέρονται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα «Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)».

Παράγωγα προς πώληση

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου ταξινομούνται ως παράγωγα προς πώληση και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Διακυμάνσεις στην εύλογη αξία αυτών των παραγώγων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου αναγνωρίζονται άμεσα στην κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων.

2.12 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει επαρκής βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ότι η Εταιρεία θα συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις. Επιχορηγήσεις που σχετίζονται με πάγια περιουσιακά στοιχεία αρχικά αναγνωρίζονται σαν κρατικές επιχορηγήσεις επομένων περιόδων και συμπεριλαμβάνονται στις «Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις». Μεταγενέστερα πιστώνονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των παγίων που αναφέρονται σε άμεση σχέση με τις αποσβέσεις του συγκεκριμένου παγίου.

2.13 Αποθέματα

Τα αποθέματα περιλαμβάνουν αργό πετρέλαιο και λοιπές πρώτες ύλες, διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα, πετροχημικά, αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπά υλικά.

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο του μηνιαίου μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των τελικών και ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει την αξία των πρώτων υλών, άμεσες δαπάνες προσωπικού λοιπά άμεσα κόστη και γενικά βιομηχανικά έξοδα. Δεν περιλαμβάνει τα κόστη δανεισμού. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας, αφαιρουμένων των εκτιμώμενων δαπανών ολοκλήρωσης του αποθέματος και των εκτιμώμενων εξόδων που χρειάζονται για την ολοκλήρωση της πώλησης, σε περίπτωση που τέτοια έξοδα απαιτούνται. Τα ανταλλακτικά που καταναλώνονται μέσα στο χρόνο παρακολουθούνται λογιστικά ως αποθέματα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν καταναλώνονται.

2.14 Εμπορικές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες με πίστωση, συνήθως από 20 έως 90 μέρες, αρχικά καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων των προβλέψεων απομείωσης.

Οι εμπορικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν συναλλαγματικές και γραμμάτια εισπρακτέα από τους πελάτες.

Σχετικά με τους μη επισφαλείς εμπορικές απαιτήσεις, η Εταιρεία εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 και υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιεί πίνακα με τον οποίο υπολογίζονται οι σχετικές προβλέψεις με τρόπο που αντανάκλα την εμπειρία από παρελθόντα γεγονότα καθώς και προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος. Οι επισφαλείς απαιτήσεις αξιολογούνται μία προς μία για τον υπολογισμό της σχετικής πρόβλεψης. Το ποσό της πρόβλεψης αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, στα «έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης».

2.15 Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και προθεσμίας, καθώς και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις οι οποίες είναι ρευστοποιήσιμες εντός περιόδου που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες.

2.16 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει κοινές μετοχές της Εταιρείας. Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, και μειώνονται από το κόστος έκδοσης.

Επαναγορές μετοχών της εταιρείας (ίδιες μετοχές) αναγνωρίζονται στο κόστος και παρουσιάζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση ίδιων μετοχών δεν αναγνωρίζεται κέρδος ή ζημία στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τυχόν διαφορές που προκύπτουν ανάμεσα στη λογιστική αξία και το τίμημα σε περίπτωση επανέκδοσης αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια.

2.17 Δανεισμός

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα που προκύπτουν από την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (αφαιρουμένων των σχετικών εξόδων) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Έξοδα δανείων που καταβάλλονται κατά την υπογραφή των νέων πιστώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα του δανείου εφόσον γίνει ανάληψη μέρους ή και του συνόλου της νέας πιστωτικής γραμμής. Σε αυτή την περίπτωση καταχωρούνται ως μελλοντικά έξοδα δανείων μέχρι να γίνει η ανάληψη. Εφόσον δεν χρησιμοποιηθούν τα νέα δάνεια, μερικώς ή στο σύνολό τους, τότε αυτά τα έξοδα περιλαμβάνονται στα προπληρωθέντα έξοδα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια ζωής της σχετικής πιστωτικής γραμμής.

Τα δάνεια διαγράφονται από τον ισολογισμό όταν η υποχρέωση που είχε προκύψει από το συμβόλαιο ακυρώνεται, εκπνέει ή δεν υφίσταται. Η διαφορά μεταξύ του υπολοίπου του δανείου το οποίο διαγράφηκε ή μεταβιβάστηκε σε κάποιον άλλο, και του ποσού που πληρώθηκε, συμπεριλαμβανομένων και μη χρηματικών στοιχείων που μεταβιβάστηκαν ή υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σαν Λοιπά Έσοδα/Έξοδα ή σαν Χρηματοοικονομικά Έσοδα/Έξοδα.

Τα δάνεια χαρακτηρίζονται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν η Εταιρεία έχει το οριστικό δικαίωμα να αναβάλει την εξόφληση για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Σε περιπτώσεις όπου γίνεται επαναδιαπραγμάτευση των υπάρχοντων δανείων της Εταιρείας, αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε τροποποίηση ή ανταλλαγή δανείων με τους δανειστές που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους. Εάν η τροποποίηση ή η ανταλλαγή των δανείων αντιπροσωπεύει μια διευθέτηση του αρχικού χρέους, ή απλώς μια επαναδιαπραγμάτευση του χρέους αυτού, καθορίζει το λογιστικό χειρισμό που πρέπει να εφαρμόζεται από τον οφειλέτη. Όταν οι όροι των υφιστάμενων δανείων είναι ουσιαστικά διαφορετικοί από τους όρους των τροποποιημένων ή ανταλλασσόμενων δανείων, μια τέτοια τροποποίηση ή ανταλλαγή αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση του αρχικού δανεισμού και, όπως εξηγείται παρακάτω, η διαφορά που προκύπτει αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης.

Η Εταιρεία θεωρεί ότι οι όροι είναι σημαντικά διαφορετικοί είτε όταν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, βάσει των νέων όρων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν εξόδων ή αμοιβών που προκύπτουν χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, είναι τουλάχιστον 10% διαφορετική από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των υπολειπόμενων ταμειακών ροών του αρχικού δανεισμού είτε όταν υπάρχει μια σημαντική αλλαγή στους όρους λαμβάνοντας υπόψη ποιοτικά κριτήρια. Τα ποιοτικά κριτήρια μπορεί να περιλαμβάνουν:

- το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται ο δανεισμός
- το επιτόκιο (π.χ. από σταθερό σε κυμαινόμενο)
- αλλαγές σε περιοριστικούς όρους ενός συμβολαίου («covenants»).

2.18 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος της περιόδου αποτελείται από την τρέχουσα και την αναβαλλόμενη φορολογία.

Το έξοδο/έσοδο φόρου για τη περίοδο είναι ο φόρος που υπολογίζεται στο φορολογητέο αποτέλεσμα της περιόδου βάσει του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή στην κάθε χώρα/δικαιοδοσία στην οποία έχει παρουσία η Εταιρεία, προσαρμοσμένο στις μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ή υποχρέωση που αφορούν προσωρινές διαφορές ή μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές, καθώς και επιπλέον φόροι προηγούμενων χρήσεων. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην «Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων» εκτός και αν σχετίζεται με ποσά που έχουν αναγνωριστεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια. Σε αυτήν την περίπτωση ο φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα Ίδια Κεφάλαια.

Οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρώνται στο ποσό το οποίο αναμένεται να ανακτηθεί ή να πληρωθεί στις φορολογικές αρχές.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών, υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία που έχει θεσπιστεί κατά την ημερομηνία ισολογισμού και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη. Η Διοίκηση ανά

διαστήματα αξιολογεί τις περιπτώσεις όπου η κείμενη φορολογική νομοθεσία χρήζει ερμηνείας. Όπου κρίνεται απαραίτητο γίνονται προβλέψεις επί των ποσών που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές. Τόκοι και πρόστιμα που προκύπτουν από αβέβαιες φορολογικές θέσεις θεωρούνται μέρος του φόρου εισοδήματος.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν αναγνωρίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν είναι πιθανόν ότι θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αξιολογούνται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και μειώνονται σε περίπτωση που δεν κρίνεται πλέον πιθανόν ότι στις μελλοντικές χρήσεις θα υπάρξει το αναμενόμενο φορολογικό κέρδος προκειμένου να χρησιμοποιηθεί είτε το σύνολο είτε μέρος αυτών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν επιτρέπεται νομικά ο συμψηφισμός φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από την ίδια φορολογούσα αρχή επί της οντότητας που φορολογείται ή και επί διαφορετικών οντοτήτων και υπάρχει η πρόθεση η τακτοποίηση να γίνει με συμψηφισμό.

2.19 Παροχές στο προσωπικό

(α) Υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης

Η Εταιρεία έχει προγράμματα καθορισμένων εισφορών και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο καθορίζει ένα συγκεκριμένο ποσό παροχής συντάξεως το οποίο θα εισπράξει ο εργαζόμενος όταν συνταξιοδοτηθεί το οποίο συνήθως εξαρτάται από ένα ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και το ύψος των αποδοχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου η Εταιρεία πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα κρατικό συνταξιοδοτικό ταμείο. Η Εταιρεία δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επί πλέον εισφορές εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζομένους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Όπου προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, οι υπάλληλοι και οι εργατές δικαιούνται κατά τη συνταξιοδότησή τους να λάβουν ποσό καθοριζόμενο με βάση τις αποδοχές τους και το χρόνο εργασίας τους. Τέτοια προγράμματα θεωρούνται προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στον ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή, κατά την ημερομηνία ισολογισμού, μειωμένη κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η υποχρέωση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών εκροών με συντελεστή προεξόφλησης το επιτόκιο των μακροπροθέσμων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο ίδιο νόμισμα με τις πληρωμές των εισφορών και έχουν διάρκεια περίπου ίση με το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα.

Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών το οποίο αναγνωρίζεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων στις συνταξιοδοτικές παροχές, εκτός αν έχει ήδη συμπεριληφθεί στο κόστος κάποιου περιουσιακού στοιχείου, αντιπροσωπεύει την αύξηση της σχετικής υποχρέωσης όπως αυτή προκύπτει από την απασχόληση των εργαζομένων την τρέχουσα περίοδο, τις περικοπές των καθορισμένων παροχών και τους διακανονισμούς.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και αλλαγές σε αναλογιστικές παραδοχές χρεώνονται ή πιστώνονται στα ίδια κεφάλαια, στα λοιπά συνολικά έσοδα κατά την περίοδο την οποία προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Οι εργαζόμενοι της Εταιρείας καλύπτονται από ένα από τα πολλά συνταξιοδοτικά προγράμματα που επιχορηγούνται από το Ελληνικό Κράτος και αφορούν τον ιδιωτικό τομέα. Τα προγράμματα αυτά παρέχουν συνταξιοδοτικές και φαρμακευτικές καλύψεις. Ο κάθε εργαζόμενος υποχρεούται να εισφέρει μέρος του μηνιαίου μισθού του στο πρόγραμμα ενώ παράλληλα και η Εταιρεία καταβάλλει ένα ποσό για τον εργαζόμενο. Κατά το χρόνο συνταξιοδότησης, το ταμείο έχει την υποχρέωση να καταβάλλει στους εργαζόμενους τις συνταξιοδοτικές παροχές που τους αναλογούν, δηλαδή η Εταιρεία δεν έχει κάποια σχετική υποχρέωση.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησης ή όταν ο εργαζόμενος αποχωρήσει οικειοθελώς με αντάλλαγμα αυτές τις παροχές. Η Εταιρεία καταχωρεί αυτές τις παροχές το νωρίτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: (α) όταν η Εταιρεία δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά των παροχών αυτών και β) όταν η Εταιρεία αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 και συμπεριλαμβάνει την καταβολή των παροχών λήξης. Στην περίπτωση μίας προσφοράς που γίνεται για να ενθαρρύνει την εθελουσία αποχώρηση, οι παροχές εξόδου υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των εργαζομένων που αναμένεται να δεχτούν την προσφορά. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

(γ) Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους ή με βάση την αξία των συμμετοχικών τίτλων

Οι εργαζόμενοι στην Εταιρεία ενδέχεται να λάβουν παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους, ή βάσει προγραμμάτων βασισμένων στην αξία μετοχικών τίτλων. Το συνολικό ποσό της δαπάνης κατά τη διάρκεια της περιόδου ωρίμανσης του δικαιώματος καθορίζεται με βάση την εύλογη αξία του προγράμματος κατά την περίοδο που προσφέρεται το δικαίωμα. Οι προϋποθέσεις που δεν σχετίζονται με την αγορά περιλαμβάνονται στις υποθέσεις για τον καθορισμό του αριθμού των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού η Εταιρεία αναθεωρεί τις εκτιμήσεις για τον αριθμό των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Αναγνωρίζει την επίδραση της αναθεώρησης των αρχικών εκτιμήσεων, εφόσον υπάρξει, στα αποτελέσματα με ανάλογη προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων.

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων, η Εταιρεία μπορεί να προβεί σε έκδοση νέων μετοχών. Τα ποσά που εισπράττονται καθαρά από άμεσα έξοδα της συναλλαγής, καταχωρούνται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο, κατά την άσκηση των δικαιωμάτων.

(δ) Βραχυπρόθεσμες αποδοχές αδειών

Η Εταιρεία αναγνωρίζει το αναμενόμενο κόστος των βραχυπρόθεσμων παροχών στους εργαζομένους με την μορφή πληρωμένων αδειών, δεδομένου ότι οι εργαζόμενοι έχουν θεμελιώσει το σχετικό δικαίωμά τους μέσω της παροχής των υπηρεσιών τους.

2.20 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται σύμφωνα με το αποσβεσμένο κόστος όπου και χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις ταξινομούνται σε βραχυπρόθεσμες αν η πληρωμή επίκειται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Εάν όχι παρουσιάζονται μέσα στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

2.21 Προβλέψεις

Προβλέψεις για έξοδα αναδιοργάνωσης και νομικές υποθέσεις γίνονται όταν η Εταιρεία έχει νομικές ή άλλες συμβατικές υποχρεώσεις που απορρέουν από πράξεις του παρελθόντος, είναι πιθανόν να χρειασθούν μελλοντικές εκροές για την διευθέτηση αυτών των υποχρεώσεων και τα σχετικά ποσά μπορούν να υπολογισθούν με σχετική ακρίβεια. Προβλέψεις δεν μπορεί να γίνουν για ενδεχόμενες μελλοντικές λειτουργικές ζημιές.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης και αφορούν στη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Ο συντελεστής προεξόφλησης που χρησιμοποιείται αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς και τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς επίσης και επαυξήσεις σχετικές με την υποχρέωση.

2.22 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις

Η Εταιρεία εφαρμόζει πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος η οποία συμμορφώνεται με την ισχύουσα νομοθεσία και τους όρους που απορρέουν από τις περιβαλλοντικές και λειτουργικές άδειες των δραστηριοτήτων της. Για τη συμμόρφωση με όλους τους σχετικούς όρους και κανονισμούς η Εταιρεία έχει εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των διαφόρων παραμέτρων, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις των αρμοδίων αρχών. Επίσης προσαρμόζει τα επενδυτικά της προγράμματα για δαπάνες που απαιτούνται για γνωστές μελλοντικές περιβαλλοντολογικές απαιτήσεις. Οι παραπάνω δαπάνες προεκτιμούνται από σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες.

Υποχρεώσεις για περιβαλλοντικές δαπάνες επανόρθωσης ή καθαρισμού αναγνωρίζονται όταν οι σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες ή εργασίες καθαρισμού είναι πιθανές και οι σχετικές δαπάνες μπορούν εύλογα να εκτιμηθούν. Γενικά, η δημιουργία των σχετικών προβλέψεων συμπίπτει με τη δέσμευση από μέρους της Εταιρείας να προβεί σε υλοποίηση επίσημου σχεδίου δράσης, σε περίπτωση αποβιομηχανοποίησης ή σε περίπτωση κλεισίματος ανενεργών εγκαταστάσεων. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η καλύτερη δυνατή εκτίμηση των απαιτούμενων δαπανών. Εάν η διαχρονική αξία του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης που αναγνωρίζεται είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών δαπανών.

Ο λογιστικός χειρισμός που πραγματοποιεί η Εταιρεία σχετικά με την υποχρέωση πλήρωσης συγκεκριμένων στόχων εκπομπών CO₂, είναι ο ακόλουθος: Το ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ) κατανέμει ετησίως στα ευρωπαϊκά διυλιστήρια, καθορισμένο αριθμό δικαιωμάτων εκπομπών ρυπογόνων αερίων. Η Εταιρεία αναγνωρίζει τα δικαιώματα που λαμβάνει ή αγοράζει στο κόστος και αναγνωρίζει πρόβλεψη για το ποσό που θα πρέπει να πληρώσει εφόσον οι εκπομπές της κατά τη διάρκεια της χρονιάς ξεπεράσουν τα δικαιώματα που έχουν ληφθεί, ή αγοραστεί. Η πρόβλεψη αναγνωρίζεται ως το ποσό με το οποίο αναμένεται να επιβαρυνθεί η Εταιρεία κατά την εξόφληση της υποχρέωσης, αφού ληφθούν υπόψη τα δικαιώματα εκπομπών που ήδη έχουν αγοραστεί και ισούται με την αγοράία, κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, τιμή των δικαιωμάτων που απαιτούνται για την κάλυψη ενδεχόμενου ελλείματος εκπομπών που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή.

2.23 Αναγνώριση εσόδων

(α) Έσοδα από συμβόλαια με πελάτες

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρους Προστιθέμενης Αξίας, τελωνειακά τέλη, εκπτώσεις και επιστροφές. Τα έσοδα από πελάτες αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος των αγαθών ή των υπηρεσιών που παρέχονται έχουν μεταφερθεί στον πελάτη. Η μεταβίβαση αυτή του ελέγχου γίνεται κατά το χρόνο παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών. Το ύψος του εσόδου που αναγνωρίζεται, είναι το ποσό που η Εταιρεία αναμένει πως θα λάβει ως αντάλλαγμα για την παροχή αυτών των αγαθών ή υπηρεσιών. Οι όροι πληρωμής συνήθως διαφοροποιούνται ανάλογα με το είδος της πώλησης και εξαρτώνται κατά κύριο λόγο από τη φύση των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τα κανάλια διανομής αλλιά και τα χαρακτηριστικά κάθε πελάτη.

Η Εταιρεία εκτιμά επιπλέον εάν έχει ρόλο εντολέα ή εκπροσώπου σε κάθε σχετική συμφωνία. Η εκτίμηση της Εταιρείας είναι πως στο σύνολο των συναλλαγών πώλησης στις οποίες προβαίνει έχει ρόλο εντολέα.

Τα έσοδα αναγνωρίζονται ως ακολούθως:

Πωλήσεις αγαθών στη χονδρική αγορά

Η Εταιρεία αναγνωρίζει έσοδο όταν εκπληρώνει μια συμβατική υποχρέωση προς τον εκάστοτε πελάτη με την παράδοση αγαθού (που ταυτίζεται με το χρόνο που ο έλεγχος επί του αγαθού περνάει στον πελάτη). Εάν μία σύμβαση περιλαμβάνει περισσότερες από μια συμβατικές υποχρεώσεις η συνολική αξία της σύμβασης επιμερίζεται στις επιμέρους υποχρεώσεις με βάση τις επιμέρους αξίες πώλησης. Το ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται είναι το ποσό που έχει επιμεριστεί στην αντίστοιχη συμβατική υποχρέωση που εκπληρώθηκε, με βάση το αντίτιμο που αναμένει να λάβει σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται στην περίοδο εκείνη όπου παρέχεται η υπηρεσία, κατά τη διάρκεια της παροχής της υπηρεσίας στον πελάτη σε σχέση πάντα και με το βαθμό ολοκλήρωσης της παροχής της υπηρεσίας ως ποσοστό των συνολικών υπηρεσιών που έχουν συμφωνηθεί.

Μεταβλητό αντίτιμο

Εάν το αντίτιμο που έχει συμφωνηθεί στα πλαίσια της σύμβασης περιλαμβάνει και μεταβλητό τμήμα, η Εταιρεία αναγνωρίζει το ποσό αυτό σαν έσοδο, στο βαθμό που δεν είναι σημαντικά πιθανό το ποσό αυτό να αντιλογιστεί στο μέλλον.

Δικαιώματα εκπτώσεων

Η Εταιρεία παρέχει δικαιώματα εκπτώσεων στους πελάτες του βάσει όρων που προσδιορίζονται στις σχετικές συμβάσεις. Τα δικαιώματα για εκπτώσεις με βάση τον όγκο των πωλήσεων, αξιολογούνται από την Εταιρεία, προκειμένου να προσδιοριστούν εάν αποτελούν ουσιώδη δικαιώματα τα οποία ο πελάτης δεν θα αποκτούσε εάν δεν είχε συνάψει τη συγκεκριμένη σύμβαση. Για όλα αυτά τα δικαιώματα η Εταιρεία αξιολογεί την πιθανότητα εξάσκησής τους και στη συνέχεια το μέρος του εσόδου το οποίο αναλογεί στο συγκεκριμένο δικαίωμα αναγνωρίζεται όταν το δικαίωμα είτε εξασκηθεί είτε λήξει.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου η Εταιρεία κατέληξε ότι οι εκπτώσεις επί του όγκου των πωλήσεων δημιουργούν δικαίωμα το οποίο πρέπει να αναγνωρίζεται με την πάροδο του χρόνου, μέχρι του σημείου που είτε θα εξασκηθεί, είτε θα λήξει. Η Εταιρεία παρέχει στους πελάτες εκπτώσεις επί του όγκου πωλήσεων με βάση τα όρια που καθορίζονται στις μεταξύ τους συμβάσεις. Όλες αυτές οι εκπτώσεις λογιστικοποιούνται εντός του οικονομικού έτους.

(β) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται αναλογικά με βάση το χρόνο και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο όπου η έκπτωση κατανέμεται σαν έσοδο από τόκους.

(γ) Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

2.24 Μισθώσεις (ΔΛΠ 17 εφαρμόσιμο έως 31 Δεκεμβρίου 2018)

Η Εταιρεία προσδιορίζει για κάθε σχετική συμφωνία στην οποία προβαίνει κατά πόσον είναι ή εμπειρικλείει συμφωνία μίσθωσης αξιολογώντας την ουσία της. Μια συμφωνία είναι ή εμπειρικλείει μίσθωση εάν παρέχει δικαίωμα χρήσης παγίου ακόμα και στις περιπτώσεις που αυτό το πάγιο ή τα πάγια δεν προσδιορίζονται ξεκάθαρα σε αυτή.

Μισθώσεις στις οποίες η Εταιρεία είναι μισθωτής

Οι μισθώσεις παγίων όπου η Εταιρεία διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στα «Δάνεια». Το μέρος του κόστους χρηματοδότησης της μίσθωσης που αντιστοιχεί σε τόκους αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τρόπο που να συνεπάγεται σταθερό επιτόκιο στο υπόλοιπο της υποχρέωσης στην κάθε περίοδο. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους.

Μισθώσεις όπου ένα σημαντικό μέρος των κινδύνων και των οφελών της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Μισθώσεις στις οποίες η Εταιρεία είναι εκμισθωτής

Τα μισθώματα που εισπράττει η Εταιρεία αναγνωρίζονται σαν έσοδο αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα αντίστοιχα μισθωμένα πάγια περιλαμβάνονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης βάσει της φύσης τους.

Από 1 Ιανουαρίου 2019 η λογιστική πολιτική αυτή ανανεώθηκε με βάση το καινούριο πρότυπο ΔΠΧΑ 16, όπως περιγράφεται στην ενότητα 2.1.1.

2.25 Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους της Εταιρείας αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης στην οποία τα μερίσματα ανακοινώθηκαν και η διανομή εγκρίθηκε από τη γενική συνέλευση των μετόχων. Τα ενδιάμεσα μερίσματα τα οποία έχουν προταθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζονται στις υποχρεώσεις κατά το χρόνο πρότασής τους.

2.26 Συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης

Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης της Εταιρείας προβλέπουν την αποζημίωση του κατόχου του συμβολαίου για ζημιά την οποία υπέστη σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του βάσει των συμφωνηθέντων όρων. Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης αναγνωρίζονται αρχικά σαν υποχρέωση στην εύλογη αξία τους η οποία προσαρμόζεται για τυχόν έξοδα συναλλαγών τα οποία συνδέονται άμεσα με τις συγκεκριμένες συμβάσεις. Μεταγενέστερα, η επιμέτρηση της υποχρέωσης γίνεται στη μεγαλύτερη αξία ανάμεσα στο ποσό της πρόβλεψης που υπολογίστηκε βάσει του ΔΠΧΑ 9 και του ποσού που είχε αρχικά αναγνωριστεί, μείον τα συνολικά έσοδα, όπου απαιτείται.

2.27 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές

Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει τις τροποποιήσεις που περιγράφονται αναλυτικά στη Σημ. 2.11 για πρώτη φορά την οικονομική περίοδο που ξεκίνησε τη 1^η Ιανουαρίου 2019.

2.28 Συγκριτικά στοιχεία

Όπου ήταν αναγκαίο τα συγκριτικά στοιχεία έχουν ανακατανεμηθεί για να συμφωνούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση των στοιχείων της παρούσης χρήσεως.

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες της Εταιρείας επικεντρώνονται πρωτίστως στον κλάδο Διύλισης (συμπεριλαμβανομένων και των Χημικών) και δευτερευόντως στην Έρευνα Υδρογονανθράκων. Ως εκ τούτου, η Εταιρεία εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους και κινδύνους σχετιζόμενους με την αγορά πετρελαιοειδών, όπως κινδύνους διακύμανσης των συναλλαγματικών ισοτιμιών, της τιμής των πετρελαιοειδών στις διεθνείς αγορές και των επιτοκίων, πιστωτικό κίνδυνο καθώς και κίνδυνο ρευστότητας και ταμειακών ροών. Συμβαδίζοντας με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και μέσα στα πλαίσια της εκάστοτε τοπικής αγοράς και νομικού πλαισίου, το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας εστιάζεται στην μείωση πιθανής έκθεσης στη μεταβλητότητα της αγοράς και / ή στην μετρίαση οποιασδήποτε αρνητικής επίδρασης στη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Σε γενικές γραμμές, τα θέματα που επηρεάζουν τη λειτουργία της Εταιρείας συνοψίζονται παρακάτω:

Μακροοικονομικό Περιβάλλον: Η ελληνική οικονομία ενίσχυσε την αναπτυξιακή δυναμική της την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2019, παρά την επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας. Καταγράφονται θετικές εξελίξεις στο χρηματοπιστωτικό τομέα, με αύξηση των καταθέσεων και βελτίωση των συνθηκών χρηματοδότησης των τραπεζών. Η εμπιστοσύνη στον τραπεζικό τομέα έχει ενισχυθεί σημαντικά και οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων καταργήθηκαν πλήρως από την 1η Σεπτεμβρίου.

Το ΑΕΠ παρουσιάζει αύξηση της τάξης του 2,3% κατά το τρίτο τρίμηνο του 2019 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018 (αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,1% για τους πρώτους εννιά μήνες του έτους), βασισμένο κυρίως στις αυξημένες εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, τις ιδιωτικές επενδύσεις, τη μείωση στις εισαγωγές αγαθών, καθώς και την ενισχυμένη ιδιωτική κατανάλωση. Από την άλλη πλευρά, η αύξηση στις εισαγωγές υπηρεσιών, περιόρισε μία ακόμα ισχυρότερη πορεία ανάπτυξης.

Η συνολική κατανάλωση καυσίμων για το 2019 αυξήθηκε κατά 2,8%, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, κυρίως ως αποτέλεσμα της αύξησης στη ζήτηση του πετρελαίου θέρμανσης λόγω των χαμηλότερων θερμοκρασιών που επικράτησαν στη χώρα κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους. Η ζήτηση καυσίμων κίνησης, αυξήθηκε οριακά κατά 0,4%, ως αποτέλεσμα αυξημένης κατανάλωσης πετρελαίου κίνησης (+1,6%) και χαμηλότερης ζήτησης βενζίνης (-0,7%).

Παρόλη την οικονομική ανάκαμψη η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει μία σειρά από σημαντικές προκλήσεις, όπως οι σχετικά χαμηλοί ρυθμοί ανάπτυξης, σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης και η χαμηλότερη πιστοληπτική αξιολόγηση της ελληνικής κυβέρνησης σε σχέση με την επενδυτική κατηγορία. Ταυτόχρονα, υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι και αβεβαιότητες που προέρχονται από το εξωτερικό περιβάλλον, όπως η επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας λόγω του αυξανόμενου προστατευτισμού του εμπορίου και των γεωπολιτικών εντάσεων. Η Διοίκηση αξιολογεί συνεχώς την κατάσταση και τις πιθανές μελλοντικές εξελίξεις προκειμένου να διασφαλίσει τη λήψη όλων των απαιτούμενων μέτρων για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες της Εταιρείας στην Ελλάδα.

Έξοδος Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση: Στο πλαίσιο βέλτιστης διαχείρισης των δανειακών της υποχρεώσεων, η Εταιρεία αντιπεί κεφάλαια από τις διεθνείς αγορές, μέσω ευρω-ομολόγων έκδοσης της θυγατρικής εταιρείας

Hellenic Petroleum Finance Plc, που εδρεύει στο Λονδίνο, εισηγμένων στην αγορά του Λουξεμβούργου. Τυχόν αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενδέχεται να επηρεάσει τόσο τα υφιστάμενα ομόλογα που έχει εκδώσει η HPF, καθώς και τον τρόπο χρηματοδότησης της Εταιρείας από τις διεθνείς αγορές. Η Εταιρεία παρακολουθεί τις σχετικές εξελίξεις και εξετάζει εναλλακτικά σενάρια για την διατήρηση της δυνατότητας χρηματοδότησής της από τις διεθνείς αγορές ομολόγων.

Συναλλαγματικός κίνδυνος: Οι δραστηριότητες της Εταιρείας είναι προστατευμένες από τη φύση τους από τον κίνδυνο που προκύπτει από συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς όλες οι συναλλαγές που γίνονται στον πετρελαιοϊκό τομέα βασίζονται σε διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια Αμερικής τόσο για το αργό πετρέλαιο όσο και για τα προϊόντα πετρελαιοειδών. Όλες οι διεθνείς αγορές και πωλήσεις αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαιοειδών διενεργούνται σε δολάρια Αμερικής, ενώ οι πωλήσεις σε τοπικές αγορές είτε γίνονται σε δολάρια Αμερικής είτε μετατρέπονται στο τοπικό νόμισμα για λογιστικούς λόγους χρησιμοποιώντας τις διεθνείς τιμές αναφοράς της ημερομηνίας συναλλαγής.

Κίνδυνος μεταβολής τιμών: Η διαχείριση κινδύνων που αφορούν τις τιμές των προϊόντων πραγματοποιείται από την επιτροπή διαχείρισης εμπορικών κινδύνων στην οποία μετέχουν ανώτερα στελέχη των εμπορικών και οικονομικών διευθύνσεων, ενώ για τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους η διαχείριση γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες της Εταιρείας, πάντα στα πλαίσια των εγκρίσεων που έχουν δοθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι Οικονομικές Υπηρεσίες προσδιορίζουν και εκτιμούν τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους σε στενή συνεργασία με τις λειτουργικές μονάδες της Εταιρείας.

Εξασφάλιση τροφοδοσίας με αργά πετρέλαια: Κατά τα τελευταία 2,5 χρόνια οι τιμές αναφοράς του αργού πετρελαίου ανέκαμπαν μερικώς, μετά από τριετή περίοδο συρρίνωσης (Ιούνιος 2014 – Ιούνιος 2017), φτάνοντας τα \$64/bbl κατά μέσο όρο για το 2019. Ωστόσο το κόστος του αργού πετρελαίου, κυρίως των βαρέων αργών υψηλού θείου αλλά και των ελαφριών αργών χαμηλού θείου, τα οποία αποτελούν την κύρια πρώτη ύλη για διυλιστήρια υψηλής πολυπλοκότητας όπως αυτά της Εταιρείας, συντηρείται σε λογικά επίπεδα, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα των διυλιστηρίων στη Μεσόγειο συγκριτικά με αντίστοιχες εταιρείες παγκοσμίως. Όσον αφορά στην απόφαση του προέδρου των ΗΠΑ για την εκ νέου επιβολή των κυρώσεων εναντίον του Ιράν, η Εταιρεία κατάφερε επιτυχώς να αντικαταστήσει το Ιρανικό πετρέλαιο που προμηθευόταν με άλλες εναλλακτικές στην περιοχή, χωρίς ιδιαίτερη επίπτωση στη συνέχεια και στο κόστος της λειτουργίας των διυλιστηρίων (Σημ. 16).

Χρηματοδότηση δραστηριότητας: Προτεραιότητα της Εταιρείας είναι η διαχείριση της μέσης διάρκειας ζωής των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, η διασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης για της υλοποίηση του επενδυτικού της πλάνου καθώς και η διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, για την κάλυψη των λειτουργικών της αναγκών. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το μεσοπρόθεσμο πλάνο χρηματοδότησης και άλλες εμπορικές παραμέτρους, η Εταιρεία διατηρεί μια αναλογία μακροπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανείων, λαμβάνοντας υπ' όψιν την πιστοδοτική δυνατότητα των τραπεζών και των αγορών κεφαλαίου. Περίπου 67% του συνολικού δανεισμού, αποτελείται από μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες γραμμές πίστωσης ενώ το υπόλοιπο συνίσταται από βραχυπρόθεσμο δανεισμό. Αναλυτικότερη αναφορά γίνεται στην παράγραφο (γ) «Κίνδυνος ρευστότητας» παρακάτω και στη Σημ. 17, «Δανεισμός».

Διαχείριση κεφαλαίων: Σημαντική επίσης προτεραιότητα της Εταιρείας αποτελεί η διαχείριση του Ενεργητικού, όπου η Εταιρεία απασχολεί κεφάλαια ύψους, περίπου €3,8 δισ., τα οποία καλύπτουν ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης, επενδύσεις σε πάγια στοιχεία αλλά και την επένδυση στον Όμιλο ΔΕΠΑ. Το κυκλοφορούν ενεργητικό χρηματοδοτείται κυρίως από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένου και του βραχυπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού), οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του κεφαλαίου κίνησης (αποθέματα και πελάτες). Ως αποτέλεσμα του επενδυτικού πλάνου, την περίοδο 2007- 2012, το επίπεδο καθαρού δανεισμού αυξήθηκε στο 42% των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων, ενώ το υπόλοιπο χρηματοδοτείται από ίδια κεφάλαια. Η Εταιρεία έχει ξεκινήσει διαδικασία μείωσης του επιπέδου καθαρού δανεισμού μέσω αξιοποίησης των αυξημένων λειτουργικών χρηματοροών μετά την ολοκλήρωση και λειτουργία του νέου διυλιστηρίου Ελευσίνας. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να οδηγήσει σε χαμηλότερο δείκτη Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια, καλύτερη αντιστοίχιση των ημερομηνιών λήξης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, καθώς και σε χαμηλότερο κόστος δανεισμού.

(α) Κίνδυνος αγοράς

(i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Όπως εξηγείται στη Σημ. 2.4, το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας είναι το Ευρώ. Ωστόσο, σύμφωνα με την κοινή διεθνή πρακτική, όλες οι διεθνείς συναλλαγές αργού πετρελαίου και εμπορίας πετρελαιοειδών βασίζονται στις διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια ΗΠΑ.

Ο συναλλαγματικός νομισματικός κίνδυνος προκύπτει από τρεις τύπους έκθεσης σε κίνδυνο:

- **Κίνδυνος αποτίμησης στοιχείων της κατάστασης οικονομικής θέσης:** Το μεγαλύτερο μέρος από τα αποθέματα που διατηρεί η Εταιρεία αποτιμάται σε Ευρώ ενώ η υποκείμενη του αξία προσδιορίζεται σε Δολάρια Αμερικής. Ως εκ τούτου, πιθανή υποτίμηση του Δολαρίου έναντι του Ευρώ οδηγεί σε μείωση

της αξίας ρευστοποίησης των αποθεμάτων που συμπεριλαμβάνονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης. Σαν μέτρο αντιστάθμισης μέρους του συγκεκριμένου κινδύνου, σημαντικό μέρος των υποχρεώσεων της Εταιρείας προς προμηθευτές (αγορά αργού και έτοιμων πετρελαιοειδών προϊόντων) πραγματοποιείται σε δολάρια περιορίζοντας τον κίνδυνο μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Σημειώνεται όμως ότι ενώ στην περίπτωση υποτίμησης του δολαρίου η επίδραση στη κατάσταση οικονομικής θέσης αντισταθμίζεται, σε περιπτώσεις ανατίμησης του δολαρίου η αποτίμηση σε αγοραία αξία τέτοιων υποχρεώσεων οδηγεί σε συναλλαγματικές ζημιές χωρίς αντισταθμισμένα οφέλη, καθώς τα αποθέματα εξακολουθούν να παρουσιάζονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης σε τιμή κτήσης. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019 εάν το Ευρώ είχε εξασθενήσει έναντι του Δολαρίου κατά 5% διατηρώντας όλα τα άλλα μεταβλητά στοιχεία σταθερά τα προ φόρων αποτελέσματα θα μειώνονταν περίπου κατά €9 εκατ. ως αποτέλεσμα των ζημιών από συναλλαγματικές διαφορές στην μετατροπή των δολαριακών εμπορικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, χρηματικών διαθεσίμων και στην μετατροπή των δολαριακών δανείων.

- **Κίνδυνος μετατροπής μεικτού περιθωρίου:** Λόγω του ότι οι περισσότερες συναλλαγές σε αργό πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου βασίζονται σε διεθνείς τιμές Platts σε δολάρια, το μεικτό κέρδος της Εταιρείας σε Ευρώ διαφοροποιείται ανάλογα με την εκάστοτε ισοτιμία. Η πρόσφατη μεταβλητότητα της αγοράς έχει επιδράσει αρνητικά στην δυνατότητα και το κόστος κάλυψης του κινδύνου αυτού. Για το λόγο αυτό η Εταιρεία δεν προέβη σε μεγάλο ύψος πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου μετατροπής του μεικτού περιθωρίου σε Ευρώ. Η συγκεκριμένη έκθεση σε κίνδυνο σχετίζεται γραμμικά με το μεικτό περιθώριο της Εταιρείας καθώς οποιαδήποτε ανατίμηση/ υποτίμηση του ευρώ έναντι του δολαρίου οδηγεί σε αντίστοιχη ζημιά/ κέρδος μετατροπής στα αποτελέσματα της περιόδου.
- **Κίνδυνος ξένων θυγατρικών:** Όπου η Εταιρεία λειτουργεί εκτός Ευρωζώνης υπάρχει επιπλέον έκθεση σε κίνδυνο που συνδέεται με τη σχετική ισοτιμία μεταξύ του δολαρίου (τρόπος καθορισμού βασικής τιμής), του Ευρώ (νόμισμα παρουσίασης) και του τοπικού νομίσματος (νόμισμα συναλλαγής). Όπου είναι δυνατό η Εταιρεία προσπαθεί να ελέγξει την έκθεση στον κίνδυνο αυτό, μεταφέροντας και συγκεντρώνοντας το σύνολο των συναλλαγμάτων σε επίπεδο Ομίλου. Παρ' ότι σημαντική για τις εκτός Ελλάδας θυγατρικές, η συνολική έκθεση στον κίνδυνο αυτό δεν θεωρείται σημαντική για την Εταιρεία.

(ii) Κίνδυνος διακύμανσης τιμής προϊόντων

Η διύλιση, ως βασική δραστηριότητα της Εταιρείας, δημιουργεί έκθεση σε κίνδυνο αγοράς τιμής προϊόντων. Αλλαγές στις τρέχουσες τιμές αγοράς ή στις τιμές των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης σε σχέση με τις τιμές κόστους επηρεάζουν την αξία των αποθεμάτων, ενώ η έκθεση στα περιθώρια διύλισης (συνδυασμός τιμής αργού και προϊόντων) επηρεάζει τις μελλοντικές ταμειακές ροές της επιχείρησης.

Στην περίπτωση του κινδύνου διακύμανσης τιμής προϊόντων, το επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο καθορίζεται από το απόθεμα στο τέλος κάθε περιόδου. Σε περιόδους απότομης πτώσης τιμών, καθώς η πολιτική της μητρικής Εταιρείας είναι να παρουσιάζει τα αποθέματα στο χαμηλότερο της τιμής κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, τα αποτελέσματα επηρεάζονται από την υποτίμηση αξίας των αποθεμάτων. Το μέγεθος της έκθεσης στον κίνδυνο αυτό σχετίζεται απευθείας με το ύψος των αποθεμάτων και το ποσοστό της μείωσης των τιμών. Στο βαθμό που η χρήση τέτοιων χρηματοοικονομικών προϊόντων αξιολογείται ως συμφέρουσα από άποψη απόδοσης σε σχέση με το βαθμό κινδύνου, τη δομή της αγοράς και τα διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές, η Εταιρεία προβαίνει σε μείωση της έκθεσης στο κίνδυνο με πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου σε παράγωγα.

Η έκθεση στον κίνδυνο μεταβολών περιθωρίων διύλισης σχετίζεται με το απόλυτο μέγεθος των περιθωρίων διύλισης κάθε διυλιστηρίου. Αυτά καθορίζονται με βάση τις τιμές αναφοράς Platts και διαμορφώνονται σε καθημερινή βάση. Η μεταβολή περιθωρίων έχει ανάλογη επίπτωση στα κέρδη της Εταιρείας. Η Εταιρεία, όπου αυτό είναι εφικτό, αποσκοπεί σε αντιστάθμιση μέρους του κινδύνου που αφορά στο κομμάτι της παραγωγής του που θα πωληθεί μελλοντικά. Αυτό όμως δεν είναι εφικτό να συμβεί σε όλες τις συνθήκες της αγοράς, όπως για παράδειγμα όταν οι τιμές συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης βρίσκονται χαμηλότερα από το επίπεδο των τρεχουσών (spot) τιμών αγοράς (backwardated market) ή όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές.

(iii) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Τα λειτουργικά έσοδα και ταμειακές ροές είναι ανεξάρτητα των μεταβολών στα χρηματοοικονομικά επιτόκια, δεδομένου του χαμηλού επιπέδου επιτοκίων αναφοράς που επικρατούν. Ο δανεισμός με μεταβλητά επιτόκια εκθέτει την Εταιρεία σε κίνδυνο χρηματικών ροών από διακυμάνσεις στα επιτόκια, ενώ ο δανεισμός με σταθερά επιτόκια σε κίνδυνο μεταβολών της εύλογης αξίας. Ο δανεισμός της Εταιρείας είναι μεταβλητού επιτοκίου. Ανάλογα με τα εκάστοτε επίπεδα καθαρού δανεισμού, η μεταβολή των επιτοκίων βάσης δανεισμού (EURIBOR ή LIBOR), έχει αναλογική επίπτωση στα αποτελέσματα

της Εταιρείας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, εάν το επιτόκιο των δανείων σε Ευρώ ήταν κατά 0,5% υψηλότερο, των λοιπών μεταβλητών στοιχείων τηρουμένων σταθερών, τα προ φόρων κέρδη θα μειώνονταν κατά €12 εκατ.

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

(i) Διαχείριση ρίσκου

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου επιτελείται κεντρικά, σε επίπεδο Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος πηγάζει από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις καταθέσεις σε τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία, καθώς και από έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από πελάτες χονδρικής, συμπεριλαμβανομένων ανεξόφλητων υπολοίπων πελατών και δεσμευμένων συναλλαγών. Όπου οι πελάτες χονδρικής μπορεί να αξιολογηθούν από ανεξάρτητη αρχή, αυτές οι αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται στη διαχείριση του συγκεκριμένου πιστωτικού κινδύνου. Σε περίπτωση όπου δεν υπάρχει ανεξάρτητη αξιολόγηση, το τμήμα διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη λαμβάνοντας υπ' όψη την οικονομική του κατάσταση, προηγούμενες συναλλαγές καθώς και άλλες παραμέτρους. Τα πιστωτικά όρια πελατών καθορίζονται με βάση εσωτερικές ή εξωτερικές αξιολογήσεις πάντα εντός των καθορισμένων από τη Διοίκηση ορίων. Η χρήση πιστωτικών ορίων παρακολουθείται σε τακτά διαστήματα.

(ii) Πιστωτική φερεγγυότητα

Η πιστωτική φερεγγυότητα των ταμειακών διαθεσίμων, ταμειακών ισοδύναμων και δεσμευμένων καταθέσεων αξιολογείται με αναφορά σε εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας από τους οίκους αξιολογήσεων S&P, Fitch και Moody's, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Αξιολόγηση τραπεζών (σε εκ. €)	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
A	40	0
BBB	279	462
BBB-	5	1
CCC+	412	-
CCC	136	579
CCC-	17	30
Σύνολο	889	1.070

Λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, η έγκριση των πιστωτικών ορίων είναι αποτέλεσμα μιας πιο αυστηρής διαδικασίας που εμπλέκει όλα τα επίπεδα της ανώτερης διοίκησης. Γι' αυτό το λόγο έχει δημιουργηθεί η επιτροπή πιστώσεων της Εταιρείας, η οποία παρακολουθεί τους σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους (Σημ. 12).

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας αντιμετωπίζεται με την εξασφάλιση ικανών ταμειακών πόρων και διαθεσίμων καθώς και την εξασφάλιση επαρκών πιστωτικών ορίων με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Λόγω της δυναμικής φύσης των δραστηριοτήτων της, η Εταιρεία έχει σαν στόχο να διατηρεί ευελιξία χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της μέσω ταμειακών διαθεσίμων και πιστωτικών γραμμών.

Όποτε θεωρηθεί συμφέρον για την Εταιρεία, αλλά και για την επίτευξη ευνοϊκότερων όρων συναλλαγών, (όπως καλύτερες τιμές, υψηλότερα πιστωτικά όρια, μεγαλύτερη περίοδο πίστωσης), η Εταιρεία προβλέπει για την έκδοση βραχυπρόθεσμων εγγυητικών επιστολών ή ενέγγυων πιστώσεων για την πληρωμή υποχρεώσεων προς προμηθευτές, χρησιμοποιώντας υπάρχουσες γραμμές πίστωσης με εγχώριες και διεθνείς τράπεζες, βάσει των εγκεκριμένων όρων και προϋποθέσεων κάθε τράπεζας σχετικά με το ποσό, το νόμισμα, τη μέγιστη διάρκεια διακράτησης, τις εγγυήσεις κ.α.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ποσά των δανείων της Εταιρείας που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός των επομένων 12 μηνών, σε εκατομμύρια Ευρώ, καθώς και οι σχετικές περίοδοι λήξης:

(€ εκατ.)	Α' εξάμηνο 2020	Β' εξάμηνο 2020	2020	Δάνειο προς αποπληρωμή	Δάνεια προς αναχρηματοδότηση
Δανειακές Συμβάσεις					
Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων	22	22	44	44	-
Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	-	225	225	-	225
Άλλες πιστωτικές γραμμές (πληρωτέες κατ' απαίτηση)					
Διμερείς πιστωτικές γραμμές / Πρακτόρευση απαιτήσεων με αναγωγή	-	-	607	-	-
Σύνολο	22	247	876	44	225

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και τις καθαρές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις από παράγωγα, ομαδοποιημένες κατά ημερομηνία λήξης, όπως αυτή υπολογίζεται σύμφωνα με το χρονικό υπόλοιπο από την ημερομηνία Ισολογισμού μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης. Τα ποσά που εμφανίζονται στον πίνακα αποτελούν τις συμβατικές ταμειακές ροές.

	Σημ.	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 1 και 5 ετών	Πάνω από 5 έτη
31 Δεκεμβρίου 2019				
Δανεισμός	17	876.670	1.583.672	33.000
Υποχρεώσεις μισθώσεων	18	7.964	17.712	4.540
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις		1.239.360	-	-
31 Δεκεμβρίου 2018				
Δανεισμός	17	1.025.165	1.765.196	3.680
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία	23	16.387	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις		1.199.786	-	-

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Δανεισμός» του πίνακα δεν αντιστοιχούν στα ποσά της κατάστασης οικονομικής θέσης, καθώς αφορούν συμβατικές μη προεξοφλημένες μελλοντικές ταμειακές ροές, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο το κεφάλαιο όσο και τον μελλοντικό τόκο που θα προκύψει στο αντίστοιχο έτος.

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις» του πίνακα επίσης δεν αντιστοιχούν στα ποσά του Ισολογισμού, καθώς περιλαμβάνουν μόνο χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

3.2 Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου

Οι στόχοι της Εταιρείας σε σχέση με την κεφαλαιακή δομή της, η οποία περιλαμβάνει ίδια κεφάλαια και δανειακή χρηματοδότηση, είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας της εταιρείας στο μέλλον, να διατηρήσει την ιδανική κεφαλαιακή δομή από πλευράς κόστους και ταυτόχρονα να εξασφαλίσει ότι πληρούνται οι οικονομικοί όροι των δανειακών συμβάσεων.

Η Εταιρεία για να διατηρήσει ή να προσαρμόσει την κεφαλαιακή της διάρθρωση μπορεί να μεταβάλει το μέρισμα προς τους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να εκποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το χρέος της.

Σύμφωνα και με την πρακτική που ακολουθεί ο κλάδος, η Εταιρεία παρακολουθεί την κεφαλαιακή δομή και το δανεισμό της με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ως ο συνολικός δανεισμός, μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος όπως εμφανίζεται στον Ισολογισμό, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και τις επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους. Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται ως τα συνολικά ίδια κεφάλαια, όπως εμφανίζονται στον Ισολογισμό, πλέον του καθαρού δανεισμού.

Οι συντελεστές μόχλευσης στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018 αντίστοιχα είχαν ως εξής:

	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Σύνολο δανεισμού	17	2.483.414	2.572.948
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	13	(888.564)	(1.070.377)
Μείον: Επενδύσεις σε συμμετοχικούς κύκλους	3.3	(965)	(318)
Καθαρός δανεισμός (μη συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)		1.593.885	1.502.253
Ίδια κεφάλαια		2.238.835	2.146.677
Συνολικά αποσχολούμενα κεφάλαια (μη συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)		3.832.720	3.648.930
Συντελεστής μόχλευσης (μη συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)		42%	41%
Υποχρεώσεις μισθώσεων	18	31.183	-
Καθαρός δανεισμός (συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)		1.625.068	1.502.253
Συνολικά αποσχολούμενα κεφάλαια (συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)		3.863.903	3.648.930
Συντελεστής μόχλευσης (συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων μισθώσεων)		42%	41%

3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία, κατηγοριοποιημένα στα διάφορα επίπεδα της ιεραρχίας εύλογων αξιών. Οι διαφορετικές κατηγορίες είναι οι ακόλουθες:

- I. Δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (χωρίς τροποποίηση ή αναπροσαρμογή) για χρηματοοικονομικά στοιχεία που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 1).
- II. Τεχνικές αποτίμησης βασισμένες απευθείας σε δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (εξαιρώντας τα χρηματοοικονομικά στοιχεία εκείνα που περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1) ή υπολογιζόμενες εμμέσως από δημοσιευόμενες τιμές αγοράς για παρόμοια εργαλεία (επίπεδο 2).
- III. Τεχνικές αποτίμησης που δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες από τρέχουσες συναλλαγές σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 3).

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	3.474	-	3.474
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	965	-	-	965
	965	3.474	-	4.439
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	-
	-	-	-	-

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	318	-	-	318
	318	-	-	318
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα προς πώληση	-	66	-	66
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	16.321	-	16.321
	-	16.387	-	16.387

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές, προσδιορίζεται με βάση τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. «Ενεργός» χρηματαγορά υπάρχει όταν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες και αναθεωρούμενες σε τακτά διαστήματα τιμές, που δημοσιεύονται από χρηματιστήριο, χρηματιστή, κλάδο, οργανισμό αξιολόγησης ή οργανισμό εποπτείας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγώγων εκτός της αγοράς παραγώγων) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης, οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές ενώ χρησιμοποιούν κατά το δυνατό λιγότερες εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 2.

Εάν οι τεχνικές αποτίμησης δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες της αγοράς τότε τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 3.

Τεχνικές που χρησιμοποιεί η Εταιρεία για να επιμετρήσει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνουν:

- Τιμές αγοράς ή τιμές διαπραγματευτών για παρόμοια στοιχεία.
- Την εύλογη αξία των πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου εμπορευμάτων, η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των μελλοντικών χρηματοροών.

Δεν υπήρξαν αλλαγές στις τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιεί η Εταιρεία κατά το έτος. Για τα έτη 2019 και 2018 δεν υπήρξαν μεταφορές ποσών μεταξύ επιπέδων.

Οι λογιστικές αξίες των παρακάτω χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων προσεγγίζουν την εύλογή τους αξία, λόγω της βραχυπρόθεσμής διάρκειάς τους:

- Εμπορικές απαιτήσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα
- Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις
- Δάνεια

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές συνεχώς επανεκτιμώνται και βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος, όπως αυτή προσαρμόζεται σύμφωνα με τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς και άλλους παράγοντες περιλαμβανομένων προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά υπό τις παρούσες συνθήκες.

Η Εταιρεία προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που σχετίζονται με το μέλλον. Συνεπώς οι εκτιμήσεις αυτές εξ' ορισμού σπάνια ταυτίζονται με τα πραγματικά γεγονότα. Οι εκτιμήσεις και υποθέσεις που συνεπάγονται σημαντικό κίνδυνο επανεκτίμησης στη λογιστική αξία των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού στην επόμενη περίοδο αναφέρονται κατωτέρω.

(i) Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

(a) Φόρος εισοδήματος

Η Εταιρεία υπόκειται σε περιοδικούς ελέγχους από τις φορολογικές αρχές. Η διαδικασία προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος και της αναβαλλόμενης φορολογίας είναι πολύπλοκη και απαιτεί σε μεγάλο βαθμό να γίνουν εκτιμήσεις και να ασκηθεί κρίση. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Σε περίπτωση που τα φορολογικά θέματα δεν έχουν διευθετηθεί με τις τοπικές αρχές, η Διοίκηση λαμ-

βάνει υπόψιν την εμπειρία του παρελθόντος και τη συμβουλή ειδικών σε φορολογικά και νομικά θέματα, προκειμένου να αναλύσει τα συγκεκριμένα γεγονότα και συνθήκες, να ερμηνεύσει τη σχετική φορολογική νομοθεσία, να εκτιμήσει τη θέση των φορολογικών αρχών σε αντίστοιχες υποθέσεις και να αποφασίσει εάν η φορολογική αντιμετώπιση θα γίνει αποδεκτή από τις φορολογικές αρχές ή εάν χρειάζεται να αναγνωρίσει σχετικές προβλέψεις. Όταν η Εταιρεία πρέπει να προβεί σε πληρωμές ποσών, προκειμένου να προσφύγει κατά των φορολογικών αρχών και εκτιμά πως είναι πιο πιθανό να κερδίσει στην προσφυγή αυτή από το ενδεχόμενο να χάσει, οι σχετικές πληρωμές καταγράφονται ως απαιτήσεις, αφού οι προκαταβολές αυτές θα επιστραφούν στην Εταιρεία σε περίπτωση θετικής έκβασης. Σε περίπτωση που η Εταιρεία εκτιμά ότι απαιτείται πρόβλεψη σχετικά με την έκβαση μιας αβέβαιης φορολογικής υπόθεσης, τα ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί αφαιρούνται από την εν λόγω πρόβλεψη.

Εάν το τελικό αποτέλεσμα του ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/ υποχρέωση κατά την περίοδο οριστικοποίησης του αποτελέσματος.

(β) Ανάκτηση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά που αφορούν σε φορολογικές ζημιές προηγούμενων ετών. Αναλόγως της αιτίας λόγω της οποίας προκύπτουν, τέτοιες φορολογικές ζημιές είναι διαθέσιμες για συμψηφισμό για περιορισμένο χρονικό διάστημα από τη χρονική στιγμή κατά την οποία πραγματοποιούνται. Η Εταιρεία κάνει παραδοχές σχετικά με το εάν αυτές οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις δύνανται να ανακτηθούν, χρησιμοποιώντας το εκτιμώμενο μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα σύμφωνα με το εγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο και τον προϋπολογισμό της Εταιρείας.

(γ) Πρόβλεψη για περιβαλλοντολογική αποκατάσταση

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται στην βιομηχανία πετρελαίου και οι βασικές της δραστηριότητες περιλαμβάνουν την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων, τη διύλιση αργού πετρελαίου, τη διάθεση προϊόντων πετρελαίου και την παραγωγή και διάθεση πετροχημικών προϊόντων. Οι περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις που πιθανό να προκληθούν από τις προαναφερθείσες ουσίες και προϊόντα πιθανόν να αναγκάσουν την Εταιρεία να προβεί σε έξοδα αποκατάστασης έτσι ώστε να είναι σύμφωνη με σχετικούς κανονισμούς και νόμους στις διάφορες περιοχές όπου δραστηριοποιείται και να εκπληρώσει τις νομικές και συμβατικές της υποχρεώσεις. Η Εταιρεία διενεργεί σχετικές αναλύσεις και εκτιμήσεις με τους τεχνικούς και νομικούς της συμβούλους ώστε να προσδιορίσει την πιθανότητα να προκύψουν δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης, καθώς και να εκτιμήσει τα σχετικά ποσά και τη χρονική περίοδο κατά την οποία οι δαπάνες αυτές είναι πιθανό να προκύψουν. Η Εταιρεία δημιουργεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές της καταστάσεις για τις εκτιμώμενες δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης όταν αυτές θεωρούνται πιθανές. Όταν ο οριστικός προσδιορισμός της σχετικής υποχρέωσης διαφέρει από το ποσό της σχετικής πρόβλεψης, η διαφορά επιβαρύνει την κατάσταση αποτελεσμάτων της Εταιρείας.

(δ) Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό αξίας χρήσης

Η Εταιρεία αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι ένα περιουσιακό στοιχείο μπορεί να απομειωθεί. Εάν υπάρχει κάποια ένδειξη ή όταν απαιτείται έλεγχος απομείωσης για ένα περιουσιακό στοιχείο, η Εταιρεία εκτιμά την ανακτήσιμη αξία του περιουσιακού στοιχείου. Το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου είναι το υψηλότερο της εύλογης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου ή Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ) μείον το κόστος διάθεσης και της ανακτήσιμης αξίας του. Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ έχουν καθοριστεί για σκοπούς ελέγχου απομείωσης με βάση τον υπολογισμό της αξίας χρήσης τους, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης υπολογισμένου προ φόρων ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με το συγκεκριμένο πάγιο. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλέψεις βασισμένες σε εγκεκριμένους από τη Διοίκηση προϋπολογισμούς. Αυτοί οι προϋπολογισμοί και οι προβλέψεις ταμειακών ροών συνήθως καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει των εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Αυτοί οι ρυθμοί ανάπτυξης είναι συνεπείς με προβλέψεις που περιλαμβάνονται σε εκθέσεις για τη χώρα ή τον κλάδο στον οποία δραστηριοποιείται η εκάστοτε ΜΔΤΡ. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των διαφορετικών ΜΔΤΡ ή παγίων και οι εκάστοτε αναλύσεις ευαισθησίας που έχουν πραγματοποιηθεί, αναφέρονται στη Σημ. 6 για τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, και στη Σημ. 9 για τις επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες όπου και εξηγούνται περαιτέρω.

(ε) Εκτίμηση εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγωγών εκτός της αγοράς παραγωγών καθώς και ορισμένες επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης. Η Εταιρεία επιλέγει την κατά την κρίση της κατάλληλη μέθοδο αποτίμησης για κάθε περίπτωση κάνοντας υποθέσεις οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες στο τέλος της χρήσης για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές.

(στ) Προβλέψεις αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εμπορικών απαιτήσεων

Η Εταιρεία χρησιμοποιεί πίνακα με τον οποίο υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων της. Ο πίνακας αυτός βασίζεται στην εμπειρία του παρελθόντος αλλά προσαρμόζεται με τρόπο τέτοιο ώστε να αντανακλά προβλέψεις για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των πελατών αλλά και του οικονομικού περιβάλλοντος. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, επικαιροποιούνται τα ιστορικά ποσοστά που χρησιμοποιούνται και αναλύονται οι εκτιμήσεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης.

Η συσχέτιση μεταξύ των ιστορικών στοιχείων, της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης και των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών περιλαμβάνει σημαντικές εκτιμήσεις. Το ύψος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις αλλαγές των συνθηκών και των προβλέψεων της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης. Επιπλέον η εμπειρία του παρελθόντος αλλά και οι προβλέψεις που γίνονται για το μέλλον ενδέχεται να μην οδηγήσουν σε συμπεράσματα ενδεικτικά του πραγματικού ύψους αθέτησης υποχρεώσεων πελατών στο μέλλον.

(ζ) Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών παροχών των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών προσωπικού βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που προσδιορίζονται με τη χρήση αναλογιστικών μεθόδων και παραδοχών. Τέτοιες αναλογιστικές παραδοχές είναι το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του κόστους της παροχής και το ποσοστό μισθολογικών αυξήσεων. Οι τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα επηρεάσουν το υπόλοιπο των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων.

Η Εταιρεία καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης στο τέλος κάθε χρήσης. Αυτό ορίζεται ως το επιτόκιο το οποίο θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί ώστε να προσδιοριστεί η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να απαιτηθούν για την κάλυψη των υποχρεώσεων των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Για τον καθορισμό του κατάλληλου επιτοκίου προεξόφλησης, η Εταιρεία χρησιμοποιεί το επιτόκιο των χαμηλού ρίσκου εταιρικών ομολογιών, τα οποία μετατρέπονται στο νόμισμα στο οποίο η υποχρέωση θα πληρωθεί, και των οποίων η ημερομηνία λήξης πλησιάζει εκείνη της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης.

Άλλες σημαντικές παραδοχές των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών βασίζονται μερικώς στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς. Περαιτέρω πληροφόρηση παρατίθεται στη Σημ. 20.

(η) Αποσβέσεις ενσώματων παγίων

Η Εταιρεία περιοδικά ελέγχει την ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων του προκειμένου να εκτιμήσει την καταλληλότητα των αρχικών εκτιμήσεων. Για τον προσδιορισμό της ωφέλιμης ζωής, η οποία μπορεί να διαφοροποιείται λόγω διαφόρων παραγόντων όπως οι τεχνολογικές εξελίξεις και τα προγράμματα συντήρησης παγίων, η Εταιρεία μπορεί να λαμβάνει τεχνικές μελέτες και να χρησιμοποιεί εξωτερικές πηγές.

(ii) Σημαντικές κρίσεις κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών της Εταιρείας*(θ) Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες*

Η Εταιρεία ελέγχει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης για τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά της στοιχεία (Σημ. 2.9), καθώς και τις επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει τόσο εξωτερικούς όσο και εσωτερικούς παράγοντες οι οποίοι περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, σημαντικές αλλαγές με αρνητικές επιπτώσεις στο ρυθμιστικό ή τεχνολογικό περιβάλλον ή αποδεικτικά στοιχεία που είναι διαθέσιμα από εσωτερικές αναφορές που δείχνουν ότι η οικονομική απόδοση του περιουσιακού στοιχείου είναι ή θα είναι χειρότερη από την αναμενόμενη. Εάν υπάρξουν ενδείξεις, η Εταιρεία εκτιμά την ανακτήσιμη αξία των παγίων της ή των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών. Για να προσδιοριστεί εάν υπάρχουν σχετικές ενδείξεις, αλλά και για να καθοριστούν οι μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών απαιτείται η άσκηση κρίσης.

(i) Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις

Η Εταιρεία έχει εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις (Σημ. 33). Η Διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των υποθέσεων, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη πληροφόρηση της νομικής υπηρεσίας και, εάν υπάρχει πιθανότητα αρνητικής έκβασης τότε προβαίνει στο σχηματισμό των απαραίτητων προβλέψεων. Οι προβλέψεις, όπου απαιτούνται, υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης για τη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Η παρούσα αξία βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης.

(ia) Προσδιορισμός διάρκειας μίσθωσης

Κατά τον καθορισμό της διάρκειας μίσθωσης, η διοίκηση εξετάζει όλα τα γεγονότα και τις περιστάσεις που δημιουργούν ένα οικονομικό κίνητρο για να ασκήσει μια επιλογή επέκτασης ή να μην ασκήσει μια επιλογή τερματισμού. Οι δυνατότητες επέκτασης (ή οι δυνατότητες συνέχισης της μίσθωσης μετά τη συμβατική της λήξη) περιλαμβάνονται στη μίσθωση, μόνο εύλογα βέβαιο ότι η μίσθωση θα παραταθεί (ή ότι δεν θα τερματιστεί).

Οι σημαντικότεροι παράγοντες είναι κατά κανόνα οι ακόλουθοι: Εάν υπάρχουν σημαντικές κυρώσεις για να τερματιστεί μια μίσθωση (ή να μην επεκταθεί), η Εταιρεία είναι συνήθως εύλογα βέβαιο ότι θα επεκτείνει (ή ότι δεν θα τερματίσει) τη μίσθωση. Εάν οι βελτιώσεις μίσθωσης ακινήτων αναμένεται να έχουν σημαντική υπολειπόμενη αξία, η Εταιρεία είναι αρκετά εύλογο να επεκτείνει (ή να μην τερματίσει) τη μίσθωση. Διαφορετικά, η Εταιρεία εξετάζει άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των ιστορικών χρόνων μίσθωσης και του κόστους και της διακοπής που απαιτούνται για την αντικατάσταση του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου. Οι περισσότερες δυνατότητες επέκτασης σε μισθώσεις γραφείων και οχημάτων δεν έχουν συμπεριληφθεί στην υποχρέωση μίσθωσης, επειδή η Εταιρεία θα μπορούσε να αντικαταστήσει τα περιουσιακά στοιχεία χωρίς σημαντικό κόστος ή διακοπή λειτουργίας.

Η περίοδος μίσθωσης επανεκτιμάται όταν μια επιλογή ασκείται (ή δεν ασκείται) ή η Εταιρεία καθίσταται υποχρεωμένη να την ασκήσει (ή να μην την ασκήσει). Η εκτίμηση της εύλογης βεβαιότητας αναθεωρείται μόνο εάν επέλθει ένα σημαντικό συμβάν ή μια σημαντική μεταβολή των συνθηκών, που θα επηρεάσουν την εκτίμηση αυτή και βρίσκεται υπό τον έλεγχο του μισθωτή.

5. Πληροφόρηση κατά τομέα

Όλες οι κύριες επιχειρηματικές αποφάσεις λαμβάνονται από την εκτελεστική επιτροπή. Η εκτελεστική επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων. Η Διοίκηση της Εταιρείας έχει καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας βασισμένη σε αυτές τις αναφορές. Η εκτελεστική επιτροπή χρησιμοποιεί διάφορα κριτήρια για να αξιολογήσει τις δραστηριότητες της Εταιρείας, τα οποία ποικίλουν ανάλογα με τη φύση και το βαθμό ωριμότητας του κάθε τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε κινδύνους, τις υπάρχουσες ταμειακές ανάγκες, καθώς και πληροφορίες σχετικές με τα προϊόντα και τις αγορές. Το πλαίσιο κατάρτισης των εσωτερικών αναφορών χρηματοοικονομικής πληροφόρησης είναι αντίστοιχο με αυτό των οικονομικών καταστάσεων.

Οι βασικοί τομείς της Εταιρείας είναι:

α) Τομέας Διύλισης, Εφοδιασμού και Εμπορίας:

Οι δραστηριότητες του τομέα διύλισης, εφοδιασμού και εμπορίας εστιάζονται γύρω από τη λειτουργία των τριών διυλιστηρίων της Εταιρείας, που βρίσκονται στον Ασπρόπυργο, στην Ελευσίνα και στη Θεσσαλονίκη, τα οποία καλύπτουν περίπου 65% της συνολικής διυλιστικής ικανότητας της χώρας, ενώ διαθέτουν συνολικά δεξαμενές αποθήκευσης αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου χωρητικότητας 6,65 εκατ. m³.

β) Τομέας Πετροχημικών

Οι δραστηριότητες των πετροχημικών επικεντρώνονται κυρίως στην παραγωγή και εμπορία πολυπροπυλενίου, BOPP φιλμ και διαλυτών. Επίσης, ο τομέας περιλαμβάνει εμπορία εισαγόμενων πλαστικών και χημικών προϊόντων. Το εργοστάσιο παραγωγής πολυπροπυλενίου που βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη τροφοδοτείται κυρίως από προπυλένιο που παράγεται στο διυλιστήριο της Εταιρείας στον Ασπρόπυργο. Μέρος της παραγωγής του παραγόμενου πολυπροπυλενίου αποτελεί την πρώτη ύλη για τη μονάδα παραγωγής BOPP φιλμ στην Κομοτηνή.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες των βασικών τομέων περιέχονται στην ενοποιημένη Ετήσια Έκθεση του Ομίλου Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.

Πληροφορίες σχετικά με τα έσοδα από συμβάσεις με πελάτες, τα κέρδη, καθώς και άλλα οικονομικά μεγέθη ανά τομέα δραστηριότητας για τις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018, παρατίθενται παρακάτω:

Έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019	Σημ.	Διύλιση	Χημικά	Έρευνα & Παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες		7.724.295	299.268	-	-	8.023.563
EBITDA		346.671	82.687	(1.483)	(10.867)	417.008
Αποσβέσεις, ενσωμάτων και ασωμάτων παγίων περυσιακών στοιχείων	6,8	(142.652)	(5.341)	(378)	-	(148.371)
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης παγίων	7	(6.367)	(406)	(10)	(10)	(6.793)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		197.652	76.940	(1.871)	(10.877)	261.844
Αποτέλεσμα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	27	(50.077)	(1.840)	-	(53.373)	(105.290)
Χρηματοοικονομικά έξοδα μισθώσεων	27	(943)	(23)	(1)	-	(967)
Έσοδα συμμετοχών		-	-	-	195.416	195.416
Κέρδη/ (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	28	(910)	-	-	-	(910)
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων		145.722	75.077	(1.872)	131.166	350.093
Φόρος εισοδήματος	29					(33.734)
Καθαρά κέρδη χρήσης						316.359

Το EBITDA υπολογίζεται ως τα Λειτουργικά αποτελέσματα της χρήσης πλέον αποσβέσεων

Η συγκρισιμότητα με τα υπόλοιπα της 31 Δεκεμβρίου 2018 είναι επηρεασμένη από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, από 1 Ιανουαρίου 2019 (Σημ. 2).

Έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018	Σημ.	Διύλιση	Χημικά	Έρευνα & Παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες		8.652.986	314.716	-	-	8.967.702
EBITDA		549.868	76.160	(5.067)	(4.476)	616.485
Αποσβέσεις, ενσωμάτων και ασωμάτων παγίων περυσιακών στοιχείων	6,8	(136.071)	(3.686)	(979)	(17)	(140.753)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		413.797	72.474	(6.046)	(4.493)	475.732
Αποτέλεσμα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	27	(92.870)	(1.817)	-	(32.507)	(127.194)
Έσοδα συμμετοχών		-	-	-	318.795	318.795
Κέρδη/ (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	28	2.244	-	-	-	2.244
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων		323.171	70.657	(6.046)	281.795	669.577
Φόρος εισοδήματος	29					(146.187)
Καθαρά κέρδη χρήσης						523.390

Το EBITDA υπολογίζεται ως τα Λειτουργικά αποτελέσματα της χρήσης πλέον αποσβέσεων

Η κατηγορία «Έρευνα και Παραγωγή» περιλαμβάνει δαπάνες που συνδέονται με την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων, κυρίως σε περιοχές όπου η Εταιρεία κατέχει τα σχετικά δικαιώματα είτε εξ'ολοκλήρου, είτε μέσω συνεργασίας με άλλες εταιρείες του κλάδου πετρελαίου και φυσικού αερίου, όπως αναφέρεται στη Σημ. 9.

Η κατηγορία «Λοιπά» περιλαμβάνει κυρίως τα έσοδα από μερίσματα και μέρος των εξόδων που δεν σχετίζονται άμεσα με τους κύριους λειτουργικούς τομείς της Εταιρείας.

Δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις στον ορισμό ή στη βάση μέτρησης του κέρδους ή ζημίας των τομέων σε σχέση με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, πέραν της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 από 1 Ιανουαρίου 2019.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται τα έσοδα από συμβάσεις με πελάτες, ανά τύπο αγοράς (εσωτερική αγορά, αεροπορία και ναυτιλία, εξαγωγές):

Έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019	Διύληση	Χημικά	Έρευνα & Παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Εσωτερική αγορά	2.560.469	100.874	-	-	2.661.343
Αεροπορία & Ναυτιλία	1.232.927	-	-	-	1.232.927
Εξαγωγές	3.930.899	198.394	-	-	4.129.293
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	7.724.295	299.268	-	-	8.023.563

Έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018	Διύληση	Χημικά	Έρευνα & Παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Εσωτερική αγορά	2.601.184	112.277	-	-	2.713.461
Αεροπορία & Ναυτιλία	1.249.509	-	-	-	1.249.509
Εξαγωγές	4.802.294	202.439	-	-	5.004.733
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	8.652.986	314.716	-	-	8.967.702

Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις κατά τομέα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018 έχουν ως εξής:

Έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019	Διύληση	Χημικά	Έρευνα & Παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Σύνολο ενεργητικού	4.854.697	415.209	2.531	1.195.223	6.467.660
Σύνολο υποχρεώσεων	2.832.700	33.985	18.998	1.343.142	4.228.825

Έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018	Διύληση	Χημικά	Έρευνα & Παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Σύνολο ενεργητικού	4.979.937	361.507	2.546	1.032.414	6.376.404
Σύνολο υποχρεώσεων	3.071.172	37.343	17.590	1.103.622	4.229.727

Η συγκρισιμότητα με τα υπόλοιπα της 31 Δεκεμβρίου 2018 είναι επηρεασμένη από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 από 1 Ιανουαρίου 2019 (Σημ. 2). Δεν έχουν σημειωθεί άλλες σημαντικές αλλαγές στον ορισμό των τομέων ή στην ανάλυση ανά τομέα των συνόλων ενεργητικού και παθητικού σε σχέση με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

6. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

	Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα & εξαρτήματα	Ακίνητοποιήσεις υπό Εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	142.850	534.559	3.900.635	15.453	89.474	83.287	4.766.258
Προσθήκες	-	74	2.409	18	1.242	93.705	97.448
Κεφαλαιοποιημένα έργα	-	7.295	84.449	112	631	(92.487)	-
Πωλήσεις	-	-	(65)	-	(51)	-	(116)
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	-	-	-	-	-	(850)	(850)
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	5.243	-	-	(1.367)	3.876
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	142.850	541.928	3.992.671	15.583	91.296	82.288	4.866.616
Συσσωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	-	216.487	1.741.434	10.814	78.351	-	2.047.086

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ

	Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα & εξαρτήματα	Ακίνητοποιήσεις υπό Εκτέλεση	Σύνολο
Αποσβέσεις	-	15.682	116.963	412	2.352	-	135.409
Πωλήσεις	-	-	(65)	-	(51)	-	(116)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	-	232.169	1.858.332	11.226	80.652	-	2.182.379
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	142.850	309.759	2.134.339	4.357	10.664	82.288	2.684.237

Κόστος

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	142.850	541.928	3.992.671	15.583	91.296	82.288	4.866.616
Προσθήκες	-	27	1.140	12	2.201	154.325	157.705
Κεφαλαιοποιημένα έργα	-	4.861	110.684	124	1.006	(116.675)	-
Πωλήσεις	-	-	(388)	(20)	(22)	-	(430)
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	-	-	-	-	-	(1.255)	(1.255)
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	1.206	-	(1)	(4.490)	(3.285)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	142.850	546.816	4.105.313	15.699	94.480	114.193	5.019.351

Συσσωρευμένες αποσβέσεις

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	-	232.169	1.858.332	11.226	80.652	-	2.182.379
Αποσβέσεις	-	15.299	125.456	409	2.443	-	143.607
Πωλήσεις	-	-	(388)	(20)	(21)	-	(429)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	-	247.468	1.983.400	11.615	83.074	-	2.325.557
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	142.850	299.348	2.121.913	4.084	11.406	114.193	2.693.794

- Η Εταιρεία δεν έχει δεσμεύσει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία για εξασφάλιση δανειακών υποχρεώσεων.
- Οι προσθήκες αποτελούνται κυρίως από κεφαλαιουχικές δαπάνες που προέρχονται από το τμήμα διύλισης σε σχέση με έργα μακροχρόνιας συντήρησης και αναβάθμισης των μονάδων διύλισης. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται κυρίως στις ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση και αναταξινομούνται στην αντίστοιχη κατηγορία παγίων όταν ολοκληρωθεί το σχετικό έργο.
- Κατά τη χρήση του 2019 έχει κεφαλαιοποιηθεί ποσό €2,8 εκατ. (2018: €2,5 εκατ.) που αφορά τόκους κατασκευαστικής περιόδου για ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση του τομέα της διύλισης, με μέσο επιτόκιο δανεισμού 4,16% (2018: 5,11%).
- Τα κέρδη και οι ζημιές από πωλήσεις συμπεριλαμβάνονται στα λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / ζημιές (Σημ. 26).
- Οι «Μεταφορές και λοιπές κινήσεις», περιλαμβάνουν τη μεταφορά κόστους ανάπτυξης προγραμμάτων λογισμικού στα άυλα περιουσιακά στοιχεία και τη μεταφορά ανταλλακτικών των μονάδων των διυλιστηρίων, μεταξύ αποθεμάτων και παγίων.
- Την 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018 η Εταιρεία αξιολόγησε κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης των παγίων περιουσιακών της στοιχείων. Βασισμένη στην αξιολόγηση αυτή, η Εταιρεία συμπέρανε ότι δεν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, επομένως δεν προχώρησε σε διενέργεια ελέγχου απομείωσης. Κατά συνέπεια δεν αναγνωρίστηκε ζημία απομείωσης στα αποτελέσματα της παρούσας χρήσης, ούτε και της συγκρίσιμης περιόδου. Η γραμμή «Απομείωση αξίας/ Διαγραφές» περιλαμβάνει, για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019, διαγραφές παγίων από το κόστος και τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Οι ζημιές αυτές συμπεριλαμβάνονται στα λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / ζημιές (Σημ. 26).

- Οι αποσβέσεις ενσώματων παγίων ύψους €143,6 εκατ. (2018: €135,4 εκατ.) και ασώματων παγίων ύψους €4,8 εκατ. (2018: €5,3 εκατ.) κατανέμονται στις παρακάτω γραμμές της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων:
  - Κόστος πωληθέντων €134,0 εκατ. (2018: €126,4 εκατ.),
  - Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης €7,2 εκατ. (2018: €7,4 εκατ.) και
  - Έξοδα διοικητικής λειτουργίας €7,2 εκατ. (2018: €7,0 εκατ.)

7. Δικαιώματα χρήσης παγίων

	Εμπορικά ακίνητα	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά Μέσα	Σύνολο
Κόστος				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	17.054	6.285	2.405	25.744
Προσθήκες	985	2.927	4.752	8.664
Μεταβολές	5.324	(343)	(512)	4.469
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	23.363	8.869	6.645	38.877
Συσσωρευμένες αποσβέσεις				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	-	-	-	-
Αποσβέσεις	4.644	1.134	1.015	6.793
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	4.644	1.134	1.015	6.793
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	18.719	7.735	5.630	32.084

Η Εταιρεία μισθώνει μία ποικιλία περιουσιακών στοιχείων στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της, όπως γραφεία, δεξαμενές, καταλύτες, οχήματα.

Μέρος των δραστηριοτήτων της Εταιρείας απαιτεί τη χρήση παράκτιων ζωνών (αιγιαλός). Η Εταιρεία έχει συνάψει συμφωνία με τις αρμόδιες υπηρεσίες για τη χρήση των παράκτιων ζωνών σε συγκεκριμένες περιοχές. Υπάρχουν όμως και περιοχές όπου η Εταιρεία χρησιμοποιεί παράκτιες ζώνες και για τις οποίες δεν υπάρχει συμφωνία. Οι κρατικές υπηρεσίες μπορεί να ζητήσουν περιοδικά αποζημίωση για τη χρήση των παράκτιων ζωνών στις περιοχές αυτές. Με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, η Εταιρεία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η χρήση παράκτιων ζωνών θα μπορούσε να πληροί τα κριτήρια ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, όπου υφίσταται συμφωνία. Όταν οι όροι χρήσης από το Ελληνικό Δημόσιο είναι προσδιορισμοί από τη συμφωνία, η Εταιρεία αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου στα εμπορικά ακίνητα και μια υποχρέωση μίσθωσης που αντιπροσωπεύει την υποχρέωσή της να πραγματοποιεί πληρωμές. Για περιπτώσεις στις οποίες η Εταιρεία κάνει χρήση του αιγιαλού χωρίς συμφωνία, τότε θεωρεί ότι δεν υφίσταται μίσθωση και προβλέπει αποζημίωση για τη χρήση του αιγιαλού με βάση την πιο πρόσφατη ενημέρωση από τις αρχές. Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019, η αποζημίωση υπολογίζεται σε €720 χιλ. και περιλαμβάνεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις.

Επιπλέον, η Εταιρεία εκμεταλλεύεται αρκετούς υπόγειους αγωγούς εντός των ορίων των διαφόρων δήμων, σύμφωνα με τους σχετικούς νόμους. Όπως περιγράφεται στη Σημ. 33 αυτών των οικονομικών καταστάσεων, ορισμένοι δήμοι προχώρησαν στην επιβολή δασμών και προστίμων σχετικά με τα δικαιώματα διέλευσης. Η Εταιρεία άσκησε έφεση κατά των ποσών που επιβλήθηκαν όπως περιγράφεται στη σχετική σημείωση και συνεπώς θεωρεί ότι η περίπτωση αυτή δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16.

8. Ασώματες ακινητοποιήσεις

	Λογισμικό	Δικαιώματα και άδειες	Σύνολο
Κόστος			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	95.205	24.299	119.504
Προσθήκες	1.330	2.540	3.870
Πωλήσεις / διαγραφές	-	(2.540)	(2.540)
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	1.367	-	1.367
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	97.902	24.299	122.201

	Λογισμικό	Δικαιώματα και άδειες	Σύνολο
Συσσωρευμένες αποσβέσεις			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	88.175	24.287	112.462
Αποσβέσεις	4.932	412	5.344
Πωλήσεις / διαγραφές	-	(404)	(404)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	93.107	24.295	117.402
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	4.795	4	4.799
Κόστος			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	97.902	24.299	122.201
Προσθήκες	1.889	1.237	3.126
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	5.543	-	5.543
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	105.334	25.536	130.870
Συσσωρευμένες αποσβέσεις			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	93.107	24.295	117.402
Αποσβέσεις	4.495	269	4.764
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	97.602	24.564	122.166
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019	7.732	972	8.704

- (α) Στα «Δικαιώματα και άδειες» περιλαμβάνονται δαπάνες αδειών σχετικές με τις νέες συμβάσεις παραχώρησης δικαιωμάτων έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων στη Δυτική Ελλάδα.
- (β) Οι «Μεταφορές και λοιπές κινήσεις», στη στήλη «Λογισμικό», περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τη μεταφορά κόστους λογισμικών προγραμμάτων, το οποίο παγιοποιήθηκε μέσα στη χρήση από τις «Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση» στα άυλα περιουσιακά στοιχεία. Τα προγράμματα αυτά κατηγοριοποιούνται αρχικά στις «Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση» καθώς η υλοποίησή τους πραγματοποιείται εντός μεγάλων χρονικών περιόδων. Τα λογισμικά προγράμματα μεταφέρονται στα ασώματα περιουσιακά στοιχεία όταν η υλοποίηση τους έχει οριστικοποιηθεί και έχουν ελεγχθεί ως κατάλληλα προς χρήση (Σημ. 6).

9. Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Έναρξη χρήσης	1.032.372	671.622
Αύξηση κεφαλαίου / (Επιστροφή) κεφαλαίου στους μετόχους	22.680	21.050
Μερική εξαγορά συμμετοχής σε θυγατρική	-	350.000
Πώληση θυγατρικών σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	(7.000)
Απομείωση αξίας επενδύσεων	(9.914)	(3.300)
Τέλος χρήσης	1.045.138	1.032.372

Στον πίνακα που ακολουθεί αναφέρονται οι συμμετοχές της Εταιρείας:

Επωνυμία	Ποσοστό Συμμετοχής	Χώρα Εγκατάστασης	Κατηγοριοποίηση
ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική
ΝΤΙΑΞΟΝ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ (ΕΚΟ)	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική
ΕΛΠΕΤ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική
HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL (HPI)	100,0%	ΑΥΣΤΡΙΑ	Θυγατρική
ΑΠΟΛΛΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική

Επωνυμία	Ποσοστό Συμμετοχής	Χώρα Εγκατάστασης	Κατηγοριοποίηση
ΠΟΣΕΙΔΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική
HELLENIC PETROLEUM FINANCE PLC (HPF)	100,0%	ΑΓΓΛΙΑ	Θυγατρική
ΕΛΠΕ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική
ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική
GLOBAL ALBANIA Α.Ε.	99,9%	ΑΛΒΑΝΙΑ	Θυγατρική
ΔΕΠΑ Α.Ε.	35,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Συνδεδεμένη
Ε.Α.Κ.Α.Α.	50,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Συνδεδεμένη
ΘΡΑΚΗ Α.Ε.	25,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Συνδεδεμένη
ELPEDISON B.V.	5,0%	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	Κοινοπραξία

- α) Στις 29 Νοεμβρίου 2018, η εταιρεία Hellenic Petroleum International S.A. μεταβίβασε το σύνολο του μεριδίου της στην Ελληνικά Καύσιμα Ορυκτέλαια ΑΒΕΕ (64,41%) στην Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., η οποία πλέον κατέχει το 100% των μετοχών της, έναντι τιμήματος €350 εκατ.. Η Εταιρεία συμπήφισε την προκαταβολή που είχε πληρωθεί σε προηγούμενα έτη ύψους €327 εκατ. με το τίμημα της εξαγοράς των μετοχών αυτών. Το 2019 η Γενική Συνέλευση της ΗΡΠI ανέκρινε την πληρωμή μερισμάτων ύψους €150 εκατ., τα οποία την 31 Δεκεμβρίου 2019 περιλαμβάνονται στους Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις (Σημ. 12).
- β) Στις 24 Μαΐου 2018, η Εταιρεία προέβη στη σύσταση της εταιρείας ΕΛΠΕ Ε&Π Συμμετοχών Α.Ε. (100% θυγατρική). Το μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρείας ανέρχεται σε €20 εκατ. Στις 14 Νοεμβρίου 2018, η Εταιρεία μεταβίβασε το 100% των μετοχών της ΕΛΠΕ Upstream Α.Ε. στην ΕΛΠΕ Ε&Π Συμμετοχών Α.Ε. έναντι τιμήματος €0,9 εκατ. Από τη συναλλαγή προέκυψε ενδοομιλικό κέρδος €0,1 εκατ. Στις 27 Νοεμβρίου 2018, η Εταιρεία μεταβίβασε το 100% των μετοχών της ΕΛΠΕ Πατραϊκός Α.Ε. στην ΕΛΠΕ Ε&Π Συμμετοχών Α.Ε. έναντι τιμήματος €6,2 εκατ. Από τη συναλλαγή δεν προέκυψε ενδοομιλικό κέρδος ή ζημία. Εντός του 2019 έγινε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ΕΛΠΕ Ε&Π Συμμετοχών Α.Ε. ύψους €15 εκατ.
- γ) Εντός του 2019 η Εταιρεία συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στην ELPEDISON B.V., ύψους €1 εκατ. Επίσης το 2019 έγινε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στην Ασπροφός Α.Ε. ύψους €6,7 εκατ., όπως περιγράφεται παρακάτω.
- δ) Απομείωση αξίας επενδύσεων

Elpedison B.V.

Η Εταιρεία κατέχει ποσοστό 5% της Elpedison B.V., σε κοινοπραξία με την ΗΡΠI (45%) και την EDISON International (50%). Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, η Διοίκηση της Elpedison B.V. διενήργησε μελέτη απομείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο ΔΛΠ 36, με βάση τις μετά φόρων ταμειακές ροές που δύναται να παράξει η εταιρεία. Οι πρόσφατες και επικείμενες μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και το ρυθμιστικό περιβάλλον που τη διέπει (μεταβολή στους μηχανισμούς αποζημίωσης των συμμετεχόντων στην αγορά, ή/και καθυστέρηση στην εφαρμογή τους, εντατικοποίηση ανταγωνισμού), θεωρήθηκαν ως ενδείξεις πιθανής απομείωσης της αξίας της εταιρείας, καθώς θα μπορούσαν ενδεχομένως να επηρεάσουν τις μελλοντικές ταμειακές ροές των περιουσιακών της στοιχείων.

Κατά τη μελέτη απομείωσης τα δύο εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και η δραστηριότητα προμήθειας της Elpedison Α.Ε. θεωρήθηκαν ως μία Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ). Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») της ΜΔΤΡ μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση εκτιμήθηκε σε 6,8%, ως το μετά φόρων μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) της εταιρείας. Με βάση τον έλεγχο αυτό, η Εταιρεία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία της επένδυσής της είναι ανακτήσιμη και, συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραδοχές και τα σενάρια που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μελέτη απομείωσης ενδέχεται να μεταβληθούν μελλοντικά, ιδιαίτερος σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από υψηλή μεταβλητότητα. Πιθανές μεταβολές σε ορισμένες μεταβλητές, όπως είναι το ύψος και ο χρονισμός των μελλοντικών αποζημιώσεων ευελιξίας των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας ή τα προεξοφλητικά επιτόκια, ενδεχομένως να έχουν σημαντική επίπτωση στην «αξία χρήσης» των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας.

Εκτιμάται ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2019, εάν το WACC, το οποίο χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη απομείωσης, ήταν υψηλότερο κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η καθαρή αξία της Elpedison BV θα ήταν

χαμηλότερη κατά 10%. Επιπλέον, αν το ύψος της μελλοντικής αποζημίωσης ευελιξίας ήταν χαμηλότερο κατά 10%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η καθαρή αξία της Elpedison BV θα ήταν χαμηλότερη κατά 14%. Σε αμφότερα τα σενάρια ανάληψης ευαισθησίας, η λογιστική αξία της επένδυσης στην Elpedison BV είναι ανακτήσιμη.

Ασπροφός Α.Ε.

Τον Ιούλιο του 2019 η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Ασπροφός Α.Ε. (‘Ασπροφός’) ενέκρινε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ύψους €6,9 εκατ., προς απόσβεση συσσωρευμένων ζημιών και επακολούθως την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά €6,7 εκατ. Η Εταιρεία αναγνώρισε τη ζημιά ύψους €6,9 εκατ. στη λογιστική αξία της συμμετοχής της στον ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2019 και στα λοιπά έσοδα/(έξοδα) στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 26).

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, η Διοίκηση διενήργησε μελέτη απομείωσης της αξίας της συμμετοχής της Εταιρείας στην Ασπροφός, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο ΔΛΠ 36, με βάση τις μετά φόρων ταμειακές ροές που δύναται να παράξει η εταιρεία. Οι επί σειρά ετών ζημιές της εταιρείας και οι πρόσφατες και επικείμενες μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά των μηχανολογικών κατασκευών, θεωρήθηκαν ως ενδείξεις πιθανής απομείωσης της αξίας της εταιρείας.

Κατά τη μελέτη απομείωσης, η Ασπροφός θεωρήθηκε ως μία Μονάδα Παραγωγής Ταμειακών ροών (ΜΠΤ). Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») της ΜΠΤ μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση εκτιμήθηκε στο 4,4%.

Με βάση τη μελέτη απομείωσης, η Εταιρεία αναγνώρισε επιπλέον ζημιά απομείωσης ύψους €3,0 εκατ. στη λογιστική αξία της συμμετοχής της στον ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2019 και στα λοιπά έσοδα/(έξοδα) στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 26).

δ) Συμμετοχή στον όμιλο ΔΕΠΑ

Ο όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στον κλάδο μεταφοράς, διανομής και εμπορίας φυσικού αερίου. Το ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) κατέχει το 65% και η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (ΕΛΠΕ) το 35% του μετοχικού κεφαλαίου.

Η Εταιρεία είχε έσοδα από μερίσματα ποσού €28 εκατ. από τη ΔΕΠΑ (2018: €307 εκατ., εκ των οποίων ποσό €284 εκατ. ήταν τα εισπραχθέντα από την πώληση του ΔΕΣΦΑ).

Η αξία της συμμετοχής στην ΔΕΠΑ, στις οικονομικές καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. ανέρχεται στα €237 εκατ. Ο Όμιλος ΔΕΠΑ, συνεχίζει να λογίζεται και να περιλαμβάνεται στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, ως επένδυση σε συνδεδεμένη επιχείρηση.

ε) Η Εταιρεία συμμετέχει στις ακόλουθες από κοινού ελεγχόμενες δραστηριότητες με τρίτους σχετικές με την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, άμεσα ή έμμεσα, μέσω θυγατρικών της εταιρειών:

- Edison International SpA (50%), ΕΛΠΕ Πατραϊκός Α.Ε., εταιρεία του Ομίλου (50%) – Ελλάδα, Πατραϊκός Κόλπος
- Total E&P Greece B.V. (50%), Edison International S.p.A. (25%), ΕΛΠΕ Δ. Κέρκυρα Α.Ε., εταιρεία του Ομίλου (25%) – Ελλάδα, Οικόπεδο 2, Δυτική Κέρκυρα
- Total E&P Greece B.V. (40%), Exxon Mobil Exploration and Production Greece (Crete) B.V. (40%), Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (20%) – Ελλάδα, οικόπεδο Δυτικής Κρήτης
- Total E&P Greece B.V. (40%), Exxon Mobil Exploration and Production Greece (Crete) B.V. (40%), Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (20%) – Ελλάδα, οικόπεδο Νοτιοδυτικής Κρήτης
- Repsol Exploracion (50%), Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (50%) – Ελλάδα, οικόπεδο Ιονίου
- Calfrac Well Services Ltd (75%), ΕΛΠΕ Θρακικό Πέλαγος Α.Ε., εταιρεία του Ομίλου (25%) – Ελλάδα, Θρακικό Πέλαγος

Οι δραστηριότητες αυτές βρίσκονται στο στάδιο των ερευνών και δε συνεισφέρουν στα συνοδικά έσοδα.

10. Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Δάνεια και προκαταβολές	19.769	6.518
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	2.320	2.369
Σύνολο	22.089	8.887

Στα Δάνεια και προκαταβολές κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018 περιλαμβάνεται τριετές ομολογιακό δάνειο ύψους €3,6 εκατ. προς την ΑΤΕΝ Ενεργειακή Α.Ε., εταιρεία του Ομίλου, με ημερομηνία λήξης το 2023.

Περιλαμβάνονται επίσης και εμπορικές απαιτήσεις εισπρακτέες σε περισσότερα από ένα έτη, ως συνέπεια διακανονισμών. Αυτές έχουν προεξοφληθεί με επιτόκιο 7,25% κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 (2018: 7,25%). Η αύξηση οφείλεται σε νέες μακροπρόθεσμες εμπορικές απαιτήσεις εντός του 2019.

11. Αποθέματα

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Αργό πετρέλαιο	331.447	328.010
Διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα	487.614	486.792
Πετροχημικά	25.554	24.400
Αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπές α' ύλης	85.485	83.903
-Μείον: Πρόβλεψη για ανταλλακτικά και λοιπές α' ύλης	(30.340)	(29.246)
Σύνολο	899.760	893.859

Η Ελλάδα, βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ και του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας, υποχρεούται στην τήρηση στρατηγικών αποθεμάτων ασφαλείας για 90 ημέρες (Υποχρέωση Τήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας), όπως νομοθετήθηκε με τον Ν. 3054/2002. Η υποχρέωση αυτή μετακυλιείται σε όλες τις εταιρείες που εισάγουν και πωλούν στην εγχώρια αγορά, συμπεριλαμβανομένης και της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., οι οποίες με τη σειρά τους πρέπει να τηρούν και να χρηματοδοτούν τα ανάλογα αποθέματα. Τα αποθέματα αυτά αποτελούν μέρος των λειτουργικών αποθεμάτων και αποτιμώνται με τον ίδιο τρόπο.

Το κόστος των αποθεμάτων που αναγνωρίζεται ως έξοδο και συμπεριλαμβάνεται στο «Κόστος Πωληθέντων» για το 2019 ανέρχεται σε €7,1 δις (2018: €7,8 δις). Η Εταιρεία αναγνώρισε ζημιά €2,1 εκατ. λόγω απομείωσης της αξίας των αποθεμάτων της στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία τους στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (2018: ζημιά €32,4 εκατ.). Το ποσό αυτό αναγνωρίστηκε ως έξοδο για τη χρήση του έτους 2019 και συμπεριλήφθηκε στο «Κόστος πωληθέντων» στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Σημειώνεται ότι η συνολική επίδραση στα αποθέματα λόγω των διαφόρων μεταβολών των τιμών του αργού πετρελαίου και των πετρελαιοειδών κατά τη διάρκεια του έτους, ήταν θετική και ανήλθε περίπου στα €24 εκατ. (2018: θετική επίδραση €48 εκατ.).

Επιπρόσθετα, στις 31 Δεκεμβρίου 2019, ανταλλακτικά των μονάδων των διυλιστηρίων αξίας €1,2 εκατ. (2018: €5,2 εκατ.) έχουν μεταφερθεί από τα αποθέματα στα πάγια (Σημ. 6).

12. Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Πελάτες	449.115	449.595
-Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(100.543)	(117.170)
Πελάτες	348.572	332.425
Λοιπές απαιτήσεις	443.101	312.475
-Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(14.438)	(14.272)
Λοιπές απαιτήσεις	428.663	298.203
Προπληρωθέντα έξοδα και προκαταβολές	14.022	12.633
Σύνολο	791.257	643.261

Επαναδιατύπωση: Το υπόλοιπο των λοιπών απαιτήσεων 31 Δεκεμβρίου 2018 έχει επαναδιατυπωθεί κατά το ποσό των €1,2 εκατ., που αναταξινομήθηκε από τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα (Σημ. 13) και κατά το ποσό των €35,7 εκατ., το οποίο αναταξινομήθηκε στο φόρο εισοδήματος εισπρακτέο.

Στα πλαίσια διαχείρισης του κεφαλαίου κίνησης η Εταιρεία χρησιμοποιεί υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων (factoring) για την πιο έγκαιρη είσπραξη απαιτήσεων από τους πελάτες της στην Ελλάδα. Προεισπραχθείσες απαιτήσεις χωρίς δικαίωμα αναγωγής δεν συμπεριλαμβάνονται στα πιο πάνω ποσά, καθώς ο κίνδυνος και η ανταμοιβή από τα συγκεκριμένα συμβόλαια έχουν μεταφερθεί στις υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων.

Οι λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ως επί το πλείστον ποσά προκαταβολών σε προμηθευτές και σε εργαζομένους, απαιτήσεων από ΦΠΑ, παρακρατούμενων φόρων, καθώς και ποσά φόρων, εξαιρουμένων ποσών φόρων που έχουν καταλογιστεί ως αποτέλεσμα ελέγχων από τις φορολογικές αρχές κατά τα προηγούμενα έτη τα οποία η Εταιρεία αμφισβητεί και για τα οποία έχει ασκήσει ένδικο μέσα. Ο χρόνος ολοκλήρωσης των ως άνω ένδικων μέσων δεν δύναται να προβλεφθεί και η Εταιρεία έχει κατατάξει τα σχετικά ποσά στο κυκλοφορούν ενεργητικό.

Πιο συγκεκριμένα, για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 οι λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

- €54 εκατ. βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ που έχουν παρακρατηθεί από το Τελωνείο Πειραιά αναφορικά με φερόμενα «ελλείμματα» αποθεμάτων πετρελαιοειδών (31 Δεκεμβρίου 2018: €54 εκατ.). Σε απάντηση αυτής της ενέργειας η Εταιρεία έχει εναντιωθεί νομικά και απαιτεί και αναμένει να ανακτήσει ολόκληρο το ποσό αυτό με την περάτωση της νομικής διαδικασίας (Σημ. 33).
- €150 εκατ. μερίσματα εισπρακτέα από τη θυγατρική εταιρεία ΗΡΙ.
- Ομολογιακό δάνειο ύψους €138 εκατ. 12μηνης λήξης, προς την 100% θυγατρική εταιρεία ΕΚΟ ΑΒΕΕ (Σημ. 35).

Οι λογιστικές αξίες των πελατών αντιπροσωπεύουν την εύλογη τους αξία.

Η ανάλυση παλαιότητας των ανοικτών εμπορικών απαιτήσεων που ήταν ληξιπρόθεσμες είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Μη ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	241.104	244.027
Ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	208.011	205.568
Σύνολο υπολοίπων πελατών	449.115	449.595

Η ανάλυση παλαιότητας των ληξιπρόθεσμων εμπορικών απαιτήσεων, είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Έως 30 ημέρες	86.709	62.404
30 - 90 ημέρες	9.900	10.750
Πάνω από 90 ημέρες	111.402	132.414
Σύνολο ληξιπρόθεσμων υπολοίπων πελατών	208.011	205.568

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, η Εταιρεία διενεργεί έλεγχο απομείωσης των απαιτήσεων χρησιμοποιώντας πίνακα με βάση τον οποίο υπολογίζονται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο την ημέρα του Ισολογισμού είναι η λογιστική αξία κάθε κατηγορίας εισπρακτέων, ως αναφέρεται παραπάνω. Οι εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν κυρίως προσημειώσεις σε ιδιοκτησίες οφειλετών, προσωπικές εγγυήσεις και τραπεζικές εγγυητικές.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η πληροφόρηση σχετικά με την έκθεση της Εταιρείας σε πιστωτικό κίνδυνο:

	Μη ληξιπρόθεσμα	Ημέρες καθυστέρησης είσπραξης απαιτήσεων			
		< 30 ημέρες	31 - 90 ημέρες	> 90 ημέρες	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2019					
Αναμενόμενο ποσοστό πιστωτικής ζημιάς	0,01%	0,03%	0,42%	3,02%	0,04%
Συνολικό ποσό απαιτήσεων	241.104	86.709	9.900	111.402	449.115
Αναμενόμενη πιστωτική ζημιά	(33)	(22)	(41)	(64)	(160)

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων από πελάτες έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018 (δημοσιευμένο)	111.170	117.305
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	-	1.277
Υπόλοιπο την Ιανουαρίου 2018 (αναπροσαρμοσμένο)	117.170	118.582
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων		
- Προσθήκες	248	430
- Απαιτήσεις που διαγράφηκαν ως ανεπίδεκτες είσπραξης	(14.091)	-
- Ποσά που έχουν αντιλογισθεί	(2.784)	(1.842)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	100.543	117.170

Η κίνηση στην πρόβλεψη για ενδεχόμενες επισφάλειες έχει καταχωρισθεί στα έξοδα διάθεσης στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των λοιπών απαιτήσεων έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	14.272	20.060
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων		
- Προσθήκες	525	212
- Απαιτήσεις που διαγράφηκαν ως ανεπίδεκτες είσπραξης	(318)	-
- Ποσά που έχουν αντιλογισθεί	(41)	-
Μεταφορά στην πρόβλεψη για επίδικες υποθέσεις	-	(6.000)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	14.438	14.272

13. Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες	884.109	1.070.377
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις	4.455	-
Σύνολο ρευστών διαθεσίμων	888.564	1.070.377

Επαναδιατύπωση: Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας περιόδου, η Εταιρεία αναθεώρησε την παρουσίαση των δεσμευμένων καταθέσεων οι οποίες τώρα παρουσιάζονται στην κατηγορία «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις». Προηγουμένως, παρουσιάζονταν στην κατηγορία «Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις». Κατά συνέπεια, ένα ποσό αξίας € 1,2 εκατ. αναταξινομήθηκε αναδρομικά για το 2018 από την κατηγορία «Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις» στην κατηγορία «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις».

Την 31 Δεκεμβρίου 2019, το τραπεζικό υπόλοιπο σε δολάρια Αμερικής που περιλαμβάνεται στην κατηγορία «Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες» ανερχόταν σε \$822 εκατ. (ισοδύναμο σε Ευρώ: €732 εκατ.). Το αντίστοιχο ποσό για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ανερχόταν σε \$889 εκατ. (ισοδύναμο σε Ευρώ: €777 εκατ.).

Το σταθμισμένο κατά μέσο όρο τρέχον επιτόκιο την ημερομηνία Ισολογισμού ήταν:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Euro	0,03%	0,02%
USD	0,14%	0,10%

14. Μετοχικό κεφάλαιο

	Αριθμός μετοχών	Κοινές μετοχές	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο
1 Ιανουαρίου και 31 Δεκεμβρίου 2018	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081
31 Δεκεμβρίου 2019	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081

Το εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο είναι ίδιο με τις μετοχές που έχουν εκδοθεί και διατεθεί σε μετόχους και είναι πλήρως καταβεβλημένο. Η ονομαστική αξία κάθε μιας μετοχής της Εταιρείας είναι €2,18 (31 Δεκεμβρίου 2018: €2,18).

15. Αποθεματικά

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικά	Αποθεματικά φορολογικά & Αναπτυξιακών Νόμων	Αποθ/κό αντιστ. κινδύνου	Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	Κέρδη/(Ζημιές) αποτίμησης συμμετ. τίτλων	Αποθ/κό παροχών σε συμμετ. τίτλους	Ίδιες μετοχές	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018 (δημοσιευμένο)	118.668	86.495	164.981	8.175	(17.187)	-	93	(531)	360.694
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	-	-	-	-	-	166	-	-	166
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018 (αναπροσαρμοσμένο)	118.668	86.495	164.981	8.175	(17.187)	166	93	(531)	360.860
Πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου:									
-Κέρδη/(ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου	-	-	-	(5.006)	-	-	-	-	(5.006)
-Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	-	-	-	(14.920)	-	-	-	-	(14.920)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	-	-	-	-	(10.878)	-	-	-	(10.878)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετ. τίτλων	-	-	-	-	-	(675)	-	-	(675)
Παροχές σε συμμετ. τίτλους	-	-	-	-	-	-	(93)	-	(93)
Αγορά ιδίων μετοχών	-	-	-	-	-	-	-	(683)	(683)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό	-	-	-	-	-	-	-	1.214	1.214

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικά	Αποθεματικά φορολογικά & Αναπτυξιακών Νόμων	Αποθ/κό αντιστ. κινδύνου	Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	Κέρδη/(Ζημιές) αποτίμησης συμμετ. τίτλων	Αποθ/κό παροχών σε συμμετ. τίτλους	Ίδιες μετοχές	Σύνολο
Μερίσματα	-	-	(76.408)	-	-	-	-	-	(76.408)
Μεταφορά φόρου από αποθεματικά στα αποτελέσματα	-	-	(17.318)	-	-	-	-	-	(17.318)
Μεταφορά σε τακτικό αποθεματικό	26.170	-	-	-	-	-	-	-	26.170
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	144.838	86.495	71.255	(11.751)	(28.065)	(509)	-	-	262.263
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	144.838	86.495	71.255	(11.751)	(28.065)	(509)	-	-	262.263
Πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου:									
-Κέρδη/(ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστ. κινδύνου	-	-	-	12.890	-	-	-	-	12.890
-Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	-	-	-	1.501	-	-	-	-	1.501
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	-	-	-	-	(9.835)	-	-	-	(9.835)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετ. τίτλων	-	-	-	-	-	469	-	-	469
Μεταφορά σε τακτικό αποθεματικό	15.818	-	-	-	-	-	-	-	15.818
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	160.656	86.495	71.255	2.640	(37.900)	(40)	-	-	283.106

Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμο, οι εταιρείες υποχρεούνται να μεταφέρουν κατά ελάχιστο το 5% των ετήσιων καθαρών κερδών τους σύμφωνα με τα λογιστικά τους βιβλία σε τακτικό αποθεματικό έως ότου το αποθεματικό αυτό ισούται με το ένα τρίτο του μετοχικού τους κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν μπορεί να διανεμηθεί, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διαγραφή ζημιών.

Ειδικά αποθεματικά

Τα ειδικά αποθεματικά αφορούν κυρίως σε αποθεματικά που προκύπτουν λόγω φορολογικών αναπροσαρμογών στοιχείων του ενεργητικού σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις προηγούμενων χρήσεων.

Αφορολόγητα αποθεματικά και αποθεματικά αναπτυξιακών νόμων

Τα αποθεματικά αυτά αφορούν σε κέρδη που δεν έχουν φορολογηθεί με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό πλαίσιο, καθώς και σε αποθεματικά τα οποία προέρχονται από φορολογημένα κέρδη και αφορούν ίδια συμμετοχή σε αναπτυξιακούς νόμους. Τα αποθεματικά αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά το χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο, κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες.

Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου

Το αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιείται για τη καταχώρηση κερδών ή ζημιών από παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως παράγωγα αντιστάθμισης μελλοντικών ταμειακών ροών (cash flow hedges) και αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα όπως περιγράφεται στη Σημ. 23.

Όταν η συναλλαγή με την οποία συσχετίζεται η πράξη αντιστάθμισης επηρεάζει την κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, τότε τα αντίστοιχα ποσά μεταφέρονται επίσης από τα λοιπά συνολικά έσοδα στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

Λοιπά αποθεματικά

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει:

- (α) Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών, που προέρχονται (α) από εμπειρικές προσαρμογές (το αποτέλεσμα των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και αυτών που τελικά έλαβαν χώρα) και β) από αλλαγές στις αναλογιστικές παραδοχές.
- (β) Μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους.

16. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Προμηθευτές	1.165.580	1.075.569
Δεδουλευμένα έσοδα	64.280	114.656
Λοιπές υποχρεώσεις	41.949	35.882
Σύνολο	1.271.809	1.226.107

Η γραμμή "Προμηθευτές" αποτελείται από ποσά πληρωτέα ή δεδουλευμένα τα οποία αφορούν αργό πετρέλαιο, πετρελαιοειδή προϊόντα και υπηρεσίες.

Το υπόλοιπο των προμηθευτών στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και στις 31 Δεκεμβρίου 2018, περιλαμβάνει ποσά οφειλόμενα από αγορές αργού πετρελαίου από το Ιράν, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Δεκεμβρίου 2011 και Μαρτίου 2012, στα πλαίσια του μακροπρόθεσμου συμβολαίου με την ΝΙΟC. Παρά τις συνεχείς προσπάθειες της Εταιρείας να αποπληρώσει τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Ιούνιο 2012 μέσω του διεθνούς τραπεζικού συστήματος, αυτό δεν κατέστη εφικτό. Κατά την περίοδο από τις 16 Ιανουαρίου 2016 έως τις 8 Μαΐου 2018, οπότε και ανεστάλησαν οι κυρώσεις, η Εταιρεία πραγματοποίησε με επιτυχία αρκετές πληρωμές έναντι σημαντικού μέρους αυτών των οφειλών. Από τις 8 Μαΐου 2018 κι έπειτα, μετά την εκ νέου εφαρμογή των σχετικών κυρώσεων από τις Ηνωμένες Πολιτείες, δεν πραγματοποιήθηκαν παραδόσεις αργού πετρελαίου από το Ιράν, ούτε πληρωμές.

Τα δεδουλευμένα έσοδα περιλαμβάνουν κυρίως τόκους, έσοδα μισθοδοσίας και προβλέψεις μη τιμολογημένων εξόδων. Τα δεδουλευμένα έσοδα, περιλαμβάνουν την εκτίμηση για το κόστος δικαιωμάτων εκπομπής ρύπων διοξειδίου του άνθρακα σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, η οποία στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ανέρχεται σε €12 εκατ. (2018: €54 εκατ.).

Οι λοιπές υποχρεώσεις αφορούν μισθοδοσία, λοιπές δαπάνες προσωπικού και διάφορους φόρους και τέλη.

17. Δανεισμός

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Μακροπρόθεσμος δανεισμός		
Τραπεζικός δανεισμός	66.667	111.112
Ενδοομιλικά δάνεια	689.900	480.000
Ομολογιακό δάνειο	851.271	1.066.486
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	1.607.838	1.657.598

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός		
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	831.132	590.906
Ενδοομιλικά δάνεια	-	280.000
Τρέχον υπόλοιπο τραπεζικού δανεισμού	44.444	44.444
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	875.576	915.350
Σύνολο δανείων	2.483.414	2.572.948

Η λήξη του μακροπρόθεσμου δανεισμού έχει ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Μεταξύ 1 και 2 ετών	944.085	267.038
Μεταξύ 2 και 5 ετών	630.753	1.357.560
Πάνω από 5 έτη	33.000	33.000
Σύνολο δανείων	1.607.838	1.657.598

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια την ημερομηνία του Ισολογισμού είναι τα παρακάτω:

Τραπεζικός Δανεισμός	Νόμισμα	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Βραχυπρόθεσμος			
- Μεταβλητό Euribor + περιθώριο	Ευρώ	3,31%	5,17%
- Μεταβλητό Libor + περιθώριο	USD	4,84%	6,88%
Μακροπρόθεσμος			
- Μεταβλητό Euribor + Περιθώριο	Ευρώ	3,99%	3,46%
- Μεταβλητό Libor + Περιθώριο	USD	4,60%	5,42%

Η ανάλυση ανά νόμισμα των δανείων είναι η ακόλουθη:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Ευρώ	2.324.473	2.417.888
Δολλάριο Αμερικής	158.941	155.060
Σύνολο δανείων	2.483.414	2.572.948

Η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. από κοινού με τις θυγατρικές της εταιρείες (μαζί ο «Ομίλος») διενεργεί κεντρικά τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες, συντονίζοντας και ελέγχοντας τη χρηματοδότηση και ταμειακή διαχείριση όλων των εταιρειών του Ομίλου. Στο πλαίσιο αυτό η Hellenic Petroleum Finance Plc («HPF») ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 2005 στο Ηνωμένο Βασίλειο και είναι 100% θυγατρική της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., για να ενεργεί ως ο κεντρικός χρηματοοικονομικός φορέας του Ομίλου.

Τα δάνεια της Εταιρείας, στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και 31 Δεκεμβρίου 2018, αναλύονται ανά είδος και ημερομηνία λήξης, στον πίνακα που ακολουθεί (σε € εκατ.):

		31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
	Λήξη	(€ εκατ.)	(€ εκατ.)
Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	Ιούν. 2023	394	392
Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	Νοέ. 2020	224	223
Ομολογιακό δάνειο €300 εκ.	Φεβ. 2021	299	297
Ομολογιακό δάνειο \$250 εκ.	Ιούν. 2021	159	155
Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων	Ιούν. 2022	111	156

	Λήξη	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
		(€ εκατ.)	(€ εκατ.)
Δάνειο HPF, Ιούλιος 2014	Ιουλ. 2019	-	280
Δάνειο HPF, Οκτώβριος 2016	Οκτ. 2021	442	447
Δάνειο HPF, Οκτώβριος 2019	Οκτ. 2024	215	-
Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών	Διάφορες	639	623
Σύνολο		2.483	2.573

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικές για τα ποσά των δανείων της Εταιρείας που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός του 2019 περιλαμβάνονται στη Σημ. 3.1 «Κίνδυνος Ρευστότητας».

Για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2019 και 31 Δεκεμβρίου 2018, οι όροι των δανείων εξυπηρετούνται πλήρως. Οι σημαντικές κινήσεις κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 αναφέρονται παρακάτω:

Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ., λήξης Ιούνιο 2023

Τον Ιούνιο του 2018 η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. προπλήρωσε ένα κοινοπρακτικό δάνειο που έληγε, λαμβάνοντας πενταετές αναχρηματοδοτούμενο κοινοπρακτικό δάνειο ύψους €400 εκατ. με τη συμμετοχή ελληνικών και διεθνών τραπεζών. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €400 εκατ.

Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ., λήξης Νοέμβριο 2020 (με δυνατότητα επέκτασης ενός έτους)

Το Νοέμβριο 2018, η Εταιρεία αναχρηματοδότησε ομολογιακό δάνειο €400 εκατ. με έκδοση νέου κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου ύψους €400 εκατ. και διάρκειας 2 ετών, με δυνατότητα επέκτασης για ένα επιπλέον έτος. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €225 εκατ.

Ομολογιακό δάνειο €300 εκατ., ημερομηνίας λήξης Φεβρουάριο 2021

Τον Ιανουάριο 2015 η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δάνειο ύψους €200 εκατ. διάρκειας 3 ετών. Το δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε το Φεβρουάριο του 2019, με δάνειο ύψους €300 εκατ. και εκ νέου διάρκεια 3 ετών. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €300 εκατ.

Ομολογιακό δάνειο \$250 εκατ., ημερομηνίας λήξης τον Ιούνιο 2021

Τον Ιούνιο 2018 η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δάνειο ύψους \$250 εκατ. διάρκειας 3 ετών με σκοπό τη χρηματοδότηση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν \$180 εκατ.

Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, ημερομηνίας λήξης Ιούνιο 2022

Στις 26 Μαΐου 2010, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δύο δανειακές συμβάσεις συνολικού ύψους €400 εκατ. (Διευκόλυνση Α και Β, €200 εκατ. έκαστη) με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Ο σκοπός των δανείων ήταν να χρηματοδοτήσουν μέρος του έργου αναβάθμισης του διυλιστηρίου της Ελευσίνας. Και τα δυο δάνεια έχουν περίοδο αποπληρωμής 12 ετών, έναρξη αποπληρωμής το Δεκέμβριο του 2013, ενώ διέπονται από παρόμοιους όρους και προϋποθέσεις. Η Διευκόλυνση Β βελτιωνόταν πιστοληπτικά από την εγγύηση μίας εμπορικής τράπεζας έως το Φεβρουάριο 2018, μία πρακτική που είναι συνήθης για δανειακές συμβάσεις της ΕΤΕ ειδικότερα κατά τη φάση κατασκευής μεγάλων έργων. Μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2019, πραγματοποιήθηκαν συνολικές αποπληρωμές ύψους €289 εκατ. (€44 εκατ. πληρώθηκαν το 2019). Μέχρι το Φεβρουάριο 2019, η Δανειακή Διευκόλυνση Β περιελάμβανε χρηματοοικονομικούς όρους μεταξύ των οποίων και δείκτες κάλυψης τόκων και μόχλευσης. Το Φεβρουάριο 2019 η Εταιρεία τροποποίησε τους όρους αυτής της σύμβασης με στόχο να εναρμονίσει τους ορισμούς των χρηματοοικονομικών όρων της σύμβασης και τους σχετικούς δείκτες με αυτούς των υπολοίπων δανείων της που προέρχονται από εμπορικές τράπεζες και Ευρω-ομόλογα.

Δάνειο HPF, λήξης Ιούλιο 2019 (Ευρώ-ομόλογο €325 εκατ.)

Τον Ιούλιο του 2014, η HPF εξέδωσε πενταετές Ευρω-ομόλογο, ύψους €325 εκατ. με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 5,25% και με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2019. Οι ομολογίες έχουν την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και είναι

εισηγμένες στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου. Στη συνέχεια η Εταιρεία προχώρησε στη σύναψη δανείου με την HPF, ύψους €317,6 εκατ. Τον Ιούνιο του 2019 η Εταιρεία αποπλήρωσε το υπόλοιπο του δανείου ύψους €280,2 εκατ.

Δάνειο HPF, λήξης Οκτώβριο 2021 (Ευρώ-ομόλογο €450 εκατ.)

Τον Οκτώβριο 2016, η HPF εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €375 εκατ., με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., με ετήσιο τοκομερίδιο 4,875%, τιμή έκδοσης 99,453% επί της ονομαστικής αξίας και λήξη τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση του ομολόγου χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρηματοοικονομικού χρέους, συμπεριλαμβανομένης και της μερικής αποπληρωμής του ευρωομολόγου ύψους €500 εκατ. το οποίο έληγε το Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς, η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2016, με ομολογίες ονομαστικής αξίας €225 εκατ. όπως αυτές έγιναν αποδεκτές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Στη συνέχεια η Εταιρεία προχώρησε στη σύναψη δανείου με την HPF, ύψους €367 εκατ., τα οποία χρησιμοποίησε για να χρηματοδοτήσει μέρος του δανείου της ύψους €488 εκατ., με λήξη το Μάιο 2018 και την εν γένει τη χρηματοδότηση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων.

Τον Ιούλιο του 2017, η HPF εξέδωσε νέες ομολογίες ύψους 74,5 εκατ. Ευρώ με σκοπό να ενοποιηθούν και να αποτελέσουν μια ενιαία σειρά με τις ήδη υπάρχουσες ομολογίες της HPF, οι οποίες λήγουν τον Οκτώβριο του 2021. Στη συνέχεια η Εταιρεία αύξησε το ύψος του δανεισμού της.

Οι ομολογίες αποπληρώθηκαν μερικώς τον Οκτώβριο 2019 με εισπράξεις από την έκδοση ενός Ευρω-ομολόγου €500 εκατ. (περιγράφεται παρακάτω). Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €442 εκατ.

Δάνειο HPF, λήξης Οκτώβριο 2024 (Ευρώ-ομόλογο €500 εκατ.)

Τον Οκτώβριο 2019, η HPF εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €500 εκατ., με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., με ετήσιο τοκομερίδιο 2%, τιμή έκδοσης 99,41% επί της ονομαστικής αξίας και λήξη τον Οκτώβριο του 2024. Μέρος της ζήτησης αξίας €248 εκατ. προήλθε από τη μερική εξόφληση του Ευρω-ομολόγου €450 εκατ. λήξης Οκτωβρίου 2021 (περιεγράφηκε παραπάνω), μέσω διαδικασίας πρότασης εξαγοράς, η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο 2019. Στη συνέχεια η Εταιρεία προχώρησε στη σύναψη δανείου με την HPF, ύψους €223 εκατ., με σκοπό τη χρηματοδότηση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €214,9 εκατ.

Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών

Η Εταιρεία διατηρεί επίσης δανειακές γραμμές με άλλες τράπεζες για την κάλυψη γενικών χρηματοδοτικών αναγκών. Πρόκειται στην πλειοψηφία τους για βραχυπρόθεσμα δάνεια που έχει συνάψει η Εταιρεία και τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και ανανεώνονται αναλόγως με τις ανάγκες της κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών. Η Εταιρεία πέτυχε σημαντική μείωση χρηματοδοτικού κόστους κατά το 2019.

Ορισμένες από τις δανειακές συμφωνίες της Εταιρείας περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικούς όρους οι πιο σημαντικοί των οποίων είναι η διατήρηση συγκεκριμένων αριθμοδεικτών, ως ακολούθως: "Ενοποιημένος Καθαρός Δανεισμός/Συγκρίσιμα Ενοποιημένα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων", "Συγκρίσιμα Ενοποιημένα Κέρδη προ Φόρων και Τόκων /Ενοποιημένοι Καθαροί Τόκοι" και "Ενοποιημένος Καθαρός Δανεισμός/Ενοποιημένη Καθαρή Αξία Ιδίων Κεφαλαίων". Η διοίκηση παρακολουθεί την απόδοση του Ομίλου για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τους ανωτέρω χρηματοοικονομικούς όρους.

18. Υποχρεώσεις μισθώσεων

Τα υπόλοιπα των υποχρεώσεων μισθώσεων και οι κινήσεις της περιόδου έχουν ως εξής:

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	Σημ.	25.744
Προσθήκες		8.664
Μετατροπές		4.469
Χρηματοοικονομικό κόστος	27	967
Αποπληρωμές		(8.661)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019		31.183
Τρέχων υπόλοιπο		9.919
Μακροπρόθεσμο υπόλοιπο		21.264

Τα παρακάτω ποσά αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων:

	Σημ.	Έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης παγίων	7	6.793
Χρηματοοικονομικό κόστος δικαιωμάτων μισθώσεων	27	967
Έξοδα βραχυπρόθεσμων μισθώσεων		3.911
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων		11.671

Η ανάλυση παλαιότητας των μισθώσεων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 2 και 5 έτην	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2019				
Υποχρεώσεις μισθώσεων	7.964	17.712	4.540	30.216

19. Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

Η μεταβολή της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης / (υποχρέωσης) έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υπόλοιπο αρχής έτους	(151.873)	(89.959)
Αποτελέσματα χρήσης	(27.205)	(72.739)
Κινήσεις στην καθαρή θέση	(2.987)	10.506
Αναπροσαρμογή καθαρής θέσης	-	319
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	(182.065)	(151.873)

Ο αναβαλλόμενος φόρος αναφέρεται στις παρακάτω κατηγορίες:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(208.610)	(197.770)
Αποτίμηση αποθεμάτων	11.463	11.182
Περιβαλλοντολογική πρόβλεψη	6.394	18.311
Μη πραγματοποιηθείσες συναλλαγματικές διαφορές	97	(3.383)
Προβλέψεις παροχών προσωπικού	35.313	35.705
Προβλέψεις για επισφαλείς πελάτες	6.005	10.116
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία σε εύλογη αξία	(834)	4.002
Πρόβλεψη απομείωσης αξία κτήσης συμμετοχών	12.928	10.989
Αναβαλλόμενη φορολογία στη διανομή των μετοχών του ΔΕΣΦΑ από τη ΔΕΠΑ	(46.556)	(48.496)
Λοιπές μεταβολές σε σχέση με προβλέψεις και δεδουλ. έξοδα	1.735	7.471
Υπόλοιπο τέλους έτους	(182.065)	(151.873)

20. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει πώς τα ποσά που σχετίζονται με τις συνταξιοδοτικές παροχές της Εταιρείας έχουν καταχωρηθεί στις οικονομικές καταστάσεις.

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υποχρεώσεις κατάστασης οικονομικής θέσης για:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	147.074	132.539
Σύνολο	147.074	132.539
Χρεώσεις στη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	16.038	19.184
Σύνολο	16.038	19.184
Χρεώσεις στη κατάσταση λοιπών συνολικών εισοδημάτων:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	12.448	13.212
Φόρος εισοδήματος	(2.613)	(2.334)
Σύνολο	9.835	10.878

Τα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στην κατάσταση οικονομικής θέσης έχουν προσδιορισθεί ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	11.676	7.760
Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	(2.657)	(2.262)
Έλλειμμα χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων	9.019	5.498
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	138.055	127.041
Υποχρέωση στην κατάσταση οικονομικής θέσης	147.074	132.539

Τα προγράμματα αφορούν συνταξιοδοτικές παροχές προς τους εργαζομένους. Το ποσό των παροχών εξαρτάται από το χρόνο προϋπηρεσίας και τις αποδοχές του κάθε εργαζομένου.

Η μεταβολή στις υποχρεώσεις για συνταξιοδοτικές παροχές είναι η ακόλουθη:

	Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων	Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	106.174	(1.843)	104.331
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	5.515	-	5.515
Χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	2.234	(46)	2.188
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και (κέρδη)/ ζημιές από τακτοποιήσεις	11.481	-	11.481
Σύνολο χρεώσεων στα αποτελέσματα	19.230	(46)	19.184
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	0	10	10
- (Κέρδη)/ Ζημιές από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	11.169	-	11.169
- (Κέρδη)/ Ζημιές από εμπειρικές προσαρμογές	2.033	-	2.033
Σύνολο χρεώσεων στα λοιπά συνολικά έσοδα	13.202	10	13.212
Καταβολές παροχών άμεσα από την Εταιρεία/ εισφορές της Εταιρείας στα στοιχεία ενεργητικού	(3.562)	(626)	(4.188)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(243)	243	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	134.801	(2.262)	132.539

	Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων	Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	Σύνολο
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	7.082	-	7.082
Χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	2.565	(44)	2.521
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και (κέρδη)/ ζημιές από τακτοποιήσεις	6.435	-	6.435
Σύνολο χρεώσεων στα αποτελέσματα	16.082	(44)	16.038
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	0	7	7
- (Κέρδη)/ Ζημιές από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	14.470	-	14.470
- (Κέρδη)/ Ζημιές από εμπειρικές προσαρμογές	(2.029)	-	(2.029)
Σύνολο χρεώσεων στα λοιπά συνολικά εισοδήματα	12.441	7	12.448
Καταβολές παροχών άμεσα από την Εταιρεία/ εισφορές της Εταιρείας στα στοιχεία ενεργητικού	(13.312)	(639)	(13.951)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(281)	281	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	149.731	(2.657)	147.074

Η κατηγορία «Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και (κέρδη)ζημιές από τακτοποιήσεις» συμπεριλαμβάνει το κόστος του προγράμματος εθελουσίας αποχώρησης για το 2019, ύψους €6,1 εκατ. (Σημ. 24).

Οι μη προεξοφλημένες παροχές συνταξιοδότησης λήγουν ως ακολούθως:

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	Έως 1 έτος	1 - 2 έτη	2 - 5 έτη	Άνω των 5 ετών	Σύνολο
Συνταξιοδοτικές παροχές	5.475	14.213	32.071	114.812	166.571

Τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων επενδύθηκαν ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2019				31 Δεκεμβρίου 2018			
	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%
Τίτλοι συμμετοχών	96	-	96	4%	72	-	72	3%
Ομόλογα								
- Κρατικά ομόλογα	1.060	-	1.060	40%	1.053	-	1.053	47%
- Εταιρικά ομόλογα	1.092	-	1.092	41%	802	-	802	35%
Επενδυτικά κεφάλαια	271	-	271	10%	140	-	140	6%
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	138	-	138	5%	195	-	195	0
Σύνολο	2.657	-	2.657		2.262	-	2.262	

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,05%	2,05%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,10% - 2,50%	1,10% - 1,60%
Πληθωρισμός	1,10%	1,10%

Η ανάλυση ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία σε αλληλές στις κύριες σταθμισμένες παραδοχές είναι η ακόλουθη:

	Επίδραση στην υποχρέωση		
	Μεταβολή της παραδοχής	Αύξηση στην υποχρέωση	Μείωση στην υποχρέωση
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,50%	-4,81%	-
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,50%	5,14%	Δεν εφαρμόζεται

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται σε μία μεταβολή της παραδοχής διατηρώντας όλες τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη, υπάρχει μικρή πιθανότητα να συμβεί αυτό, καθώς οι μεταβολές στις παραδοχές μπορεί να συνδέονται μεταξύ τους. Κατά τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία στις κύριες αναλογιστικές παραδοχές, χρησιμοποιήθηκε η ίδια μέθοδος που χρησιμοποιείται κατά τον υπολογισμό της υποχρέωσης που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό με τη χρήση της αναλογιστικής μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method)).

Οι αναμενόμενες εργοδοτικές εισφορές για την επόμενη χρήση, προς τα προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού είναι €0,6 εκατ. Η μέση σταθμισμένη διάρκεια των προγραμμάτων είναι 10 χρόνια.

21. Προβλέψεις

Η κίνηση των προβλέψεων για το 2019 και το 2018, έχει ως εξής:

	Νομικές υποθέσεις	Προβλέψεις για περιβαλλοντικές δαπάνες	Προβλέψεις
1η Ιανουαρίου 2018	6.058	-	6.058
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων:			
- Προσθήκες	10.565	15.000	25.565
- Ποσά που έχουν αντιστραφεί	(2.509)	-	(2.509)
Διάφορες κινήσεις / ανακατανομές	10.988	-	10.988
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(2.244)	-	(2.244)
31 Δεκεμβρίου 2018	22.858	15.000	37.858
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων:			
- Προσθήκες	198	-	198
- Ποσά που έχουν αντιστραφεί	(1.745)	-	(1.745)
Διάφορες κινήσεις/ Ανακατανομές	(13.382)	-	(13.382)
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(132)	-	(132)
31 Δεκεμβρίου 2019	7.797	15.000	22.797

Οι προβλέψεις στις 31 Δεκεμβρίου 2019 περιλαμβάνουν ποσά για νομικές υποθέσεις και περιβαλλοντική αποκατάσταση. Η γραμμή Διάφορες κινήσεις / ανακατανομές, περιλαμβάνει ποσό €12 εκατ., που είχε σχηματισθεί σε προηγούμενα έτη και αφορούσε προβλέψεις για φορολογικές υποθέσεις στα δικαστήρια, το οποίο αναταξινομήθηκε στους φόρους εισοδήματος το 2019.

22. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Επιχορηγήσεις	7.701	8.171
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	5.919	6.639
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	13.620	14.810

Επιχορηγήσεις

Οι προκαταβολές από το Ελληνικό Κράτος στην Εταιρεία αφορούν επιχορηγήσεις για την αγορά ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Η απόσβεση για το 2019 ανέρχεται σε €0,7 εκατ. (2018: €0,7 εκατ.).

Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνουν ως επί το πλείστον διάφορα λειτουργικά έξοδα και κινδύνους προερχόμενα από τις επιχειρησιακές δραστηριότητες της Εταιρείας.

23. Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα**Παράγωγα προς πώληση**

Τύπος παραγώγου αγαθών	31 Δεκεμβρίου 2019				31 Δεκεμβρίου 2018			
	Ονομαστική ποσότητα	Ονομαστική ποσότητα	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις	Ονομαστική ποσότητα	Ονομαστική ποσότητα	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις
	ΜΤ'100	Βαρέλια χιλ.	€	€	ΜΤ'100	Βαρέλια χιλ.	€	€
Συμβάσεις ανταλλαγής μελλοντικής τιμής αγαθών	-	-	-	-	-	2.000	-	66
Παράγωγα προς πώληση - Πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου								
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών	-	1.028	3.474	-	-	846	-	16.321
Σύνολο	-	-	3.474	-	-	-	-	16.387

Μη κυκλοφορούν ενεργητικό

Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)	-	-	-	-
---	---	---	---	---

Κυκλοφορούν ενεργητικό

Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)	3.474	-	-	16.387
Σύνολο εύλογης αξίας παραγώγων	3.474	-	-	16.387

Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία χρησιμοποιούνται μόνο για σκοπούς αντιστάθμισης κινδύνου και όχι ως κερδοσκοπικές επενδύσεις. Όμως, όταν τα παράγωγα αυτά στοιχεία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων, τότε ταξινομούνται ως «παράγωγα προς πώληση».

Η συνολική εύλογη αξία ενός παραγώγου αντιστάθμισης κινδύνου κατηγοριοποιείται ως μη κυκλοφορούν στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού όταν η ημερομηνία λήξης του είναι μεταγενέστερη των 12 μηνών, ενώ στην αντίθετη περίπτωση κατηγοριοποιείται ως κυκλοφορούν στοιχείο.

Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 μεταφέρθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων ζημιά επί συμβολαίων, τα οποία ρυθμίστηκαν εντός του έτους ύψους €1.501 μετά φόρων (2018: κέρδος €14.920 μετά φόρων).

Οι υπόλοιπες πράξεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών εκτιμάται ότι είναι αποτελεσματικές, ενώ η συνολική μεταβολή στην εύλογη αξία τους ανέρχεται σε κέρδος μετά φόρων €12.890 στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (2018: €5.006 ζημιά μετά φόρων) και συμπεριλαμβάνεται στα Αποθεματικά αντιστάθμισης κινδύνου (Σημ. 15).

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία του ισολογισμού ανέρχεται στην εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού των παραγώγων αυτών όπως απεικονίζεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

24. Ανάλυση εξόδων ανά είδος (φύση)

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Πρώτες ύλες και αναλώσιμα που χρησιμοποιήθηκαν	7.058.642	7.792.036
Παροχές σε εργαζομένους	217.227	211.592
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων περυσιακών στοιχείων και δικαιωμάτων χρήσης παγίων	150.400	135.409
Αποσβέσεις ασώματων παγίων περυσιακών στοιχείων	4.764	5.344
Κόστος μεταφοράς και αποθήκευσης	68.773	67.607
Γενικά έξοδα παραγωγής	190.441	213.079
Κέρδη / (ζημιές) από παράγωγα	12.751	(41.611)
Υποτίμηση αποθεμάτων	2.106	32.425
Λοιπά έξοδα	48.268	66.858
Σύνολο κόστους πωληθέντων, εξόδων διοίκησης και διάθεσης	7.753.372	8.482.739

Επαναδιατύπωση: Τα συγκριτικά υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν επαναδιατυπωθεί ώστε να συμμορφωθούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση κατά την τρέχουσα περίοδο.

Τα λοιπά έξοδα αποτελούνται κυρίως από δαπάνες συντήρησης εγκαταστάσεων, ασφαλιστικές δαπάνες, προβλέψεις για επισφαλή υπόλοιπα πελατών, κόστος εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, δαπάνες και υπηρεσίες από τρίτους (συμβουλευτικές και νομικές), κόστος παροχής υπηρεσιών μηχανογράφησης, καθώς και έξοδα διαφήμισης και προώθησης. Το υπόλοιπο της τρέχουσας περιόδου δεν περιλαμβάνει κόστος μισθώσεων, λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16, από 1 Ιανουαρίου 2019.

Οι αμοιβές της Ernst & Young για τις επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες, οι οποίες προεγκρίθηκαν από την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας κατά την διάρκεια της χρήσης 2019, ανέρχονται σε € 0,2 εκατ., εκ των οποίων ποσό €0,13 εκατ. αφορούν αμοιβές της Ernst & Young Hellas.

Έξοδα μισθοδοσίας

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Μισθοδοσία	143.795	138.498
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	36.675	34.205
Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών	10.046	19.553
Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	11.003	10.235
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	15.708	9.101
Σύνολο	217.227	211.592

Οι λοιπές παροχές περιλαμβάνουν παροχές ιατροφαρμακευτικής και ασφαλιστικής μορφής, έξοδα μεταφοράς και διατροφής. Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019, περιλαμβάνεται και το κόστος προγραμμάτων εθελουσίας αποχώρησης προσωπικού, ύψους €6,1 εκατ. (Σημ. 20).

25. Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης

Οι δαπάνες για τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης της Εταιρείας εξοδοποιούνται κατά την πραγματοποίησή τους και περιλαμβάνει δαπάνες που συνδέονται με την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων (Σημ. 5 και 9).

26. Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)

	Σημ.	Έτος που έληξε	
		31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Λοιπά λειτουργικά έσοδα και άλλα κέρδη			
Έσοδα από αποσβέσεις επιχορηγήσεων	32	665	675
Έσοδα από υπηρεσίες προς τρίτους		5.242	4.240
Έσοδα από ενοίκια		1.530	1.429
Έσοδα από μεταβίβαση δικ/των έρευνας & παραγωγής Υ/Α		-	1.161
Έσοδα ασφαλιστικών αποζημιώσεων		-	2.291
Κέρδη από πώληση μη κυκλοφορούντων περυσιακών στοιχείων		1.074	-
Έσοδα από μεταβίβαση συμμετοχών		-	123
Λοιπά		7.078	6.817
Σύνολο		15.589	16.736
Λοιπά λειτουργικά έξοδα και άλλες ζημιές			
Κόστος εθελουσίας εξόδου		(6.125)	-
Απόσβεση προεξόφλησης μακροπροθέσμων απαιτήσεων		(1.276)	-
Πρόβλεψη περιβαλλοντικής αποκατάστασης		-	(15.000)
Απομείωση επένδυσης σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις		(9.914)	(3.300)
Απομείωση παγίων	6	(1.255)	(840)
Λοιπά		(3.077)	(5.952)
Σύνολο		(21.647)	(25.092)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα / (έξοδα) και άλλα κέρδη / (ζημιές)		(6.058)	(8.356)

Επαναδιατύπωση: Τα συγκριτικά υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν επαναδιατυπωθεί ώστε να συμμορφωθούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση για την τρέχουσα περίοδο.

Στα λοιπά έσοδα / (έξοδα) συμπεριλαμβάνονται εκτός των άλλων και έσοδα ή έξοδα που δεν σχετίζονται με τις εμπορικές συναλλαγές της Εταιρείας (π.χ. έσοδα από υπεκμίσθωση γραφείων και παροχή υπηρεσιών προσωπικού προς τις θυγατρικές εταιρείες). Η απομείωση επενδύσεων αφορά στην Ασπροφός (Σημ. 9).

27. Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα)

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Έσοδα από τόκους	10.510	9.442
Έξοδα τόκων	(93.937)	(114.400)
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	(21.863)	(22.236)
Έξοδα τόκων μισθώσεων	(967)	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα) - καθαρά	(106.257)	(127.194)

Επιπρόσθετα του χρηματοοικονομικού κόστους που αναφέρεται πιο πάνω, κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, τόκοι ύψους €2,8 εκατ. (2016 : €2,5 εκατ.) έχουν κεφαλαιοποιηθεί, όπως αναφέρεται στη Σημ. 6.

28. Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές

Οι ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές ύψους €1 εκατ. για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019, προέρχονται κυρίως από την αποτίμηση των δανειακών υπολοίπων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα καθώς και από την αποτίμηση τραπεζικών λογαριασμών που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα (ως επί το πλείστον σε Δολάρια ΗΠΑ). Το αντίστοιχο ποσό για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ήταν κέρδη ύψους €2 εκατ.

29. Φόρος Εισοδήματος

Ο φόρος που αναλογεί στα αποτελέσματα της χρήσης είναι:

	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Τρέχουσα φορολογική υποχρέωση	(11.437)	(64.656)
Φόρος προηγούμενων χρήσεων	4.908	4.698
Φόρος επί διανομής μερισμάτων	-	(13.490)
Αναβαλλόμενος φόρος (Σημ. 19)	(27.205)	(72.739)
Σύνολο	(33.734)	(146.187)

Ο φόρος που αναλογεί στα λοιπά συνολικά έσοδα είναι:

	31 Δεκεμβρίου 2019			31 Δεκεμβρίου 2018		
	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	666	(197)	469	(938)	263	(675)
Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών	19.794	(5.403)	14.391	(27.835)	7.909	(19.926)
Αναλογιστικές αυξήσεις/ (ζημιές) σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	(12.448)	2.613	(9.835)	(13.212)	2.334	(10.878)
Λοιπά συνολικά έσοδα	8.012	(2.987)	5.025	(41.985)	10.506	(31.479)

Ο φορολογικός συντελεστής για τις Ανώνυμες Εταιρείες στην Ελλάδα για το 2019 είναι 24% (2018: 29%).

Σύμφωνα με τις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις, οι έλεγχοι στις εταιρείες διενεργούνται ως εξής:

Έλεγχοι από τους Ορκωτούς Ελεγκτές – Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για τις χρήσεις 2011 και εξής οι ελληνικές εταιρείες που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, δύνανται να λάβουν ετήσια «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης», όπως προβλέπεται από τον Νόμο 2238/1994, Άρθρο 82, παρ. 5 και το Νόμο 4174/2013, άρθρο 65Α, από τους τακτικούς τους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές, ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις διατάξεις της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας. Η έκδοση Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης υποκαθιστά, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, τον έλεγχο από τη Δημόσια Αρχή, η οποία όμως διατηρεί το δικαίωμα μεταγενέστερου ελέγχου χωρίς να περαιώνει τις φορολογικές της υποχρεώσεις για την οικεία διαχειριστική χρήση.

Η Εταιρεία έχει λάβει εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, έως και τη χρήση 2018.

Έλεγχοι από τις φορολογικές αρχές

Η Εταιρεία έχει ελεγχθεί φορολογικά για τις χρήσεις που έληξαν έως και την 31 Δεκεμβρίου 2011.

Ανεξάρτητα από την πιθανότητα διενέργειας μελλοντικών φορολογικών ελέγχων η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές επιπρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις από τον έλεγχο των μη ελεγμένων φορολογικών χρήσεων,

πέρα από αυτές που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019 (Σημ. 33).

Με την υιοθέτηση της ΕΔΔΠΧΑ 23 από την 1η Ιανουαρίου 2019, η Εταιρεία αναταξινόμησε τις απαιτήσεις που σχετίζονται με προπληρωμές για επίδικες φορολογικές υποθέσεις (Σημ. 2.18, Σημ. 4 i) και 33) από την κατηγορία των πελατών και λοιπών απαιτήσεων της κατάστασης οικονομικής θέσης σε διακριτή κατηγορία (φόρος εισοδήματος εισπρακτέος). Τα συγκριτικά στοιχεία έχουν αναταξινομηθεί αναλόγως.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το ποσό των εισπρακτέων φόρων εισοδήματος ύψους €87,6 εκατ. περιλαμβάνει ποσά που προπληρώθηκαν από την Εταιρεία σε σχέση με τις επίδικες φορολογικές υποθέσεις, για φόρους εισοδήματος ύψους €14,2 εκατ. (2018: €17,4 εκατ.), καθώς και σχετικούς τόκους και προσαυξήσεις, ύψους €17,9 (2018: €17,9 εκατ.). Το ποσό του εισπρακτέου φόρου εισοδήματος περιλαμβάνει επίσης και προκαταβολή φόρου εισοδήματος, συνολικού ποσού €55,5 εκατ. που υπολογίστηκε και καταβλήθηκε μαζί με τους φόρους εισοδήματος του έτους 2019.

Η συμφωνία του φόρου που υπολογίζεται επί του λογιστικού φορολογητέου κέρδους και του πραγματικού φόρου εισοδήματος που εμφανίζεται στα αποτελέσματα παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα:

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Κέρδη/ (ζημιές) προ φόρων	350.093	669.577
Φόρος υπολογισμένος με βάση ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές	(84.022)	(194.177)
Έσοδα που δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος	46.900	36.196
Έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	(7.521)	(6.622)
Μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογία λόγω αλλαγής στο φορολογικό συντελεστή	5.055	28.196
Μεταβολές στο φόρο εισοδήματος προηγούμενων ετών	4.908	5.156
Φόρος επί διανομής μερισμάτων	-	(13.490)
Λοιπές κινήσεις	946	(1.446)
Φόροι	(33.734)	(146.187)
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής	21,8%	41,7%

30. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αναλογεί στους μετόχους της Εταιρείας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό μετοχών κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, αφαιρουμένου του σταθμισμένου μέσου όρου των ιδίων μετοχών. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018 τα δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών είχαν εξασκηθεί ή λήξει και δεν υπήρχαν ίδιες μετοχές. Τα απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή ισούνται με τα βασικά κέρδη ανά μετοχή στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	1,04	1,71
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε κοινές μετοχές (Σε χιλιάδες Ευρώ)	316.359	523.390
Μέσος αριθμός κοινών μετοχών	305.635.185	305.628.663

31. Μερίσματα

Η πρόταση προς τη γενική συνέλευση για τελικό μέρισμα €0,50 ανά μετοχή εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο στις 28 Φεβρουαρίου 2019. Η γενική συνέλευση των μετόχων στις 7 Ιουνίου 2019 επίσης ενέκρινε την ως άνω διανομή. Στο τελικό μέρισμα συμπεριλαμβάνεται έκτακτο μέρισμα €0,25 ανά μετοχή το οποίο αφορά σε διανομή μέρους των εσόδων από την πώληση του μεριδίου του Ομίλου στον ΔΕΣΦΑ. Το ποσό του τελικού μερίσματος για το έτος 2018, ανέρχεται σε €152,8 εκατ. και συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις. Το σύνολο του ποσού πληρώθηκε τον Ιούλιο του 2019.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στη συνεδρίαση του στις 5 Νοεμβρίου 2019, αποφάσισε τη διανομή προμερίσματος χρήσης 2019, ποσού €0,25 ανά μετοχή. Το συνολικό προμέρισμα ανέρχεται σε €76,4 εκατ. και συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις.

Η πρόταση προς τη γενική συνέλευση για τελικό μέρισμα €0,25 ανά μετοχή εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο στις 27 Φεβρουαρίου 2019. Το ποσό του τελικού μερίσματος ανέρχεται σε €76,4 εκατ. και δεν συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις καθώς δεν έχει εγκριθεί από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν ενέκρινε κάποια αλλαγή στην πολιτική μερισμάτων της Εταιρείας στο σύνολό της και θα επαναξιολογήσει την πληρωμή επιπρόσθετου μερίσματος, ή επιπρόσθετου ειδικού μερίσματος, εντός του 2020.

32. Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες

	Σημ.	Έτος που έληξε	
		31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Κέρδη προ φόρων		350.093	669.577
Προσαρμογές για:			
Αποσβέσεις ενσωμάτων παγίων και άυλων περυσιακών στοιχείων	6,7	151.655	136.259
Απομείωση αξίας παγίων	8	4.764	5.344
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων πάγιου ενεργητικού	26	(665)	(675)
Χρηματοοικονομικά έξοδα / (έσοδα) -καθαρά	27	106.257	127.194
Προβλέψεις και διαφορές αποτιμήσεων		43.972	66.656
Αποσβέσεις εξόδων μακροπρόθεσμων συμβολαίων	26	1.276	951
(Κέρδη)/ Ζημιές από εκποίηση παγίων		(1.074)	(1.161)
Συναλλαγματικές ζημιές / (κέρδη)	28	910	(2.244)
Έσοδα από μερίσματα		(195.416)	(318.795)
		461.772	683.106
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης			
(Αύξηση)/ μείωση αποθεμάτων		(8.578)	68.171
(Αύξηση) / Μείωση απαιτήσεων		(10.595)	153.427
Αύξηση/ (μείωση) υποχρεώσεων		17.211	(347.508)
		(1.962)	(125.910)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		459.810	557.196

33. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις

Η Εταιρεία έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τραπεζικές και λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια των εμπορικών της συναλλαγών. Τα πιο σημαντικά ζητήματα παρουσιάζονται στη συνέχεια:

Επιχειρηματικά θέματα

(α) Εκκρεμείς υποθέσεις

Η Εταιρεία εμπλέκεται σε διάφορες νομικές υποθέσεις και έχει διάφορες υποχρεώσεις σε εκκρεμότητα σχετικές με τις συνήθεις δραστηριότητές της. Με βάση τις διαθέσιμες μέχρι σήμερα πληροφορίες, η διοίκηση πιστεύει ότι η έκβαση των

υποθέσεων αυτών δεν θα έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα της Εταιρείας ή στη χρηματοοικονομική της θέση και ότι δεν χρειάζονται επιπλέον προβλέψεις, πέραν αυτών που ήδη περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις.

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας και των προηγούμενων χρήσεων καταλογίστηκαν στην Εταιρεία τέλη και πρόστιμα χρήσης υπεδάφους για τη διέλευση αγωγών από τους εκάστοτε Δήμους. Το συνολικό ποσό που έχει καταλογιστεί ανέρχεται σε €26,5 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (2018: €26,5 εκατ), ενώ ποσό ύψους €14 εκατ. (2018: €6,4 εκατ.) έχει καταβληθεί, όπως απαιτείται προκειμένου η Εταιρεία να προσφύγει κατά των ανωτέρω καταλογισμών και έχει καταχωρηθεί ως απαίτηση στην κατάσταση οικονομικής θέσης στους «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις». Αναφορικά με τις υποθέσεις αυτές η Εταιρεία έχει ασκήσει όλα τα ένδικα μέσα και εκτιμά ότι είναι περισσότερο πιθανό να υπάρξει θετική έκβαση για το σύνολο των υποθέσεων αυτών και για τον λόγο αυτό δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις.

(β) Εγγυητικές επιστολές

Η Εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2019 ανέρχεται στο ισόποσο των €912 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €969 εκατ.).

Φορολογικά και τελωνειακά θέματα

Το φορολογικό πλαίσιο και οι φορολογικές πρακτικές στην Ελλάδα, οι οποίες καθορίζουν τη φορολογική βάση, ενδέχεται να οδηγήσουν σε εγγενείς αβεβαιότητες, λόγω της πολυπλοκότητάς τους, καθώς και του γεγονότος ότι υπόκεινται σε μεταβολές και εναλλακτικές ερμηνείες από τις αρμόδιες αρχές σε διαφορετικές χρονικές στιγμές αλλά και μεταξύ διαφορετικών εταιρειών. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να υπάρξουν κατηγορίες δαπανών ή χειρισμών διαφόρων ζητημάτων, για τις οποίες μία εταιρεία μπορεί να αξιολογηθεί σε διαφορετική βάση από εκείνη που εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια προετοιμασίας της φορολογικής δήλωσης ή της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Με βάση την εμπειρία του παρελθόντος, οι φορολογικοί έλεγχοι διενεργούνταν από τις Φορολογικές Αρχές κατά μέσο όρο 5-7 χρόνια μετά την υποβολή της φορολογικής δήλωσης. Επιπλέον, στις περιπτώσεις όπου ένας φορολογικός έλεγχος οδηγεί σε διαφορετική εκτίμηση από αυτή της εταιρείας, η διαδικασία επίλυσης του ζητήματος ακολουθεί συνήθως τη δικαστική οδό, διαδικασία η οποία περιλαμβάνει διάφορες φάσεις και ενδέχεται να διαρκέσει αρκετά χρόνια προκειμένου να καταλήξει σε οριστική και αμετάκλητη απόφαση. Μία εταιρεία δύναται να εμπλακεί σε αυτή τη δικαστική διαδικασία εάν και εφόσον καταβάλει προκαταβολικά το 50% του συνολικού φόρου και των προσαυξήσεων που έχουν εκτιμηθεί από το φορολογικό έλεγχο.

Όλα τα ανωτέρω οδηγούν σε εγγενείς δυσκολίες αναφορικά με τον προσδιορισμό και τη λογιστική αντιμετώπιση των φορολογικών υποχρεώσεων. Ως αποτέλεσμα, η διοίκηση στοχεύει στον καθορισμό της πολιτικής της βάσει ειδικής νομοθεσίας διαθέσιμης κατά τη στιγμή της λογιστικής αντιμετώπισης μιας συναλλαγής, μέσω λήψης εξειδικευμένων νομικών και φορολογικών συμβουλών σε μεμονωμένες περιπτώσεις, καθώς και αξιοποιώντας την εμπειρία από αποφάσεις προηγούμενων φορολογικών ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών δικαστικών αποφάσεων. Αυτή η διαδικασία εξασφαλίζει ότι οι οικονομικές καταστάσεις αντανακλούν όλες τις σημαντικές φορολογικές και τελωνειακές υποχρεώσεις, όσο το δυνατόν ακριβέστερα και πληρέστερα.

(α) Ανέλεγκτες χρήσεις – Επίδικες φορολογικές υποθέσεις

Όπως εξηγείται και στη Σημ. 29, έχουν ολοκληρωθεί έλεγχοι από τις Φορολογικές Αρχές έως και τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2011. Οι Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2010 και 31 Δεκεμβρίου 2011, ελήφθησαν τον Δεκέμβριο του 2017 και υπόκεινται σε νομική αμφισβήτηση από την Εταιρεία. Συνοπτικά, οι εκθέσεις αξιώνουν πρόσθετους φόρους ύψους €22,5 εκατ. και πρόστιμα €23,5 εκατ. για κονδύλια που αφορούν σε τέλος χαρτοσήμου, διάφορες μη εκπιπόμενες δαπάνες και άλλες προσαρμογές φόρου εισοδήματος. Η Εταιρεία, αφού μελέτησε τις εκθέσεις των φορολογικών ελέγχων, αμφισβήτησε τους επιβληθέντες επιπρόσθετους φόρους και προσαυξήσεις (τα οποία υπερβαίνουν τα ποσά που έχουν ήδη συμπεριληφθεί στις κανονικές φορολογικές δηλώσεις της εταιρείας) και προχώρησε σε όλες τις προβλεπόμενες από τις σχετικές διατάξεις ενέργειες και ένδικα μέσα προσφυγής κατά αυτών των ποσών.

Παρά το γεγονός ότι η Εταιρεία έχει αμφισβητήσει την επιβολή πρόσθετων φόρων, εντούτοις υποχρεούται να καταβάλει το 50% των καταλογισμένων ποσών (φόρων και προστίμων) από τους πιο πάνω φορολογικούς ελέγχους προκειμένου να έχει το δικαίωμα να ασκήσει ένδικα μέσα. Η καταβολή των απαιτούμενων ποσών πραγματοποιήθηκε, εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, ενώ τα υπόλοιπα ποσά συμψηφίστηκαν από τις Αρχές με επιστρεπτέα ποσά φόρων στο σύνολό τους, εντός του 2018. Το σύνολο των ποσών αυτών, περιλαμβάνεται σε λογαριασμούς απαιτήσεων από φόρους εισοδήματος, εάν το ποσό αφορά σε φόρο εισοδήματος, ή στους πελάτες και λοιπές απαιτήσεις, εάν το ποσό αφορά σε άλλους φόρους, καθώς η Εταιρεία εκτιμά ότι θα επιτύχει στις προσφυγές της. Όσον αφορά τις προσαυξήσεις οι εκθέσεις

αξιώνουν ποσό ίσο με το 120% του αρχικού φόρου, αντί του προβλεπόμενου 50%. Το ποσό αυτό αμφισβητείται επίσης νομικά από την Εταιρεία.

Επί του παρόντος, έχει ληφθεί εντολή ελέγχου για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2012, η οποία σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις έχει παραγραφεί.

Η Διοίκηση πιστεύει ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές φορολογικές επιβαρύνσεις είτε από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους, είτε από την έκβαση των επίδικων υποθέσεων πέραν αυτών που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019.

Η Εταιρεία έχει αναγνωρίσει οποιεσδήποτε προκαταβολές σχετικές με φόρους και πρόστιμα, που αφορούν σε παλαιότερες διαφορές με τις φορολογικές αρχές, στους φόρους εισοδήματος, στο βαθμό που εκτιμά ότι τα ποσά αυτά θα είναι τελικά ανακτήσιμα.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, για τις χρήσεις 2011 έως και τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, η Εταιρεία, έλαβε από τους τακτικούς ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, όπως προβλέπεται από το Ν.2238/1994, άρθ. 82, παρ. 5 και το Ν. 4174/2013, άρθρο 65Α.

(β) Καταλογιστικές πράξεις τελωνείων

Εντός του 2008, παρελήφθησαν από το Τελωνείο καταλογιστικές πράξεις συνολικού ύψους περίπου €40 εκατ. για φερόμενα τελωνειακά «ελλείμματα» των φορολογικών αποθηκών της Εταιρείας για συγκεκριμένες περιόδους μεταξύ των ετών 2001 – 2005. Η Εταιρεία προσέφυγε κατά των σχετικών πράξεων ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου και η Διοίκηση θεωρεί ότι η υπόθεση θα έχει θετική κατάληξη μετά την ολοκλήρωση της νομικής διαδικασίας.

Ανεξάρτητα από την κατάθεση των παραπάνω προσφυγών, το Τελωνείο προχώρησε σε παρακράτηση ποσού €54 εκατ. (σύνολο καταλογισθέντων ποσών πλέον προσαυξήσεων) βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ (Σημ. 12). Η Εταιρεία κατέθεσε δύο προσφυγές κατά της φορολογούσας αρχής και κατά του Τελωνείου, ενώπιον των Διοικητικών Πρωτοδικείων Αθηνών και Πειραιώς αντίστοιχα. Το Πρωτοδικείο Αθηνών εξέδωσε απόφαση με την οποία δικαιώνει την Εταιρεία, απορρίπτοντας την εν λόγω παρακράτηση ως μη νόμιμη. Η Εταιρεία εκτιμά ότι θα μπορεί να ανακτήσει τα ανωτέρω ποσά.

34. Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις

(1) Δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις

Οι σημαντικότερες συμβατικές υποχρεώσεις της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2019 αφορούν σε δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις συνολικού ποσού €34 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €22), το μεγαλύτερο μέρος του ποσού σχετίζεται με την αναβάθμιση των διυλιστηρίων.

(2) Ενέγγυες πιστώσεις

Η Εταιρεία είναι πιθανόν να δεχθεί αίτημα από προμηθευτές ώστε να παράσχει τραπεζικές ενέγγυες πιστώσεις, με στόχο να επιτύχει ευνοϊκότερους όρους συναλλαγής και πίστωσης. Στις περιπτώσεις όπου έχει ήδη καταχωρηθεί η υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις, δεν χρειάζεται περαιτέρω γνωστοποίηση της συγκεκριμένης δέσμευσης. Στις περιπτώσεις όπου η συναλλαγή πραγματοποιείται μετά την ημερομηνία Ισολογισμού, η Εταιρεία δεν υποχρεούται να διακανονίσει την ενέγγυα πίστωση εντός της περιόδου, άρα δεν αναγνωρίζεται και η αντίστοιχη υποχρέωση.

35. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων συμπεριλαμβάνονται έσοδα, δαπάνες και έξοδα, τα οποία προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ της Εταιρείας και συνδεδεμένων μερών. Τέτοιες συναλλαγές περιλαμβάνουν κυρίως πωλήσεις και αγορές αγαθών και υπηρεσιών στο πλαίσιο της συνήθους λειτουργίας της Εταιρείας.

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Χρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (πωλήσεις)		
Εταιρείες ομίλου	2.871.274	2.971.811
Συνδεδεμένες εταιρείες	397.245	597.133
Κοινοπραξίες	662	621
Σύνολο	3.269.181	3.569.565
Χρεώσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (κόστος πωληθέντων)		
Εταιρείες ομίλου	54.908	58.972
Συνδεδεμένες εταιρείες	454.389	764.274
Κοινοπραξίες	35.622	15.973
Σύνολο	544.919	839.219

Στα λοιπά έσοδα/(έξοδα) & λοιπά κέρδη/(ζημιές)-καθαρά για το 2019 συμπεριλαμβάνονται λοιπά έσοδα από θυγατρικές εταιρείες ποσού €4,5 εκατ. (2018: €4,1 εκατ.).

Στην κατάσταση οικονομικής θέσης συμπεριλαμβάνονται υπόλοιπα που προκύπτουν από αγορές/πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών κατά τη συνήθη λειτουργία της επιχείρησης.

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υπόλοιπο προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις (προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις)		
Εταιρείες ομίλου	14.469	27.107
Συνδεδεμένες εταιρείες	8.732	11.797
Κοινοπραξίες	0	1.316
Σύνολο	23.201	40.220
Υπόλοιπο από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις)		
Εταιρείες ομίλου	247.232	100.380
Συνδεδεμένες εταιρείες	14.283	32.381
Κοινοπραξίες	256	141
Σύνολο	261.771	132.902

Συναλλαγές έχουν πραγματοποιηθεί με τις ακόλουθες συνδεδεμένες εταιρείες:

- α) Θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου Ελληνικά Πετρέλαια (Σημ. 9)
- β) Συνδεδεμένες Εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης:
  - Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε. (ΕΑΚΑΑ)
  - Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ)
  - Elpedison B.V.
  - Spata Aviation Fuel Company S.A. (SAFCO)
  - ΕΛΠΕ Θράκη Α.Ε.
  - D.M.E.P. Holdco

Η Εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει στην Elpedison B.V, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2019 ανερχόταν στο ισόποσο των €105 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €83 εκατ.).

γ) Συνδεδεμένα μέρη που τελούν υπό κοινό έλεγχο με την Εταιρεία λόγω της κοινής συμμετοχής του Δημοσίου και με τα οποία η Εταιρεία έχει σημαντικές συναλλαγές και υπόλοιπα:

- Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ)
- Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις
- Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ) Α.Ε.

Κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τα παραπάνω μέρη ήταν τα εξής:

- Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών €126εκατ. (2018: €130 εκατ.),
- Αγορές αγαθών και υπηρεσιών €68 εκατ. (2018: €51 εκατ.),
- Απαιτήσεις €27 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €7 εκατ.),
- Υποχρεώσεις €16 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €10 εκατ.).

δ) Η Εταιρεία διοικείται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.) και από τους Γενικούς Διευθυντές. Οι αμοιβές που καταβλήθηκαν ή έχουν λογισθεί προς τους ανωτέρω ανήλθαν σε:

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Αμοιβές	4.615	4.246
Παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία	135	1.264
Αποζημιώσεις λόγω λύσης σύμβασης	1.633	1.661
Σύνολο	6.383	7.171

ε) Η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. έχει χορηγήσει δάνεια σε θυγατρικές της εταιρείες (Σημ. 10 και 12). Στις 31 Δεκεμβρίου 2019 το υπόλοιπο των δανείων αυτών ανέρχεται σε €141 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €141 εκατ.). Τα συνολικά έσοδα τόκων για το 2019 ανήλθαν σε €7 εκατ. (2018: €7 εκατ.). Τα δάνεια είναι κυμαινόμενου επιτοκίου και το μέσο επιτόκιο δανεισμού ήταν 4,65% (2018: 5,20%).

Η Εταιρεία επίσης έχει λάβει δάνεια από θυγατρικές της εταιρείες, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων ανέρχεται σε €690 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (31 Δεκεμβρίου 2018: €760 εκατ.). Τα συνολικά έξοδα τόκων για το 2019 ανήλθαν σε €36 εκατ. (2018: €42 εκατ.). Τα δάνεια είναι κυμαινόμενου επιτοκίου και το μέσο επιτόκιο δανεισμού για το 2019 ήταν 4,87% (2018: 5,40%).

36. Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού

Τον Ιανουάριο 2020 η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της ΒΑΡΔΑΞ ΑΕ, θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου, ενέκρινε την έκδοση πενταετούς ομολογιακού δανείου συνολικού ύψους €5 εκατ. Οι ομολογίες θα εκδοθούν τμηματικά και θα έχουν ημερομηνία λήξης το Φεβρουάριο 2025. Έως την έκδοση των οικονομικών καταστάσεων η Ελληνικά Πετρέλαια έχει καταβάλει €0,8 εκατ. στη ΒΑΡΔΑΞ.

Στις 17 Φεβρουαρίου 2020, η Εταιρεία ανακοίνωσε στο επενδυτικό κοινό ότι υπεγράφη συμφωνία εξαγοράς («η Συναλλαγή») χαρτοφυλακίου φωτοβολταϊκών («Φ/Β») έργων («το Έργο») σε τελικό στάδιο αδειοδότησης, στην περιοχή της Κοζάνης, από τη Γερμανική εταιρεία ανάπτυξης και κατασκευής έργων ΑΠΕ, JUWI. Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί στο Β' Τρίμηνο 2020, η περίοδος κατασκευής εκτιμάται ότι θα διαρκέσει 16 μήνες και το έργο αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το Δ' τρίμηνο 2021. Η συνολική επένδυση εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε €130 εκατ.

Στις 20 Φεβρουαρίου 2020, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 100 του Ν.4548/2018, ενέκρινε τη σύναψη Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε. και της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., σχετικά με:

- Την από κοινού πώληση της ΔΕΠΑ Υποδομών Α.Ε. (μία εταιρεία που ιδρύθηκε μετά την απόσχιση της δραστηριότητας δικτύων και υποδομών της ΔΕΠΑ, στο πλαίσιο της διαδικασίας ιδιωτικοποίησής της) και
- Τη συμμετοχή στη διαδικασία πώλησης της ΔΕΠΑ Εμπορίας Α.Ε. (η ΔΕΠΑ Α.Ε. θα μετονομαστεί σε ΔΕΠΑ Εμπορίας Α.Ε., μετά την απόσχιση της δραστηριότητας δικτύων και υποδομών της ΔΕΠΑ Α.Ε., στο πλαίσιο της διαδικασίας ιδιωτικοποίησής της).

2. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	160
A. Η Εταιρεία και ο Όμιλος	160
A.1 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ (Μητρική Εταιρεία)	160
A.2 Κύριοι Τομείς Δραστηριότητας του Ομίλου	161
B. Σημαντικά Γεγονότα της Χρήσης 2019	164
B.1 Επιχειρησιακό Περιβάλλον	164
α) Παγκόσμια Οικονομία	164
β) Χρηματοοικονομικοί δείκτες	165
γ) Περιβάλλον Πετρελαιοειδών Αγοράς	165
δ) Ελληνική Οικονομία	168
B.2 Επιχειρησιακές Εξελίξεις	168
Γ. Ανασκόπηση ανά Κλάδο Δραστηριότητας – Επιδόσεις και Χρηματοοικονομική Θέση	170
Δ. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης	172
Δ.1 Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης	173
Δ.2 Αποκλίσεις από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης	173
Δ.3 Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης Επιπλέον των Προβλήσεων του Νόμου	174
Δ.4 Κύρια Χαρακτηριστικά των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων σε Σχέση με τη Διαδικασία Σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και Χρηματοοικονομικών Αναφορών	175
Δ.5 Πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται κατά το άρθρο 10 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ	178
Δ.6 Η Γενική Συνέλευση και τα Δικαιώματα των Μετόχων	178
Δ.7 Σύνθεση & Λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου, Εποπτικών Οργάνων και Επιτροπών της Εταιρείας	180
Ε. Βασικοί Στρατηγικοί Στόχοι και Προοπτικές	186
ΣΤ. Κυριότεροι Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες για την Επόμενη Χρήση	187
ΣΤ.1 Διαχείριση Χρηματοοικονομικού Κινδύνου	187
ΣΤ.2 Διαχείριση Κινδύνου Κεφαλαίου	188

Z.	Επιλεγμένοι Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης	189
H.	Μη Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση	191
H.1	Υγεία, Ασφάλεια, Περιβάλλον	191
H.2	Εργασιακά και κοινωνικά θέματα	193
H.3	Ηθική και Διαφάνεια - Κώδικας Δεοντολογίας	194
Θ.	Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη	194
I.	Πληροφορίες για τα Χρηματοοικονομικά Μέσα	196
IA.	Σημαντικά Γεγονότα που Συνέβησαν από τη Λήξη της Χρήσης μέχρι την Ημερομηνία Υποβολής της Παρούσας Έκθεσης	196
IB.	Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου επί των πληροφοριών της παρ.7 άρθρου 4 Ν.3556/2007 (σύμφωνα με την παρ.8 του άρθρου 4 του Ν.3556/2007)	197
Παράρτημα	.....	199
Δομή Ομίλου	.....	199
Βιογραφικά Μελών ΔΣ	.....	202

Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ επί των Ενοποιημένων και Ατομικών Οικονομικών Καταστάσεων για τη Χρήση από 1^ο Ιανουαρίου έως 31^ο Δεκεμβρίου 2019

Εισαγωγή

Κύριοι Μέτοχοι,

Η παρούσα έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά στη χρονική περίοδο των δώδεκα μηνών της κλειόμενης χρήσεως (1.1.2019–31.12.2019). Η έκθεση συντάχθηκε και είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις του Ν. 4548/2018 που αντικατέστησε τον Κ.Ν. 2190/1920, του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007 και της απόφασης 7/448/11.10.2007 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Οι Ενοποιημένες και Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις συντάχθηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στην παρούσα έκθεση περιέχονται συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου (ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ) και της μητρικής Εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., περιγραφή των σημαντικών γεγονότων που έλαβαν χώρα κατά την τρέχουσα οικονομική χρήση, περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων για την επόμενη χρήση, παράθεση των σημαντικών συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της Εταιρείας και του Ομίλου με τα συνδεδεμένα τους μέρη, παράθεση στοιχείων και εκτιμήσεων ποιοτικού χαρακτήρα για την εξέλιξη των δραστηριοτήτων της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την επόμενη χρήση, καθώς και παρουσίαση των σημαντικότερων μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών που έχουν αντίκτυπο στην Εταιρεία.

A. Η Εταιρεία και ο Όμιλος

Ο Όμιλος αποτελείται από 49 εταιρείες συμπεριλαμβανομένης και της εισηγμένης στα Χρηματιστήρια Αθηνών και Λονδίνου Μητρικής Εταιρείας. Η κατάσταση των θυγατρικών και συνδεδεμένων εταιρειών, το αντικείμενο τους, το ποσοστό ιδιοκτησίας και η μέθοδος ενοποίησης παρουσιάζονται στους σχετικούς πίνακες του Παραρτήματος της παρούσας έκθεσης. Η τρέχουσα νομική μορφή του Ομίλου είναι αποτέλεσμα της αρχικής συγχώνευσης στο πλαίσιο της εισαγωγής της Μητρικής Εταιρείας στο χρηματιστήριο, που έλαβε χώρα το 1998 και των μετέπειτα εταιρικών συναλλαγών (εξαγορές και συγχωνεύσεις).

Η επιχειρηματική δομή που εφαρμόζεται στον Όμιλο, η οποία καθορίζει επίσης και την οργανωτική δομή, έχει ιδιαίτερη σημασία για τους σκοπούς διοίκησης του Ομίλου καθώς και για την καλύτερη παρακολούθηση των δραστηριοτήτων του. Συγκεκριμένα όλες οι δραστηριότητες του Ομίλου κατατάσσονται στους κύριους κλάδους (Στρατηγικές Επιχειρησιακές Μονάδες) όπως απεικονίζεται πιο κάτω:

- Διύλιση, Εφοδιασμός και Εμπορία
- Λιανική Εμπορία πετρελαιοειδών, στην Ελλάδα και το εξωτερικό
- Παραγωγή και Εμπορία Πετροχημικών
- Έρευνα και Εκμετάλλευση Υδρογονανθράκων
- Παραγωγή (από συμβατικές και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) & Εμπορία Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικό Αέριο

Επιπλέον, ο Όμιλος έχει δραστηριότητα και σε άλλους τομείς οι οποίοι παρά το γεγονός ότι είναι στρατηγικής σημασίας (πχ Τεχνικές Υπηρεσίες) δεν αποτελούν σημαντικό ποσοστό των οικονομικών μεγεθών τού Ομίλου.

A.1 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ (Μητρική Εταιρεία)

Η Μητρική Εταιρεία είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο Αθηνών και παράλληλα οι μετοχές της διαπραγματεύονται μέσω GDRs (Global Depositary Receipts) στο χρηματιστήριο του Λονδίνου, ενώ τα ομόλογά, έκδοσης της θυγατρικής της εταιρείας HPF plc, είναι εισηγμένα στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου. Η μετοχική της σύνθεση στις 31.12.2019 ήταν:

- Paneuropean Oil and Industrial Holdings S.A.: 45,47%
- Ελληνικό Δημόσιο (ΤΑΙΠΕΔ): 35,48%
- Θεσμικοί και ιδιώτες επενδυτές: 19,05%

Α.2 Κύριοι Τομείς Δραστηριότητας του Ομίλου

Οι κύριες δραστηριότητες του Ομίλου καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα του κλάδου της ενέργειας, καθιστώντας τον Όμιλο ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ έναν από τους πιο σημαντικούς ενεργειακούς ομίλους στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Τα βασικά σημεία ανά δραστηριότητα συνοψίζονται παρακάτω:

α) Κλάδος Διύλισης, Εφοδιασμού και Εμπορίας

Ο κλάδος διύλισης, εφοδιασμού και εμπορίας αποτελεί τον πυρήνα των δραστηριοτήτων του Ομίλου και τη βασική πηγή εσόδων και κερδοφορίας.

Δραστηριότητες στην Ελλάδα

Η δραστηριότητα στην Ελλάδα εστιάζεται γύρω από τη λειτουργία των τριών διυλιστηρίων του Ομίλου που βρίσκονται στον Ασπρόπυργο, στην Ελευσίνα και στη Θεσσαλονίκη, τα οποία καλύπτουν περίπου 65% της συνολικής διυλιστικής ικανότητας της χώρας, ενώ διαθέτουν συνολικά δεξαμενές αποθήκευσης αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου χωρητικότητας 6,65 εκατ. m³.

Το κάθε διυλιστήριο έχει διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως περιγράφονται στον πιο κάτω πίνακα, τα οποία καθορίζουν την απόδοση και την κερδοφορία του:

Διυλιστήριο	Ημερήσια Δυναμικότητα Διύλισης (Kbpd)	Ετήσια Δυναμικότητα Διύλισης (MT εκ.)	Τύπος Διυλιστηρίου	Δείκτης Συνθετότητας Nelson
Ασπρόπυργος	148	7,5	Cracking (FCC)	9,7
Ελευσίνα	106	5,3	Hydrocracking	12
Θεσσαλονίκη	90	4,5	Hydroskimming	5,8

Το 2019, ο βαθμός απασχόλησης των διυλιστηρίων του Ομίλου επηρεάστηκε αρνητικά από την ολοκλήρωση του τρέχοντος κύκλου λειτουργίας (end of run performance) για τα διυλιστήρια Ασπρόπυργου και Ελευσίνας και το σταμάτημα για εργασίες συντήρησης (full turnaround) στο διυλιστήριο Ελευσίνας, το οποίο ολοκληρώθηκε με επιτυχία και ασφάλεια στο Δ' τρίμηνο. Κατά συνέπεια, η παραγωγή του κλάδου διύλισης σημείωσε μείωση και ανήλθε στα 14,2 εκατ. τόνους. Αντίστοιχα επηρεάστηκαν και οι πωλήσεις που ανήλθαν στα 15,2 εκατ. τόνους, με τις εξαγωγές στα 7,9 εκατ. τόνους, αντιπροσωπεύοντας ποσοστό 52% των συνολικών πωλήσεων, διατηρώντας τη θέση του Ομίλου ως ενός από τους πλέον εξωστρεφείς στην περιοχή, ενώ οι πωλήσεις αεροπορικών και ναυτιλιακών καυσίμων σημείωσαν αύξηση 5% στα 2,8 εκατ. τόνους. Η αριστοποίηση στον εφοδιασμό πρώτων υλών και οι επιδόσεις των διυλιστηρίων, οδήγησαν σε επίτευξη υψηλού συνολικού περιθωρίου, ξεπερνώντας σημαντικά τα ενδεικτικά για ένα ακόμα έτος.

Η λειτουργία των διυλιστηρίων σύμφωνα με τον προγραμματισμό οδήγησε την απόδοση μεσαίων κλάσμάτων (ντίζελ, τζετ), στο 50%, ενώ η παραγωγή βενζίνης ανήλθε σε 22%. Συνολικά το ποσοστό παραγωγής προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας ανήλθε στο 84%, από τα πλέον υψηλά στον Ευρωπαϊκό κλάδο διύλισης, ενώ το μαζούτ περιορίστηκε στο 12%. Σημειώνεται ότι από τον Νοέμβριο του 2019, ο Όμιλος προχώρησε στη μετάβασή του στο νέο μοντέλο λειτουργίας για δραστικό περιορισμό της παραγωγής μαζούτ υψηλού θείου, εν όψει των νέων προδιαγραφών για ναυτιλιακά καύσιμα (IMO/MARPOL).

Η κερδοφορία του κλάδου Διύλισης, Εφοδιασμού και Εμπορίας διατηρήθηκε σε ικανοποιητικά επίπεδα λόγω της καλής επίδοσης των διυλιστηρίων, παρά τη σημαντική υποχώρηση των ενδεικτικών περιθωρίων διύλισης στη Μεσόγειο στα χαμηλότερα επίπεδα της πενταετίας. Οι διεθνείς τιμές αργού πετρελαίου ανέκαμψαν κατά τη διάρκεια του έτους, οδηγώντας σε κέρδη από αποτίμηση αποθεμάτων και επηρεάζοντας αντίστοιχα τα Δημοσιευμένα Αποτελέσματα έναντι των Συγκρίσιμων.

Εφοδιασμός – Προμήθεια Αργού Πετρελαίου

Οι προμήθειες αργού πετρελαίου συντονίζονται κεντρικά και καλύπτονται μέσω συμβάσεων διάρκειας (term-contracts) καθώς και με μεμονωμένες αγορές (spot). Η προσφορά αργού πετρελαίου αυξήθηκε το 2019 κυρίως λόγω αυξημένης παραγωγής σε ΗΠΑ και άλλες χώρες μη-μέλη του ΟΠΕΚ, ενώ ο ΟΠΕΚ συνέχισε την πολιτική περιορισμού της παραγωγής και εξαγωγών του, που σε συνδυασμό με τις κυρώσεις από τις ΗΠΑ και τα προβλήματα εφοδιασμού Ρωσικού αργού

στο Α' εξάμηνο επηρέασαν αρνητικά την περιοχή της Μεσογείου. Παρ' όλη αυτά, η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ αξιοποίησε ευκαιρίες που παρουσιάστηκαν στη δομή τιμολόγησης διαφόρων τύπων αργού στην περιοχή, κυρίως λόγω βελτιωμένης χρηματοοικονομικής ρευστότητας. Έτσι, το μίγμα εφοδιασμού πρώτων υλών προσαρμόστηκε αντανακλώντας την ελκυστικότητα συγκεκριμένων τύπων αργών σε σχέση με άλλα, καθώς και το νέο κανονισμό καυσίμων ναυτιλίας στο τέλος του έτους, με αποτέλεσμα να αυξηθεί ο εφοδιασμός αργών από Ιράκ (34%), Καζακστάν (21%) και Ρωσία (15%), ενώ η συνεισφορά από Σαουδική Αραβία ανήλθε στο 6%, καθώς δεν υπήρξαν συναλλαγές με το Ιράν. Αναφορικά με τα αργά της Β. Αφρικής, η προμήθεια από Λιβύη περιορίστηκε στο 5% και από Αίγυπτο ανήλθε στο 7%.

Η δυνατότητα πρόσβασης αλλά και η ευελιξία των διυλιστηρίων του Ομίλου να επεξεργαστούν μια μεγάλη ποικιλία αργών και άλλων πρώτων υλών, αποτελούν ένα από τα βασικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του Ομίλου, που αποδεικνύεται ιδιαίτερα σημαντικό, τόσο για την κερδοφορία, όσο και για τη δυνατότητα ανταπόκρισής του σε απότομες μειώσεις προσφοράς συγκεκριμένων τύπων αργού, διασφαλίζοντας έτσι την ομαλή τροφοδοσία των αγορών που δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Πωλήσεις Διυλιστηρίων (Πωλήσεις Χονδρικής Εμπορίας)

Οι πωλήσεις καυσίμων διενεργούνται από την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ προς τις εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών στην Ελλάδα, μεταξύ των οποίων και η θυγατρική του Ομίλου ΕΚΟ ΑΒΕΕ, καθώς και προς συγκεκριμένους ειδικούς πελάτες, ενώ 50%-60% της παραγωγής εξάγεται. Όλα τα προϊόντα διύλισης του Ομίλου καλύπτουν τις Ευρωπαϊκές προδιαγραφές (Euro VI).

Δραστηριότητες στο Εξωτερικό

Η δραστηριότητα στο εξωτερικό αφορά στις εγκαταστάσεις ΟΚΤΑ στα Σκόπια, που συνδέονται μέσω αγωγού με το διυλιστήριο Θεσσαλονίκης με δυνατότητα μεταφοράς προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας (ντίζελ). Η τοποθεσία της ΟΚΤΑ προσδίδει σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τη διάθεση προϊόντων στην εσωτερική αγορά των Σκοπίων, μέσω εμπορικών εταιρειών και εξαγωγών σε γειτονικές αγορές των Βαλκανίων.

β) Κλάδος Λιανικής Εμπορίας

Ο κλάδος εμπορίας διαχωρίζεται στις δραστηριότητες στην Ελλάδα μέσω της θυγατρικής ΕΚΟ ΑΒΕΕ και στις δραστηριότητες στο εξωτερικό.

Δραστηριότητες στο Εσωτερικό

Στην Ελλάδα, ο Όμιλος με τη θυγατρική εμπορική εταιρεία ΕΚΟ ΑΒΕΕ, διαθέτει δίκτυο λιανικής εμπορίας καυσίμων με τα εμπορικά σήματα ΕΚΟ και ΒΡ το οποίο περιλαμβάνει συνολικά 1.722 πρατήρια, εκ των οποίων 244 είναι ιδιοκτητούργουμένα.

Η εμπορική εταιρεία ΕΚΟ ΑΒΕΕ, διαθέτει το πληρέστερο δίκτυο εφοδιασμού καυσίμων με 15 εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διανομής καυσίμων, 24 σταθμούς ανεφοδιασμού αεροσκαφών στα κυριότερα αεροδρόμια, 2 εμφιαλωτήρια υγραερίου και μία μονάδα παραγωγής και συσκευασίας λιπαντικών.

Το μερίδιο αγοράς των σημάτων ΕΚΟ και ΒΡ, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Εταιρείας, βελτιώθηκε το 2019 στα περισσότερα προϊόντα. Στα καύσιμα κίνησης το συνολικό μερίδιο αγοράς, λαμβάνοντας υπόψη και τους βιομηχανικούς πελάτες, υπερβαίνει το 32%, ενώ διατηρείται η ηγετική θέση της ΕΚΟ στα καύσιμα Αεροπορίας και Ναυτιλίας, με αυξημένες πωλήσεις καυσίμων Αεροπορίας κυρίως λόγω της αυξημένης τουριστικής κίνησης.

Ο Όμιλος έχει συμφωνία με την ΒΡ plc για την αποκλειστική χρήση των εμπορικών σημάτων της ΒΡ για καύσιμα εδάφους στην Ελλάδα μέχρι το τέλος του 2020, με δυνατότητα περαιτέρω ανανέωσης έως το τέλος του 2025.

Δραστηριότητες στο Εξωτερικό

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στο εξωτερικό μέσω των θυγατρικών του εταιρειών στην Κύπρο, τη Βουλγαρία, τη Σερβία, το Μαυροβούνιο και τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας. Συνολικά το δίκτυο πρατηρίων αριθμεί 311 πρατήρια, συμπεριλαμβανομένων των 27 πρατηρίων που φέρουν το σήμα ΟΚΤΑ στη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας. Στην Κύπρο και το Μαυροβούνιο οι τοπικές θυγατρικές, οι οποίες προέρχονται από εξαγορά προ-υπάρχουσας εταιρείας, κατέχουν ηγετική θέση στις αγορές τους. Στη Βουλγαρία και τη Σερβία, όπου οι δραστηριότητες ξεκίνησαν με ίδρυση νέας εταιρείας, οι θυγατρικές του Ομίλου συγκαταλέγονται στις πρώτες πέντε εταιρείες του κλάδου τους.

γ) Κλάδος Πετροχημικών

Οι δραστηριότητες των πετροχημικών επικεντρώνονται στην παραγωγή και εμπορία πολυπροπυλενίου, ΒΟΡΡ φιλμ και διαλυτών. Επίσης, ο κλάδος περιλαμβάνει εμπορία εισαγόμενων πλαστικών και χημικών προϊόντων.

Με βάση τη συμμετοχή στα οικονομικά μεγέθη, η αλυσίδα προϊόντων προπυλενίου - πολυπροπυλενίου - ΒΟΡΡ αποτελεί τη βασική δραστηριότητα των πετροχημικών. Το εργοστάσιο παραγωγής πολυπροπυλενίου που βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη τροφοδοτείται κυρίως από προπυλένιο που παράγεται στο διυλιστήριο του ομίλου στον Ασπρόπυργο. Μέρος της παραγωγής του παραγόμενου πολυπροπυλενίου αποτελεί την πρώτη ύλη για τη μονάδα παραγωγής ΒΟΡΡ φιλμ στην Κομοτηνή.

Το 68% του όγκου πωλήσεων χημικών εξάγεται στις αγορές της Τουρκίας, της Ιταλίας, της Βαλκανικής και της Ιβηρικής χερσονήσου για χρήση ως πρώτη ύλη στις τοπικές βιομηχανίες.

δ) Κλάδος Έρευνας και Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στον τομέα της έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων. Οι κύριες δραστηριότητες επικεντρώνονται στην Ελλάδα και περιγράφονται παρακάτω:

- Συμμετοχή με ποσοστό 25% σε κοινοπραξία στη θαλάσσια περιοχή της Παραχώρησης Θρακικού Πελάγους, στο Β. Αιγαίο, συνολικής έκτασης περίπου 1.600 τετ. χλμ..
- Συμμετοχή, ως διαχειριστής 50%, σε διεθνές επιχειρηματικό σχήμα με την EDISON International SpA (50%) για τη θαλάσσια περιοχή Πατραϊκού Κόλπου (δυτικά), συνολικής έκτασης 1.419 τετ. χλμ..
- Ο Όμιλος, κατέχει δικαιώματα έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων (100%, Διαχειριστής, στις χερσαίες περιοχές «Άρτα-Πρέβεζα», συνολικής έκτασης 4.762,90 τετ. χλμ. και «Β.Δ. Πελοπόννησος», συνολικής έκτασης 3.778,30 τετ. χλμ..
- Συμμετοχή (25%), μέσω της ΕΛΠΕ ΔΥΤΙΚΗ ΚΕΡΚΥΡΑ, σε διεθνές επιχειρηματικό σχήμα με την TOTAL (Διαχειριστής, 50%) και την EDISON International S.p.A. (25%), για τη θαλάσσια περιοχή του Ιονίου «Block 2», συνολικής έκτασης 2.422,10 τετ. χλμ..
- Ο Όμιλος απέκτησε δικαιώματα έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων (100%, Διαχειριστής), στη θαλάσσια περιοχή «Block 10», στον Κυπαρισσιακό Κόλπο, συνολικής έκτασης 3.420,60 τετ. χλμ..
- Συμμετοχή του Ομίλου (50%) σε διεθνές επιχειρηματικό σχήμα με τη REPSOL (50%, Διαχειριστής) στη θαλάσσια περιοχή «Ιόνιο», συνολικής έκτασης 6.671,13 τετ. χλμ..
- Συμμετοχή του Ομίλου (20%) σε διεθνές επιχειρηματικό σχήμα με την TOTAL (Διαχειριστής, 40%) και την ExxonMobil (40%) στις θαλάσσιες περιοχές «Δυτικά Κρήτης», συνολικής έκτασης 20.058,40 τετ. χλμ. και «Νοτιοδυτικά Κρήτης», συνολικής έκτασης 19.868,37 τετ. χλμ..
- Στη θαλάσσια περιοχή «Block 1», Βόρεια της Κέρκυρας, όπου η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ έχει υποβάλει τη μοναδική προσφορά και αναμένει το αποτέλεσμα της διαδικασίας.

ε) Ηλεκτρική Ενέργεια και Φυσικό Αέριο

Ηλεκτρική Ενέργεια

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους παραγωγής, εμπορίας και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, μέσω της συμμετοχής του στην κοινοπραξία Elpedison B.V., με ποσοστό 50%. Το υπόλοιπο 50% κατέχεται από την εταιρεία EDISON International.

Τον Ιούλιο 2019 ολοκληρώθηκε επιτυχώς η εξαγορά από την Elpedison B.V. του ποσοστού 24,22% που κατείχαν στην ELPEDISON A.E. οι όμιλοι ΕΛΛΑΚΤΩΡ και ΕΛΒΑΛ-ΧΑΛΚΟΡ, έναντι τιμήματος €20 εκατ.. Έτσι, η Elpedison B.V. συμμετέχει πλέον στο μετοχικό κεφάλαιο της Elpedison A.E. κατά 100% (η Elpedison A.E. προήλθε από την απορρόφηση της Elpedison Energy A.E. από την Elpedison Power A.E.). Η εξαγορά ισχυροποιεί τη θέση του Ομίλου ΕΛΠΕ στην ELPEDISON A.E. και επιτρέπει την υλοποίηση της στρατηγικής του στον κλάδο Παραγωγής και Εμπορίας ηλεκτρισμού.

Η ELPEDISON A.E. είναι σήμερα ο δεύτερος σε μέγεθος ανεξάρτητος παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα με συνολική εγκατεστημένη ισχύ 810 MW τεχνολογίας συνδυασμένου κύκλου με καύσιμο Φυσικό Αέριο –ΦΑ- (μονάδα 390 MW στη Θεσσαλονίκη σε λειτουργία από το 2005, μονάδα 420 MW στη Θίσβη Βοιωτίας σε λειτουργία από το 2010).

Επίσης, εντός του 2019, η ΡΑΕ με απόφασή της προχώρησε στη χορήγηση στην Elpedison άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για νέο σταθμό συνδυασμένου κύκλου στη Θεσσαλονίκη, με καύσιμο φυσικό αέριο, ισχύος 826 MW.

Φυσικό Αέριο

Στον τομέα του Φυσικού Αερίου ο Όμιλος συμμετέχει μέσω της ΔΕΠΑ Α.Ε. (35% ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., 65% ΤΑΙΠΕΔ). Ο Όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται α) στην εισαγωγή Φυσικού Αερίου μέσω μακροχρόνιων συμβάσεων αλληλά και spot φορτίων, β) στην προμήθεια Φυσικού Αερίου σε μεγάλους καταναλωτές (ηλεκτροπαραγωγοί, βιομηχανίες και εταιρείες παροχής ΦΑ), γ) στην παροχή αερίου μέσω της ΕΠΑ Αττικής, σε μεσαίους και μικρότερους καταναλωτές, καθώς και δ) στη διανομή μέσης και χαμηλής πίεσης μέσω των Εταιρειών Διανομής Αερίου (ΕΔΑ), μετά το διαχωρισμό των δραστηριοτήτων διανομής και προμήθειας. Η ΔΕΠΑ συμμετέχει επίσης σε διασυνοριακά έργα μεταφοράς φυσικού αερίου.

Εταιρικός μετασχηματισμός του ομίλου ΔΕΠΑ Α.Ε

Στο πλαίσιο της εφαρμογής του Ν. 4643/2019, βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία εταιρικού μετασχηματισμού του Ομίλου ΔΕΠΑ. Πιο συγκεκριμένα, ο Νόμος προβλέπει ότι η ΔΕΠΑ Α.Ε. θα προβεί σε μερική διάσπαση του κλάδου υποδομών ο οποίος θα μεταβιβασθεί στη ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ Α.Ε. (ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ) και στην απόσχιση του κλάδου διεθνών έργων που θα μεταβιβαστεί στη ΔΕΠΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΡΓΩΝ Α.Ε.. Μετά την ολοκλήρωση της μερικής διάσπασης και της απόσχισης κλάδων, η ΔΕΠΑ Α.Ε. θα μετονομασθεί σε ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ Α.Ε. και θα διατηρεί είτε απευθείας είτε μέσω των θυγατρικών της τον κλάδο εμπορίας.

Τον Δεκέμβριο 2019, το ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε. προσκάλεσε ενδιαφερόμενους να υποβάλουν εκδηλώσεις ενδιαφέροντος («ΕΕ») για τη συμμετοχή τους στη διεθνή διαγωνιστική διαδικασία για την απόκτηση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας «ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ Α.Ε.». Παράλληλα, η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. πρόβη στη σύναψη Μνημονίου Επιχειρηματικής Συνεργασίας με το ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε. για την από κοινού πώληση του 100% της ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ Α.Ε.. Στις 21 Φεβρουαρίου 2020 υποβλήθηκαν εκδηλώσεις ενδιαφέροντος από 9 εταιρείες.

Β. Σημαντικά Γεγονότα της Χρήσης 2019

Β.1 Επιχειρησιακό Περιβάλλον

α) Παγκόσμια Οικονομία¹

Το 2019 ο ρυθμός ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας επιβραδύνθηκε φθάνοντας στα χαμηλότερα επίπεδα μετά την κρίση (εκτίμηση 2,4%), μειωμένος σε σχέση με πέρυσι (3% το 2018), εν μέσω εξασθένησης του εμπορίου και των επενδύσεων. Ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ των προηγμένων οικονομιών μειώθηκε κατά 0,6% στο 1,6% και αντίστοιχα των αναδυόμενων οικονομιών από 4,3% το 2018 σε 3,5% το 2019.

Αναφορικά με την οικονομία της Ευρωζώνης, ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ επιβραδύνθηκε σημαντικά, εκτιμώμενος σε 1,1%, σε σύγκριση με 1,9% το 2018 και 2,5% το 2017. Αρκετές οικονομίες βρέθηκαν στα πρόθυρα ύφεσης κατά τη διάρκεια του έτους, με ιδιαίτερη αδυναμία στον γερμανικό βιομηχανικό τομέα, λόγω της πτώσης της ζήτησης στην Ασία. Η αβεβαιότητα σχετικά με το "Brexit" υπήρξε επιβαρυντικός παράγοντας για την ανάπτυξη.

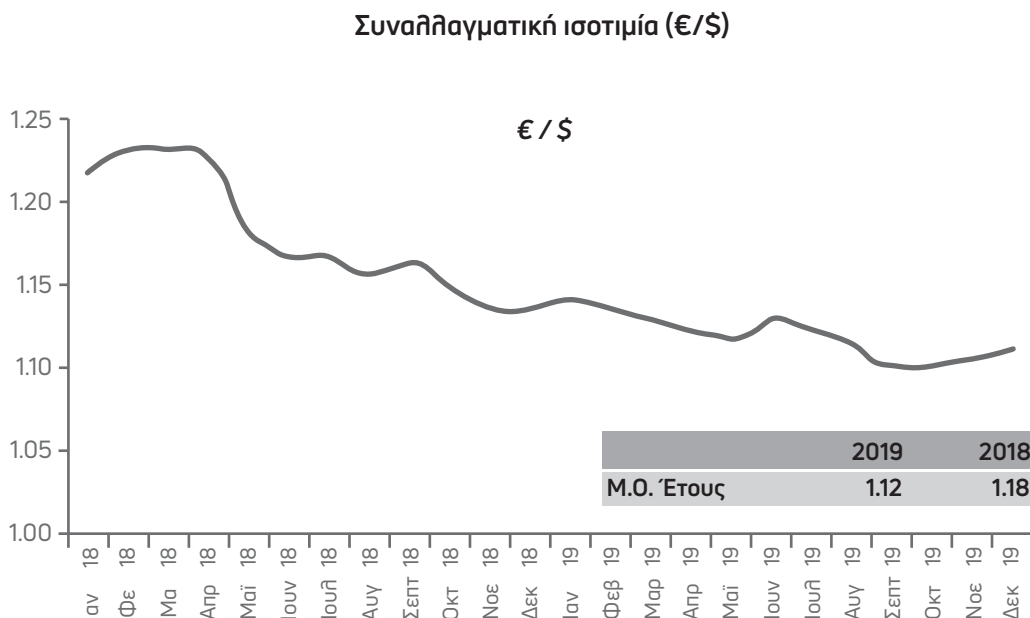
Στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, ο ρυθμός ανάπτυξης εκτιμάται ότι έφθασε στο 2,3% το 2019, μειωμένος κατά 0,6% σε σχέση με πέρυσι, λόγω επενδύσεων και εξαγωγών. Πριν από την πρόσφατη εμπορική συμφωνία με την Κίνα, η αύξηση των δασμών οδήγησε σε αύξηση και του εμπορικού κόστους, ενώ η πολιτική αβεβαιότητα επιβάρυνε τις επενδύσεις και την εμπιστοσύνη. Όπως σε πολλές άλλες προηγμένες οικονομίες, ο τομέας παραγωγής των ΗΠΑ ήταν ασθενέστερος.

Αναφορικά με τις αναδυόμενες οικονομίες, η ανάπτυξη στην Κίνα, η οποία παραμένει ισχυρή, εκτιμάται ότι έφθασε στο 6,1% το 2019 (μειωμένη κατά 0,5% σε σύγκριση με το 2018), εν μέσω της μείωσης της εγχώριας ζήτησης και των αυξημένων εμπορικών εντάσεων. Η αβεβαιότητα της εμπορικής πολιτικής και οι υψηλότεροι δασμοί στις συναλλαγές με τις Ηνωμένες Πολιτείες επηρέασαν το κλίμα των επενδυτών για το μεγαλύτερο μέρος του 2019. Η ανάπτυξη της βιομηχανικής παραγωγής έφθασε σε χαμηλό πολλαπλών ετών. Στην Τουρκία, η οικονομία παρέμεινε στάσιμη το 2019 (έναντι 2,8% το 2018) λόγω μειούμενης εμπιστοσύνης και επενδύσεων.

1. Πηγή: World Bank, *Global Economic Prospects*, Ιανουάριος 2020

β) Χρηματοοικονομικοί δείκτες

Το 2019, η συναλλαγματική ισοτιμία EUR / USD κυμάνθηκε κατά μέσο όρο στο 1,12 έναντι 1,18 το 2018. Οι κύριοι παράγοντες ήταν η ασθενέστερη οικονομική δραστηριότητα της ευρωζώνης και οι πολιτικές εξελίξεις που αύξησαν την πολιτική αβεβαιότητα καθώς και της νομισματικής χαλάρωσης από την ΕΚΤ.

γ) Περιβάλλον Πετρελαιοειδών Αγοράς^{2,3}

Η παγκόσμια ζήτηση πετρελαίου το 2019 εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατά 0,9 εκατ. βαρέλια ημερησίως στα 99,8 εκατ. βαρέλια. Το 2020, η παγκόσμια ζήτηση πετρελαίου αναμένεται να αυξηθεί κατά 1,2 εκατ. βαρέλια ημερησίως ξεπερνώντας τα 100 εκατ. βαρέλια, κυρίως από χώρες εκτός ΟΟΣΑ. Η ζήτηση πετρελαίου στις ευρωπαϊκές χώρες παρέμεινε σταθερή και στη Βόρεια Αμερική αυξήθηκε κατά 0,1 εκατ. βαρέλια ημερησίως, επηρεασμένη και στις δύο περιοχές από την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας. Η ζήτηση στις Ασιατικές χώρες μέλη του ΟΟΣΑ ήταν χαμηλότερη κατά 0,1 εκατ. βαρέλια ημερησίως και επηρεάστηκε από τη χαμηλότερη ζήτηση για βιομηχανικά καύσιμα και πετροχημικά.

Η παγκόσμια παραγωγή πετρελαίου το 2019 μειώθηκε κατά 0,10 εκατ. βαρέλια ημερησίως σε σύγκριση με το 2018. Η παραγωγή αργού πετρελαίου από τις χώρες-μέλη του ΟΠΕΚ το 2019 μειώθηκε κατά 2,0 εκατ. βαρέλια ημερησίως σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Η αύξηση παραγωγής πετρελαίου εκτός ΟΠΕΚ ανήλθε σε 1,86 εκατ. βαρέλια ημερησίως, με τις ΗΠΑ να συνεισφέρουν περισσότερο.

Οι χώρες-μέλη του ΟΠΕΚ συμφώνησαν τον Δεκέμβριο να μειώσουν την παραγωγή πετρελαίου κατά επιπλέον 0,5 εκατ. βαρέλια ημερησίως κατά το πρώτο τρίμηνο του 2020, συν μια περαιτέρω εθελοντική μείωση της Σαουδικής Αραβίας κατά 0,4 εκατ. βαρέλια ημερησίως, διαμορφώνοντας τη συνολική μείωση στα 2,1 εκατ. βαρέλια ημερησίως.

Η μέση τιμή του αργού πετρελαίου Brent για το 2019 διαμορφώθηκε στα \$64 ανά βαρέλι, μειωμένη κατά 10% από το 2018. Η τιμή του Brent σημείωσε άνοδο το πρώτο τρίμηνο του 2019 λόγω περικοπών των χωρών-μελών του ΟΠΕΚ και χαμηλότερων εξαγωγών από τη Βενεζουέλα και το Ιράν ως αποτέλεσμα κυρώσεων, φτάνοντας τα \$68,5 ανά βαρέλι το δεύτερο τρίμηνο του 2019. Οι εν λόγω πιέσεις αντισταθμίστηκαν το δεύτερο μισό του 2019 με την εξασθένιση της ζήτησης πετρελαίου και την επιδείνωση των προοπτικών της ζήτησης.

Όσον αφορά το διαφορικό αργών πετρελαίου τύπου Brent με WTI (Brent-WTI spread) διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο για το 2019 στα \$7,1/βαρέλι, σχεδόν σταθερό έναντι του 2018 λόγω της συνεχιζόμενης αύξησης της αμερικανικής παραγωγής. Το διαφορικό Brent έναντι του Ural (Brent-Ural spread) μειώθηκε σε ετήσια βάση κατά \$1,2/βαρέλι το 2019, με το Ural να κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα με το Brent, εξαιτίας της χαμηλής διαθεσιμότητας και της υψηλής ζήτησης στην περιοχή της Μεσογείου.

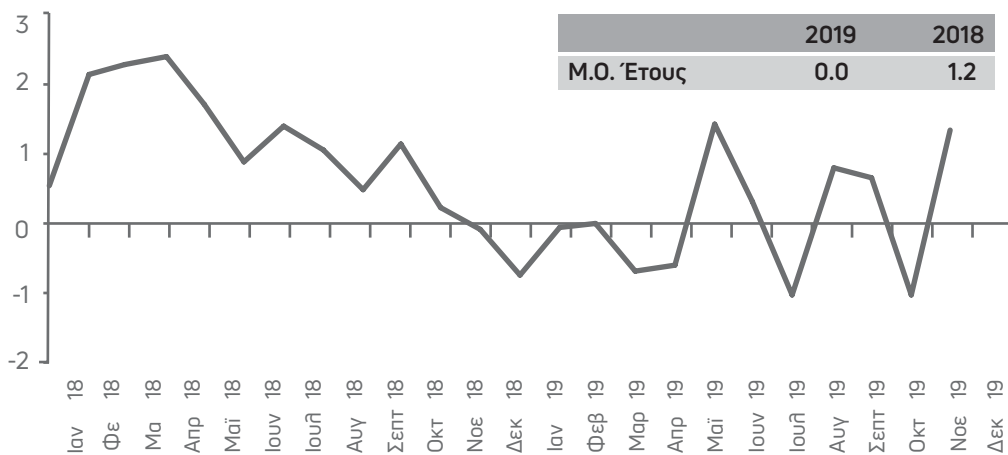
2. Πηγή: OPEC, "Monthly Oil Market Report", Ιανουάριος 2020

3. IEA, Oil Market Report: Δεκέμβριος 2019

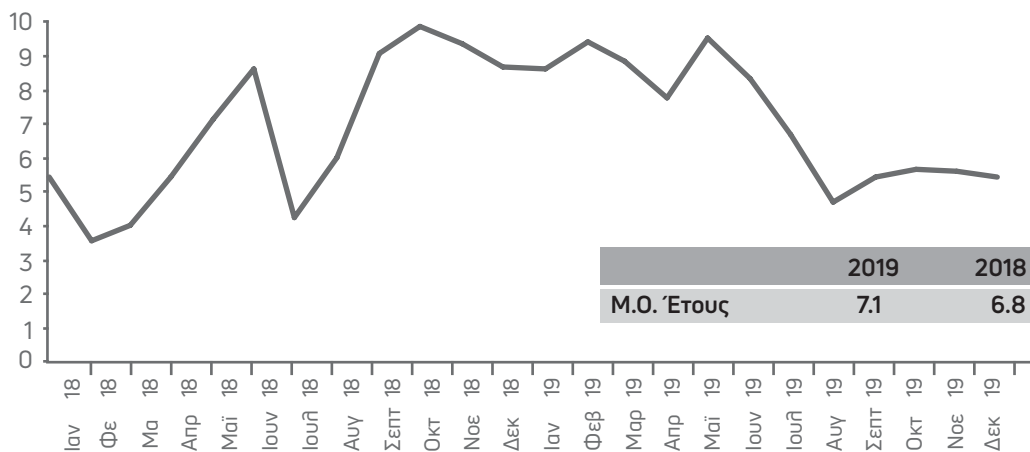
Εξέλιξη τιμής αργού πετρελαίου Brent (\$/βαρέλι)

Διαφορικό Αργού (Brent- Urals spread, \$/βαρέλι)

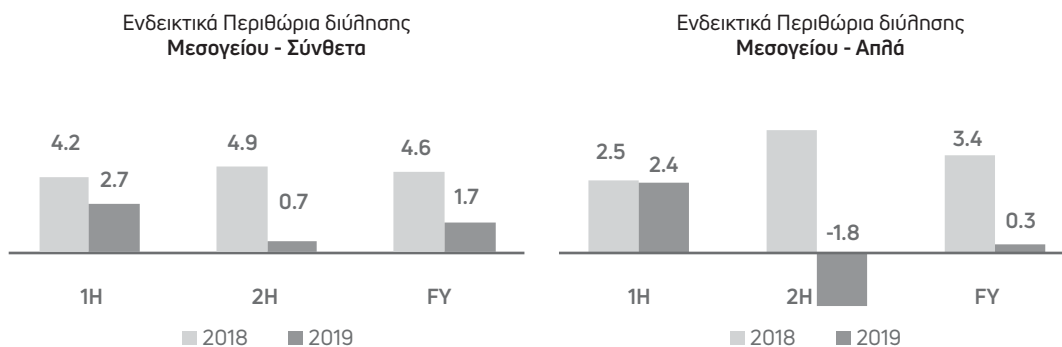

Διαφορικό Αργού (Brent- WTI spread, \$/βαρέλι)

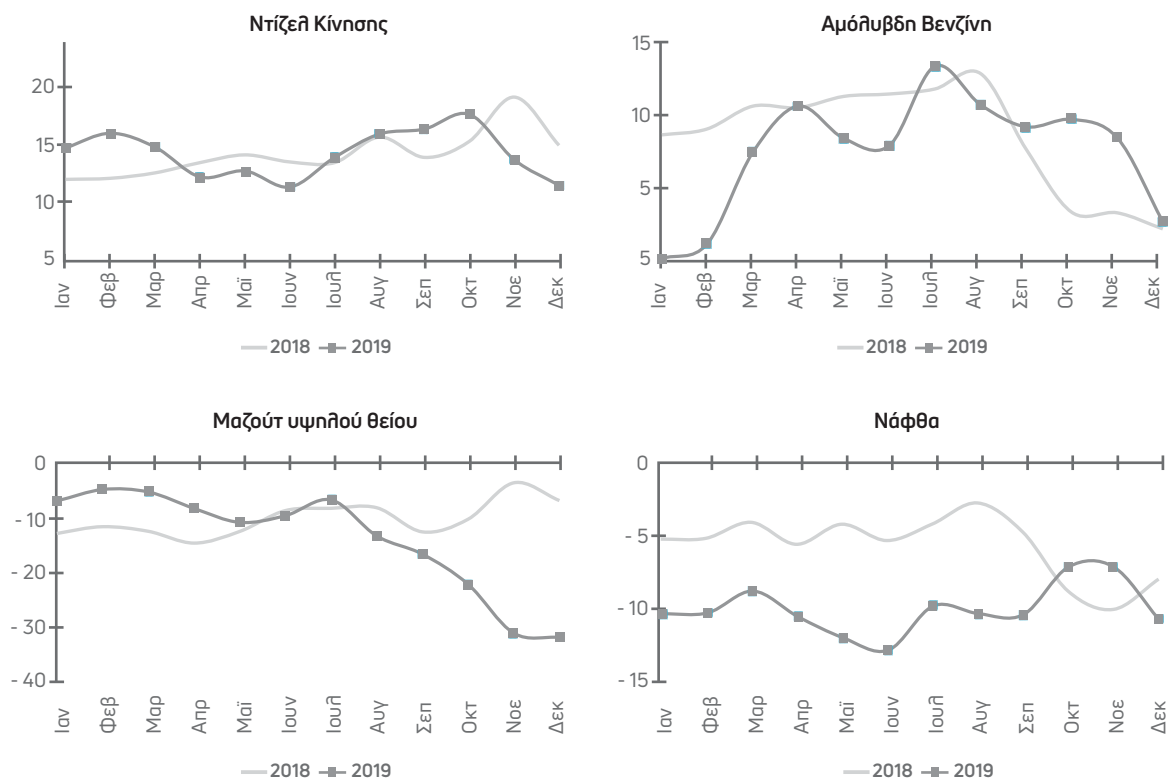
Περιθώρια Διύλησης

Τα ενδεικτικά περιθώρια διύλησης για τα διυλιστήρια της Μεσογείου⁴ ήταν σημαντικά ασθενέστερα για το 2019, στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων 5 ετών. Βασικοί παράγοντες ήταν τα ισοζύγια προσφοράς/ζήτησης των προϊόντων και η τιμολόγηση του Ural. Συγκεκριμένα, το περιθώριο σύνθετων διυλιστηρίων Μεσογείου ανήλθε κατά μέσο όρο για το 2019 στα \$1,7/βαρέλι, \$2,9/βαρέλι χαμηλότερα σε σχέση με το 2018 και το αντίστοιχο απλών διυλιστηρίων Hydroskimming στα \$0,3/βαρέλι, μειωμένο κατά \$3/βαρέλι σε σχέση με πέρυσι. Το τέταρτο τρίμηνο του 2019 τα ενδεικτικά περιθώρια διύλησης ήταν αρνητικά εξαιτίας των πολύ χαμηλών περιθωρίων του μαζούτ υψηλού θείου.

Διεθνή περιθώρια προϊόντων πετρελαίου (\$/βαρέλι)

Τα περιθώρια των περισσότερων επί μέρους προϊόντων ήταν μειωμένα σε σχέση με το 2018, με εξαίρεση το ντίζελ, το οποίο παρέμεινε στα ίδια επίπεδα. Το περιθώριο της βενζίνης διαμορφώθηκε στα \$7,1/βαρέλι το 2019 κατά μέσο όρο (2018: \$8,1/βαρέλι), με το αντίστοιχο του ντίζελ κίνησης στα \$14,4/βαρέλι, ενώ το περιθώριο του μαζούτ υψηλού θείου ανήλθε στα -\$13/βαρέλι το 2019, ενώ το τέταρτο τρίμηνο πριν την εφαρμογή του IMO υποχώρησε στα -\$28/βαρέλι.

4. Πηγή: Reuters, Ιανουάριος 2020

δ) Ελληνική Οικονομία^{5, 6}

Σε συνέχεια της ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας το 2018, ο ρυθμός αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας επιταχύνθηκε το 2019 (εκτίμηση 2% σε σχέση με 1,9% το 2018), κυρίως λόγω της αύξησης των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών, ενώ συνετέλεσε και η κατάργηση των capital controls. Επιπλέον, η αύξηση της απασχόλησης και η μείωση του ποσοστού ανεργίας έχουν βελτιώσει περαιτέρω τις οικονομικές προοπτικές.

Τα ελληνικά ομόλογα παρουσίασαν φθίνουσα πορεία το 2019, αγγίζοντας ιστορικά χαμηλά επίπεδα, καθώς τα θεμελιώδη μεγέθη της οικονομίας και η εμπιστοσύνη βελτιώθηκαν περαιτέρω, με τις αποδόσεις των 10ετών ελληνικών ομολόγων να μειώνονται με ταχύτερο ρυθμό από τις αντίστοιχες άλλων κρατικών ομολόγων της Ευρωζώνης.

Η εγχώρια ζήτηση καυσίμων το 2019 ανήλθε σε 6,9 εκατ. τόνους, σύμφωνα με τα αρχικά επίσημα στοιχεία, σημειώνοντας αύξηση 3% σε σχέση με το 2018, παραμένοντας σε υψηλότερα επίπεδα από το 2018 για όλα τα τρίμηνα. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην άνοδο της κατανάλωσης πετρελαίου θέρμανσης κατά 12%, αλλά και των καυσίμων κίνησης, που παρουσίασε αύξηση 0,4%, με το ντίζελ να σημειώνει αύξηση 2%, αντισταθμίζοντας τις μικρές απώλειες στη βενζίνη.

B.2 Επιχειρησιακές Εξελίξεις

α) Οικονομικά μεγέθη

Τα βασικά οικονομικά και λειτουργικά μεγέθη του Ομίλου για το 2019 παρουσιάζονται στους πιο κάτω πίνακες::

Λειτουργικά Στοιχεία	2019	2018
Όγκος πωλήσεων διύλισης (εκατ. Μετρ. τόνοι)	15,2	16,5
Όγκος πωλήσεων εμπορίας (εκατ. Μετρ. τόνοι)	4,9	5,0
Παραγωγή διυλιστηρίων (εκατ. Μετρ. τόνοι)	14,24	15,48
Συνολικός αριθμός εργαζομένων στον Όμιλο	3.606	3.481

Στοιχεία Αποτελεσμάτων (εκατ. €)	2019	2018
Κύκλος εργασιών	8.857	9.769
Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA ⁷	574	711
(Κέρδη)/Ζημίες από Απόθεμα	-24	-48
Άλλα μη λειτουργικά στοιχεία ⁷	22	67
Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA⁷	572	730
Δημοσιευμένα καθαρά κέρδη/(ζημίες)	164	215
Συγκρίσιμα καθαρά κέρδη/(ζημίες)⁷	185	296

Η λειτουργική κερδοφορία του Ομίλου το 2019 επηρεάστηκε αρνητικά από το αδύναμο περιβάλλον διύλισης, με τα ενδεικτικά περιθώρια Μεσογείου να εμφανίζουν σημαντική επιδείνωση, καθώς και τη μειωμένη διαθεσιμότητα μονάδων, για ανάγκες συντήρησης, με τα συγκρίσιμα κέρδη EBITDA να διαμορφώνονται στα €572εκατ. (2018: €730εκατ.). Τα παραπάνω αντισταθμίστηκαν εν μέρει από τις βελτιωμένες επιδόσεις του κλάδου εμπορίας, καθώς και την ισχυροποίηση του δοθαρίου.

Σαν αποτέλεσμα της μειωμένης διαθεσιμότητας, η παραγωγή των διυλιστηρίων του Ομίλου ήταν μειωμένη κατά 8% στα 14,2 εκατ. τόνους, με αντίστοιχη μείωση στις πωλήσεις που διαμορφώθηκαν στα 15,2 εκατ. τόνους.

Σε επίπεδο Συγκρίσιμων Καθαρών Κερδών (όπως ορίζεται στο κεφάλαιο Z), η αρνητική επίπτωση του περιβάλλοντος μετριάστηκε σε σχέση με τα κέρδη EBITDA από τη μείωση των χρηματοοικονομικών εξόδων και των φορολογικών συ-

5. Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

6. IMF, World Economic Outlook Database Οκτώβριος 2019

7. Οι επιλεγμένοι εναλλακτικοί δείκτες μέτρησης απόδοσης αναφέρονται στο κεφάλαιο Z

ντελεστών. Τα δημοσιευμένα Καθαρά Κέρδη επηρεάστηκαν από μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία όπως η επίπτωση της δημόσιας προσφοράς για ομόλογα λήξης 2021 και ανήλθαν στα €164 εκατ..

Επιλεγμένα Στοιχεία Οικονομικών Καταστάσεων (εκ. €)	2019	2018
Συνολικό ενεργητικό	7.092	6.989
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2.327	2.395
Απασχολούμενα κεφάλαια ⁷	3.869	3.855
Καθαρός δανεισμός ⁷	1.543	1.460
Καθαρές χρηματοροές (Λειτουργικές & Επενδυτικές χρηματοροές)	268	785
Επενδύσεις	241	157
% Δανεισμού επί των απασχολούμενων κεφαλαίων - Debt Gearing	40%	38%

β) Η Μετοχή

Το 2019, ο Γενικός Δείκτης του Χ.Α. παρουσίασε σημαντική άνοδο κατά 49,5% σε σχέση με το 2018, καθώς επιταχύνθηκε η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης προς την εγχώρια οικονομία και τον τραπεζικό κλάδο, όπως αντανακλάται και στη σημαντική υποχώρηση των αποδόσεων των ομολόγων, ενώ συνεχίστηκε η οικονομική ανάκαμψη σε ρυθμούς μεγαλύτερους από τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Η μετοχή της ΕΛΠΕ κατέγραψε άνοδο της τάξεως του 18,8%, κλείνοντας στα €8,77 την 31.12.2019, με ετήσιο μέσο όγκο συναλλαγών στα 88 χιλ. τεμάχια/ημέρα και μέση τιμή στα €8,46.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 5 Νοεμβρίου 2019 τη διανομή προμερίσματος ύψους €0,25/μετοχή, ενώ πρότεινε προς τη Γενική Συνέλευση τη διανομή τελικού μερίσματος €0,25/μετοχή, διαμορφώνοντας το συνολικό προτεινόμενο μέρισμα της χρήσης 2019 στα €0,50/μετοχή.

γ) Κύριες Εξελίξεις

Οι σημαντικότερες επιχειρηματικές εξελίξεις ήταν:

- Ικανοποιητική κερδοφορία του κλάδου διύλισης λόγω υψηλών επιδόσεων των διυλιστηρίων και εκμετάλλευσης ευκαιριών στην τιμολόγηση αργών στην περιοχή, παρά τη σημαντική υποχώρηση των ενδεικτικών περιθωρίων και τα προβλήματα στον εφοδιασμό αργού στην Ανατολική Ευρώπη και Μεσόγειο.
- Διατήρηση παραγωγής και πωλήσεων σε υψηλά επίπεδα στα 14,2 και 15,2 εκατ. τόνους αντίστοιχα.
- Αύξηση συνεισφοράς κλάδου Λιανικής Εμπορίας με βελτίωση επιδόσεων τόσο στην Ελλάδα, όσο και στις θυγατρικές του εξωτερικού.
- Διατήρηση κερδοφορίας Πετροχημικών σε υψηλά επίπεδα, παρά την υποχώρηση των ενδεικτικών περιθωρίων
- Έκδοση νέου Ευρω-ομολόγου ύψους €500 εκατ., με επιτόκιο 2%, το χαμηλότερο επίπεδο δανεισμού για τον Όμιλο για τουλάχιστον μια δεκαετία και βελτίωση των εμπορικών όρων, με παράλληλη αναχρηματοδότηση υφιστάμενων ομολογιών λήξης 2021 μέσω δημόσιας προσφοράς εξαγοράς. Η συναλλαγή, σε συνδυασμό με επαναδιαπραγμάτευση όρων τραπεζικών δανείων, οδήγησε στην επιμήκυνση του μέσου όρου ωρίμανσης των δανειακών υποχρεώσεων και τη σημαντική μείωση του τρέχοντος κόστους δανεισμού, που συνολικά για το έτος υποχώρησε κατά 21%, στα €116 εκατ. (εξαιρουμένων της εφαρμογής νέου ΔΠΧΑ16 και premium για εξαγορά ομολόγων λήξης 2021).

Γ. Ανασκόπηση ανά Κλάδο Δραστηριότητας – Επιδόσεις και Χρηματοοικονομική Θέση

Οι βασικές εξελίξεις και οι οικονομικοί δείκτες για τις κύριες δραστηριότητες του Ομίλου είχαν ως εξής:

α) Κλάδος Εφοδιασμού, Εμπορίας και Διύλισης

Αποτελέσματα και βασικοί λειτουργικοί δείκτες:

Οικονομικά Αποτελέσματα (€ εκατ.)	2019	2018
Πωλήσεις	7.754	8.682
Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA ⁷	354	548
Δείκτες Λειτουργίας		
Ποσότητες πωλήσεων (Μ/Τ '000)	15.216	16.490
Διεθνή Περιθώρια διύλισης σύνθετων διυλιστηρίων (FCC) – Μ.Ο. έτους	\$3,3/βαρ.	\$4,9/βαρ.
Δείκτης ασφαλείας - AIF	3,1	2,6

Τα κύρια σημεία στον κλάδο Εφοδιασμού, Εμπορίας και Διύλισης για το 2019 ήταν:

- Ανάκαμψη των διεθνών τιμών αργού πετρελαίου κατά τη διάρκεια του έτους, από τα χαμηλά επίπεδα που καταγράφηκαν στο τέλος του 2018, παρά το ότι κατά μέσο όρο οι τιμές διαμορφώθηκαν στα \$64/βαρέλι, σε σχέση με \$72/βαρέλι το 2018, λόγω επιβράδυνσης στην παγκόσμια ζήτηση πετρελαίου.
- Σημαντική υποχώρηση των περιθωρίων διύλισης, στα χαμηλότερα επίπεδα 5ετίας, καθώς όλα τα επιμέρους περιθώρια προϊόντων κινήθηκαν πτωτικά, με εξαίρεση το ντίζελ που διατηρήθηκε κατά μέσο όρο σταθερό.
- Επιτυχής και ασφαλής ολοκλήρωση του προγράμματος εκτεταμένης συντήρησης (full turnaround) του διυλιστηρίου Ελευσίνας, καθώς και μετάβαση του διυλιστηρίου Ασπροπύργου στο νέο μοντέλο λειτουργίας.

β) Κλάδος Λιανικής Εμπορίας

Οικονομικά Αποτελέσματα (€ εκατ.)	2019	2018
Πωλήσεις	3.258	3.329
Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA ⁷	138	93
Δείκτες Λειτουργίας		
Ποσότητες πωλήσεων (Μ/Τ '000) – Σύνολο	4.928	4.955
Ποσότητες πωλήσεων (Μ/Τ '000) – Ελληνικά δίκτυα	3.870	3.902
Αριθμός πρατηρίων- Ελλάδα	1.722	1.739
Αριθμός πρατηρίων- εξωτερικό	284	280

Στη Λιανική Εμπορία Εσωτερικού τα κύρια σημεία για το 2019 ήταν:

- Αύξηση πωλήσεων καυσίμων κίνησης στο δίκτυο πρατηρίων με περαιτέρω ενίσχυση των διαφοροποιημένων προϊόντων (βενζίνη 100 οκτανίων και ενισχυμένο πετρέλαιο κίνησης).
- Βελτίωση του μεριδίου αγοράς των καυσίμων κίνησης το οποίο αθροιστικά για τα δύο brands (EKO & BP) ξεπέρασε το 32%.
- Έμφαση στην ανάπτυξη των ιδιολειτουργούμενων πρατηρίων, που πλέον ξεπερνούν τα 240 καθώς και του εύρους των προϊόντων και υπηρεσιών που παρέχονται στα σημεία πώλησης.

- Αύξηση πωλήσεων λιπαντικών και υγραερίων (κίνησης, βιομηχανίας και εμφιαλωμένου) μέσω του δικτύου πρατηρίων και συνεργατών.
- Διατήρηση της ηγετικής θέσης στους κλάδους Αεροπορίας και Ναυτιλίας.

Στη Λιανική Εμπορία Εξωτερικού τα κύρια σημεία για το 2019 ήταν:

- Η αυξημένη ζήτηση σε επιμέρους προϊόντα και αγορές, η αύξηση των πρατηρίων του δικτύου λιανικής αλλιά και οι συνεχείς ενέργειες marketing, οδήγησαν σε αύξηση των πωλήσεων στις περισσότερες εταιρείες του εξωτερικού που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, οδηγώντας σε αυξημένη κερδοφορία. Ταυτόχρονα, διατηρείται η καθετοποίηση των εμπορικών θυγατρικών με τα διυλιστήρια του Ομίλου, με σκοπό τη μεγιστοποίηση των οικονομικών ωφελειών, μέσω της συνεχής βελτιστοποίησης της εφοδιαστικής αλυσίδας.
- Στην Κύπρο, η αύξηση του δικτύου πρατηρίων, σε συνδυασμό με αυξημένη ζήτηση αλλιά και νέες συνεργασίες με πελάτες χονδρικής οδήγησαν στη βελτίωση της κερδοφορίας. Εντός του έτους ξεκίνησαν οι εργασίες κατασκευής της νέας εγκατάστασης υγρών καυσίμων στο Βασιλικό, με αναμενόμενη ολοκλήρωση και μετεγκατάσταση εντός του Α' εξαμήνου 2020. Εντός του 2020 θα ξεκινήσουν εργασίες κατασκευής για τη νέα εγκατάσταση υγραερίου με χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσής εντός του έτους.
- Στη Βουλγαρία, η αύξηση των περιθωρίων λιανικής αλλιά και χονδρικής οδήγησε σε αύξηση της κερδοφορίας παρά την ελαφρά μείωση των όγκων λόγω του αυξημένου ανταγωνισμού.
- Στο Μαυροβούνιο, οι συνολικές πωλήσεις αυξήθηκαν οριακά λόγω υψηλότερων όγκων λιανικών πωλήσεων και αεροπορικών καυσίμων ενώ οι επενδύσεις εστιάστηκαν στη διεύρυνση του δικτύου λιανικής και την ανακατασκευή των υπάρχοντων πρατηρίων.
- Η ΕΚΟ Σερβίας αύξησε την κερδοφορία της λόγω αύξησης πωλήσεων αλλιά και βελτιωμένης συνεισφοράς από πωλήσεις στα mini-markets (NFR).

γ) Κλάδος Πετροχημικών

Αποτελέσματα και βασικοί λειτουργικοί δείκτες:

Οικονομικά Αποτελέσματα (€ εκατ.)	2019	2018
Πωλήσεις	299	315
Συγκρίσιμα Κέρδη EBITDA ⁷	93	100
Δείκτες Λειτουργίας		
Ποσότητες Πωλήσεων (ΜΤ '000) –Σύνολο	283	279
Διεθνή Περιθώρια πολυπροπυλενίου (€/ΜΤ)	428	481

Τα κύρια σημεία για το 2019 ήταν:

- Το 2019 η κερδοφορία στον κλάδο των πετροχημικών διατηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα, καταγράφοντας EBITDA της τάξεως των €93 εκατ..
- Η παραγωγή πολυπροπυλενίου, η οποία ανήλθε σε 246 ΜΤ '000 και αποτελεί τη μεγαλύτερη επίδοση ιστορικά όπως και η παραγωγή προπυλενίου από το διυλιστήριο Ασπρούργου (201 ΜΤ'000), -διατηρώντας την καθετοποίηση μεταξύ των μονάδων σε υψηλά επίπεδα-, συνετέλεσαν στην υψηλή κερδοφορία των πετροχημικών, παρά την επιδείνωση των διεθνών περιθωρίων πολυπροπυλενίου.
- Σε περιβάλλον ιδιαίτερα ανταγωνιστικό και ευμετάβλητο, η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ κατόρθωσε να αξιοποιήσει πλήρως τις παραγωγικές της μονάδες με βελτιωμένες επιδόσεις.

δ) Κλάδος Έρευνας και Παραγωγής Υδρογονανθράκων

Στην περιοχή του Δ. Πατραϊκού Κόλπου, η παραχώρηση βρίσκεται στη 2^η Φάση της Ερευνητικής Περιόδου, όπου ο Ανάδοχος υποχρεούται στην εκτέλεση μίας ερευνητικής γεώτρησης, οι εργασίες προετοιμασίας της οποίας βρίσκονται σε εξέλιξη. Στις 23 Δεκεμβρίου 2019, ο Εκμισθωτής κατόπιν αιτήσεως του Διαχειριστή προς την ΕΔΕΥ, παρέιχε συναίνεση

σε παράταση δεκαοχτώ (18) μηνών της προθεσμίας εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του Αναδόχου της 2^{ης} Φάσης της Ερευνητικής Περιόδου.

Στις δύο χερσαίες παραχωρήσεις ΑΡΤΑ-ΠΡΕΒΕΖΑ και Β.Δ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ βρίσκονται σε εξέλιξη γεωλογικές, γεωφυσικές περιβαλλοντικές μελέτες και εργασίες καθώς και αδειοδοτήσεις όπως και οι προετοιμασίες για την εκτέλεση του προγράμματος των δισδιάστατων (2D) χερσαίων σεισμικών καταγραφών.

Στις θαλάσσιες περιοχές του Ιονίου «Block 2», «Ιόνιο» και «Block 10», στον Κυπαρισσιακό Κόλπο, γεωλογικές και περιβαλλοντικές μελέτες βρίσκονται σε εξέλιξη.

Τέλος, στις θαλάσσιες περιοχές «Δυτικά Κρήτης» και «Νοτιοδυτικά Κρήτης», η 1^η Ερευνητική Φάση των παραχωρήσεων βρίσκεται σε εξέλιξη με την εκπόνηση γεωλογικών και περιβαλλοντικών μελετών.

ε) Δραστηριότητες Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικού Αερίου

Οι δραστηριότητες στους κλάδους της ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου αφορούν τις συμμετοχές του Ομίλου στις ELPEDISON BV (50% ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., 50% EDISON) και ΔΕΠΑ Α.Ε. (35% ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., 65% Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου - ΤΑΙΠΕΔ) αντίστοιχα. Η συμμετοχή των κλάδων ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου στα αποτελέσματα του Ομίλου, σύμφωνα με τις προσωρινές οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών, ανήλθε συνολικά σε €15 εκατ. το 2019, έναντι €29 εκατ. το 2018.

Ο κλάδος παραγωγής ηλεκτρισμού συνεισέφερε σημαντικά στην ενίσχυση των αποτελεσμάτων της ELPEDISON Α.Ε. κατά το 2019, καθώς τα περιθώρια κερδοφορίας του ήταν αυξημένα σε σχέση με το 2018. Οι κύριοι παράγοντες που επηρέασαν την αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά το 2019 ήταν: η αυξημένη παραγωγή των εργοστασίων Φυσικού Αερίου, το χαμηλότερο κόστος Φυσικού Αερίου λόγω εισαγωγών φθηνότερου Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) και η σημαντική αύξηση των τιμών δικαιωμάτων διοξειδίου του άνθρακα (CO₂). Επίσης, θετικά επέδρασε η εφαρμογή ενός νέου «Μεταβατικού Μηχανισμού Αποζημίωσης Ευελιξίας» κατά το Α' Τρίμηνο 2019, σε συνέχεια προηγούμενου Μηχανισμού, που είχε ολοκληρωθεί τον Απρίλιο 2017. Ο νέος Μηχανισμός ανεστάλη από τον Απρίλιο 2019, καθώς η λειτουργία του συνδέεται άμεσα με την εφαρμογή του Target Model, που βάσει χρονοδιαγράμματος, αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία εντός του 2020.

Ο κλάδος προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας χαρακτηρίστηκε από συνθήκες έντονου ανταγωνισμού εντός του 2019, οδηγώντας τα περιθώρια κερδοφορίας του σε χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με το 2018. Παρά το δυσμενές περιβάλλον, η ELPEDISON Α.Ε. συνέχισε επιτυχώς την ανάπτυξη του πελατολογίου της, με αποτέλεσμα να συμπεριλαμβάνεται στους μεγαλύτερους εναλλακτικούς προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας με πωλήσεις ≈ 2.200 GWh και μερίδιο λιανικής αγοράς 4,35% περίπου (σύμφωνα με το Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας) σε πελάτες υψηλής, μέσης και χαμηλής τάσης κατά το 2019.

Επίσης, εντός του 2019, η ELPEDISON Α.Ε. ενίσχυσε την παρουσία της στην απελευθερωμένη αγορά προμήθειας Φυσικού Αερίου, διευρύνοντας το πελατολόγιό της, κυρίως στις περιοχές της Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας, ενώ ήδη εισάγει σημαντικές ποσότητες υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ) μέσω του τερματικού σταθμού της ΔΕΣΦΑ στη Ρεβυθούσα, μέρος των οποίων διοχετεύει στη χονδρεμπορική αγορά.

Κατά το 2019, η εγχώρια κατανάλωση Φυσικού Αερίου παρουσίασε αύξηση κατά 9% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του περσινού έτους (εγχώρια κατανάλωση 2019 στα 4,9 bcm), κυρίως λόγω αυξημένης ζήτησης από τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας αλλά και τους οικιακούς καταναλωτές.

Κατά τη διάρκεια του έτους, το χαμηλό κόστος Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) σε συνδυασμό με την αναβάθμιση της δυναμικότητας του σταθμού της Ρεβυθούσας, έδωσε τη δυνατότητα εναλλακτικής προμήθειας σε μεγάλους πελάτες της ΔΕΠΑ, όπως οι ηλεκτροπαραγωγοί, οδηγώντας σε μείωση πωλήσεων και μεριδίου αγοράς της ΔΕΠΑ. Η συνεισφορά του Ομίλου ΔΕΠΑ στα κέρδη του Ομίλου ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ανήλθε σε €21 εκατ., μειωμένη σε σχέση με πέρυσι, σε συγκρίσιμη βάση, κυρίως λόγω πώλησης των δραστηριοτήτων του ΔΕΣΦΑ. Θετικά επέδρασε μια σειρά ενεργειών διαχείρισης του χαρτοφυλακίου Προμήθειας/Εμπορίας, καθώς και η αύξηση της κατανάλωσης στη λιανική αγορά ΦΑ που οδήγησε στην ενίσχυση της κερδοφορίας των θυγατρικών εταιρειών εμπορίας και διανομής ΦΑ της ΔΕΠΑ.

Δ. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η παρούσα δήλωση έχει συνταχθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 152 του Ν. 4548/2018, συμπεριλαμβάνεται στην Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης της Εταιρείας για την εταιρική χρήση 2019, ως ειδικό τμήμα αυτής, και είναι διαθέσιμη μέσω της ιστοσελίδας της Εταιρείας <https://www.helpe.gr/investor-relations/corporate-governance/statement-of-corporate-governance/>.

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία και τις υποχρεώσεις της Εταιρείας είναι ο Ν. 4548/2018 για την αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών, ο οποίος αντικατέστησε από την 1η Ιανουαρίου 2019 τον Κ.Ν. 2190/1920, καθώς και ο Ν. 3016/2002.

Το Καταστατικό της Εταιρείας, όπως τροποποιήθηκε προκειμένου να εναρμονιστεί με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018, από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση της 20ης Δεκεμβρίου 2019, είναι διαθέσιμο μέσω της ιστοσελίδας της Εταιρείας <https://www.helpe.gr/investor-relations/corporate-governance/articles-of-association-data>.

Ως εταιρεία οι μετοχές της οποίας διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αθηνών, η Εταιρεία έχει πρόσθετες υποχρεώσεις ως προς τους επιμέρους τομείς της διακυβέρνησης, της ενημέρωσης του επενδυτικού κοινού και των εποπτικών αρχών, της δημοσίευσης οικονομικών καταστάσεων κλπ. Οι βασικοί νόμοι που περιγράφουν και επιβάλλουν τις πρόσθετες υποχρεώσεις είναι ο Ν. 3016/2002, ο Ν. 3556/2007, ο Ν. 4374/2016, ο Κανονισμός του Χρηματιστηρίου Αθηνών καθώς και ο Ν. 4449/2017, αναφορικά με τον ρόλο και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου.

Δ.1 Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει τον **Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ) για τις Εισηγμένες Εταιρείες** (καλούμενος εφεξής «Κώδικας»). Ο Κώδικας αυτός βρίσκεται στον ιστότοπο του ΕΣΕΔ, στην κάτωθι ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://www.athexgroup.gr/el/web/guest/esed-hellenic-cgc>.

Εκτός του ιστότοπου του ΕΣΕΔ, ο Κώδικας είναι διαθέσιμος σε όλο το προσωπικό μέσω του εταιρικού εσωτερικού ιστότοπου καθώς και σε έντυπη μορφή στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών Ομίλου και στη Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού Ομίλου.

Η Εταιρεία συμμορφώθηκε κατά τη διάρκεια του 2019 με τις διατάξεις του ανωτέρω Κώδικα με τις αποκλίσεις που αναφέρονται κατωτέρω στην παράγραφο Δ.2., ενώ προτίθεται να υιοθετήσει κατάλληλες πολιτικές και προτάσεις προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τις υπάρχουσες αποκλίσεις σε σχέση με τις διατάξεις του Κώδικα.

Η Εταιρεία, επιπροσθέτως των διατάξεων του Κώδικα, συμμορφώθηκε κατά τη διάρκεια του 2019 με όλες τις σχετικές διατάξεις της Ελληνικής Νομοθεσίας.

Δ.2 Αποκλίσεις από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Εταιρεία, κατά περίπτωση, αποκλίνει ή δεν εφαρμόζει στο σύνολό τους ορισμένες διατάξεις του Κώδικα (επισημαίνονται με *πλάγια γράμματα*).

- ▶ Αναφορικά με το μέγεθος και τη σύνθεση του ΔΣ:

  - Με βάση τη μετοχική σύνθεση της Εταιρείας έχουν διαμορφωθεί συγκεκριμένοι κανόνες διορισμού και αντικατάστασης των μελών του ΔΣ οι οποίες αναφέρονται ρητά στο Καταστατικό της Εταιρείας, σύμφωνα και με τις ισχύουσες διατάξεις του Ν.3429/2005. Το «Ελληνικό Δημόσιο» διορίζει επτά (7) μέλη από το σύνολο των δεκατριών (13) μελών του ΔΣ εφόσον διατηρεί άμεσα ή έμμεσα, μέσω του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου, τουλάχιστον το ποσοστό του 35% των μετοχών. Η μέτοχος "Pan-European Oil and Industrial Holdings SA" και οι συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις διορίζουν δύο (2) μέλη του ΔΣ με την προϋπόθεση ότι κατέχουν τουλάχιστον ποσοστό 16,654% του συνόλου των μετά ψήφου μετοχών της Εταιρείας. Στο ΔΣ συμμετέχουν υποχρεωτικά δύο (2) μέλη εκπρόσωποι των εργαζομένων που εκλέγονται από τους εργαζόμενους στην Εταιρεία και δύο (2) μέλη εκπρόσωποι των μετόχων της μειοψηφίας που εκλέγονται από την Ειδική Γενική Συνέλευση των υπολοίπων μετόχων (δηλαδή των μετόχων εκτός του Ελληνικού Δημοσίου και της Pan-European Oil and Industrial Holdings SA ή και συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων). *A.II (2.3, 2.4 & 2.8)*.
- ▶ Αναφορικά με την ανάδειξη υποψηφίων μελών του ΔΣ:

  - Για το θέμα της ανάδειξης υποψηφίων μελών του ΔΣ ισχύουν όλα όσα αναφέρονται για τους κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών ΔΣ, όπως περιγράφεται ανωτέρω. Η θητεία του ΔΣ ορίζεται πενταετής (5ετής), παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας. *A.V (5.1, 5.2, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8)*.
- ▶ Αναφορικά με την εν γένει λειτουργία και αξιολόγηση του ΔΣ:

  - Εκτός από την αξιολόγηση του ΔΣ μέσω της Έκθεσης Πεπραγμένων του από την ετήσια Τακτική Γενική

Συνέλευση των μετόχων, το ΔΣ παρακολουθεί και επανεξετάζει την υλοποίηση των αποφάσεών του σε ετήσια βάση. Εξετάζεται η ανάθεση της αξιολόγησης της απόδοσης του ΔΣ από εξωτερικό σύμβουλο για το έτος 2020. Α.VII (7.1 & 7.2).

- 】 Αναφορικά με το επίπεδο και τη διάρθρωση των αμοιβών:

  - Οι εν γένει αμοιβές του Προέδρου του ΔΣ, του Διευθύνοντος Συμβούλου καθώς και των μελών του ΔΣ, εκτελεστικών και μη, για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του ΔΣ και στις επιτροπές αυτού, εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, κατόπιν σχετικής εισήγησης της Επιτροπής Αμοιβών & Σχεδιασμού Διαδοχής του ΔΣ. Γ.Ι (1.4).
  - Η λειτουργία της Επιτροπής Αμοιβών & Σχεδιασμού Διαδοχής του ΔΣ δεν έχει συγκεκριμένο κανονισμό λειτουργίας, διέπεται από τους κανόνες λειτουργίας των συλλογικών οργάνων (Πρόσκληση του Προέδρου της, Ημερησία Διάταξη, Τήρηση Πρακτικών κλπ.). Γ.Ι (1.6, 1.7, 1.8, 1.9).
  - Η Εταιρεία δημοσιοποιεί τις συνολικές αποζημιώσεις των μελών του ΔΣ για τη συμμετοχή τους σε αυτό και στις Επιτροπές του ΔΣ καθώς και τις συνολικές αμοιβές – πλην των ανωτέρω αποζημιώσεων - που καταβάλλονται στα Εκτελεστικά Μέλη του ΔΣ.Γ.Ι (1.11). Στις 20.12.2019 εγκρίθηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας η Πολιτική Αποδοχών της Εταιρείας, σύμφωνα με τις προβλέψεις του νόμου 4548/2018. Η Πολιτική Αποδοχών περιγράφεται κατωτέρω στην παράγραφο Δ.7.
- 】 Αναφορικά με τη Γενική Συνέλευση των μετόχων:

  - Η Εταιρεία συμμορφώνεται με όλες τις διατάξεις του ν. 4548/2018 και τις αντίστοιχες προβλέψεις του Κώδικα, με την επιφύλαξη των όσων ανωτέρω αναφέρονται σχετικά με την εκλογή των μελών του ΔΣ. Δ.ΙΙ (1.1).

Δ.3 Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης Επιπλέον των Προβλέψεων του Νόμου

Η Εταιρεία μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής ενός δομημένου και επαρκούς συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης, έχει εφαρμόσει συγκεκριμένες πρακτικές καλής εταιρικής διακυβέρνησης κάποιες από τις οποίες είναι επιπλέον των προβλεπόμενων από την ισχύουσα νομοθεσία.

Συγκεκριμένα, η Εταιρεία εφαρμόζει τις ακόλουθες επιπλέον πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, οι οποίες σχετίζονται στο σύνολό τους με το μέγεθος, τη σύνθεση, τα καθήκοντα και την εν γένει λειτουργία του ΔΣ:

- 】 Λόγω της φύσης και του σκοπού της Εταιρείας, της πολυπλοκότητας των θεμάτων και της απαραίτητης νομικής υποστήριξης του Ομίλου, ο οποίος περιλαμβάνει πλήθος δραστηριοτήτων και θυγατρικών εταιρειών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, το ΔΣ για την υποβοήθηση του έργου του, έχει συστήσει επιτροπές, οι οποίες αποτελούνται από μέλη του, με συμβουλευτικές, εποπτικές ή και εγκριτικές αρμοδιότητες. Αυτές οι επιτροπές αναφέρονται επιγραμματικά πιο κάτω (αναλυτική αναφορά σε αυτές θα γίνει στην παράγραφο «Λοιπές Επιτροπές του ΔΣ», στο τέλος της Δήλωσης):

  - I. Επιτροπή Ελέγχου
  - II. Επιτροπή Προμηθειών Πετρελαιοειδών
  - III. Επιτροπή Χρηματοοικονομικών & Οικονομικού Σχεδιασμού
  - IV. Επιτροπή Εργασιακών Θεμάτων
  - V. Επιτροπή Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής
- 】 Επιπλέον των ανωτέρω επιτροπών του ΔΣ, έχουν συσταθεί και λειτουργούν στην Εταιρεία επιτροπές, με συμβουλευτικό και συντονιστικό χαρακτήρα, οι οποίες απαρτίζονται από υψηλόβαθμα στελέχη της Εταιρείας και έχουν ως σκοπό την υποβοήθηση του έργου της Διοίκησης, οι κυριότερες των οποίων είναι οι ακόλουθες:

  - I. Εκτελεστική Επιτροπή Ομίλου
  - II. Επιτροπή Βιομηχανικών Δραστηριοτήτων
  - III. Επιτροπή Εγχώριας και Διεθνούς Εμπορίας
  - IV. Επιτροπή Εφοδιασμού και Πωλήσεων Πετρελαιοειδών
  - V. Επιτροπή Πιστώσεων Ομίλου
  - VI. Επιτροπή Αξιολόγησης Επενδύσεων

Η ανεξάρτητη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου, μέσω της διεξαγωγής περιοδικών αξιολογήσεων, διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες αναγνώρισης και διαχείρισης κινδύνων που εφαρμόζονται από τη Διοίκηση είναι επαρκείς, ότι το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου λειτουργεί αποτελεσματικά και ότι η παρεχόμενη πληροφορία προς το ΔΣ αναφορικά με το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, είναι αξιόπιστη και ποιοτική.

Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου συντάσσει βραχυπρόθεσμο (ετήσιο), καθώς και κυλιόμενο μεσοπρόθεσμο (τριετές) Πλάνο Ελέγχων βασιζόμενη σε διενεργηθείσα για τον σκοπό αυτό αξιολόγηση κινδύνων, καθώς και σε θέματα που έχουν επισημανθεί από την Επιτροπή Ελέγχου και τη Διοίκηση. Η Επιτροπή Ελέγχου αποτελεί το εποπτικό όργανο της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου.

Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου υποβάλλει τριμηνιαίες αναφορές στην Επιτροπή Ελέγχου, ώστε να είναι εφικτή η συστηματική παρακολούθηση της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

Οι αναφορές της Διοίκησης και της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, παρέχουν αξιολόγηση των σημαντικών κινδύνων και της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου ως προς τη διαχείρισή τους. Μέσω των αναφορών κοινοποιούνται οι αδυναμίες που τυχόν εντοπίζονται, οι επιπτώσεις που είχαν ή μπορεί να έχουν, καθώς και οι ενέργειες της Διοίκησης για τη διόρθωση αυτών. Τα αποτελέσματα των ελέγχων και η παρακολούθηση της υλοποίησης των συμφωνημένων ενεργειών βελτίωσης λαμβάνονται υπόψη στο Σύστημα Αξιολόγησης Κινδύνων της Εταιρείας.

Προς διασφάλιση της ανεξαρτησίας του Τακτικού Ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου, το ΔΣ ακολουθεί συγκεκριμένη πολιτική για τη διαμόρφωση εισήγησης προς τη Γενική Συνέλευση ως προς την εκλογή Τακτικού Ελεγκτή. Ενδεικτικά, η πολιτική αυτή προβλέπει μεταξύ άλλων την επιλογή την ίδιας εταιρείας ορκωτών ελεγκτών για όλο τον Όμιλο, καθώς επίσης και για τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και εκθέσεων φορολογικής συμμόρφωσης. Τέλος, εκλέγεται ορκωτός ελεγκτής αναγνωρισμένου διεθνούς κύρους, με ταυτόχρονη διασφάλιση της ανεξαρτησίας του.

Ρόλοι και ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου:

Ο ρόλος, οι αρμοδιότητες και οι σχετικές ευθύνες του ΔΣ περιγράφονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας που είναι εγκεκριμένος από το ΔΣ.

Πρόληψη και καταστολή της χρηματοοικονομικής απάτης:

Στο πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων οι περιοχές οι οποίες θεωρούνται υψηλού κινδύνου για χρηματοοικονομική απάτη παρακολουθούνται με τα κατάλληλα Συστήματα Ελέγχου και υφίστανται αναλόγως αυξημένες δικλίδες ασφαλείας. Ενδεικτικά, αναφέρεται η ύπαρξη λεπτομερών οργανογραμμάτων, κανονισμών λειτουργίας (προμηθειών, επενδύσεων, αγοράς πετρελαιοειδών, πιστώσεων, διαχείρισης διαθεσίμων) καθώς και λεπτομερών διαδικασιών και εγκριτικών ορίων. Επιπλέον των ελεγκτικών μηχανισμών που εφαρμόζει κάθε Διεύθυνση, όλες οι δραστηριότητες της εταιρείας υπόκεινται σε έλεγχο από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, τα αποτελέσματα των οποίων παρουσιάζονται στο ΔΣ του Ομίλου.

Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας:

Η Εταιρεία έχει συντάξει σχετικό Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας, που είναι εγκεκριμένος από το ΔΣ. Μέσα στο πλαίσιο του Κανονισμού ορίζονται και οι αρμοδιότητες και ευθύνες των βασικών θέσεων εργασίας, προάγοντας έτσι τον επαρκή διαχωρισμό αρμοδιοτήτων εντός της Εταιρείας.

Κώδικας Δεοντολογίας Ομίλου:

Η Εταιρεία στο πλαίσιο της θεμελιώδους υποχρέωσης ορθής εταιρικής διακυβέρνησης, έχει καταρτίσει και υιοθετήσει από το 2011, Κώδικα Δεοντολογίας, ο οποίος είναι εγκεκριμένος από το ΔΣ της Εταιρείας. Ο Κώδικας Δεοντολογίας συνοψίζει τις αρχές σύμφωνα με τις οποίες κάθε άτομο, εργαζόμενος ή τρίτος, που συμμετέχει στη λειτουργία του Ομίλου και κάθε συλλογικό του όργανο, πρέπει να ενεργεί και να πράττει εντός του πλαισίου των καθηκόντων του. Για το λόγο αυτό ο Κώδικας αποτελεί πρακτικό οδηγό στην καθημερινή εργασία όλων των εργαζομένων του Ομίλου, αλλά και των τρίτων που συνεργάζονται με αυτόν.

β) Δικλίδες ασφαλείας στα πληροφοριακά συστήματα

Η Διεύθυνση Πληροφορικής και Ψηφιακού Μετασχηματισμού Ομίλου φέρει την ευθύνη του καθορισμού και υλοποίησης της στρατηγικής σε θέματα τεχνολογίας και πληροφορικής και είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη και υποστήριξη των εφαρμογών και συστημάτων του Ομίλου, σε συνεργασία, όπου απαιτείται, με εξωτερικούς συνεργάτες.

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει ένα επαρκές πλαίσιο παρακολούθησης και ελέγχου των πληροφοριακών συστημάτων της, το οποίο ορίζεται από επιμέρους ελεγκτικούς μηχανισμούς, πολιτικές και διαδικασίες, ενώ μέσα από μια σειρά παρεμβάσεων και υλοποιήσεων έχει φροντίσει για τη συμμόρφωση με όλα τα απαιτούμενα κανονιστικά πλαίσια και οδηγίες (π.χ. Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, Οδηγία για Κρίσιμες Υποδομές). Το πλαίσιο παρακολούθησης και ελέγχου των Πληροφοριακών Συστημάτων περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ύπαρξη γραπτών περιγραφών των ρόλων και αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης καθώς και στρατηγικού σχεδίου πληροφοριακών συστημάτων (IT Strategic Plan) το οποίο ανανεώνεται ετησίως. Επίσης, έχουν καθοριστεί συγκεκριμένα δικαιώματα εισόδου (Access Rights) στα διάφορα πληροφοριακά συστήματα για όλους τους εργαζομένους ανάλογα με τη θέση και το ρόλο που κατέχουν και έχουν καθορισθεί διαφορετικά επίπεδα ασφάλειας κωδικών πρόσβασης ανάλογα με την κρισιμότητα των εφαρμογών, ενώ τηρείται επίσης και σχετικό αρχείο εισόδου (entry log) στα συστήματα της Εταιρείας.

Τέλος, προβλέπεται συγκεκριμένη διαδικασία για τη διασφάλιση από τυχόν προβλήματα στα συστήματα του Ομίλου μέσω της ύπαρξης εναλλακτικών συστημάτων σε περίπτωση καταστροφής (Disaster Recovery Sites) καθώς και μέσω της ολοκλήρωσης υλοποίησης προγράμματος Business Continuity, που βρίσκεται σε εξέλιξη.

γ) Δικλίδες ασφαλείας διαδικασίας σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και χρηματοοικονομικών αναφορών

Ως μέρος των διαδικασιών σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας, υφίστανται και λειτουργούν συγκεκριμένες δικλίδες ασφαλείας, οι οποίες σχετίζονται με τη χρήση εργαλείων και μεθοδολογιών κοινώς αποδεκτών βάσει των διεθνών πρακτικών. Οι βασικότερες περιοχές στις οποίες λειτουργούν δικλίδες ασφαλείας που σχετίζονται με την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών αναφορών και οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας είναι οι εξής:

Οργάνωση – Κατανομή Αρμοδιοτήτων

- Η εκχώρηση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών τόσο στην ανώτερη Διοίκηση της εταιρείας όσο και στα μεσαία και κατώτερα στελέχη της, διασφαλίζει την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, με παράλληλη διαφύλαξη του απαιτούμενου διαχωρισμού αρμοδιοτήτων (segregation of duties).
- Κατάλληλη στελέχωση των οικονομικών υπηρεσιών με άτομα που διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνική γνώση και εμπειρία για τις αρμοδιότητες που τους ανατίθενται.

Διαδικασίες λογιστικής παρακολούθησης και σύνταξης οικονομικών καταστάσεων

- Ύπαρξη ενιαίων πολιτικών και τρόπου παρακολούθησης των λογιστηρίων κοινοποιημένων στις θυγατρικές του Ομίλου, οι οποίες περιέχουν ορισμούς, αρχές λογιστικής που χρησιμοποιούνται από την Εταιρεία και τις θυγατρικές της, οδηγίες για την προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων και χρηματοοικονομικών αναφορών και της ενοποίησης.
- Αυτόματοι έλεγχοι και επαληθεύσεις που διενεργούνται μεταξύ των διαφόρων συστημάτων πληροφόρησης, ενώ απαιτείται ειδική έγκριση λογιστικών χειρισμών μη επαναλαμβανόμενων συναλλαγών.

Διαδικασίες διαφύλαξης περιουσιακών στοιχείων

- Ύπαρξη δικλίδων ασφαλείας για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, τα αποθέματα, τα χρηματικά διαθέσιμα - επιταγές και τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας, όπως ενδεικτικά η φυσική ασφάλεια ταμείου ή αποθηκών και η απογραφή και σύγκριση των καταμετρημένων ποσοτήτων με αυτές των λογιστικών βιβλίων.
- Πρόγραμμα μηνιαίων φυσικών απογραφών για την επιβεβαίωση των υπολοίπων των φυσικών και των λογιστικών αποθηκών και ύπαρξη αναλυτικού εγχειριδίου για τη διενέργεια των απογραφών.

Εγκριτικά όρια συναλλαγών

- Ύπαρξη κανονισμού επιπέδων έγκρισης (Chart of Authorities), στον οποίο απεικονίζονται οι εκχωρηθείσες εξουσίες στα διάφορα στελέχη της εταιρείας για διενέργεια συγκεκριμένων συναλλαγών ή πράξεων (π.χ. πληρωμές, εισπράξεις, δικαιπραξίες, κλπ.).

Δ.5 Πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται κατά το άρθρο 10 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ

Η γνωστοποίηση των απαιτούμενων πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ1 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου περιλαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 του ν. 3556/2007 στο μέρος Ι της παρούσας Έκθεσης.

Δ.6 Η Γενική Συνέλευση και τα Δικαιώματα των Μετόχων

Η λειτουργία της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας, ο ρόλος, οι αρμοδιότητες, η σύγκληση, η συμμετοχή, η συνθήκη και εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία των συμμετεχόντων, το Προεδρείο και η Ημερησία Διάταξη περιγράφονται στο Καταστατικό της Εταιρείας, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί προκειμένου να εναρμονιστεί με τις διατάξεις του ν. 4548/2018. Σύμφωνα με τα άρθρα 20 παρ. 2 εδάφιο δ και 21 του Καταστατικού της Εταιρείας, κατά τον χρόνο λήξης της θτείας του ΔΣ, συγκαλείται και Ειδική Γενική Συνέλευση των μετόχων μειοψηφίας της Εταιρείας, δηλαδή των μετόχων πλν του ΤΑΙΠΕΔ και της Panευροean Oil and Industrial Holdings SA ή και συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, προκειμένου να εκλέξει δύο (2) εκπροσώπους στο ΔΣ. Τα μέλη που εκλέγονται από την Ειδική Γενική Συνέλευση αποτελούν και τα μόνα ανεξάρτητα μέλη του ΔΣ της Εταιρείας.

Στη Γενική Συνέλευση δικαιούνται να συμμετέχουν όλοι οι μέτοχοι, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν στην κυριότητά τους μετοχές της Εταιρείας κατά την ημέρα καταγραφής, ήτοι κατά την έναρξη της πέμπτης ημέρας πριν από την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης.

Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας γίνεται μέσω ηλεκτρονικής σύνδεσης της Εταιρείας με τα αρχεία του αποθετηρίου (Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε.). Η ηλεκτρονική αυτή βεβαίωση πρέπει να περιέλθει στην Εταιρεία το αργότερο τρεις ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης.

Η συμμετοχή στη Γενική Συνέλευση δεν προϋποθέτει τη δέσμευση των μετοχών του δικαιούχου ούτε την τήρηση άλλης διαδικασίας, που να περιορίζει τη δυνατότητα πώλησης και μεταβίβασης των μετοχών κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας καταγραφής και της ημερομηνίας της Γενικής Συνέλευσης.

Οι μέτοχοι δικαιούνται να παρίστανται στις Γενικές Συνελεύσεις είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω ενός ή περισσότερων αντιπροσώπων, μετόχων ή μη.

Κάθε μέτοχος μπορεί να διορίζει μέχρι τρεις (3) αντιπροσώπους. Ωστόσο, αν ο μέτοχος κατέχει μετοχές της Εταιρείας, οι οποίες εμφανίζονται σε περισσότερους του ενός λογαριασμούς αξιών, ο περιορισμός αυτός δεν εμποδίζει τον μέτοχο να ορίζει διαφορετικούς αντιπροσώπους για τις μετοχές που εμφανίζονται στον κάθε λογαριασμό αξιών.

Αντιπρόσωπος που ενεργεί για περισσότερους μετόχους μπορεί να ψηφίζει διαφορετικά για κάθε μέτοχο.

Τα νομικά πρόσωπα μετέχουν στη Γενική Συνέλευση μέσω των εκπροσώπων τους.

Οι αντιπρόσωποι διορίζονται ή ανακαλούνται με γνωστοποίηση προς την Εταιρεία τουλάχιστον σαράντα οκτώ ώρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης.

Τα έντυπα αντιπροσώπησης είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο της Εταιρείας. Τα εν λόγω έντυπα παρέχουν τη δυνατότητα στους μετόχους να εξουσιοδοτούν τους αντιπροσώπους τους είτε να ψηφίσουν υπέρ, είτε κατά, είτε να απέχουν από την ψηφοφορία, ξεχωριστά για κάθε θέμα της ημερήσιας διάταξης.

Η Εταιρεία διασφαλίζει ότι όλοι οι έγκυροι διορισμοί αντιπροσώπων που παραλαμβάνονται για τη Γενική Συνέλευση καταγράφονται και υπολογίζονται κατάλληλα.

Οι αντιπρόσωποι των μετόχων υποχρεούνται να γνωστοποιούν στην Εταιρεία, πριν από την έναρξη της συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης, κάθε πληροφορία ή γεγονός που θα μπορούσε να προκαλέσει σύγκρουση με τα δικαιώματα των μετόχων που εκπροσωπούν.

Δικαιώματα μετόχων πριν από τη Γενική Συνέλευση

Δέκα (10) ημέρες πριν από την Τακτική Γενική Συνέλευση, η Εταιρεία υποχρεούται να αναρτά στον διαδικτυακό της τόπο τις ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της, καθώς και τις σχετικές εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών.

Δικαιώματα Μειοψηφίας

1. Μετά από αίτηση οποιουδήποτε Μετόχου, που υποβάλλεται στην Εταιρεία τουλάχιστον πέντε (5) πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση τις αιτούμενες συγκεκριμένες πληροφορίες για τις υποθέσεις της Εταιρείας, στο μέτρο που αυτές είναι χρήσιμες για την πραγματική εκτίμηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Υποχρέωση παροχής πληροφοριών δεν υφίσταται

όταν οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται ήδη στον ιστότοπο της Εταιρείας, ιδίως με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των παραπάνω πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά. Οποιαδήποτε αμφισβήτηση ως προς το βάσιμο ή μη της αιτιολογίας άρνησης παροχής πληροφοριών επιλύεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών με απόφασή του που εκδίδεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

2. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλεί έκτακτη Γενική Συνέλευση, ορίζοντας ημέρα συνεδρίασης μέσα σε χρονικό διάστημα σαράντα πέντε (45) ημερών από την ημερομηνία επίδοσης της σχετικής αίτησης στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Η σχετική αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη της αιτούμενης Γενικής Συνέλευσης. Εάν δεν συγκληθεί Γενική Συνέλευση από το Διοικητικό Συμβούλιο εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοση της σχετικής αίτησης, η σχετική αίτηση μπορεί να κατατεθεί ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, το οποίο εφαρμόζοντας τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, ορίζει τον τόπο και χρόνο της Γενικής Συνέλευσης, καθώς και την ημερήσια διάταξη αυτής.
3. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να εγγράψει πρόσθετα θέματα στην ημερήσια διάταξη Γενικής Συνέλευσης που έχει ήδη συγκληθεί, εφόσον η σχετική αίτηση περιέλθει σε αυτό τουλάχιστον δέκα πέντε (15) ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση. Τα πρόσθετα θέματα πρέπει να δημοσιεύονται ή να γνωστοποιούνται, με ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου τουλάχιστον επτά (7) ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση. Η αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη μαζί με την αιτιολόγηση ή το σχέδιο απόφασης που υποβλήθηκε στους μετόχους πρέπει να δημοσιεύεται με τον ίδιο τρόπο, όπως η αρχική ημερήσια διάταξη και να είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο της Εταιρείας, δεκατρείς (13) ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης.
4. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να θέσει στη διάθεση των μετόχων, με ανάρτηση στον ιστότοπο της Εταιρείας, έξι (6) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης, σχέδια αποφάσεων για θέματα που έχουν περιληφθεί στην αρχική ή την αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη, αν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Διοικητικό Συμβούλιο τουλάχιστον επτά (7) ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης.
5. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης υποχρεούται να αναβάλει μία μόνο φορά τη λήψη αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση, τακτική ή έκτακτη, για όλα ή ορισμένα θέματα της ημερήσιας διάταξης, και να ορίσει νέα ημέρα για τη Γενική Συνέλευση, αυτή που ορίζεται στην αίτηση των Μετόχων, η οποία, όμως, δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από είκοσι (20) ημέρες από την ημέρα της αναβληθείσας Γενικής Συνέλευσης.
6. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να ανακοινώσει στη Γενική Συνέλευση, εφόσον είναι τακτική, τα ποσά που κατά την τελευταία διετία καταβλήθηκαν σε κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή τους διευθυντές της Εταιρείας, καθώς και κάθε παροχή προς τα πρόσωπα αυτά, από οποιαδήποτε αιτία ή σύμβαση της Εταιρείας με αυτούς. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των παραπάνω πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά.
7. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η λήψη απόφασης επί οιοδήποτε θέματος της ημερήσιας διάταξης Γενικής Συνέλευσης διενεργείται με ονομαστική κλήση.
8. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών μπορεί να διατάξει τον έλεγχο της Εταιρείας, εάν πιθανολογούνται πράξεις που παραβιάζουν διατάξεις των νόμων ή του Καταστατικού της Εταιρείας ή αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση ελέγχου, πρέπει να υποβάλλεται εντός τριών (3) ετών από την έγκριση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της χρήσης εντός της οποίας τελέστηκαν οι καταγγελλόμενες πράξεις.
9. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/10 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η οποία υποβάλλεται στην Εταιρεία τουλάχιστον πέντε (5) πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της Εταιρείας. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο και με αιτιολόγηση, τα οποία αναγράφονται στα πρακτικά. Τυχόν αμφισβήτηση ως προς το βάσιμο ή μη της αιτιολογίας άρνησης παροχής των πληροφοριών, επιλύεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών με απόφασή του που εκδίδεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.
10. Μετά από αίτηση Μετόχων που εκπροσωπούν το 1/5 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών δύναται να διατάξει τον έλεγχο της Εταιρείας, εφόσον από την όλη πορεία αυτής συνάγεται ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση.

Δικαίωμα Μερίσματος

Το ελάχιστο μέρισμα που διατίθεται υποχρεωτικά ετησίως από την Εταιρεία ισούται με το ελάχιστο ετήσιο μέρισμα που προβλέπεται από το άρθρο 162 παρ. 2 του Ν. 4548/2018, το οποίο ανέρχεται τουλάχιστον σε ποσοστό 35% των καθαρών κερδών της Εταιρείας, μετά τις απαραίτητες παρακρατήσεις για τη δημιουργία τακτικού αποθεματικού.

Το μέρισμα πληρώνεται εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων που εγκρίνει τις ετήσιες και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Η ημέρα και ο τρόπος καταβολής του μερίσματος δημοσιεύεται στις ιστοσελίδες του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της Εταιρείας, καθώς και στον τύπο.

Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμο, τα μερίσματα που δεν αναζητούνται για περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία κατά την οποία έγιναν απαιτητά, μεταβιβάζονται στο Ελληνικό Δημόσιο.

Ενημέρωση των Μετόχων

Η Διεύθυνση Σχέσεων με Επενδυτές έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και διαχείρισης των σχέσεων της Εταιρείας με τους μετόχους της και το επενδυτικό κοινό και μεριμνά για την έγκυρη, έγκαιρη και ισότιμη ενημέρωση των επενδυτών και των οικονομικών αναλυτών στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η Εταιρεία, ως έχουσα μετοχές εισηγμένες στο χρηματιστήριο, υποχρεούται να δημοσιεύει ανακοινώσεις σε συμμόρφωση προς τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση της αγοράς ("MAR"), τους ελληνικούς νόμους 4443/2016 και 3556/2007 και τις αποφάσεις της Ελληνικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Η δημοσίευση των ανωτέρω πληροφοριών γίνεται με τρόπο που διασφαλίζει την ταχεία και ισότιμη πρόσβαση σε αυτές από το επενδυτικό κοινό.

Όλες οι σχετικές δημοσιεύσεις/ανακοινώσεις είναι διαθέσιμες στους ιστότοπους του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της Εταιρείας και κοινοποιούνται στην Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Δ.7 Σύνθεση & Λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου, Εποπτικών Οργάνων και Επιτροπών της Εταιρείας

Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ)

Γενικά

Η Εταιρεία διοικείται από ΔΣ αποτελούμενο από δεκατρία (13) μέλη και η θητεία του είναι πενταετής (5ετής), λήγουσα στις 17/4/2023 παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας. Τα μέλη του σημερινού ΔΣ είναι:

- Ιωάννης Παπαθανασίου, Πρόεδρος, Μν εκτελεστικό μέλος του ΔΣ (από 7.8.2019), Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου
- Ανδρέας Σιάμισις, Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό μέλος του ΔΣ (ανάληψη καθηκόντων Διευθύνοντας Συμβούλου από 7.8.2019), Εκπρόσωπος της Paneuropean Oil and Industrial Holdings
- Γεώργιος Αλεξόπουλος, Εκτελεστικό μέλος του ΔΣ, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου
- Θεόδωρος-Αχιλλέας Βάρδας, Μν εκτελεστικό μέλος του ΔΣ, Εκπρόσωπος της Paneuropean Oil and Industrial Holdings
- Μιχαήλ Κεφαλογιάννης, Μν εκτελεστικό μέλος του ΔΣ, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου (από 7.8.2019)
- Αλέξανδρος Μεταξάς, Μν εκτελεστικό μέλος του ΔΣ, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου (από 7.8.2019)
- Ιορδάνης Αϊβάζης, Μν εκτελεστικό μέλος του ΔΣ, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου (από 7.8.2019)
- Λουκάς Παπάρογλου, Μν εκτελεστικό μέλος του ΔΣ, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου (από 7.8.2019)
- Αλκιβιάδης Ψάρρας, Μν εκτελεστικό μέλος του ΔΣ, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου (από 7.8.2019)
- Κωνσταντίνος Παπαγιαννόπουλος, Μν εκτελεστικό μέλος του ΔΣ, Εκπρόσωπος των εργαζομένων
- Γεώργιος Παπακωνσταντίνου, Μν εκτελεστικό μέλος του ΔΣ, Εκπρόσωπος των εργαζομένων
- Θεόδωρος Πανταλάκης, Ανεξάρτητο, Μν εκτελεστικό μέλος του ΔΣ, Εκπρόσωπος των μετόχων της μειοψηφίας
- Σπυρίδων Παντελιάς, Ανεξάρτητο Μν εκτελεστικό μέλος του ΔΣ, Εκπρόσωπος των μετόχων της μειοψηφίας

Επίσης κατά τη διάρκεια του 2019:

ο κ. Ευστάθιος Τσασσαρός, διετέλεσε Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος έως τις 7.8.2019 και

οι κ.κ. Γεώργιος Γρηγορίου, Δημήτριος Κοντοφάκας, Βασίλειος Κουνέλης, Λουδοβίκος Κωτσονόπουλος και Χρήστος Τσίτσικας, Μέλη του ΔΣ ως εκπρόσωποι του Ελληνικού Δημοσίου έως τις 7.8.2019.

Το μέγεθος και η σύνθεση του ΔΣ περιγράφονται αναλυτικά στο Δ.2 της παρούσας έκθεσης. Το ΔΣ συνεδρίασε είκοσι μία (21) φορές μέσα στο έτος 2019 και στις συνεδριάσεις παρέστη το σύνολο των μελών του, είτε αυτοπροσώπως είτε δια αντιπροσώπου, με την εξαίρεση της απουσίας καθενός εκ των κ.κ. Θ. Βάρδα και Γ. Παπακωνσταντίνου σε μία από τις συνεδριάσεις του.

Ρόλοι και αρμοδιότητες του ΔΣ

Το ΔΣ είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο της Εταιρείας και κατά κύριο λόγο διαμορφώνει τη στρατηγική της Εταιρείας και εποπτεύει και ελέγχει τη διαχείριση της περιουσίας της. Η σύνθεση και οι ιδιότητες των μελών του ΔΣ καθορίζονται από τον Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας. Πρώτιστη υποχρέωση και καθήκον των μελών του ΔΣ είναι η διαρκής επιδίωξη της ενίσχυσης της μακροχρόνιας οικονομικής αξίας της Εταιρείας και η προάσπιση του γενικού εταιρικού συμφέροντος.

Για την επίτευξη των εταιρικών στόχων και την απρόσκοπτη λειτουργία της Εταιρείας, το ΔΣ μπορεί να εκχωρεί μέρος των αρμοδιοτήτων του, εκτός από αυτές που απαιτούν συλλογική ενέργεια, καθώς και τη διαχείριση, διοίκηση ή διεύθυνση των υποθέσεων ή την εκπροσώπηση της Εταιρείας στην Εκτελεστική Επιτροπή, στον Διευθύνοντα Σύμβουλο, σε ένα ή περισσότερα μέλη (εκτελεστικά και μη), στους Διευθυντές ή σε υπαλλήλους της Εταιρείας. Τα μέλη του ΔΣ και κάθε τρίτο πρόσωπο στο οποίο έχουν ανατεθεί από το ΔΣ αρμοδιότητές του, απαγορεύεται να επιδιώκουν ίδια συμφέροντα που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της Εταιρείας. Τα μέλη του ΔΣ και κάθε τρίτος στον οποίο έχουν ανατεθεί αρμοδιότητές του, οφείλουν έγκαιρα να αποκαλύπτουν στα υπόλοιπα μέλη του ΔΣ τα ίδια συμφέροντα τους, που ενδέχεται να ανακύψουν από συναλλαγές της Εταιρείας που εμπíπτουν στα καθήκοντά τους, καθώς και κάθε άλλη σύγκρουση ιδίων συμφερόντων με αυτών της Εταιρείας ή συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, που ανακύπτει κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

- Το ΔΣ ενδεικτικά, αποφασίζει και εγκρίνει τα εξής:
  - I. Το Επιχειρησιακό Σχέδιο της Εταιρείας και του Ομίλου.
  - II. Το Ετήσιο Επιχειρησιακό Σχέδιο και Προϋπολογισμό της Εταιρείας και του Ομίλου.
  - III. Κάθε αναγκαία αλλαγή στα παραπάνω.
  - IV. Την έκδοση κοινών ομολογιακών δανείων.
  - V. Την Ετήσια Έκθεση των συναλλαγών της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις.
  - VI. Τον Ετήσιο και εξαμηνιαίο Οικονομικό Απολογισμό, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών καταστάσεων, της Εταιρείας και του Ομίλου.
  - VII. Την ίδρυση ή συμμετοχή σε εταιρεία ή κοινοπραξία, την εξαγορά εταιρείας και την ίδρυση ή κατάργηση εγκαταστάσεων, ύψους για κάθε περίπτωση άνω του 1 εκατ. ευρώ.
  - VIII. Τις συμφωνίες συμμετοχής σε κοινοπραξίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων.
  - XI. Την οριστική διακοπή λειτουργίας εργοστασίου.
  - X. Τους κανονισμούς που διέπουν τη λειτουργία της Εταιρείας και τις τροποποιήσεις τους.
  - XI. Τη βασική οργανωτική δομή της Εταιρείας και τις τροποποιήσεις της.
  - XII. Τον διορισμό/ ανάκληση των Γενικών Διευθυντών.
  - XIII. Την Επιχειρησιακή Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΕΣΣΕ).
  - XIV. Τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας.
  - XV. Τον καθορισμό της πολιτικής αμοιβών των διευθυντικών στελεχών της Εταιρείας.
  - XVI. Τις διαδικασίες πρόσληψης των διευθυντικών στελεχών της Εταιρείας και της αξιολόγησης της απόδοσής τους.
  - XVII. Ό,τι άλλο προβλέπεται από τους ισχύοντες κανονισμούς της Εταιρείας.

Εκτελεστικά και μη μέλη του ΔΣ

Το ΔΣ κατά την εκάστοτε συγκρότηση του σε σώμα, ορίζει την ιδιότητα και τις αρμοδιότητες των μελών του ως εκτελεστικών και μη. Ο αριθμός των μη εκτελεστικών μελών του ΔΣ δεν μπορεί να είναι μικρότερος του 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών του.

Πρόεδρος ΔΣ

Ο Πρόεδρος έχει την ευθύνη για τη σύγκληση, προεδρία, διεύθυνση των συνεδριάσεων, τήρηση των πρακτικών και υπογραφή των σχετικών αποφάσεων και την εν γένει λειτουργία του ΔΣ που προβλέπεται από το Καταστατικό της Εταιρείας και το νόμο.

Στον Πρόεδρο αναφέρεται διοικητικά η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου.

Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι το ανώτερο εκτελεστικό όργανο και νόμιμος εκπρόσωπος της Εταιρείας και έχει την ευθύνη για όλους τους επιχειρηματικούς τομείς και όλες τις λειτουργίες της.

Σύντομα βιογραφικά σημειώματα των μελών του ΔΣ παρατίθενται στο Παράρτημα της παρούσας έκθεσης.

Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας και αποτελείται από τρία (3) μη εκτελεστικά και στην πλειονότητά τους ανεξάρτητα μέλη του ΔΣ. Τα μέλη της σημερινής Επιτροπής Ελέγχου είτε εξελέγησαν από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας της 6^{ης} Ιουνίου 2018 αναφορικά με τον Πρόεδρο της κ. Σπυρίδωνα Παντελιά και το μέλος της Θεόδωρο Πανταλάκη, αμφότερων ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του ΔΣ, είτε ορίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στην με αριθμό 1351 απόφασή του της 07.08.2019 λόγω της ανασύνθεσης του ΔΣ με ορισμό νέων μελών εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου και συγκεκριμένα του μέλους κ. Ιορδάνη Αϊβάζη, μη εκτελεστικού μέλους του ΔΣ, σε αντικατάσταση του κ. Βασιλείου Κουνέλη που είχε εκλεγεί από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας της 6^{ης} Ιουνίου 2018. Ο παραπάνω ορισμός θα αποτελέσει και πρόταση προς εκλογή του κ. Ι. Αϊβάζη προς την Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους (2020) ως μέλους της Επιτροπής Ελέγχου. Η Επιτροπή Ελέγχου, όπως ορίζεται στο άρθρο 44 του 4449/2017, έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Παρακολουθεί τη διαδικασία και τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας. Στο πλαίσιο αυτό, ενημερώνει το ΔΣ υποβάλλοντας σχετική αναφορά για τα θέματα που προέκυψαν από τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου επεξηγώντας αναλυτικά:
  - α) Τη συμβολή του υποχρεωτικού ελέγχου στην ποιότητα και ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, δηλαδή στην ακρίβεια, πληρότητα και ορθότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών γνωστοποιήσεων, που εγκρίνει το ΔΣ και δημοσιοποιείται.
  - β) Το ρόλο της στην υπό (α) ανωτέρω διαδικασία, δηλαδή καταγραφή των ενεργειών που προέβη η Επιτροπή Ελέγχου κατά τη διαδικασία διεξαγωγής του υποχρεωτικού ελέγχου.
2. Παρακολουθεί, εξετάζει και αξιολογεί τη διαδικασία σύνταξης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, δηλαδή τους μηχανισμούς και τα συστήματα παραγωγής, τη ροή και τη διάχυση των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που παράγουν οι εμπλεκόμενες οργανωτικές μονάδες της Εταιρείας. Η Επιτροπή Ελέγχου ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο με τις διαπιστώσεις της και υποβάλλει προτάσεις βελτίωσης της διαδικασίας, εφόσον κριθεί σκόπιμο.
3. Παρακολουθεί, εξετάζει και αξιολογεί την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του συνόλου των πολιτικών, διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας της Εταιρείας αναφορικά αφενός με το σύστημα του εσωτερικού ελέγχου και αφετέρου με την εκτίμηση και τη διαχείριση κινδύνων, σε σχέση με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Ως προς τη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου, η Επιτροπή Ελέγχου παρακολουθεί και επιθεωρεί την ορθή λειτουργία της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου και αξιολογεί το έργο, την επάρκεια και την αποτελεσματικότητά της, χωρίς ωστόσο, να επηρεάζει την ανεξαρτησία της. Επίσης, επισκοπεί τη δημοσιοποιηθείσα πληροφόρηση ως προς τον εσωτερικό έλεγχο και τους κυριότερους κινδύνους και αβεβαιότητες της Εταιρείας, σε σχέση με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή Ελέγχου ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο με τις διαπιστώσεις της και υποβάλλει προτάσεις βελτίωσης, εφόσον κριθεί σκόπιμο.
4. Επισκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών σύμφωνα με το Ν.4449/2017 (άρθρα 21, 22, 23, 26 και 27), καθώς και το άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Απριλίου 2014 και ιδίως την καταλληλότητα της παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών στην ελεγχόμενη οντότητα σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού.

5. Είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή ελεγκτικών εταιρειών και προτείνει τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τις ελεγκτικές εταιρείες που θα διοριστούν με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Κατά τη διάρκεια του 2019, η Επιτροπή Ελέγχου ασκώντας τις αρμοδιότητές της πραγματοποίησε δέκα (10) συνεδριάσεις: Εισηγήθηκε προς το ΔΣ, από κοινού με την Επιτροπή Χρηματοοικονομικών και Οικονομικού Σχεδιασμού του ΔΣ, την έγκριση της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης του 2018, της εξαμηνιαίας έκθεσης και των ενδιάμεσων ανακοινώσεων για τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας.

Παρακολούθησε την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και ενέκρινε τον σχεδιασμό εσωτερικών ελέγχων του έτους 2019.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η Επιτροπή έλαβε όλες τις εκθέσεις του εσωτερικού ελέγχου ενώ πραγματοποίησε τακτικές συναντήσεις με τον Γενικό Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου προκειμένου, εκτός των εκθέσεων εσωτερικού ελέγχου, να συζητηθούν λειτουργικά και οργανωτικά θέματα. Στην Επιτροπή υποβλήθηκαν, κατά την διάρκεια του έτους, τριμηνιαίες εκθέσεις προόδου με τα σημαντικότερα ευρήματα, για τις οποίες ενημερώθηκε το ΔΣ συμπεριλαμβανομένων των σημαντικότερων ευρημάτων και του τρόπου αντιμετώπισής τους.

Η Επιτροπή Ελέγχου πραγματοποίησε δύο ξεχωριστές συνεδριάσεις, στις 27 Φεβρουαρίου και στις 19 Δεκεμβρίου, με τους εξωτερικούς ορκωτούς ελεγκτές της Εταιρείας, καθώς και μία κοινή με την επιτροπή Χρηματοοικονομικών στις 29 Αυγούστου. Η Επιτροπή Ελέγχου αξιολογώντας την εμπειρία και τις γνώσεις της ομάδας ελέγχου της Ernst & Young (E&Y) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η διαδικασία ελέγχου που εφαρμόστηκε από τους εξωτερικούς ελεγκτές ήταν αποτελεσματική και διαπίστωσε την αντικειμενικότητα και ανεξαρτησία τους.

Δεδομένου ότι η E&Y έχει αναλάβει, μετά από σχετική διαγωνιστική διαδικασία, τον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας το 2017 και η μέχρι σήμερα εμπειρία από τον έλεγχο ήταν ικανοποιητική, η Επιτροπή Ελέγχου εισηγήθηκε την επανεκλογή της E&Y ως ελεγκτικής εταιρείας για τον έλεγχο του οικονομικού έτους 2019 (3^ο συνεχόμενο έτος).

Κατόπιν ομόφωνης αποδοχής από το Διοικητικό Συμβούλιο της εισήγησης της Επιτροπής Ελέγχου, η επανεκλογή της E&Y για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου κατά το οικονομικό έτος 2018 εγκρίθηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 7^{ης} Ιουνίου 2019.

Επιτροπή Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής

Η Επιτροπή Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής της Εταιρείας στη σημερινή της σύνθεση αποτελείται από τρία (3) μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ, με Πρόεδρό της ανεξάρτητο-μη εκτελεστικό μέλος (Θεόδωρος Πανταλάκης, Πρόεδρος, Θεόδωρος Βάρδας, μέλος, Ιορδάνης Αϊβάζης, μέλος). Πραγματοποίησε επτά (7) συνεδριάσεις εντός του 2019.

Η Επιτροπή Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Προτείνει τις αρχές, καθώς και την ακολουθητέα εκάστοτε πολιτική αμοιβών και παροχών της Εταιρείας σε στελέχη Διευθυντικού επιπέδου, στις οποίες θα βασίζονται οι αποφάσεις του Διευθύνοντος Συμβούλου.
- Προτείνει στον Διευθύνοντα Σύμβουλο, το σύνολο των αμοιβών (σταθερών και μεταβλητών – περιλαμβανομένων και των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών) των εκτελεστικών μελών του ΔΣ, ως και των στελεχών Διευθυντικού επιπέδου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Εισηγείται στο ΔΣ και δι' αυτού στη Γενική Συνέλευση των μετόχων, το σύνολο των αμοιβών του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου.
- Φροντίζει για την ανά πάσα στιγμή ύπαρξη κατάλληλης διαδοχής των Γενικών Διευθυντών και των διευθυντικών στελεχών της Εταιρείας και υποβάλλει σχετικές εισηγήσεις προς το ΔΣ.

Λοιπές Επιτροπές του ΔΣ

Το έργο του ΔΣ, στο παραπάνω πλαίσιο ενίσχυσης των δομών εταιρικής διακυβέρνησης, συνεπικουρείται και από άλλες Επιτροπές, που ορίζονται με απόφασή του. Συγκεκριμένα, οι ισχύουσες επιτροπές είναι οι εξής:

Η Επιτροπή Προμηθειών Πετρελαιοειδών, η οποία αποτελείται από πέντε (5) μέλη του ΔΣ, εκ των οποίων ένα (1) είναι εκτελεστικό μέλος (Γεώργιος Αλεξόπουλος, Πρόεδρος, Θεόδωρος Βάρδας, μέλος, Μιχαήλ Κεφαλογιάννης, μέλος, Λουκάς Παπάζογλου, μέλος, Αθικιβιάδης Ψάρρας, μέλος). Έργο της Επιτροπής Προμηθειών Πετρελαιοειδών είναι:

- η κατακύρωση διαγωνισμών και έγκριση προμηθειών πετρελαιοειδών, μετά από ομόφωνη απόφαση των μελών, για την αγορά, πώληση και μεταφορά αργού πετρελαίου και προϊόντων αυτού (άνω των 100 εκατ. Ευρώ)

- η έγκριση του πλαισίου συνεργασίας σε περιπτώσεις προμήθειας αργού πετρελαίου απευθείας από κρατικό οργανισμό πετρελαιοπαραγωγού χώρας που καθορίζει μονομερώς τις τιμές πώλησης
- η εγγραφή πελατών/προμηθευτών στους Πίνακες Πελατών/Προμηθευτών της Εταιρείας

Η Επιτροπή Προμηθειών Πετρελαιοειδών πραγματοποίησε δεκαέξι (16) συνεδριάσεις εντός του 2019.

Η Επιτροπή Χρηματοοικονομικών & Οικονομικού Σχεδιασμού, η οποία αποτελείται από τέσσερα (4) μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ εκ των οποίων και δύο (2) ανεξάρτητα (Θεόδωρος Πανταλάκης, Πρόεδρος, Σπυρίδων Παντελιάς, μέλος, Λουκάς Παπάζογλου, μέλος και Μιχαήλ Κεφαλογιάννης, μέλος). Η Επιτροπή Χρηματοοικονομικών & Οικονομικού Σχεδιασμού πραγματοποίησε πέντε (5) συνεδριάσεις εντός του 2019. Η Επιτροπή Χρηματοοικονομικών & Οικονομικού Σχεδιασμού υποβοηθά τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Ομίλου αναφορικά με θέματα:

- Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού
- Ασφαλιστικών καλύψεων και
- Οικονομικών αποτελεσμάτων του Ομίλου

λειτουργώντας συμπληρωματικά ως προς το τελευταίο με την Επιτροπή Ελέγχου και εξετάζοντας σε μεγαλύτερη ανάλυση θέματα σημαντικά για τον Όμιλο, τα οποία επηρεάζουν τα οικονομικά μεγέθη και την πορεία του.

Η Επιτροπή Χρηματοοικονομικών & Οικονομικού Σχεδιασμού, λόγω του αντικειμένου της, συνήθως συνεδριάζει σε κοινή συνεδρίαση με την Επιτροπή Ελέγχου.

Η Επιτροπή Εργασιακών Θεμάτων, η οποία αποτελείται από δύο (2) μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ (Αθικιβιάδης Ψάρρας, Πρόεδρος και Αλέξανδρος Μεταξάς, μέλος) και τον Πρόεδρο του πλέον αντιπροσωπευτικού σωματείου των εργαζομένων ή τον αναπληρωτή του, δεν πραγματοποίησε συνεδριάσεις εντός του 2019. Συστάθηκε σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Εργασίας της Εταιρείας και είναι αρμόδια να αποφαινεται ως δευτεροβάθμιο όργανο ελέγχου για κάθε έφεση που ασκείται κατά των πειθαρχικών ποινών που επιβάλλονται από το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο της Εταιρείας.

Εκτελεστική Επιτροπή

Στην Εταιρεία λειτουργεί Εκτελεστική Επιτροπή, της οποίας, οι αρμοδιότητες και λειτουργία έχουν καθοριστεί με σειρά αποφάσεων του ΔΣ, η πιο πρόσφατη από τις οποίες είναι η υπ' αριθμ. 1337/2/29.11.2018 ενώ η σύνθεσή της καθορίζεται με απόφαση της Διοίκησης.

Αρμοδιότητες:

Η Εκτελεστική Επιτροπή Ομίλου έχει τόσο συμβουλευτικό και εισηγητικό χαρακτήρα, όσο και εκτελεστικό, στο βαθμό που θα της ανατίθενται συγκεκριμένες εκτελεστικές αρμοδιότητες από το ΔΣ. Επεξεργάζεται και διαμορφώνει θέματα στρατηγικού χαρακτήρα εφ' όλην των τομέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του Ομίλου και των θυγατρικών εταιρειών του, εσωτερικού και εξωτερικού.

Ενδεικτικά (και όχι περιοριστικά) οι κύριες αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής Ομίλου είναι:

- Διαμόρφωση της στρατηγικής και του πλάνου ανάπτυξης για τις δραστηριότητες του Ομίλου, υπό τη μορφή μεσοπρόθεσμων και ετήσιων επιχειρηματικών σχεδίων,
- παρακολούθηση της πορείας των εργασιών όλων των δραστηριοτήτων του Ομίλου μέσω οικονομικών αποτελεσμάτων και λειτουργικών στόχων (KPIs),
- παρακολούθηση, ενημέρωση και συντονισμός για θέματα που επηρεάζουν τις δραστηριότητες του Ομίλου και απαιτούν καλή συντονισμένη προσέγγιση από όλη τη Διοικητική ομάδα.

Σύνθεση Εκτελεστικής Επιτροπής Ομίλου:

1. Πρόεδρος: ο Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας, Ανδρέας Σιάμισις
2. Αντιπρόεδρος: ο Γενικός Διευθυντής Στρατηγικού Σχεδιασμού και Νέων Δραστηριοτήτων Ομίλου, Γεώργιος Αλεξόπουλος, ο οποίος θα αναπληρώνει τον Πρόεδρο σε κάθε περίπτωση απουσίας ή οιοσδήποτε κωλύματός του,
3. ο Γενικός Διευθυντής Εφοδιασμού & Πωλήσεων Πετρελαιοειδών, Κωνσταντίνος Πανάς,
4. ο Γενικός Διευθυντής Διυλιστηρίων, Γεώργιος Δημόγιωργας,
5. ο Γενικός Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου, Άγγελος Κόκοτος,
6. ο Διευθυντής Διεθνούς Εμπορίας, Κωνσταντίνος Καραχάλιος,

7. ο Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου, Κρίστιαν Τόμας,
8. η Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού & Διοικητικών Υπηρεσιών Ομίλου, Σταματία Ψυλλιάκη,
9. ο Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών Ομίλου, Ιωάννης Αψούρης,
10. η Ανώτερη Διευθύντρια Υγιεινής, Ασφάλειας, Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης Ομίλου, Πηνελόπη Παγώνη.

Αποζημίωση των μελών του ΔΣ για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του ΔΣ και των Επιτροπών του το 2019

Κατόπιν σχετικής εισήγησης της Επιτροπής Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής, η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας της 7^{ης} Ιουνίου 2019 αποφάσισε:

- τη διατήρηση σταθερής της αποζημίωσης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου στα ίδια επίπεδα με τα ισχύοντα από το 2015 δηλαδή, κατ'ανώτατο όριο, στο ποσό των € 36.000 για κάθε μέλος
- τη θέσπιση κατάλληλου επιπέδου αποζημιώσεων των μελών της Επιτροπής Ελέγχου που είναι και μέλη του ΔΣ, ώστε να ανταποκρίνεται στα καθήκοντα, τον χρόνο απασχόλησης αλληλά και τις ευθύνες που έχουν ανατεθεί στην Επιτροπή Ελέγχου βάσει του Ν. 4447/2017 με διαμόρφωση εκτιμώμενης ετήσιας αποζημίωσης ύψους €24.000 ευρώ για κάθε μέλος και € 36.000 για τον πρόεδρο της Επιτροπής
- τη διατήρηση σταθερού του ύψους της αποζημίωσης στα €500 ανά συνεδρίαση για τις λοιπές επιτροπές του ΔΣ και την πρόβλεψη καταβολής μηνιαίας αποζημίωσης €500 και αυξημένης αποζημίωσης στους πρόεδρους των Επιτροπών μόνο (1,5 φορά της αμοιβής του μέλους), κατά το πρότυπο της Επιτροπής Ελέγχου.

Αμοιβές των εκτελεστικών μελών του ΔΣ το 2019

Το 2019, το συνολικό μικτό ποσό που καταβλήθηκε στα εκτελεστικά μέλη του ΔΣ που παρείχαν τις υπηρεσίες του δυνάμει συμβάσεων εργασίας ή εντολής ανήλθε σε €1.554.658 ενώ ποσό €280.000 καταβλήθηκε ως αποζημίωση αποχώρησης.

Τη χρήση 2019 δεν χορηγήθηκαν δικαιώματα προαίρεσης και δεν βρίσκεται σε ισχύ κάποιο πρόγραμμα διάθεσης μετοχών.

Πολιτική Αποδοχών

Κατόπιν σχετικής εισήγησης της Επιτροπής Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής της Εταιρείας, εγκρίθηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2019 η πολιτική αποδοχών, σε συμμόρφωση προς το άρθρο 110 του Ν. 4548/2018 και λαμβάνοντας υπόψιν τις καλές πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης αλλά και το μέγεθος και τις δραστηριότητες της Εταιρείας.

Το ύψος των αποζημιώσεων των μελών του ΔΣ για τη συμμετοχή τους σε αυτό, καθώς και στις Επιτροπές του, αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας και συνίσταται σε πάγια ετήσια αποζημίωση καταβλητέα σε μηνιαία βάση και αποζημίωση ανά συνεδρίαση. Το ύψος των αποζημιώσεων αυτών διατηρήθηκε στο επίπεδο που εγκρίθηκε από την τελευταία Τακτική Γενική Συνέλευση της Εταιρείας στις 7 Ιουνίου 2019.

Οι αποδοχές του Προέδρου του ΔΣ, εκτός της ανωτέρω αποζημίωσης που λαμβάνει όπως και τα υπόλοιπα μέλη του ΔΣ, εγκρίνονται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 109 παρ. 1.

Οι αποδοχές των εκτελεστικών μελών του ΔΣ που συνδέονται με την Εταιρεία με εργασιακή σχέση καθορίζονται δυνάμει των συμβάσεων εργασίας τους που προϋπήρχαν του διορισμού τους στο ΔΣ και η συμμετοχή τους σ' αυτό δεν διαφοροποιεί το μισθό ή τις πρόσθετες παροχές τους ή μεταβάλλει τη σύμβαση εργασίας τους με οποιονδήποτε τρόπο.

Το ύψος των αποδοχών των εκτελεστικών μελών του ΔΣ αποφασίζεται από το ΔΣ μετά από σχετική εισήγηση της Επιτροπής Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής. Οι αποδοχές αυτές αποτελούνται από ένα σταθερό τμήμα, δηλαδή τον μισθό, ο οποίος καθορίζεται με βάση τη μισθολογική πολιτική της Εταιρείας και από ένα τμήμα μεταβλητό, που εξαρτάται από την επίτευξη εταιρικών και ατομικών στόχων και ισχύει για όλα τα Στελέχη Διευθυντικού Επιπέδου της Εταιρείας.

Οι εταιρικοί στόχοι συνδέονται με τις οικονομικές επιδόσεις καθώς και με τις επιδόσεις σε άλλους τομείς, όπως η ασφάλεια στον χώρο εργασίας, ενώ οι ατομικοί στόχοι είναι άμεσα συνδεδεμένοι με το ιεραρχικό επίπεδο του εκτελεστικού μέλους.

Τα εκτελεστικά μέλη του ΔΣ συμμετέχουν σε ομαδικά προγράμματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης όπως και σε συνταξιοδοτικά προγράμματα αποταμίευσης, όπως όλοι οι εργαζόμενοι στην Εταιρεία και επωφελούνται από παροχές όπως

χρήση εταιρικού αυτοκινήτου, κάρτας καυσίμων κλπ. όπως όλα τα Στελέχη Διευθυντικού Επιπέδου της Εταιρείας σύμφωνα με την ισχύουσα πολιτική παροχών της Εταιρείας.

Τέλος, η Εταιρεία μπορεί να θεσπίσει και εφαρμόσει, όπως έχει κάνει και στο παρελθόν, πρόγραμμα μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων και συνδεδεμένων μεταβλητών αμοιβών με στόχο την ταύτιση των μακροπρόθεσμων προσωπικών επιδιώξεων των στελεχών, συνεπώς και των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, με τα συμφέροντα της Εταιρείας και των μετόχων της. Τα προγράμματα αυτά, ανάλογα με το είδος τους θα λάβουν όλες τις απαιτούμενες εγκρίσεις.

Η Πολιτική Αποδοχών έχει τετραετή διάρκεια ισχύος εκτός αν αναθεωρηθεί ή τροποποιηθεί με νεότερη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης λόγω ουσιαστούς μεταβολής των συνθηκών επί τη βάση των οποίων καταρτίστηκε και είναι διαθέσιμη μέσω της ιστοσελίδας της Εταιρείας <https://www.helpe.gr/investor-relations/corporate-governance/politiki-apodochon-melon-ds/>.

Ε. Βασικοί Στρατηγικοί Στόχοι και Προοπτικές

Ο Όμιλος επιδιώκει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ενεργειακή μετάβαση στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, μέσω μεγιστοποίησης των αποδόσεων στις βασικές του δραστηριότητες και την ανάπτυξη ενός διαφοροποιημένου χαρτοφυλακίου στον ενεργειακό κλάδο, εστιάζοντας στους παρακάτω βασικούς άξονες:

- Βελτίωση κύριων δραστηριοτήτων, μέσω αριστοποίησης λειτουργίας, ψηφιοποίησης και ενεργειακής βελτιστοποίησης
- Ανάπτυξη κύριων δραστηριοτήτων, με εκμετάλλευση ευκαιριών για μόχλευση παλαιότερων επενδύσεων για μεγιστοποίηση αξίας και ανάπτυξη της δραστηριότητας διεθνούς εμπορίας
- Ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων, δημιουργώντας μια σημαντική παρουσία στον χώρο των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου Ενέργειας & ΦΑ και μεγιστοποίηση αξίας χαρτοφυλακίου Ε&Π

Βασικοί πυλώνες υλοποίησης της παραπάνω στρατηγικής είναι η ασφάλεια και όσο το δυνατόν φιλικότερη προς το περιβάλλον λειτουργία των μονάδων και προδιαγραφές προϊόντων, η βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησης και η συνεχής αύξηση της ανταγωνιστικότητας.

Διύλιση, Εφοδιασμός και Εμπορία

Εντός του 2019, ο κλάδος Διύλισης, Εφοδιασμού και Εμπορίας διατήρησε τη συνεισφορά του στη λειτουργική κερδοφορία του Ομίλου σε ικανοποιητικά επίπεδα, λαμβάνοντας υπόψη την ουσιαστική επιδείνωση του διεθνούς περιβάλλοντος διύλισης, λόγω των ισχυρών λειτουργικών επιδόσεων όλων των διυλιστηρίων.

Για το 2020, η στρατηγική του Ομίλου ΕΛΠΕ στοχεύει στην περαιτέρω ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της διύλισης και την αύξηση της εξωστρέφειας, κυρίως μέσω:

- Έμφασης στην Ασφάλεια, επικεντρώνοντας στην εκπαίδευση, την εφαρμογή προτύπων και τη βελτίωση διαδικασιών
- Αριστοποίησης της λειτουργικής απόδοσης με την εκμετάλλευση συνεργειών μεταξύ των διυλιστηρίων του Ομίλου και τη βελτίωση της απόδοσης των μονάδων μετατροπής και των ενεργειακών επιδόσεων των διυλιστηρίων
- Αύξησης εξαγωγών
- Εκμετάλλευσης ευκαιριών για βελτιστοποίηση λειτουργίας στο πλαίσιο του προγράμματος ψηφιακού μετασχηματισμού του Ομίλου
- Εξέτασης ευκαιριών για επενδύσεις σε έργα υψηλής απόδοσης στις σύνθετες βιομηχανικές μονάδες του Ομίλου

Εγχώρια Λιανική Εμπορία

Το επιχειρηματικό πρόγραμμα της Λιανικής Εμπορίας για την επόμενη πενταετία περιλαμβάνει ένα πλαίσιο δράσεων που στοχεύουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, την προσαρμογή στις σύγχρονες απαιτήσεις των πελατών και τις προκλήσεις του οικονομικού περιβάλλοντος. Παράλληλα, η ενεργειακή αποδοτικότητα και η ψηφιακή μετεξέλιξη αποτελούν βασικούς πυλώνες του προγράμματος καλύπτοντας το σύνολο των δραστηριοτήτων της Εμπορίας.

Δραστηριότητες στο Εξωτερικό

Η συνέχιση της ανάπτυξης στις αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης παραμένει στρατηγικής σημασίας. Στις προτεραιότητες του Ομίλου περιλαμβάνεται η διατήρηση της ηγετικής θέσης στις αγορές της Κύπρου και του Μαυροβουνίου, η ενίσχυση της κερδοφορίας της εμπορικής δραστηριότητας της ΟΚΤΑ, καθώς και η συνέχιση της ανάπτυξης στις αγορές της Βουλγαρίας και της Σερβίας μέσω της ανάπτυξης του δικτύου πρατηρίων και της αριστοποίησης της εφοδιαστικής αλυσίδας.

ΣΤ. Κυριότεροι Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες για την Επόμενη Χρήση

Οι σημαντικότεροι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι για την επόμενη χρήση αναλύονται παρακάτω σε ειδικά θέματα. Συνολικά όμως παραμένει ως σημαντικός κίνδυνος η πορεία της παγκόσμιας οικονομίας και πώς θα επηρεάσει τις εξελίξεις στην ευρωπαϊκή βιομηχανία διύλισης, καθώς και τις διακυμάνσεις στις τιμές αργού και προϊόντων, αλλά και την ισοτιμία ευρώ/δολλαρίου. Τα διάφορα σενάρια και οι τρόποι αντιμετώπισης τους δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν στο σύνολο τους, αλλά ο Όμιλος παρακολουθεί στενά και προσαρμόζει τη λειτουργία και τον προγραμματισμό του ανάλογα με τις εκάστοτε εξελίξεις. Επισημαίνεται ότι η εξάπλωση του κορονοϊού και οι προσπάθειες αντιμετώπισής του αναμένεται να έχουν επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία και κατά συνέπεια στην ζήτηση προϊόντων και αργού πετρελαίου, αλλά και στην προσφορά προϊόντων, ειδικά από την Άπω Ανατολή. Οι παραπάνω εξελίξεις ενδέχεται να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στα περιθώρια διύλισης και πετροχημικών τουλάχιστον για το Α' Τρίμηνο 2020, αν και είναι δύσκολο να ποσοτικοποιηθεί τόσο η επίπτωση, όσο και η διάρκεια της.

ΣΤ.1 Διαχείριση Χρηματοοικονομικού Κινδύνου

Παράγοντες Χρηματοοικονομικού Κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου επικεντρώνονται στον κλάδο Διύλισης πετρελαίου και δευτερευόντως στους κλάδους πετροχημικών, εμπορίας προϊόντων πετρελαίου, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων καθώς και παραγωγής & εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως κινδύνους διακύμανσης της τιμής των πετρελαιοειδών στις διεθνείς αγορές, μεταβολές σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, κίνδυνο ταμειακών ροών και κίνδυνο μεταβολών εύλογης αξίας από μεταβολές επιτοκίων. Συμβαδίζοντας με διεθνείς πρακτικές και μέσα στο πλαίσιο της εκάστοτε τοπικής αγοράς και νομικού πλαισίου, το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στη μείωση πιθανής έκθεσης στη μεταβλητότητα της αγοράς και τη μετρίαση οιασδήποτε αρνητικής επίδρασης στη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό.

Η διαχείριση κινδύνων που αφορούν τις τιμές των προϊόντων διεκπεραιώνεται από την Υπηρεσία Διαχείρισης Εμπορικών Κινδύνων στην οποία μετέχουν ανώτερα στελέχη των Εμπορικών και Οικονομικών Διευθύνσεων, ενώ για τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους η διαχείριση γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες του Ομίλου, στο πλαίσιο των εγκρίσεων που έχουν δοθεί από το ΔΣ.

Αναλύονται κατωτέρω οι σημαντικότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες.

α) Κίνδυνος Αγοράς

(i) Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Η βιομηχανία διύλισης λειτουργεί διεθνώς με βάση το δολάριο, μεταφράζοντας όλες τις συναλλαγές σε τοπικό νόμισμα, ενώ τα λειτουργικά έξοδα εκφράζονται κατά κύριο λόγο σε ευρώ. Σαν αποτέλεσμα, οι δραστηριότητες του Ομίλου είναι εκτεθειμένες κυρίως στον κίνδυνο από τη διακύμανση της ισοτιμίας δολαρίου με ευρώ. Η ενδυνάμωση του δολαρίου σε σχέση με το ευρώ επιδρά θετικά στα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου ενώ αντίθετα, σε περίπτωση υποτίμησης του, τόσο τα αποτελέσματα αλλά και στοιχεία του ισολογισμού (αποθέματα, επενδύσεις, απαιτήσεις, υποχρεώσεις σε δολάρια) θα αποτιμηθούν σε χαμηλότερα επίπεδα.

(ii) Κίνδυνος διακύμανσης τιμής προϊόντων και περιθωρίων διύλισης

Η βασική δραστηριότητα του Ομίλου ως εταιρείας διύλισης δημιουργεί δύο ειδών κινδύνους έκθεσης σε μεταβολές τιμών προϊόντων: έκθεση σε μεταβολές στις απόλυτες τιμές αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων, οι οποίες επηρεάζουν την αξία των αποθεμάτων και έκθεση σε μεταβολές στα περιθώρια διύλισης οι οποίες επηρεάζουν τις ταμειακές ροές της επιχείρησης.

Στην περίπτωση του κινδύνου διακύμανσης των απόλυτων τιμών αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων, το επίπεδο έκθεσης στον κίνδυνο αναφέρεται σε πώση των τιμών και καθορίζεται από την αποτίμηση των αποθεμάτων

στο τέλος κάθε περιόδου καθώς η πολιτική του Ομίλου είναι να παρουσιάζει τα αποθέματα στο χαμηλότερο της τιμής κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Οι μεταβολές τιμών αργού πετρελαίου και προϊόντων, επηρεάζουν επιπλέον και το ύψος κεφαλαίου κίνησης, καθώς οι υψηλότερες τιμές αυξάνουν τις ανάγκες χρηματοδότησης.

Η έκθεση στον κίνδυνο μεταβολών περιθωρίων διύλισης σχετίζεται με τη διακύμανση των περιθωρίων διύλισης κάθε διυλιστηρίου. Αυτά καθορίζονται με βάση τις τιμές αναφοράς (Platts) αργού και πετρελαιοειδών προϊόντων, οι οποίες διαμορφώνονται σε καθημερινή βάση, ανάλογα με την εξέλιξη προσφοράς και ζήτησης αργού και πετρελαιοειδών προϊόντων τόσο σε περιφερειακό, για την αγορά της Μεσογείου, όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η μεταβολή περιθωρίων έχει ανάλογη επίπτωση στην κερδοφορία και τις ταμειακές ροές του Ομίλου.

Ο Όμιλος αποσκοπεί σε αντιστάθμιση μέρους της έκθεσης σε κινδύνους από διακύμανση των τιμών αργού, προϊόντων και περιθωρίων, ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες στην αγορά.

(iii) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολής εύλογης αξίας λόγω μεταβολής των επιτοκίων

Ο κίνδυνος για τις ταμειακές ροές από τη μεταβολή των επιτοκίων προκύπτει κυρίως από το επίπεδο δανεισμού του Ομίλου με κυμαινόμενο επιτόκιο. Επιπλέον, λόγω του μακροπρόθεσμου ορίζοντα που έχουν οι επενδύσεις στους κλάδους που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, σημαντικές αυξήσεις των επιτοκίων πιθανόν να δημιουργούν μεταβολές στις εύλογες αξίες των επενδύσεων αυτών μέσω αύξησης του επιτοκίου προεξόφλησης. Ο Όμιλος στη διαδικασία έγκρισης επενδύσεων χρησιμοποιεί ελάχιστο όριο απόδοσης σημαντικά υψηλότερο από αυτό που διαμορφώνεται από το τρέχον. Επιπλέον, μέρος των δανείων για τη χρηματοδότηση επενδύσεων (ευρωομόλογα) συνάπτονται με σταθερό επιτόκιο.

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου επιτελείται κεντρικά, σε επίπεδο Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος πηγάζει από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις καταθέσεις σε τράπεζες, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία, καθώς και από την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από πελάτες χονδρικής, συμπεριλαμβανομένων ανεξόφλητων εμπορικών υπολοίπων πελατών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Όλοι οι πελάτες αξιολογούνται από τη Διεύθυνση Πιστωτικού Ελέγχου, σε συνεργασία, όπου απαιτείται, με εξωτερικούς οίκους αξιολόγησης για την πιστοληπτική τους ικανότητα.

Για την αποτελεσματική διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και της συναλλακτικής συμπεριφοράς των πελατών τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, έχει αναπτυχθεί ολοκληρωμένο μηχανογραφικό σύστημα παρακολούθησης της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο ενώ βρίσκεται σε αποτελεσματική λειτουργία κεντρική μονάδα διαχείρισης διακανονισμών οφειλών εμπορικών πελατών. Τέλος, σημαντικό ρόλο διατελεί η Επιτροπή Πιστώσεων Ομίλου, καθώς η λειτουργία της εξασφαλίζει την αποτελεσματική διοίκηση του πιστωτικού κινδύνου των υποθέσεων εμπορικών οφειλών των εταιρειών του Ομίλου.

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας αντιμετωπίζεται με την εξασφάλιση ικανών ταμειακών πόρων και διαθεσίμων καθώς και την εξασφάλιση επαρκών πιστωτικών ορίων με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Λόγω της δυναμικής φύσης των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος έχει σαν στόχο να διατηρεί ευελιξία χρηματοδότησης μέσω πιστωτικών γραμμών και άλλων εργαλείων χρηματοδότησης.

ΣΤ.2 Διαχείριση Κινδύνου Κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου ως προς τη διαχείριση κεφαλαίου είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας του, να διατηρήσει ιδανική κατανομή κεφαλαίου μειώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το κόστος κεφαλαίου και να αυξήσει τη συνολική του αξία.

Ο Όμιλος για να διατηρήσει ή να προσαρμόσει την κεφαλαιακή του διάρθρωση μπορεί να μεταβάλει το μείρισμα προς τους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να εκποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το χρέος του.

Επιπλέον, ο Όμιλος διαχειρίζεται τις δανειακές του υποχρεώσεις ώστε να διαφοροποιεί τις πηγές χρηματοδότησής του (ομολογιακά δάνεια, πιστωτικές γραμμές, ομόλογα, άλλα), επιτυγχάνοντας την καλύτερη δυνατή κατανομή, λαμβάνοντας υπόψη σειρά παραγόντων, συμπεριλαμβανομένου του κόστους και της ωρίμανσης.

Στο πλαίσιο βέλτιστης διαχείρισης των δανειακών του υποχρεώσεων, ο Όμιλος αντλεί κεφάλαια από τις διεθνείς αγορές, μέσω ευρω-ομολόγων έκδοσης της θυγατρικής του εταιρείας HELLENIC PETROLEUM FINANCE plc, που εδρεύει στο Λονδίνο, εισηγμένων στην αγορά του Λουξεμβούργου. Σε συνέχεια της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την

Ευρωπαϊκή Ένωση, σε περίπτωση που δεν υπάρξει συμφωνία μεταξύ ΗΒ και ΕΕ, στο πλαίσιο των σχετικών διαπραγματεύσεων ενδέχεται να επηρεαστούν τόσο τα υφιστάμενα ομόλογα που έχει εκδώσει η ΗΡΡ, καθώς και ο τρόπος χρηματοδότησης του Ομίλου από τις διεθνείς αγορές. Ο Όμιλος παρακολουθεί τις σχετικές εξελίξεις και εξετάζει εναλλακτικά σενάρια για την διατήρηση της δυνατότητας χρηματοδότησής του από τις διεθνείς αγορές ομολόγων.

Σύμφωνα και με την πρακτική που ακολουθεί ο κλάδος, ο Όμιλος παρακολουθεί τα κεφάλαιά του με βάση τον συντελεστή μόχλευσης, ο οποίος υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια (όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο Ζ, *Επιλεγμένοι Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης*).

Ο μακροπρόθεσμος στόχος είναι η διατήρηση του συντελεστή δανειακής μόχλευσης μεταξύ 35% - 40% καθώς οι έντονες διακυμάνσεις στις τιμές αργού πετρελαίου μπορούν να επηρεάσουν αντίστοιχα τον συνολικό δανεισμό. Μετά από ένα διάστημα όπου ο συντελεστής μόχλευσης κυμάνθηκε σε υψηλότερα επίπεδα, σε σχέση με τον παραπάνω στόχο (περίπου 45%) λόγω της άντλησης κεφαλαίων μέσω δανεισμού με σκοπό τη χρηματοδότηση των έργων αναβάθμισης των διυλιστηρίων, ο Όμιλος, υλοποιώντας τη στρατηγική του, προχώρησε σε σταδιακή αποκλιμάκωση των επιπέδων δανεισμού του στα επίπεδα των στόχων του χρηματοοικονομικού του προγραμματισμού και την εν γένει μείωση του χρηματοοικονομικού ρίσκου του ισολογισμού του.

Z. Επιλεγμένοι Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης

Η παρούσα Έκθεση περιλαμβάνει οικονομικά μεγέθη ιστορικής χρηματοοικονομικής απόδοσης, χρηματοοικονομικής θέσης ή ταμειακών ροών, τα οποία δεν ορίζονται ή δεν προσδιορίζονται στα Δ.Π.Χ.Α. ("Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς" / "IFRS"). Ο Όμιλος θεωρεί ότι αυτά τα μεγέθη είναι σχετικά και αξιόπιστα για την αξιολόγηση της οικονομικής απόδοσης και της θέσης του Ομίλου, ωστόσο δεν υποκαθιστούν τα χρηματοοικονομικά μεγέθη σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. και πρέπει να διαβάζονται σε συνδυασμό με τις δημοσιευμένες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Παρουσίαση και Επεξήγηση Χρήσης Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης

Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA (Reported EBITDA)

Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA ορίζονται ως τα κέρδη, προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων ("Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA") και υπολογίζονται επαναπροσθέτοντας τις αποσβέσεις στα λειτουργικά κέρδη (ζημίες).

Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA (Adjusted EBITDA)

Τα συγκρίσιμα κέρδη EBITDA (Adjusted EBITDA) ορίζονται ως τα Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA, προσαρμοσμένα με την επίδραση: α) αποτίμησης των αποθεμάτων (που ορίζεται ως η επίδραση της διακύμανσης των τιμών των αποθεμάτων αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου στο μικτό περιθώριο και υπολογίζεται με τη διαφορά της αποτίμησης του κόστους πωληθέντων με τρέχουσες τιμές αργού και προϊόντων και της αποτίμησης με κόστος κτήσης) στον κλάδο Διύλισης, Εφοδιασμού και Εμπορίας και β) των μη επαναλαμβανόμενων στοιχείων (ενδεικτικά περιλαμβάνουν έξοδα πρόωρης συνταξιοδότησης, απομείωση αξίας μη στρατηγικών περιουσιακών στοιχείων και άλλα μη επαναλαμβανόμενα και μη λειτουργικά έξοδα) σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική στον κλάδο διύλισης.

Τα Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA χρησιμεύουν ως ένδειξη για το ύψος των λειτουργικών ταμειακών ροών (πριν από τυχόν επενδυτικές δαπάνες) σε ένα περιβάλλον με σταθερές τιμές πετρελαίου και προϊόντων.

Τα Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA και Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA είναι δείκτες της ικανότητας δημιουργίας ταμειακών ροών του Ομίλου. Η Διοίκηση του Ομίλου χρησιμοποιεί τους ως άνω εναλλακτικούς δείκτες μέτρησης απόδοσης ως σημαντικό παράγοντα για τον προσδιορισμό της επίδοσης κερδοφορίας του Ομίλου και της δημιουργίας λειτουργικών ταμειακών ροών τόσο για σκοπούς σχεδιασμού όσο και για την αξιολόγηση παρελθούσας απόδοσης.

Συγκρίσιμα Καθαρά Κέρδη (Adjusted Net Income)

Συγκρίσιμα Καθαρά Κέρδη ορίζονται ως τα Δημοσιευμένα Καθαρά Κέρδη όπως προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, προσαρμοσμένα με την επίδραση αποτίμησης αποθεμάτων (μετά φόρων), υπολογιζόμενη ως κέρδη/(ζημίες) από αποτίμηση Αποθέματος επί (1 - φορολογικός συντελεστής στην Ελλάδα) - αφαιρουμένων άλλων μετά φόρων μη επαναλαμβανόμενων στοιχείων στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Τα Συγκρίσιμα Καθαρά Κέρδη παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση επειδή θεωρείται από τον Όμιλο και βάσει διεθνών πρακτικών του κλάδου που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, ως ένα από τα βασικά μέτρα αξιολόγησης της οικονομικής απόδοσής του.

Καθαρός Δανεισμός (Net Debt)

Ος Καθαρός Δανεισμός υπολογίζεται ο συνολικός δανεισμός (συμπεριλαμβανομένων των «βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων έντοκων δανείων») όπως παρουσιάζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης των οικονομικών κατα-

στάσεων του Ομίλου εξαιρουμένου του χρέους από συγγενείς επιχειρήσεις), μείον «Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα μετρητών» και «Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους», όπως αυτά απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου. Σημειώνεται ότι στον υπολογισμό του Καθαρού Δανεισμού δεν περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις **πασχολούμενο Κεφάλαιο (Capital Employed)**.

Απασχολούμενο Κεφάλαιο υπολογίζεται ως το «Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων» όπως εμφανίζεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης των σχετικών οικονομικών καταστάσεων συν «Καθαρός Δανεισμός» όπως υπολογίζεται παραπάνω.

Συμφωνία Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης με τις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου

Οι πίνακες που ακολουθούν απεικονίζουν τον τρόπο συμφωνίας των επιλεγμένων εναλλακτικών δεικτών μέτρησης, που παρουσιάζονται στην παρούσα Έκθεση, με τα αντίστοιχα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου της αντίστοιχης περιόδου.

Υπολογισμός EBITDA, Συγκρίσιμου EBITDA, Συγκρίσιμων Καθαρών κερδών		
εκατ. €	2019	2018
Λειτουργικό Κέρδος	340,9	514,2
Αποσβέσεις	232,8	197,2
EBITDA	573,8	711,4
Κέρδη/(Ζημίες) από αποτίμηση αποθεμάτων	-24,1	-47,9
Άλλα, μη λειτουργικά, στοιχεία*	22,2	66,5
Συγκρίσιμο EBITDA	571,8	730,0
Καθαρά κέρδη περιόδου	163,6	214,7
Κέρδη/(Ζημίες) από απόθεμα μετά από φόρους	-18,3	-34,0
Άλλα, μη λειτουργικά, στοιχεία μετά από φόρους**	16,8	47,2
Άλλα, μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία***	23,1	67,6
Συγκρίσιμα Καθαρά κέρδη περιόδου	185,2	295,6

Υπολογισμός Καθαρού Δανεισμού, Απασχολούμενων Κεφαλαίων και Συντελεστή Μόχλευσης		
εκατ. €	2019	2018
Μακροπρόθεσμος Δανεισμός	1.610,1	1.627,2
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	1.022,3	1.108,8
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα	1.088,2	1.275,2
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	1,4	0,6
Καθαρός Δανεισμός (εξαιρουμένης επίδρασης ΔΠΧΑ 16)	1.542,8	1.460,2
Ίδια Κεφάλαια	2.326,6	2.394,7
Απασχολούμενα Κεφάλαια (εξαιρ. υποχρεώσεων κατά ΔΠΧΑ 16)	3.869,4	3.854,9
Συντελεστής Μόχλευσης (Καθαρός Δανεισμός / Απ. Κεφάλαια)	40%	38%

* Κυρίως περιλαμβάνονται, α) για το 2019, €4εκ. για προσαρμογή αποτίμησης στοιχείων ισολογισμού, €7εκ. για προβλέψεις που αφορούν μη λειτουργικά πάγια και €11εκ. για έκτακτα έξοδα, β) για το 2018, €30εκ. για προβλέψεις αποτίμησης δικαιωμάτων ρύπων CO₂, €19εκ. για προσαρμογή αποτίμησης στοιχείων ισολογισμού, €15εκ. για προβλέψεις που αφορούν μη λειτουργικά πάγια, €8εκ. για έκτακτα έξοδα και €5εκ. για άλλα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία.

** Περιλαμβάνει όλα τα μη λειτουργικά στοιχεία προσαρμοσμένα για την ισχύουσα φορολογική επιβάρυνση

*** Κυρίως περιλαμβάνονται, α) για το 2019, επίπτωση από τη λογιστική απεικόνιση του premium εξαγοράς στο πλαίσιο δημόσιας προσφοράς του Ευρωομολόγου ύψους €450 εκ. τον Οκτώβριο του 2019 (€25εκ.), αντισταθμισμένα εν μέρει από τη μείωση της υποχρέωσης αναβαλλόμενης φορολογίας λόγω μείωσης του φορολογικού συντελεστή (€1εκ.), β) για το 2018, επίπτωση από τη λογιστική απεικόνιση της πώλησης της ΔΕΣΦΑ (απομείωση της αξίας €45,8εκ. και αναβαλλόμενη φορολογία €48,5εκ.), αντισταθμισμένα εν μέρει από τα έκτακτα κέρδη από την πώληση της ΕΠΑ Θεσσαλονίκης (Όμιλος ΔΕΠΑ) ύψους €9,5εκ. και τη μείωση της υποχρέωσης αναβαλλόμενης φορολογίας ύψους €17,1εκ.

Η. Μη Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση

Ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ έχει υιοθετήσει τη στρατηγική του για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη σε όλες του τις δραστηριότητες και έχει δεσμευτεί μέσα από την αντίστοιχη Πολιτική. Τα κύρια σημεία της στρατηγικής αυτής επιλογής συνοψίζονται στην ασφαλή και χωρίς ατυχήματα, οικονομικά βιώσιμη λειτουργία, με σεβασμό στο περιβάλλον και την κοινωνία. Ο Όμιλος δημοσιοποιεί τον ετήσιο Απολογισμό Βιώσιμης Ανάπτυξης & Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, για την προώθηση της διαφάνειας και την καλύτερη επικοινωνία και ενημέρωση των κοινωνικών του εταίρων (stakeholders) παρουσιάζοντας την επιχειρηματική επίδοση του Ομίλου από τρεις διαφορετικές οπτικές γωνίες: την οικονομική, την περιβαλλοντική και την κοινωνική.

Η.1 Υγεία, Ασφάλεια, Περιβάλλον

Ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ έχει ενσωματώσει τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στον στρατηγικό σχεδιασμό του και έχει δεσμευτεί μέσα από την Πολιτική για την Υγεία, την Ασφάλεια, το Περιβάλλον και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, που στοχεύει στην ασφαλή και χωρίς ατυχήματα, οικονομικά βιώσιμη λειτουργία, με σεβασμό στο περιβάλλον και την κοινωνία σύμφωνα με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (SDGs – Sustainable Development Goals).

Ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ, λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων του, αντιμετωπίζει σειρά κινδύνων στις καθημερινές του δραστηριότητες, αναφορικά με τη χρήση επικίνδυνων και εύφλεκτων ουσιών και τεχνικών προκλήσεων σε εγκαταστάσεις παραγωγής και διακίνησης πετρελαιοειδών ιδιαίτερης πολυπλοκότητας και σημαντικού μεγέθους. Αδυναμία διαχείρισης των παραπάνω κινδύνων θα μπορούσε να έχει σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία και οικονομική θέση του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων διοικητικών κυρώσεων, ή/και αδυναμία διεξαγωγής των δραστηριοτήτων.

Όσον αφορά τον έλεγχο κινδύνων που σχετίζονται με θέματα ασφάλειας και περιβάλλοντος, ο Όμιλος χρησιμοποιεί σειρά διαδικασιών. Επιπλέον μετρά, παρακολουθεί και συγκρίνει τις επιδόσεις του μέσω δεικτών, με τη συμμετοχή σε διεθνείς οργανώσεις, την Ευρωπαϊκή πετρελαιοϊκή και χημική βιομηχανία. Παράλληλα, προωθείται η μεταφορά και ενσωμάτωση βέλτιστων πρακτικών, για τη βελτίωση των επιδόσεων του Ομίλου σε θέματα υγείας, ασφάλειας και περιβάλλοντος.

Επιπλέον, η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ διαθέτει πιστοποιημένα συστήματα διαχείρισης υγείας, ασφάλειας και περιβάλλοντος σε όλες τις δραστηριότητες της, σύμφωνα με διεθνή πρότυπα και αξιολογεί τακτικά την τήρηση των σχετικών διαδικασιών και των επιδόσεων διαχείρισης υγείας, ασφάλειας και περιβάλλοντος σε κάθε εγκατάσταση, τόσο μέσω εσωτερικών επιθεωρήσεων από καταρτισμένο και έμπειρο προσωπικό, αλλά και μέσω ελέγχων από ανεξάρτητους διαπιστευμένους εξωτερικούς φορείς πιστοποίησης. Παράλληλα, παρακολουθεί την εξέλιξη των δεικτών υγείας, ασφάλειας, περιβάλλοντος και ενέργειας (KPIs), οι οποίοι περιλαμβάνονται στις περιοδικές αναφορές του Ομίλου, καθώς και στα κριτήρια αξιολόγησης της απόδοσης των στελεχών.

Υγεία και Ασφάλεια

Για τον Όμιλο ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ η Υγεία και η Ασφάλεια, σε όλες τις δραστηριότητές του, αποτελεί τη σημαντικότερη προτεραιότητα. Για το λόγο αυτό, λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας για τους εργαζόμενους, τους συνεργάτες και τους επισκέπτες σε όλους τους χώρους εργασίας σε ευθυγράμμιση με τον διεθνή Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDG–Sustainable Development Goal) του ΟΗΕ για Καλή Υγεία (SDG 3).

Ο Όμιλος επενδύει συνεχώς στην πρόληψη, στις υποδομές και στην εκπαίδευση προσωπικού και συνεργατών στον τομέα Υγείας και Ασφάλειας για να εξασφαλίσει συμμόρφωση με τα αυστηρότερα κριτήρια σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Ενδεικτικά το 2019 επενδύθηκαν περίπου €18 εκατ. για βελτιώσεις ασφάλειας για όλες τις εγκαταστάσεις του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Όλες οι εγκαταστάσεις του Ομίλου θέτουν στόχους για έλεγχο και βελτίωση της επίδοσής τους, στον τομέα της Υγείας και της Ασφάλειας, με τακτικό περιοδικό απολογισμό. Παρακολουθούνται και τίθενται στόχοι για συγκεκριμένους δείκτες ασφάλειας, με βάση και τις προτάσεις της CONCAWE.

Το 2019 συνεχίστηκε το πρόγραμμα Ολιστικής Ασφάλειας του Ομίλου και βάσει αυτού συντάχθηκαν νέες και βελτιώθηκαν σημαντικές διαδικασίες ασφάλειας για τα τρία διυλιστήρια αλλά και τις επιμέρους εγκαταστάσεις, καθώς και κρίσιμες βέλτιστες πρακτικές.

Απολογιστικοί δείκτες Υγείας και Ασφάλειας

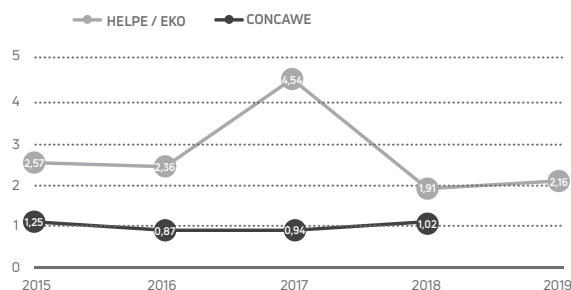
Το 2019 σύμφωνα με τους κύριους ευρωπαϊκούς δείκτες για τον κλάδο σημειώθηκε βελτίωση των δεικτών του Ομίλου κατά ένα (1) τεταρτημόριο (CONCAWE Safety statistics). Ο δείκτης διαρροών / συμβάντων διεργασιών –ο οποίος αποτελεί βασικό δείκτη της ασφάλειας διεργασιών-, μειώθηκε σημαντικά σε σχέση με το 2018 και ξεπεράστηκε ο στόχος που είχε τεθεί.

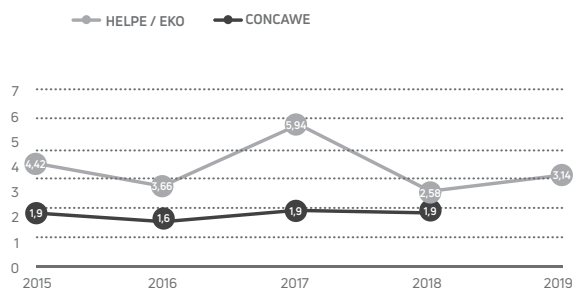
Το 2019, επί συνόλου 10.180.194 ανθρωποωρών, σημειώθηκαν 22 ατυχήματα απουσίας από την εργασία σε προσωπικό και εργολάβους, με ποσοστό περίπου 30% να καταλαμβάνει η κατηγορία γλιστρήματα/παραπατήματα.

Παρακάτω ακολουθούν διαγράμματα πορείας βασικών απολογιστικών δεικτών επίδοσης (KPI) ασφάλειας.

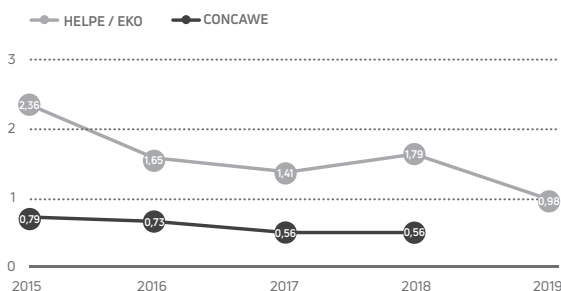
LWIF⁸

AIF⁹

PSER¹⁰

Προδραστικοί δείκτες Υγείας και Ασφάλειας

Το 2019 επιτεύχθηκε ο στόχος που είχε τεθεί σχετικά με την πραγματοποίηση επισκέψεων ασφαλείας (ετήσιο πρόγραμμα) και με την αναφορά και διερεύνηση των παρ' ολίγον συμβάντων, που αποτελούν σημαντικούς προδραστικούς δείκτες στις επιδόσεις Υ&Α σε όλες τις εγκαταστάσεις του Ομίλου.

Στο πλαίσιο εμπέδωσης κοινής Κουλτούρας Ασφάλειας σε όλες τις εγκαταστάσεις του Ομίλου, συνεχίστηκε η βασική εκπαίδευση σε θέματα Υ&Α (που περιλαμβάνει θέματα πυρασφάλειας, πρώτων βοηθειών, τεχνικές διάσωσης, βασικές διαδικασίες ασφάλειας, βέλτιστες πρακτικές, κλπ.). Η εκπαίδευση επεκτείνεται σε προσωπικό εξωτερικών συνεργατών, επισκέπτες, οδηγούς βυτιοφόρων και ιδιοκτήτες πρατηρίων, σε διαπιστευμένα εκπαιδευτικά κέντρα (ΚΕΚ).

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι το 2019, οι ανθρωποώρες εκπαίδευσης μόνιμου προσωπικού και εξωτερικών συνεργατών, αυξήθηκαν κατά 10% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο (περίπου 60.000 ανθρωποώρες εκπαίδευσης).

Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή

Ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ως παραγωγός ενεργειακών προϊόντων αλλά και σημαντικός καταναλωτής, αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις στον τομέα της ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής. Συγκεκριμένα, μέσω της υλοποίησης της στρατηγικής του για βιώσιμη ανάπτυξη επιδιώκει την επίτευξη βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων βελτίωσης των ενεργειακών επιδόσεων και μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, σε συμφωνία και με τους

8. Lost workday injury frequency: Αριθμός ατυχημάτων απουσίας (LWIs)/ 1 εκατομμύριο ανθρωποώρες

9. All injury frequency: Άθροισμα θανατηφόρων + LWI + περιοριστικής ικανότητας + ιατρικής περίθαλψης/1 εκατομμύριο ανθρωποώρες

10. Process Safety Event Rate: Αριθμός συμβάντων ασφάλειας διεργασιών/1 εκατομμύριο ανθρωποώρες

σχετικούς διεθνείς Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ για Καθαρή Ενέργεια (SDG 7) και για το Κλίμα (SDG 13). Ενδεικτικά αναφέρονται οι δημοσιευμένοι στόχοι για μείωση του αποτυπώματος άνθρακα του Ομίλου κατά τουλάχιστον 500.000 τόνους CO₂ έως το 2025 μέσω επενδύσεων σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και η μείωση του δείκτη εκπομπών CO₂/τν τροφοδοσίας αργού πετρελαίου κατά 5% έως το 2020 με έτος σύγκρισης το 2014 (baseline) στα διυλιστήρια του Ομίλου. Πρόσφατα ανακοινώθηκε ο στόχος για βελτίωση του συνολικού ανθρακικού αποτυπώματος κατά 50% μέχρι το 2030.

Σημειώνεται ότι το 2019 η συνολική αποφυγή εκπομπών CO₂ από ΑΠΕ έφτασε περίπου τους 160.000 τόνους CO₂, το οποίο αντιστοιχεί για την Ελλάδα σε πάνω από 100.000 αυτοκίνητα ετήσια εκτός κυκλοφορίας, ενώ ο δείκτης εκπομπών CO₂/τν τροφοδοσίας αργού πετρελαίου κινείται πτωτικά (περίπου 20%) σε σχέση με το έτος σύγκρισης (2014) και υπερβαίνει ήδη τον στόχο μείωσης 5% που έχει τεθεί για το έτος 2020.

Ο Όμιλος στοχεύει τόσο στη μείωση των αέριων εκπομπών όσο και των παραγόμενων αποβλήτων μέσω συγκεκριμένων δράσεων, όπως η μεγιστοποίηση της χρήσης αέριων καυσίμων, η χρήση καυσίμων υψηλότερων περιβαλλοντικών προδιαγραφών και η εφαρμογή προηγμένων τεχνολογιών στην παραγωγική διεργασία.

Τα τρία διυλιστήρια του Ομίλου στην Ελλάδα συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου (EU-ETS). Για την περίοδο 2013-2020 (3^η φάση εμπορίας δικαιωμάτων), το κόστος συμμόρφωσης έχει αυξηθεί σημαντικά, παρόλα τα έργα εξοικονόμησης ενέργειας, λόγω της μειούμενης κατανομής δικαιωμάτων από χρόνο σε χρόνο, αλλά και της σημαντικής αύξησης της τιμής των δικαιωμάτων τα τελευταία δύο έτη (πάνω από 200%). Οι εκτιμώμενες εκπομπές CO₂ των τριών διυλιστηρίων για το έτος 2019 (θα οριστικοποιηθούν μετά την επαλήθευση τους από πιστοποιημένο φορέα) ανέρχονται σε 3.370.000 τόνους.

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας για τη συμμετοχή στην 4^η φάση εμπορίας δικαιωμάτων, το 2019 τα διυλιστήρια υπέβαλαν στην αρμόδια εθνική αρχή (Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος – ΥΠΕΝ) όλα τα επαληθευμένα στοιχεία δραστηριότητας των προηγούμενων ετών (2014-2018), τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό του σχετικού συντελεστή έντασης εκπομπών του κλάδου σε Ευρωπαϊκό επίπεδο (benchmarking), βάσει του οποίου θα πραγματοποιηθεί η κατανομή δωρεάν δικαιωμάτων για την 1^η υποπερίοδο 2021-2025.

Μετά τις πρόσφατες εξελίξεις σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο με την ανακοίνωση ενεργοποίησης μιας νέας, περισσότερο φιλόδοξης πράσινης συμφωνίας (Green Deal) καθώς και τα ήδη εφαρμοζόμενα μέτρα αναδιάρθρωσης του EU-ETS για την περίοδο 2021-2030 (π.χ. εφαρμογή μηχανισμού αποθέματος δικαιωμάτων - Market Stability Reserve), αναμένεται επιπλέον αύξηση της τιμής των δικαιωμάτων (€/τν) η οποία θα επηρεάσει το μελλοντικό κόστος συμμόρφωσης, τόσο άμεσα όσο και έμμεσα μέσω της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.

Για το 2019, συνεχίστηκαν οι δράσεις βελτίωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος στο πλαίσιο και της συμμόρφωσης με τα νέα επίπεδα εκπομπών που συνδέονται με τις Βέλτιστες Διαθέσιμες Τεχνικές και έχουν ενσωματωθεί στις νέες αποφάσεις έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων λειτουργίας των διυλιστηρίων Ασπροπύργου (ολοκληρώθηκε το 2019), Ελευσίνας και Θεσσαλονίκης (αναμένονται στις αρχές του 2020) σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2010/75 για τις βιομηχανικές εκπομπές, με έργα όπως η εγκατάσταση καυστήρων χαμηλών εκπομπών οξειδίων του αζώτου (Low NOx), φίλτρων σωματιδίων και μονάδων ανάκτησης πτητικών οργανικών ενώσεων.

Αναφορικά με τη διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων και σε συμφωνία με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας και το Στόχο για Υπεύθυνη Παραγωγή και Κατανάλωση (SDG 12), πρωταρχικό στόχο αποτελεί η μείωση της παραγωγής τους στην πηγή, η μεγιστοποίηση της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίηση στην παραγωγική διαδικασία για όσα ρεύματα αποβλήτων είναι αυτό εφικτό και στη συνέχεια, η διαχείρισή τους με τον καλύτερο δυνατό τρόπο για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία. Στόχος είναι η σημαντική μείωση των αποβλήτων που θα οδηγούνται προς τελική διάθεση – ταφή και η σταθεροποίηση τους σε ποσοστά το πολύ έως 15% μέχρι το 2030.

Ο Όμιλος συνεχίζει να καλύπτει το σύνολο των κριτηρίων του Ελληνικού Κώδικα Βιωσιμότητας, τον οποίο έχει υιοθετήσει από το 2016, και συμμετέχει ενεργά στο διάλογο για τη βιώσιμη ανάπτυξη, με δράσεις και επενδύσεις στο πλαίσιο των 17 στόχους που έχουν τεθεί από τον ΟΗΕ με ορίζοντα το 2030. Το 2019, ο Όμιλος συμμετείχε για δεύτερη χρονιά στην αξιολόγηση της συνολικής διαχείρισης των θεμάτων κλιματικής αλλαγής από τον διεθνή οργανισμό CDP (συνέχεια του Carbon Disclosure Project) και βαθμολογήθηκε με B-, πάνω από τον μέσο όρο του κλάδου Oil and Gas σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η.2 Εργασιακά και κοινωνικά θέματα

Ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιείται ο Όμιλος, απαιτεί εξειδικευμένες δεξιότητες, εκπαίδευση και εμπειρία. Κατά συνέπεια η δυνατότητα προσέλκυσης και διατήρησης του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού είναι σημαντικός παράγοντας για την απρόσκοπτη λειτουργία του Ομίλου.

Τυχόν αδυναμία εύρεσης και απασχόλησης ικανού προσωπικού, ειδικά μέσης και ανώτερης διοικητικής βαθμίδας και υψηλής εξειδίκευσης θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά τη λειτουργία και οικονομική κατάσταση του Ομίλου.

Η παροχή ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος, που επιπλέον παρακινεί τους εργαζόμενους και τους αντιμετωπίζει με σεβασμό, δίνοντας ίσες ευκαιρίες σε όλους, είναι προτεραιότητα του Ομίλου.

Οι σχέσεις με τους εργαζόμενους βασίζονται στην αρχή της ίσης μεταχείρισης. Τόσο η ένταξη όσο και η πορεία κάθε εργαζόμενου εντός Ομίλου, κρίνονται με βάση τα προσόντα, την απόδοση και τις φιλοδοξίες του, χωρίς καμία διάκριση.

Η εσωτερική λειτουργία των επιχειρηματικών μονάδων του Ομίλου γίνεται με βάση συγκεκριμένες αρχές και κανόνες, ώστε να υπάρχει συνέπεια και συνέχεια, βασικά δομικά στοιχεία που εγγυώνται μια επιτυχημένη και αναπτυξιακή πορεία. Στο πλαίσιο αυτό, ο Κώδικας Δεοντολογίας συνοψίζει τις αρχές που διέπουν την εσωτερική λειτουργία των Εταιρειών του Ομίλου και καθορίζουν τον τρόπο λειτουργίας του, ενώ ο Εσωτερικός Κανονισμός Εργασίας καθορίζει τους κανόνες που διέπουν γενικά τις εργασιακές σχέσεις μεταξύ της Εταιρείας και του προσωπικού της.

Όπως αναφέρθηκε, η ασφάλεια των εγκαταστάσεων του Ομίλου είναι από τις πλέον σημαντικές προτεραιότητες. Στον τομέα της διαχείρισης του επαγγελματικού κινδύνου δίνεται έμφαση στην πρόληψη, ώστε να προβλέπονται και να ελέγχονται όλοι οι πιθανοί κίνδυνοι υγείας και ασφάλειας, σύμφωνα με τα κριτήρια της ελληνικής νομοθεσίας (Ν.3850/2010), τους ευρωπαϊκούς και διεθνείς κώδικες και τις καλές πρακτικές.

Επιπλέον, η διασφάλιση της υγείας των εργαζομένων και η εξασφάλιση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας αποτελούν βασικές αξίες της Εταιρείας και αποκρυσταλλώνονται μέσω της «Διαδικασίας Επίβλεψης Υγείας Εργαζομένων». Πραγματοποιούνται περιοδικές ιατρικές εξετάσεις των εργαζομένων σε συνδυασμό με τη θέση εργασίας τους, την ηλικιακή ομάδα και το φύλο.

Η εκπαίδευση των εργαζομένων αποτελεί άλλη μια περιοχά έμφασης, ώστε ο κάθε εργαζόμενος να κατανοήσει τους στρατηγικούς στόχους του Ομίλου, να προσδιορίσει αποτελεσματικότερα το ρόλο του και να εξελίξει τις δεξιότητες του.

Ο Όμιλος παρακολουθεί τη σχετική εργατική νομοθεσία (εθνική, ευρωπαϊκή, ILO), συμπεριλαμβανομένων των αναφορών σχετικά με την εργασία ανηλίκων, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τις συνθήκες εργασίας και είναι σε πλήρη συμφωνία με τις συλλογικές και σχετικές διεθνείς συμβάσεις.

Ο Όμιλος έχει ενσωματώσει στη στρατηγική του τους παγκόσμιους στόχους για τη βιώσιμη ανάπτυξη και ευθυγραμμίζεται με τα διεθνή πρότυπα περί Απολογισμού Βιωσιμότητας, τα κριτήρια CoP του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ, τα GRI Standards του Global Reporting Initiative, συμπεριλαμβανομένου του ειδικού συμπληρώματος δεικτών για τον πετρελαιοκλήδο, Oil and Gas Sector Supplement. Η αξιοπιστία των παρεχόμενων πληροφοριών διασφαλίζεται από τρίτο ανεξάρτητο φορέα. Παράλληλα εφαρμόζεται η ανάλυση ουσιαστικότητας των θεμάτων βιώσιμης ανάπτυξης που σχετίζονται με τις δραστηριότητες του Ομίλου, με τη συμμετοχή τόσο εσωτερικών όσο και εξωτερικών ενδιαφερομένων μερών.

Η προσφορά του Ομίλου και η υπεύθυνη στάση προς το κοινωνικό σύνολο, σε συνεργασία με φορείς, ιδρύματα, εθελοντικές οργανώσεις, ΜΚΟ κατευθύνεται σε 6 βασικούς τομείς: Ευπαθείς Κοινωνικά Ομάδες, Υγεία, Νέα Γενιά & Εκπαιδευτική Κοινότητα, Βιώσιμες Πόλεις & Περιβάλλον, Πολιτισμός, Αθλητισμός.

Η.3 Ηθική και Διαφάνεια - Κώδικας Δεοντολογίας

Ο Κώδικας Δεοντολογίας συνοψίζει τις αρχές που διέπουν την εσωτερική λειτουργία του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και οι οποίες καθορίζουν τον τρόπο λειτουργίας του για την επίτευξη των επιχειρηματικών του στόχων. Έτσι υπηρετούνται με τον καλύτερο τρόπο τα συμφέροντα των ενδιαφερομένων μερών, ελαχιστοποιώντας επιπλέον κινδύνους αναφορικά με συμμόρφωση αλλά και την καλή φήμη του Ομίλου. Στον κώδικα συνοψίζονται οι αρχές, σύμφωνα με τις οποίες κάθε άτομο που συμμετέχει στην παραγωγική λειτουργία των Εταιρειών του Ομίλου και όλων των συλλογικών του οργάνων, πρέπει να ενεργεί και να πράττει εντός του πλαισίου των καθηκόντων του, αποτελώντας οδηγό για όλους, είτε εργαζομένων είτε τρίτων που συνεργάζονται με τον Όμιλο ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ.

Η διαδικασία αποδοχής και επαναβεβαίωσης της δέσμευσης γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα από τη Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού & Διοικητικών Υπηρεσιών Ομίλου και ο Κώδικας είναι μεταφρασμένος σε όλες τις γλώσσες των χωρών που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, καθώς και στα Αγγλικά.

Από την εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας το 2011, έχει λάβει χώρα συστηματική εκπαίδευση και επιμόρφωση των στελεχών και των εργαζομένων των εταιρειών του Ομίλου στο περιεχόμενο του Κώδικα και τον τρόπο λειτουργίας του.

Θ. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Οι Εταιρείες που αποτελούν τον Όμιλο πραγματοποίησαν κατά τη χρήση 2019 συναλλαγές με τη Μητρική Εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ αλλά και μεταξύ τους, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. Ως συνδεδεμένες επιχειρήσεις νοούνται αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 42ε παρ. 5 του Κ.Ν.2190/1920.

Οι εμπορικές συναλλαγές του Ομίλου και της Εταιρείας με τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα στη διάρκεια της χρήσης 2019, έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Οι όροι συναλλαγών ήταν σύμφωνοι με τους ισχύ-

οντες εταιρικούς κανονισμούς (προμηθειών, έργων κλπ) όπως έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ο Όμιλος δεν συμμετείχε σε καμία συναλλαγή ασυνήθους φύσης ή περιεχομένου και δεν αποσκοπεί να συμμετάσχει σε τέτοιου είδους συναλλαγές στο μέλλον.

Συναλλαγές έχουν πραγματοποιηθεί με τις ακόλουθες συνδεδεμένες εταιρείες:

α) Συνδεδεμένες Εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης:

- Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε. (ΕΑΚΑΑ)
- Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ)
- Spata Aviation Fuel Company S.A. (SAFCO)
- Elpedison B.V.
- ΕΛΠΕ Θράκη Α.Ε.
- D.M.E.P HOLDCO

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Χρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (πωλήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	397.674	597.853
Κοινοπραξίες	1.107	754
Σύνολο	398.781	598.606
Χρεώσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (κόστος πωληθέντων)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	460.363	769.052
Κοινοπραξίες	38.357	18.813
Σύνολο	498.720	787.865
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Υπόλοιπο σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	9.176	11.912
Κοινοπραξίες	226	1.387
Σύνολο	9.401	13.299
Υπόλοιπο από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	18.738	36.041
Κοινοπραξίες	438	150
Σύνολο	19.176	36.191

Η μητρική εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει στην Elpedison B.V, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2019 ανερχόταν στο ισόποσο των €105 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €83 εκατ.).

β) Συνδεδεμένα μέρη που τελούν υπό κοινό έλεγχο με τον Όμιλο λόγω της κοινής συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου:

- Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ)
- Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις
- Οδικές Συγκοινωνίες Α.Ε. (ΟΣΥ)
- Λιγνιτική Μεγαλόπολης Α.Ε.
- Λιγνιτική Μελίτης Α.Ε.

Για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα του Ομίλου με τα παραπάνω μέρη ήταν τα εξής:

- Πωλήσεις του Ομίλου €328 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €353 εκατ.)

- Αγορές του Ομίλου €68 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €51 εκατ.)
- Απαιτήσεις €60 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €44 εκατ.)
- Υποχρεώσεις €16 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: €11 εκατ.).

γ) *Ο Όμιλος διοικείται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.) και από τους Γενικούς Διευθυντές. Οι αμοιβές που καταβλήθηκαν ή έχουν λογισθεί προς τους ανωτέρω αναλύονται ως εξής:*

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Αμοιβές	4.839	4.522
Παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία	136	67
Αποζημιώσεις λόγω λύσης σύμβασης	1.676	1.661
Σύνολο	6.651	6.250

δ) *Ο Όμιλος συμμετέχει στις ακόλουθες από κοινού ελεγχόμενες δραστηριότητες με τρίτους σχετικές με την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων στην Ελλάδα:*

- Edison International SpA (Ελλάδα, Πατραϊκός Κόλπος)
- Calfrac well services Ltd (Ελλάδα, Θρακικό πέλαγος)
- Total E&P Greece B.V and Edison International SpA (Ελλάδα, Μπλοκ 2).
- Total E&P Greece B.V., Exxon Mobil Exploration and Production Greece (Crete) B.V. (Ελλάδα, Μπλοκ Δυτική Κρήτη).
- Total E&P Greece B.V., Exxon Mobil Exploration and Production Greece (Crete) B.V. (Ελλάδα, Μπλοκ Νοτιοδυτική Κρήτη).
- Repsol Exploracion (Ελλάδα, Μπλοκ Ιόνιο).

I. Πληροφορίες για τα Χρηματοοικονομικά Μέσα

Η φύση των δραστηριοτήτων του Ομίλου δημιουργεί έκθεση σε σημαντικούς κινδύνους που προέρχονται κυρίως από το ευμετάβλητο και δύσκολο προβλέψιμο διεθνές περιβάλλον διύλισης καθώς και την διαρκώς αυξανόμενη αστάθεια που παρουσιάζουν οι διεθνείς χρηματαγορές.

Στο πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων, όπως περιγράφεται με λεπτομέρεια στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις, ο Όμιλος προβαίνει όπου είναι δυνατόν και εξυπηρετεί τα συμφέροντά του σε συναλλαγές αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιώντας χρηματοοικονομικά παράγωγα. Το είδος των συναλλαγών αυτών διαχωρίζεται σε δύο βασικές κατηγορίες:

Βραχυπρόθεσμες Συναλλαγές

Η πρώτη κατηγορία αφορά βραχυπρόθεσμες κινήσεις διαχείρισης και αντιστάθμισης κινδύνου που επηρεάζουν την κερδοφορία κυρίως των επομένων 6-12 μηνών, τα αποτελέσματα των οποίων αποτιμώνται κάθε τρίμηνο και συμπεριλαμβάνονται στα έσοδα ή έξοδα της περιόδου.

Μακροπρόθεσμες Συναλλαγές

Η δεύτερη κατηγορία αφορά πιο μακροπρόθεσμες συναλλαγές οι οποίες καλύπτουν στρατηγικής σημασίας θέματα όπως επενδύσεις.

ΙΑ. Σημαντικά Γεγονότα που Συνέβησαν από τη Λήξη της Χρήσης μέχρι την Ημερομηνία Υποβολής της Παρούσας Έκθεσης

Στις 20 Φεβρουαρίου 2020, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ενέκρινε τα Μνημόνια Συνεργασίας με το ΤΑΙΠΕΔ, αναφορικά με την από κοινού πώληση της ΔΕΠΑ Υποδομών, καθώς και τη συμμετοχή της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ στη διαδικασία πώλησης του 65% του ΤΑΙΠΕΔ στη ΔΕΠΑ Εμπορίας.

Επιπλέον στις 17 Φεβρουαρίου 2020 η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ανακοίνωσε την απόκτηση του 100% ενός Φ/Β έργου ισχύος 204MW, σε τελικό στάδιο αδειοδότησης από τη Γερμανική εταιρεία JUWI. Με την ολοκλήρωσή του, το έργο θα

είναι το μεγαλύτερο έργο ΑΠΕ στην Ελλάδα. Το συνολικό ύψος της επένδυσης, συμπεριλαμβανομένου του κόστους κατασκευής εκτιμάται σε €130 εκατ..

ΙΒ. Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου επί των πληροφοριών της παρ.7 άρθρου 4 Ν.3556/2007 (σύμφωνα με την παρ.8 του άρθρου 4 του Ν.3556/2007)

Το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, Επεξηγηματική Έκθεση επί των πληροφοριών της παρ. 7 του άρθρου 4 του Ν.3556/2007 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 4 Ν.3556/2007 καθώς και επί των πληροφοριών ως ακολούθως:

α) Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας

Με την τροποποίηση του Καταστατικού της Εταιρείας το 2013, η οποία έλαβε χώρα σε εκτέλεση των διατάξεων της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ) της 07.9.2012, η οποία κυρώθηκε δυνάμει του Ν.4092/08.11.2012 (ΦΕΚ Α' 220) καταργήθηκε το υποχρεωτικό, ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στο κεφάλαιο της (35%) και πλέον δεν υπάρχουν περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της.

β) Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των άρθρων 9 έως 11 του Ν.3556/2007

Οι μέτοχοι (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) που κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, ποσοστό μεγαλύτερο από 2% του συνολικού αριθμού των μετοχών της εταιρείας κατά την 31.12.2019 παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα:

ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ (31.12.2019)			
Μέτοχος	Αριθμός Μετοχών	% Συμμετοχής	Δικαιώματα Ψήφου
PanEuropean Oil & Industrial Holdings S.A.	138.971.359	45,47	138.971.359
Ελληνικό Δημόσιο (ΤΑΙΠΕΔ)	108.430.304	35,48	108.430.304
Ευρύ Επενδυτικό Κοινό	58.233.522	19,05	58.233.522
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΟΧΩΝ	305.635.185	100	305.635.185

γ) Τίτλοι (περιλαμβανομένων μετοχών) παρέχοντες ειδικά δικαιώματα ελέγχου και περιγραφή αυτών

Δεν υφίστανται τίτλοι (περιλαμβανομένων μετοχών) της Εταιρείας που παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

δ) Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Καταστατικού της Εταιρείας μόνο οι μέτοχοι μειοψηφίας (δηλαδή όλοι οι μέτοχοι εκτός του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου Α.Ε. («ΤΑΙΠΕΔ»), της PanEuropean Oil and Industrial Holdings S.A. ή/και των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων) δικαιούνται ψήφου στην Ειδική Γενική Συνέλευση για εκλογή των δύο μελών του ΔΣ που εκπροσωπούν τους μετόχους μειοψηφίας.

ε) Συμφωνίες μετόχων γνωστές στην Εταιρεία, που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου

Υπάρχει η από 30/5/2003 συμφωνία μετόχων μεταξύ της μετόχου PanEuropean Oil and Industrial Holdings S.A. και του Ελληνικού Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ), η οποία προβλέπει περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών από τους συμβαλλομένους σε αυτήν. Η Εταιρεία δεν συμβάλλεται στην εν λόγω συμφωνία μετόχων.

στ) Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών ΔΣ και τροποποίησης καταστατικού

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 2 (α) του Καταστατικού το Ελληνικό Δημόσιο διορίζει 7 μέλη από το σύνολο των 13 μελών του ΔΣ εφόσον διατηρεί, άμεσα ή έμμεσα μέσω του ΤΑΙΠΕΔ, τουλάχιστον 35% του ποσοστού της εταιρείας. Με την τροποποίηση του Καταστατικού της Εταιρείας το 2013 καταργήθηκε το υποχρεωτικό, ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στο κεφάλαιο της εταιρείας (35%) και πλέον, το σύνολο των διατάξεων του Καταστατικού της Εταιρείας δύναται να τροποποιείται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, χωρίς καμία εξαίρεση.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 2(β) του Καταστατικού, η μέτοχος PanEuropean Oil and Industrial Holdings S.A. και οι συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις διορίζουν (2) μέλη του ΔΣ με την προϋπόθεση ότι κατέχουν τουλάχιστον ποσοστό 16,654% του συνόλου των μετά ψήφου μετοχών της Εταιρείας.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ.2(γ) του Καταστατικού, στο ΔΣ συμμετέχουν υποχρεωτικά 2 μέλη εκπρόσωποι των εργαζομένων που εκλέγονται από τους εργαζόμενους στην Εταιρεία με άμεση και καθολική ψηφοφορία και με το σύστημα της απλής αναλογικής.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ.2(δ) του Καταστατικού, στο ΔΣ συμμετέχουν 2 μέλη εκπρόσωποι των μετόχων της μειοψηφίας που εκλέγονται από την Ειδική Γενική Συνέλευση των υπολοίπων μετόχων μειοψηφίας, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Καταστατικού.

ζ) Αρμοδιότητα του ΔΣ ή ορισμένων μελών του για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών

Υπάρχει η δυνατότητα (άρθρο 6 παρ.2 του Καταστατικού της Εταιρείας) εκχώρησης στο Διοικητικό Συμβούλιο από τη Γενική Συνέλευση της αρμοδιότητας να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας πηλη, όμως, τέτοια απόφαση δεν έχει ληφθεί από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Για τη χρήση 2019 δεν χορηγήθηκαν δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών και δεν βρίσκεται σε ισχύ κανένα πρόγραμμα διάθεσης μετοχών. Η Εταιρεία μπορεί να θεσπίσει και εφαρμόσει, όπως έχει κάνει και στο παρελθόν, πρόγραμμα μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων και συνδεδεμένων μεταβλητών αμοιβών με στόχο την ταύτιση των μακροπρόθεσμων προσωπικών επιδιώξεων των στελεχών με τα συμφέροντα της Εταιρείας και των μετόχων της. Τα προγράμματα αυτά, ανάλογα με το είδος τους θα λάβουν όλες τις απαιτούμενες εγκρίσεις.

Δεν έχει ληφθεί απόφαση από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, η οποία να εκχωρεί στο Διοικητικό Συμβούλιο ή σε άλλο πρόσωπο αρμοδιότητα να αποκτούν ίδιες μετοχές μέχρι ποσοστού 10% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου υπό τους όρους και προϋποθέσεις που η απόφαση αυτή (της Γενικής Συνέλευσης) ορίζει, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και διαδικασίες του άρθρου 49 του Ν. 4548/2018.

η) Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης και τα αποτελέσματα των συμφωνιών αυτών

Δεν υφίστανται συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

θ) Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή με το προσωπικό οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2020

Κατ' εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου

Ιωάννης Παπαθανασίου

Πρόεδρος ΔΣ

Ανδρέας Σιάμισις

Διευθύνων Σύμβουλος

Γεώργιος Αλεξόπουλος

Γενικός Διευθυντής Στρατηγικού
Σχεδιασμού & Νέων Δραστηριοτήτων
Ομίλου και Εκτελεστικό Μέλος του ΔΣ

Παράρτημα

Δομή Ομίλου

Εταιρεία	Σχέση	%	Δραστηριότητες
ΕΛΠΕ Α.Ε.	Μητρική εταιρεία		
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ	- HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG - ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	64,41 35,59	Εμπορία Πετρ/δών
ΝΤΙΑΞΟΝ Α.Β.Ε.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Παραγωγή / εμπορία ΒΟΡΡ φιλήμ
ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Υπηρεσίες Engineering τομέα ενέργειας
HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL SA	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Holding εταιρεία για επενδύσεις Ομίλου στο εξωτερικό
ΠΟΣΕΙΔΩΝ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Πλοιοκλήτριες Εταιρείες
ΑΠΟΛΛΩΝ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Πλοιοκλήτριες Εταιρείες
ΕΛ.ΠΕ.Τ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Κατασκευή & λειτουργία αγωγού αργού
ΕΛΠΕ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Παραγωγή, διάθεση, εμπορία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
ΕΛΠΕ – ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΚΚΙΝΟΥ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΠΕ Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας Α.Ε.	51	Παραγωγή, διάθεση, εμπορία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
ΕΛΠΕ – ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΕΡΒΙΩΝ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΠΕ Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας Α.Ε.	51	Παραγωγή, διάθεση, εμπορία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΥΛΟΥ ΜΕΘΩΝΗΣ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΠΕ Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας Α.Ε.	100	Παραγωγή, διάθεση, εμπορία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
ΑΤΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΠΕ Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας Α.Ε.	100	Παραγωγή, διάθεση, εμπορία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
HELLENIC PETROLEUM FINANCE plc	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Υπηρεσίες χρηματοδότησης & άλλων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών
ΕΚΟΤΑ ΚΩ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	49	Ανέγερση, λειτουργία, εκμετάλλευση εγκατ/σεων αποθήκευσης υγρών καυσίμων
ΕΚΟ ΚΑΛΥΨΩ Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Ίδρυση & λειτουργία πρατηρίων υγρών καυσίμων & υγραερίων στην Ελλάδα
ΕΚΟ ΔΗΜΗΤΡΑ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Εκμετάλλευση δεξαμενοπλοίου
ΕΚΟ ΑΡΤΕΜΙΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Εκμετάλλευση δεξαμενοπλοίου
ΕΚΟ ΑΘΗΝΑ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Εκμετάλλευση δεξαμενοπλοίου
ΕΚΟ ΗΡΑ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Εκμετάλλευση δεξαμενοπλοίου
ΕΚΟ ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Εκμετάλλευση δεξαμενοπλοίου

Εταιρεία	Σχέση	%	Δραστηριότητες
ΕΛΠΕ ΚΥΠΡΟΣ LTD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Εμπορία, διανομή & αποθήκευση πετρ/δών στην Κύπρο.
SUPERLUBE LTD	Μέτοχος η ΕΛΠΕ Κύπρος Α.Ε.	100	Παραγωγή και διανομή λιπαντικών
RAM OIL LTD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Εμπορία, διανομή & αποθήκευση πετρ/δών στην Κύπρο
HELPE COMPANY HOLDING LTD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Holdίng εταιρεία για μέρος επενδύσεων Ομίλου στην Κύπρο
YUGEN LTD	Μοναδικός μέτοχος η HELPE COMPANY HOLDING LTD	100	Εμπορία, διανομή & αποθήκευση πετρ/δών στην Κύπρο
BLUE CIRCLE ENGINEERING LTD	Μοναδικός μέτοχος η HELPE COMPANY HOLDING LTD	100	Διανομή LPG στην Κύπρο
GLOBAL ALBANIA SA	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	99,96	Εισαγωγή & εμπορία πετρ/δών στην Αλβανία
JUGOPETROL AD	Μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	54,35	Εμπορία, διανομή & αποθήκευση πετρ/δών στο Μαυροβούνιο
HELLENIC PETROLEUM BULGARIA (Holdings) LTD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Holdίng εταιρεία για επενδύσεις Ομίλου στο εξωτερικό
HELLENIC PETROLEUM SERBIA (Holdings) LTD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Holdίng εταιρεία για επενδύσεις Ομίλου στο εξωτερικό
ΕΛ.ΠΕ. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΤΙΚΗ Α.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στις εταιρείες Ομίλου στο εξωτερικό
EKO BULGARIA EAD	Μοναδικός μέτοχος η Hellenic Petroleum Bulgaria (Holdings) LTD	100	Εμπορία πετρ/δών στη Βουλγαρία
EKO-SERBIA AD	Μοναδικός μέτοχος η Hellenic Petroleum Serbia (Holdings) LTD	100	Εμπορία πετρ/δών στη Σερβία
ΟΚΤΑ CRUDE OIL REFINERY AD	Μέτοχος η ΕΛ.ΠΕ.Τ. ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ	81,51	Διύληση αργού, εισαγωγή & εμπορία πετρ/δών στα Σκόπια
ΒΑΡΔΑΞ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛ.ΠΕ.Τ. ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ	80	Λειτουργία & εκμετάλλευση του αγωγού μεταφοράς αργού Θεσ/νίκης-Σκόπια (ΟΚΤΑ)
ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Holdίng εταιρεία για επενδύσεις Ομίλου στον τομέα της Έρευνας και Παραγωγής υδρογονανθράκων
ΕΛΠΕ ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ ΑΕ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	100	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων
ΕΛΠΕ UPSTREAM ΑΕ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	100	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων
ΕΛΠΕ ΑΡΤΑ ΠΡΕΒΕΖΑ ΑΕ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	100	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων
ΕΛΠΕ Β.Δ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ Α.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	100	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων
ΕΛΠΕ ΔΥΤΙΚΗ ΚΕΡΚΥΡΑ Α.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	100	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΙΚΟ ΠΕΛΑΓΟΣ Α.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	100	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων

**ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΠΟΥ ΕΝΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΘΟΔΟ
ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ**

Εταιρεία	Σχέση	%	Δραστηριότητες
ΔΕΠΑ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	35	Εισαγωγή & Χονδρική εμπορία Φυσικού αερίου στην Ελλάδα
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΓΩΓΟΥ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (ΕΑΚΑΑ ΑΕ)	Μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	50	Αγωγός Ασπρόπυργος-Σπάτα
ΕΛ.ΠΕ. ΘΡΑΚΗ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	25	Αγωγός Μπουργκάζ-Αλεξανδρούπολης
Δ.Μ.Ε.Π. HOLD CO	Μέτοχος η ΗΡΠΙ S.A.	48	Παροχή υπηρεσιών διαχείρισης και αποθήκευσης πετρελαιοειδών
ELPEDISON BV	Μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. Μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	5 45	Ηλεκτρική Ενέργεια
SAFCO Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	33,3	Εκμετάλλευση ανεφοδιασμού αεροσκαφών

Βιογραφικά Μελών ΔΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ., ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1954. Σπούδασε Ηλεκτρολόγος-Μηχανολόγος Μηχανικός στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ) και μέχρι και το 2002 ασχολήθηκε επαγγελματικά με την Εμπορία Τεχνολογικού Εξοπλισμού Κτιρίων, ως Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας «Ι. Δ. Παπαθανασίου ΑΕ».

Η Κοινοβουλευτική του δραστηριότητα ξεκίνησε το 2000 όταν εξελέγη για πρώτη φορά Βουλευτής Επικρατείας με τη ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ενώ επανεξελέγη Βουλευτής στη Β' Περιφέρεια Αθηνών τα έτη 2004, 2007, 2009 και τον Μάιο του 2012.

Κατά την Κυβερνητική του θητεία, άσκησε αρχικά τα καθήκοντα του Υφυπουργού Ανάπτυξης με αρμοδιότητα σε θέματα Εμπορίου και Καταναλωτή, από τον Μάρτιο του 2004 έως και τον Σεπτέμβριο του 2007. Το 2005 ανέλαβε επιπροσθέτως και το χαρτοφυλάκιο για τα ζητήματα Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου.

Τη χρονική περίοδο από 19/9/2007 μέχρι 7/1/2009 διετέλεσε Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών, αρμόδιος σε θέματα Επενδύσεων και Ανάπτυξης. Τον Ιανουάριο του 2009 ορίστηκε Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών, θέση στην οποία παρέμεινε μέχρι τη διεξαγωγή των εθνικών εκλογών στις 4 Οκτωβρίου του ίδιου έτους.

Ως Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. είχε θητεύσει και την περίοδο από 27-2-2014 έως 4-5-2015.

Ομιλεί Αγγλικά, Γαλλικά και Γερμανικά και στη μακρά επαγγελματική του σταδιοδρομία κατείχε σημαντικές θέσεις ευθύνης. Διετέλεσε, μεταξύ άλλων, Γενικός Γραμματέας στο Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών για μία εξαετία μέχρι το 1993 και ακολούθως αναδείχθηκε στη θέση του Προέδρου ΕΒΕΑ έως το 2000. Υπήρξε, επίσης, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. στη Δημόσια Επιχείρηση Αερίου (ΔΕΠΑ) το 1993, ενώ την περίοδο 1991-1992 ήταν σύμβουλος του Υπουργού Βιομηχανίας σε θέματα Ενέργειας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΙΑΜΙΣΙΗΣ, ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ, ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

Σπούδασε Οικονομολόγος, με εξειδίκευση στην Οικονομετρία στο Πανεπιστήμιο του Essex Αγγλίας και είναι μέλος (F.C.A.) του Institute of Chartered Accountants in England and Wales.

Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του το 1989 στην εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών και Συμβούλων KPMG στο Λονδίνο με εξειδίκευση στον τραπεζικό κλάδο. Από το 1993 έως το 1998 εργάστηκε αρχικά ως στέλεχος και ακολούθως Finance and Customer Services Director στην εταιρεία ΜΕΤΑΧΑ του Διεθνούς Ομίλου Τροφίμων και Ποτών DIAGEO.

Το 1998 ανέλαβε Regional Finance and Business Development Director, με ευθύνη για τις περιοχές της Μέσης Ανατολής και Β. Αφρικής της εταιρείας Pillsbury (Ομίλου DIAGEO). Το διάστημα 2000 έως 2002 εργάστηκε ως Chief Financial Officer σε εισηγμένη εταιρεία συμφερόντων Ομίλου ΛΕΒΕΝΤΗ, ενώ το 2003 προσλήφθηκε ως Γενικός Διευθυντής Οικονομικών και Πληροφορικής στην ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε.

Μετά από τη συγχώνευση της ΠΕΤΡΟΛΑ στα ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ, το 2004 ανέλαβε ως Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου και Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του Ομίλου. Διετέλεσε Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου κατά το χρονικό διάστημα 2014-2015 και 2017 έως και τον Αύγουστο του 2019 οπότε και ανέλαβε τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου. Δραστηριοποιείται σε διάφορες επιτροπές του ICAEW στην Ελλάδα και το εξωτερικό, είναι μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνοαμερικανικού Επιμελητηρίου και διαφόρων θεματικών επιτροπών στο ΣΕΒ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ, ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

Ως Γενικός Διευθυντής Στρατηγικού Σχεδιασμού και Νέων Δραστηριοτήτων του Ομίλου είναι υπεύθυνος για τον στρατηγικό σχεδιασμό, την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την εκπροσώπηση σε διεθνείς οργανισμούς καθώς και τη διαχείριση των στρατηγικών έργων και συμμετοχών του Ομίλου ΕΛΠΕ (ΔΕΠΑ/ Elpedison/ ΑΣΠΡΟΦΟΣ) και την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων. Συμμετέχει στο ΔΣ του Συνδέσμου Ευρωπαϊκών Διυλιστηρίων (European Petroleum Refiners Association) ως τακτικό ή αναπληρωματικό μέλος από το 2012. Είναι στέλεχος του Ομίλου ΕΛΠΕ από το 2007.

Κατείχε τη θέση του Διευθυντή Στρατηγικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης σε διεθνή όμιλο επιχειρήσεων (SETE S.A.) με έδρα τη Γενεύη της Ελβετίας από το 1998 μέχρι το 2006, έχοντας παράλληλα την ευθύνη παρακολούθησης του ενεργειακού χαρτοφυλακίου του ομίλου.

Προηγουμένως διατέλεσε στέλεχος, σε διάφορες τεχνικές και επιτελικές θέσεις, των εταιρειών Stone & Webster, Molten Metal Technology, Merck, Dow Corning, Dow Chemical στις Η.Π.Α., μεταξύ 1993 και 1997.

Είναι κάτοχος πτυχίου MBA (1998) από το Harvard Business School και πτυχίων M.Sc. (1993) and B.Sc. (1992) in Chemical Engineering από το Massachusetts Institute of Technology (MIT).

ΘΕΟΔΩΡΟΣ –ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΒΑΡΔΑΣ, ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

Ο κ. Θεόδωρος- Αχιλλέας Βάρδας είναι από το 2003 μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.. Είναι επίσης Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΟ ΑΒΕΕ, θυγατρικής εταιρείας εμπορίας του Ομίλου ΕΛΠΕ.

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1950. Είναι Χημικός Μηχανικός του Ομοσπονδιακού Πολυτεχνείου Ζυρίχης, Ελβετίας, με Διδακτορικό τίτλο σπουδών (Ph.D) από το τμήμα Systems Engineering της Σχολής Χημικών Μηχανικών του ίδιου Πολυτεχνείου.

Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του το 1979 στον Όμιλο ΛΑΤΣΗ, όπου αρχικά εργάστηκε σε επιτελικές θέσεις ευθύνης και από το 1981 ως Γενικός Διευθυντής Εφοδιασμού & Εμπορίας Πετρελαιοειδών. Παράλληλα, από το 1988 έως το 2003 διετέλεσε Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε..

Από τον Οκτώβριο του 2003, μετά τη συγχώνευση της ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε. με την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. και έως το τέλος του 2016, διετέλεσε Σύμβουλος Διοίκησης της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε..

Έχει επίσης διατελέσει μέλος των Διοικητικών Συμβουλίων των εταιρειών ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ Α.Β.Ε.Ε.(1999 - 2003), ΔΕΠΑ Α.Ε. (2004-2016), ELPEDISON BV (2008-2016).

Είναι έγγαμος και πατέρας δύο τέκνων.

ΜΙΧΑΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ, ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

Είναι κάτοχος MBA στη Γενική Διοίκηση από το Baruch College της Νέας Υόρκης στις ΗΠΑ και πτυχιούχος Οικονομικών από το Πανεπιστήμιο της Κολώνιας στη Γερμανία.

Είναι Συνιδρυτής και Διαχειριστής Εταίρος της Canary Wharf Value Partners, εταιρείας επενδυτικών συμβούλων με έδρα την Αθήνα που ιδρύθηκε το 2015, με βασικό αντικείμενο εργασιών την αναδιάρθρωση χρέους μεσαίων ελληνικών επιχειρήσεων και συναλλαγές εξαγορών και συγχωνεύσεων.

Επιπρόσθετα, είναι Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του ξενοδοχειακού ομίλου Ελληνικές Τουριστικές & Ξενοδοχειακές Επιχειρήσεις Κρήτης Α.Ε., όπου και διατηρεί μετοχική συμμετοχή. Επίσης έχει διατελέσει Επικεφαλής Έργου σε πολλά σημαντικά projects της Ελληνικής Κυβέρνησης. Την περίοδο 2012-2014 ηγήθηκε της προσπάθειας ίδρύσεως του Ελληνικού Επενδυτικού Ταμείου (IFG), το οποίο υπήρξε η κοινή επιτυχημένη πρωτοβουλία της ελληνικής κυβέρνησης μαζί με τη Γερμανική Αναπτυξιακή Τράπεζα KfW, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ), το Υπουργείο Οικονομικών της Γαλλίας και το Ίδρυμα Ωνάση. Κατά την περίοδο 2007-2009, υπήρξε συντονιστής (Project Manager) για το σύνολο της επιτυχούς διαδικασίας ιδιωτικοποίησης της Ολυμπιακής Αεροπορίας (ΟΑ) εκ μέρους της Ελληνικής Κυβέρνησης.

Υπήρξε Αντιπρόεδρος και Ανώτερος Επενδυτικός Σύμβουλος του Ομίλου DEMCO από τις αρχές του 2009 έως τα μέσα του 2013. Έχει διατελέσει επίσης Διευθύνων Σύμβουλος και Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος του Ομίλου DEMCO από το 2003 έως 2006.

Την περίοδο 2000-2003 διετέλεσε Γενικός Διευθυντής Διεθνών Δραστηριοτήτων του Ομίλου Interamerican Insurance Group.

Εργάστηκε ως Διευθυντής περιφερειακού ταμείου επιχειρηματικών συμμετοχών του ομίλου της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος (τέλη 1995 – αρχές 2000).

Κατά τη διάρκεια της θητείας του στον τομέα διαχείρισης επενδύσεων, έχει υπηρετήσει σε πολυάριθμες διοικητικές θέσεις με πιο αξιοσημείωτες το διοικητικό συμβούλιο του Διεθνούς Αεροδρομίου Athens (AIA), τα διοικητικά συμβούλια της Millennium Bank Greece και της Βουλγαρικής Τράπεζας Επενδύσεων (B.I.B. – αργότερα Emporiki Bank Bulgaria) καθώς και της Interamerican Romania, Interamerican Bulgaria και της Interlife Κύπρου.

Γεννήθηκε στην Κρήτη το 1964. Είναι παντρεμένος με δύο παιδιά.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ, ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1967. Σπούδασε νομικά στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών από όπου αποφοίτησε το 1990. Στη συνέχεια, κατά τα έτη 1992 -1993 έκανε μεταπτυχιακές σπουδές και έλαβε μεταπτυχιακό τίτλο LL.M από το Πανεπιστήμιο του Southampton, Αγγλίας με αντικείμενο στο εταιρικό δίκαιο (Corporate Law), στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό δίκαιο (European Community Law) και στο δίκαιο πληροφορικής (Information Technology Law), ενώ η μεταπτυχιακή του διατριβή ήταν στο τραπεζικό δίκαιο και ειδικότερα στην κατάρρευση της αγγλικής τράπεζας BCCI το 1991 και στο σχετικό διεθνές τραπεζικό κανονιστικό πλαίσιο.

Από το 1993 είναι δικηγόρος Αθηνών, μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών και ειδικεύεται στο εταιρικό και τραπεζικό δίκαιο και σε συμβάσεις εξαγορών και συγχωνεύσεων εταιρειών καθώς και στην επίλυση διαφορών ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων που άπτονται του παραπάνω αντικειμένου.

Από το έτος 2004 είναι εταίρος στην δικηγορική εταιρεία «Σαραντίτης Εταιρεία Δικηγόρων» και από το 2018 αναπληρωτής διαχειριστής της, ενώ από το 1994 μέχρι το 2004 ήταν συνεργάτης στο δικηγορικό γραφείο «Σαραντίτης & Συνεργάτες».

ΙΟΥΔΑΝΗΣ ΑΪΒΑΖΗΣ, ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

Είναι πτυχιούχος του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), με πτυχίο στις Οικονομικές Επιστήμες (Τμήμα Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών της Νομικής Σχολής). Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Lancaster (Αγγλία) στα οικονομικά (Postgraduate Diploma in Economics) και σε Marketing και Finance (M.A.).

Εργάστηκε σε διευθυντικές θέσεις σε ελληνικές και ξένες τράπεζες στην Ελλάδα, ενώ διετέλεσε Γενικός Διευθυντής Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών (CFO) και Εκτελεστικός Γενικός Διευθυντής (Chief Operating Officer) της ΟΤΕ Α.Ε. Μετά την εξαγορά της ΟΤΕ από την Deutsche Telekom (DT) διετέλεσε και μέλος (Εκτελεστικό) του διοικητικού συμβουλίου της ΟΤΕ και του European Management Board της DT. Επίσης, διετέλεσε μέλος διοικητικών συμβουλίων ελληνικών εισηγμένων εταιρειών.

Σήμερα, είναι Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου της SFS, θυγατρικής της Bain Capital Credit και Ειδικός Σύμβουλος της Bain για επενδύσεις στην Ελλάδα καθώς και Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΛΛΑ-ΚΤΩΡ Α.Ε.. Είναι επίσης Πρόεδρος της Επιτροπής Ειδικών Εκκαθαρίσεων της Τραπέζης Ελλάδος.

ΛΟΥΚΑΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ, ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

Είναι Πτυχιούχος του τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΑΣΟ-ΕΕ) και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στα Χρηματοοικονομικά και Διεθνή Τραπεζικά από το Πανεπιστήμιο του Reading στη Μεγάλη Βρετανία (MSc in International Banking and Finance).

Έχει εργασθεί στον ιδιωτικό τομέα όπου διετέλεσε σε διευθυντικές θέσεις σε ελληνικές και διεθνείς εταιρείες, μεταξύ αυτών, Διευθύνων Σύμβουλος της APIVITA SA, Senior Project Manager στην HTC AG για τον Αυτοκινητόδρομο Αιγαίου και την Ολυμπία οδό και Πρόεδρος του ΔΣ του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών.

Την περίοδο 2004-2008 διετέλεσε Ειδικός Γραμματέας Αποκρατικοποιήσεων ενώ για περίοδο 8 μηνών περίπου είχε και την ευθύνη του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Σήμερα είναι σύμβουλος επιχειρήσεων και, μεταξύ άλλων, είναι Σύμβουλος Διοίκησης στην εταιρεία Κάντωρ Σύμβουλοι Επιχειρήσεων Α.Ε. και μέλος του ΔΣ της MIG GROUP.

ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΨΑΡΡΑΣ, ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

Γεννήθηκε το 1964 στην Αθήνα. Δικηγόρος, πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (Πτυχίο Νομικής) και του University of Kent at Canterbury, UK (LL.M - European Competition Law, Intellectual Property, International Business Transactions και Ph.D).

Έχει ιδιαίτερη εξειδίκευση στο δίκαιο των εμπορικών συμβάσεων το δίκαιο ανταγωνισμού, το δίκαιο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ΜΜΕ, το δίκαιο διανοητικής ιδιοκτησίας, δίκαιο πληροφορικής.

Από το 2000 μέχρι το 2004, ήταν Συντονιστής του Νομικού Τμήματος της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ). Το 2005-2006 ήταν μέλος του εννεαμελούς Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΕΤΤ. Από το 2004 μέχρι το 2007 ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας και από το 2009 μέχρι το 2011 Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας. Έχει συμμετάσχει σε σημαντικό αριθμό νομοπαρασκευαστικών επιτροπών.

Διδάσκει από το 2003 Δίκαιο Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Οικονομική και Διοίκηση των Τηλεπικοινωνιών». Έχει δημοσιεύσει για θέματα εμπορικού δικαίου σε επιστημονικά περιοδικά και διάφορες δημοσιεύσεις σε ενημερωτικές εκδόσεις του εξωτερικού σχετικά με το δίκαιο του ανταγωνισμού και το εταιρικό δίκαιο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΝΤΑΛΑΚΗΣ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

Είναι κάτοχος πτυχίου της Ανωτάτης Βιομηχανικής Σχολής Πειραιώς, του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Από το 1980 έως το 1991 εργάστηκε στην Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων & Βιομηχανικής Αναπτύξεως (ΕΤΕΒΑ), παράλληλα δε, την περίοδο 1983-1985 ήταν Συνεργάτης του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Κωστή Βαϊτσου και

την περίοδο 1985-1988 ήταν Διευθυντής του Γραφείου του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Θεόδωρου Καρατζά. Από το 1991 έως το 1996 ήταν Βοηθός Γενικός Διευθυντής στον Όμιλο Interamerican. Από τον Μάρτιο του 1996 έως τον Απρίλιο του 2004 κατείχε τη θέση του Υφαποδιοικητή της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, ενώ συγχρόνως ήταν Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος ή Μέλος ΔΣ θυγατρικών εταιρειών της Εθνικής Τράπεζας. Υπήρξε, επίσης, Αντιπρόεδρος του Χρηματιστηρίου Αθηνών, Πρόεδρος του Κεντρικού Αποθετηρίου, Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών κ.ά. Τον Μάιο του 2004 ανέλαβε Αντιπρόεδρος ΔΣ της Τράπεζας Πειραιώς και το έτος 2009 ήταν Αντιπρόεδρος και Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου. Ταυτόχρονα ήταν Πρόεδρος ή μέλος ΔΣ θυγατρικών και συγγενών εταιρειών του Ομίλου της Πειραιώς.

Από τον Δεκέμβριο του 2009 μέχρι τον Ιούλιο του 2012 διετέλεσε Πρόεδρος του ΔΣ – Διοικητής της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος (ΑΤΕ). Κατά την ίδια περίοδο διετέλεσε Πρόεδρος ή μέλος ΔΣ θυγατρικών εταιρειών της ΑΤΕ. Επίσης διετέλεσε μέλος του ΔΣ και του Προεδρείου της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

Από τον Αύγουστο του 2012 μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2016 διετέλεσε Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Απολλώνιος Κύκλος ΑΕ, Αντιπρόεδρος της Ένωσης ΑΕ και ΕΠΕ, Στέλεχος της ΔΕΜΚΟ ΑΕ, Μέλος Δ.Σ. στον όμιλο ΕΛΛΑΚΤΩΡ, ΕΛΠΕ και στις Εταιρείες Retail World και MAD DOG ΑΕ.

Σήμερα είναι Διευθύνων Σύμβουλος της Attica Bank, Αντιπρόεδρος της Ένωσης ΑΕ και ΕΠΕ, μέλος Δ.Σ. των Ομίλων ΕΛΛΑΚΤΩΡ (Αττική Οδός, Άνεμος, REDS) και ΕΛΠΕ.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΝΤΕΛΙΑΣ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

Είναι κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος και Μάστερ στις Οικονομικές Επιστήμες του Πανεπιστημίου Washington στο St. Louis, καθώς και Πτυχίου Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τραπεζικός με πολυετή εμπειρία στον χρηματοπιστωτικό χώρο. Κατέχει τη θέση του Συντονιστή Μικρο- και Μακρο-Προληπτικής Εποπτείας και Διευθυντή Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας στην Τράπεζα της Ελλάδος όπου εργάζεται από τις αρχές του 2012. Έχει διατελέσει Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος ΔΣ του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου (2009-2011), Γενικός Διευθυντής Συγκροτήματος της Τράπεζας Κύπρου – Επικεφαλής των δραστηριοτήτων επενδυτικής τραπεζικής, διαχείρισης περιουσίας και χρηματιστηριακών εργασιών (2007-2009). Το διάστημα 2005-2007 κατείχε τη θέση του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή στην Emproriki Bank, το 2002-2004 του Γενικού Διευθυντή στην EFG Telesis Finance και το 2000-2002 του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή στη Γενική Τράπεζα. Έχει επίσης εργασθεί στην Εθνική Τράπεζα, στην Ένωση Ελληνικών Τραπεζών και στο Reuters News Agency.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ - ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Το 1984 αποφοίτησε από τη Μέση Τεχνική Σχολή Ηλεκτρονικών.

Από το 1981 εργάστηκε αρχικά στην ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕΒΕ και μετά τη συγχώνευση στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ στο τμήμα Ηλεκτρολογικού και Οργάνων στις Βιομηχανικές Εγκαταστάσεις Ελευσίνας. Από το 2004 είναι μέλος του ΔΣ του Πανελληνίου Σωματείου Εργαζομένων ΕΛΠΕ. Τον Φεβρουάριο του 2013 εκλέχτηκε ως εκπρόσωπος των εργαζομένων στο ΔΣ της Εταιρείας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ - ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Μηχανολόγος Μηχανικός, απόφοιτος Πολυτεχνικού Ινστιτούτου Cluj-Napoca Ρουμανίας, με Μάστερ στην Τεχνολογία Κατασκευής Μηχανών.

Από το 1985, εργάζεται στην ΕΛΠΕ, (ΕΚΟ μέχρι το 1997), στις Βιομηχανικές Εγκαταστάσεις Θεσσαλονίκης, ως Μηχανικός Έργων Συντήρησης, Νέων Έργων και Μεγάλων Έργων, συμμετέχοντας σε δεκάδες Γενικές Συντηρήσεις στο Διυλιστήριο της Θεσσαλονίκης, καθώς και στον σχεδιασμό και υλοποίηση έργων αναβάθμισης και νέων μονάδων στις Β.Ε.Θ. (Δίκτυα, Δεξαμενισμό, Συστήματα Πυρασφαλείας, Μονάδα Επεξεργασίας Ελαιώδους Λάσσης, Σταθμός Φόρτωσης Βυτιοφόρων Αυτοκινήτων. Μονάδα Ισομερισμού, κλπ.).

Δραστηριοποιήθηκε ενεργά στο Σωματείο Εργαζομένων, όπου εκλέγεται στο Δ.Σ. του Σωματείου σε διάφορες θέσεις ευθύνης από το 1997 έως και σήμερα. Είναι επίσης εκλεγμένο μέλος στη Διοίκηση της ΓΣΕΕ, καθώς και στο Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Θεσσαλονίκης.

**3. Δήλωση Προέδρου, Διευθύνοντος Συμβούλου και
ενός Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου για αληθινή
απεικόνιση των στοιχείων της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης**

**Δήλωση Προέδρου, Διευθύνοντος Συμβούλου και ενός Μέλους
του Διοικητικού Συμβουλίου για αληθινή απεικόνιση
των στοιχείων της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης**

(σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν.3556/2007)

Σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 2 (γ) του Νόμου 3556/2007 δηλώνουμε ότι εξ' όσων γνωρίζουμε:

- α. Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις που καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΙΑΙΑ Α.Ε. για τη χρήση 2019 καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.
- β. Η ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΙΑΙΑ Α.Ε. καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2020

Ιωάννης Παπαθανασίου
Πρόεδρος ΔΣ

Ανδρέας Σιάμισις
Διευθύνων Σύμβουλος

Γεώργιος Αλεξόπουλος
Γενικός Διευθυντής Στρατηγικού
Σχεδιασμού & Νέων Δραστηριοτήτων
Ομίλου και Εκτελεστικό Μέλος του ΔΣ

4. Έκθεση Ελέγχου Ορκωτού Ελεγκτή επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων και της Ετήσιας Έκθεσης ΔΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε, οι οποίες αποτελούνται από την ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019, και τις ενοποιημένες καταστάσεις συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και των θυγατρικών αυτής (ο "Όμιλος") κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από τον Όμιλο καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχο μας επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέραμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σ' αυτό το πλαίσιο περιγράφουμε ακολούθως πως ο έλεγχός μας αντιμετώπισε το κάθε θέμα.

Έχουμε εκπληρώσει τα καθήκοντα που περιγράφονται στην ενότητα «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων» της έκθεσής μας, περιλαμβανομένων αυτών που σχετίζονται με τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου. Ως εκ τούτου, ο έλεγχός μας περιέλαβε τη διενέργεια διαδικασιών που σχεδιάστηκαν ώστε ν' ανταποκρίνονται στους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Τα αποτελέσματα των ελεγκτικών μας διαδικασιών, περιλαμβανομένων των διαδικασιών που διενεργήθηκαν επί των κατωτέρω θεμάτων, παρέχουν τη βάση για τη γνώμη μας επί των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αξιολόγηση απομείωσης μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019, ο Όμιλος είχε αναγνωρίσει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία ύψους €3,3 δισεκατομμυρίων, Δικαιώματα Χρήσης Παγίων ύψους €243 εκατομμυρίων καθώς και επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες ύψους €385 εκατομμυρίων.

Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, μια εταιρεία απαιτείται να αξιολογεί τουλάχιστον ετησίως, κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης για τα περιουσιακά της στοιχεία. Η αξιολόγηση για το εάν υφίστανται ενδείξεις που μπορεί να οδηγήσουν σε απομείωση ενός περιουσιακού στοιχείου απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης της ύπαρξης ενδείξεων που μπορεί να οδηγήσουν σε απομείωση των επενδύσεων σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες, ο Όμιλος μεταξύ άλλων λαμβάνει υπόψη του σημαντικές συναλλαγές όπως ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων, θυγατρικών εταιριών και λοιπές αλλαγές που επηρεάζουν το επιχειρηματικό μοντέλο των εταιρειών αυτών.

Εξωτερικοί παράγοντες όπως το επίπεδο των περιθωρίων διύλισης στη Μεσόγειο, η οικονομική δραστηριότητα που επηρεάζει τη ζήτηση και η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου, επηρεάζουν τις δραστηριότητες και τη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου και θα μπορούσαν να έχουν σημαντική επίδραση στην ανακτήσιμη αξία των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων του, συμπεριλαμβανομένων των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων των τομέων της διύλισης και της εμπορίας, καθώς και των επενδύσεων σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες.

Λόγω της φύσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων, η εκτίμηση μελλοντικών ταμιακών ροών, για σκοπούς προσδιορισμού της ανακτήσιμης αξίας, μεταξύ άλλων, εξαρτάται από τις παραδοχές της διοίκησης για τις προοπτικές των τιμών πετρελαίου, φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας για τα επόμενα 4-5 χρόνια. Άλλα βασικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των ανακτήσιμων αξιών είναι τα προεξοφλητικά επιτόκια, οι αναμενόμενοι όγκοι παραγωγής και οι κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες.

Δεδομένης της σημαντικότητας των υπολοίπων των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων (ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων χρήσης παγίων, επενδύσεων σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες) στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης, του βαθμού υποκειμενικότητας στις παραδοχές στις οποίες βασίζεται η ανάλυση απομείωσης, και των σημαντικών κρίσεων και εκτιμήσεων που απαιτούνται από τη διοίκηση, θεωρούμε την αξιολόγηση απομείωσης των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Πως αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τη λογιστική του πολιτική, καθώς και τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση απομείωσης των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων του, περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.11, 4, 6, 7 και 9 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Η εργασία μας περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες :

- Αξιολογήσαμε την εκτίμηση της διοίκησης για το κατά πόσον υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων. Μεταξύ άλλων, συγκρίναμε την πραγματοποιηθείσα επίδοση σε σχέση με αυτή που είχε προϋπολογισθεί, εξετάσαμε τη λογική για τυχόν αποκλίσεις και πιθανή επίδραση αυτών σε μελλοντικές επιδόσεις και εκτιμήσαμε την ιστορική ακρίβεια των προϋπολογισμών και των προβλέψεων της διοίκησης.
- Για περιουσιακά στοιχεία για τα οποία υπήρχαν ενδείξεις απομείωσης και συνεπώς διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης, αξιολογήσαμε, με τη συνδρομή εξειδικευμένων στελεχών μας σε θέματα αποτιμήσεων: (i) τις παραδοχές και μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για να προσδιοριστεί η ανακτήσιμη αξία των περιουσιακών στοιχείων και (ii) το επίπεδο στο οποίο προσδιορίστηκε η ανακτήσιμη αξία (περιουσιακό στοιχείο ή μονάδα δημιουργίας ταμιακών ροών).
- Για τις περιπτώσεις που διενεργήθηκε από τον Όμιλο, έλεγχος απομείωσης, συγκρίναμε τις βασικές παραδοχές και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για την εκτίμηση των προβλεπόμενων μελλοντικών ταμιακών ροών, με στοιχεία της αγοράς. Επισκοπήσαμε τον υπολογισμό του προεξοφλητικού επιτοκίου και την τελική αξία, αξιολογώντας εξωτερικά διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία και τις διενεργηθείσες αναλύσεις ευαισθησίας επί των σημαντικότερων παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν.
- Στο βαθμό που ο Όμιλος χρησιμοποίησε εξειδικευμένα στελέχη για τον έλεγχο απομείωσης περιουσιακών στοιχείων, προβήκαμε σε αξιολόγηση των επαγγελματικής εμπειρίας, και της αντικειμενικότητάς τους.
- Επιπλέον, αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων του Ομίλου στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με τα ανωτέρω θέματα.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ανακτησιμότητα εμπορικών απαιτήσεων

Στις εμπορικές απαιτήσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2019 που παρουσιάζονται στη σημείωση 12 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, περιλαμβάνεται ποσό ύψους €343 εκατομμυρίων σχετιζόμενο με δραστηριότητες εμπορίας του Ομίλου στην Ελλάδα, έναντι του οποίου έχει σχηματιστεί πρόβλεψη απομείωσης ύψους €153 εκατομμυρίων.

Η διοίκηση αξιολογεί την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου, και προβαίνει σε εκτίμηση της απαιτούμενης πρόβλεψης απομείωσης, για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων την εμπειρία του σχετικά με τις εισπρακτικές τάσεις στον κλάδο εμπορίας, τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες καθώς και τις εξασφαλίσεις και εγγυήσεις που έχουν ληφθεί από συγκεκριμένους πελάτες.

Η αξιολόγηση της απομείωσης των εμπορικών απαιτήσεων απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης από τη διοίκηση όταν αξιολογείται η δυνατότητα του πελάτη να εξοφλήσει, ο αναμενόμενος χρόνος είσπραξης, η αξία των κατεχόμενων εγγυήσεων, καθώς και εκτιμήσεις για τις μελλοντικές συνθήκες αγοράς. Ως εκ τούτου, αξιολογήσαμε ότι η ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων αποτελεί ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τις εμπορικές απαιτήσεις, τους συναφείς κινδύνους όπως ο πιστωτικός κίνδυνος και η ενθλικίωση των εμπορικών απαιτήσεων περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 3.1(β) και 12 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, ενώ η σημείωση 4 γνωστοποιεί τις σημαντικές λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις του Ομίλου.

Πως αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Η εργασία μας περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Κατανοήσαμε τη διαδικασία του Ομίλου ως προς την παρακολούθηση των εμπορικών απαιτήσεων, τη διαδικασία πιστωτικού ελέγχου και των παραγόντων που λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση της πρόβλεψης απομείωσης των απαιτήσεων αυτών. Αξιολογήσαμε εάν η διαδικασία ευθυγραμμίζεται με τα σχετικά λογιστικά πρότυπα.
- Αξιολογήσαμε την πολιτική και τις βασικές παραδοχές του Ομίλου που χρησιμοποιήθηκαν για την αναγνώριση πρόβλεψης απομείωσης των εμπορικών απαιτήσεων, περιλαμβανόμενης και της αποτίμησης των εγγυήσεων που έχουν ληφθεί από τους πελάτες με τη συνδρομή εξειδικευμένων στελεχών μας σε θέματα αποτίμησης της κτηματαγοράς.
- Επισκοπήσαμε πρακτικά της επιτροπής παρακολούθησης πιστώσεων πελατών, λάβαμε και αξιολογήσαμε επιστολές νομικών συμβούλων, όπου υπήρχαν, ως προς τη συνάφεια σε σχέση με τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων.
- Επιπλέον, αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων του Ομίλου στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με τα ανωτέρω θέματα.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

Πως αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Αβέβαιες φορολογικές θέσεις

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 33 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2019, ο Όμιλος έχει ορισμένες εκκρεμοδικίες σε εξέλιξη που αφορούν κυρίως σε φορολογικούς ελέγχους από τις ελληνικές φορολογικές αρχές. Επιπλέον, οι φορολογικές αρχές διατηρούν το δικαίωμα για μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους.

Η λογιστική αντιμετώπιση αυτών των αβέβαιων φορολογικών θέσεων απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης από τη διοίκηση κυρίως για να αξιολογηθεί εάν είναι πιθανό ότι οι φορολογικές αρχές θα αποδεχθούν μια αβέβαιη φορολογική θέση και πως θα αντικατοπτρίζεται η επίδραση της αβεβαιότητας αυτής κατά το προσδιορισμό των σχετικών φορολογικών κερδών (ζημιών), της φορολογικής βάσης, των μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών ή πιστώσεων.

Λόγω του σύνθετου και μεταβαλλόμενου φορολογικού περιβάλλοντος και του χρόνου που απαιτείται για την τελική έκβαση σε περιπτώσεις που ο Όμιλος καταφεύγει δικαστικώς, απαιτείται σημαντικός βαθμός κρίσης από τη διοίκηση για την αξιολόγηση των αβέβαιων φορολογικών θέσεων, ως εκ τούτου, αξιολογήσαμε τις αβέβαιες φορολογικές θέσεις ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου για τις αβέβαιες φορολογικές θέσεις περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 29 και 33 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, ενώ οι σημειώσεις 2.20 και 4 αναφέρονται στις λογιστικές πολιτικές, σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις του Ομίλου.

Η εργασία μας περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Με τη βοήθεια εξειδικευμένων στελεχών μας σε φορολογικά θέματα επικαιροποιήσαμε την αξιολόγηση που είχαμε κάνει σε προηγούμενες χρήσεις επί ανοιχτών φορολογικών ελέγχων και σχετικών νομικών υποθέσεων.
- Αξιολογήσαμε τις εκτιμήσεις της διοίκησης για τις εν λόγω εκκρεμείς φορολογικές και σχετικές νομικές υποθέσεις, λαμβάνοντας υπόψη γνωματεύσεις δικηγόρων (εσωτερικών και εξωτερικών) που είχε λάβει η διοίκηση, όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο και την εφαρμογή της Διερμηνείας ΕΔΔΠΧΑ 23 Αβεβαιότητα σχετικά με τις Θεωρήσεις Φόρου Εισοδήματος, από την 1η Ιανουαρίου 2019.
- Επιπλέον, αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων του Ομίλου στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με τα ανωτέρω θέματα.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην «Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων», στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, και σε οποιαδήποτε άλλες πληροφορίες οι οποίες είτε απαιτούνται από ειδικές διατάξεις του νόμου είτε ο Όμιλος ενσωμάτωσε προαιρετικά στην προβλεπόμενη από το Ν. 3556/2007 Ετήσια Οικονομική Έκθεση, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιαδήποτε μορφή συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχο μας επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυμφωνές με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδης σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε με τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά του ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ' αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 Ν. 4449/2017) έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή άθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.

- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα ο Όμιλος να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου του Ομίλου. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 152 του Ν.4548/2018.
- β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 153 - 154 και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 152 του Ν.4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2019.
- γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στον Όμιλο μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στον Όμιλο, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 24 των συνημμένων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές του Ομίλου με την από 23 Ιουνίου 2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο τριών ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης.

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2020

Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Χριστιάνα Παναγίδου
ΑΜ ΣΟΕΛ: 62141

ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ)
Ορκωτοί Ελεγκτές – Λογιστές Α.Ε.
Χειμάρρας 8B
15125 Μαρούσι, Ελλάδα
Α.Μ. ΣΟΕΛ 107

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (η "Εταιρεία"), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση οικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2019, και τις καταστάσεις συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία, καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σ' αυτό το πλαίσιο περιγράφουμε ακολούθως πως ο έλεγχός μας αντιμετώπισε το κάθε θέμα.

Έχουμε εκπληρώσει τα καθήκοντα που περιγράφονται στην ενότητα «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων» της έκθεσής μας, περιλαμβανομένων αυτών που σχετίζονται με τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου. Ως εκ τούτου, ο έλεγχός μας περιέλαβε τη διενέργεια διαδικασιών που σχεδιάστηκαν ώστε ν' ανταποκρίνονται στους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος των οικονομικών καταστάσεων. Τα αποτελέσματα των ελεγκτικών μας διαδικασιών, περιλαμβανομένων των διαδικασιών που διενεργήθηκαν επί των κατωτέρω θεμάτων, παρέχουν τη βάση για τη γνώμη μας επί των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αξιολόγηση απομείωσης μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019, η Εταιρεία είχε αναγνωρίσει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία ύψους €2,7 δισεκατομμυρίων, καθώς και επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες ύψους €1 δισεκατομμυρίου.

Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, μια εταιρεία απαιτείται να αξιολογεί, τουλάχιστον ετησίως, κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης για τα περιουσιακά της στοιχεία. Η αξιολόγηση για το εάν υφίστανται ενδείξεις που μπορεί να οδηγήσουν σε απομείωση ενός περιουσιακού στοιχείου απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης της ύπαρξης ενδείξεων που μπορεί να οδηγήσουν σε απομείωση των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες, και κοινοπραξίες, η Εταιρεία μεταξύ άλλων λαμβάνει υπόψη της σημαντικές συναλλαγές όπως ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων, θυγατρικών εταιριών και λοιπές αλλαγές που επηρεάζουν το επιχειρηματικό μοντέλο των εταιριών αυτών.

Εξωτερικοί παράγοντες, όπως το επίπεδο των περιθωρίων διύλισης στη Μεσόγειο, η οικονομική δραστηριότητα που επηρεάζει τη ζήτηση και η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου, επηρεάζουν τις δραστηριότητες και τη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και θα μπορούσαν να έχουν σημαντική επίδραση στην ανακτήσιμη αξία των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων της, συμπεριλαμβανομένων των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων του τομέα της διύλισης, καθώς και των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες.

Λόγω της φύσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων, η εκτίμηση μελλοντικών ταμιακών ροών, για σκοπούς προσδιορισμού της ανακτήσιμης αξίας, μεταξύ άλλων, εξαρτάται από τις παραδοχές της διοίκησης για τις προοπτικές των τιμών πετρελαίου, φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας για τα επόμενα 4-5 χρόνια. Άλλα βασικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των ανακτήσιμων αξιών είναι τα προεξοφλητικά επιτόκια, οι αναμενόμενοι όγκοι παραγωγής και οι κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες.

Δεδομένης της σημαντικότητας των υπολοίπων των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων (ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων, επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες) στην κατάσταση

Πως αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

οικονομικής θέσης, του βαθμού υποκειμενικότητας στις παραδοχές στις οποίες βασίζεται η ανάλυση απομείωσης, και των σημαντικών κρίσεων και εκτιμήσεων που απαιτούνται από τη διοίκηση, θεωρούμε την αξιολόγηση απομείωσης των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις της Εταιρείας σχετικά με τη λογιστική της πολιτική, καθώς και τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση απομείωσης των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων, περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.9, 4, 6 και 9 των οικονομικών καταστάσεων.

Η εργασία μας περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Αξιολογήσαμε την εκτίμηση της διοίκησης για το κατά πόσον υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων. Μεταξύ άλλων, συγκρίναμε την πραγματοποιηθείσα επίδοση σε σχέση με αυτή που είχε προϋπολογισθεί, εξετάσαμε τη λογική για τυχόν αποκλίσεις και πιθανή επίδραση αυτών σε μελλοντικές επιδόσεις και εκτιμήσαμε την ιστορική ακρίβεια των προϋπολογισμών και των προβλέψεων της διοίκησης.
- Για περιουσιακά στοιχεία για τα οποία υπήρχαν ενδείξεις απομείωσης και συνεπώς διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης, αξιολογήσαμε, με τη συνδρομή εξειδικευμένων στελεχών μας σε θέματα αποτιμήσεων: (i) τις παραδοχές και μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για να προσδιοριστεί η ανακτήσιμη αξία των περιουσιακών στοιχείων και (ii) το επίπεδο στο οποίο προσδιορίστηκε η ανακτήσιμη αξία (περιουσιακό στοιχείο ή μονάδα δημιουργίας ταμιακών ροών).
- Για τις περιπτώσεις που διενεργήθηκε από την Εταιρεία, έλεγχος απομείωσης, συγκρίναμε τις βασικές παραδοχές και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για την εκτίμηση των προβλεπόμενων μελλοντικών ταμιακών ροών, με στοιχεία της αγοράς. Επισκοπήσαμε τον υπολογισμό του προεξοφλητικού επιτοκίου και την τελική αξία, αξιολογώντας εξωτερικά διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία και τις διενεργηθείσες αναλύσεις ευαι-

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

σθνοσίας επί των σημαντικότερων παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν.

- Στο βαθμό που η Εταιρεία χρησιμοποίησε εξειδικευμένα στελέχη για τον έλεγχο απομείωσης περιουσιακών στοιχείων, προβήκαμε σε αξιολόγηση των επαγγελματικής εμπειρίας, και της αντικειμενικότητάς τους.
- Επιπλέον, αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων της Εταιρείας στις οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με τα ανωτέρω θέματα.

Αβέβαιες φορολογικές θέσεις

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 33 των οικονομικών καταστάσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2019, η Εταιρεία έχει ορισμένες εκκρεμοδικίες σε εξέλιξη που αφορούν κυρίως σε φορολογικούς ελέγχους από τις ελληνικές φορολογικές αρχές. Επιπλέον, οι φορολογικές αρχές διατηρούν το δικαίωμα για μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους.

Η λογιστική αντιμετώπιση αυτών των αβέβαιων φορολογικών θέσεων απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης από τη διοίκηση κυρίως για να αξιολογηθεί εάν είναι πιθανό ότι οι φορολογικές αρχές θα αποδεχθούν μια αβέβαιη φορολογική θέση και πως θα αντικατοπτρίζεται η επίδραση της αβεβαιότητας κατά το προσδιορισμό των σχετικών φορολογικών κερδών, της φορολογικής βάσης, των μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών ή πιστώσεων.

Λόγω του σύνθετου και μεταβαλλόμενου φορολογικού περιβάλλοντος και του χρόνου που απαιτείται για την τελική έκβαση σε περιπτώσεις που η Εταιρεία καταφεύγει δικαστικώς, απαιτείται σημαντικός βαθμός κρίσης από τη διοίκηση για την αξιολόγηση των αβέβαιων φορολογικών θέσεων, ως εκ τούτου αξιολογήσαμε τις αβέβαιες φορολογικές θέσεις ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις της Εταιρείας για τις αβέβαιες φορολογικές θέσεις περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 29 και 33 των οικονομικών καταστάσεων, ενώ οι σημειώσεις 2.18 και 4 αναφέρονται στις λογιστικές πολιτικές, σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Εταιρείας.

Πως αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Η εργασία μας περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Με τη βοήθεια εξειδικευμένων στελεχών μας σε φορολογικά θέματα επικαιροποιήσαμε την αξιολόγηση που είχαμε κάνει σε προηγούμενες χρήσεις επί ανοιχτών φορολογικών ελέγχων και σχετικών νομικών υποθέσεων.
- Αξιολογήσαμε τις εκτιμήσεις της διοίκησης για τις εν λόγω εκκρεμείς φορολογικές και σχετικές νομικές υποθέσεις, λαμβάνοντας υπόψη γνωματεύσεις δικηγόρων (εσωτερικών και εξωτερικών) που είχε λάβει η διοίκηση, όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο και την εφαρμογή της Διερμηνείας ΕΔΔΠΧΑ 23 Αβεβαιότητα σχετικά με τις Θεωρήσεις Φόρου Εισοδήματος, από την 1η Ιανουαρίου 2019.
- Επιπλέον, αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων της Εταιρείας στις οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με τα ανωτέρω θέματα.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων”, στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και σε οποιασδήποτε άλλες πληροφορίες οι οποίες είτε απαιτούνται από ειδικές διατάξεις του νόμου είτε η Εταιρεία ενσωμάτωσε προαιρετικά στην προβλεπόμενη από το Ν. 3556/2007 Ετήσια Οικονομική Έκθεση, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδης σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθιστάται δυνατή η κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία ή να διακόψει τη δραστηριότητά της ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ' αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 Ν. 4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα

σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ'εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 152 του Ν.4548/2018.
- β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150 και 151 και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2019.
- γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 24 των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 23 Ιουνίου 2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο τριών ετών με βάση τις κατ'έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης.

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2020

Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
Χριστίνα Παναγίδου
ΑΜ ΣΟΕΛ: 62141

ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ)
Ορκωτοί Ελεγκτές – Λογιστές Α.Ε.
Χειμάρρας 8Β
15125 Μαρούσι, Ελλάδα
Α.Μ. ΣΟΕΛ 107

**5. Πρόσθετες πληροφορίες και στοιχεία απόφασης
7/448/11.10.07 ΔΣ Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς**

5.1 Πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν 3401/2005

Σύμφωνα με την απόφαση 7/448/11.01.2007 άρθρο 1 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και τη διάταξη του άρθρου 10 του Ν3401/2005 η Εταιρεία ενημερώνει το επενδυτικό κοινό για τις ακόλουθες ανακοινώσεις, οι οποίες εξεδόθησαν προς τις αρμόδιες εποπτικές αρχές του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία κατά τη διάρκεια της χρήσης 2019.

Το πλήρες κείμενο των ανακοινώσεων αυτών βρίσκεται στον ιστότοπο της Εταιρείας στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.helpe.gr.

Α) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

28.02.19	Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις ΕΛ.ΠΕ. ΑΕ & ΟΜΙΛΟΥ χρήσης 2018
17.05.19	Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις ΕΛ.ΠΕ. ΑΕ & ΟΜΙΛΟΥ Α' τριμήνου 2019
29.08.19	Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις ΕΛ.ΠΕ. ΑΕ & ΟΜΙΛΟΥ Α' εξαμήνου / Β' τριμήνου 2019
05.11.19	Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις ΕΛ.ΠΕ. ΑΕ & ΟΜΙΛΟΥ εννεάμηνου / Γ' τριμήνου 2019

Β) ΔΕΛΤΙΑ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

28.02.19	Δελτίο τύπου για τα ετήσια οικονομικά αποτελέσματα χρήσεως 2018
17.05.19	Δελτίο τύπου για τα οικονομικά αποτελέσματα του Α' τριμήνου χρήσεως 2019
29.08.19	Δελτίο τύπου για τα οικονομικά αποτελέσματα του Α' εξαμήνου/ Β' τριμήνου χρήσεως 2019
05.11.19	Δελτίο τύπου για τα οικονομικά αποτελέσματα του εννεάμηνου/ Γ' τριμήνου χρήσεως 2019

Γ) ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ / ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ / ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

17.05.19	Πρόσκληση στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση στις 7.06.2019
07.06.19	Ανακοίνωση για την καταβολή Μερισματος 2018
10.06.19	Αποφάσεις Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 7.06.2019
05.11.19	Ανακοίνωση για την καταβολή Προμερίσματος χρήσης 2019
29.11.19	Ανακοίνωση για την προαναγγελία Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης
20.12.19	Νέα ανακοίνωση για την καταβολή προμερίσματος 2019
20.12.19	Αποφάσεις Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 20.12.2019

Δ) ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ – ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ

02.08.19	Γνωστοποίηση αλλαγής σύνθεσης Διοικητικού Συμβουλίου
07.08.19	Γνωστοποίηση αλλαγής σύνθεσης Διοικητικού Συμβουλίου
25.10.19	Ανακοίνωση οργανωτικών αλλαγών

Ε) ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

25.01.19 – 13.09.19	Ανακοινώσεις Ρυθμιζόμενης Πληροφορίας Ν.3556/2007 https://www.helpe.gr/investor-relations/corporate-governance/regulated-information/tradeacknowledgements/
---------------------	--

Z) ΔΙΑΦΟΡΑ

28.02.19	Οικονομικό Ημερολόγιο 2019
03.04.19	Ενημέρωση επενδυτικού κοινού: Εξέλιξη διαγωνιστικής διαδικασίας ΤΑΙΠΕΔ
13.05.19	Οικονομικό Ημερολόγιο 2019 – Τροποποίηση
20.06.19	Ανακοίνωση - Εξαγορά μειοψηφικής συμμετοχής ELPEDISON
26.07.19	Ανακοίνωση – Ολοκλήρωση εξαγοράς μειοψηφικής συμμετοχής ELPEDISON
13.09.19	Ανακοίνωση 13 Σεπ. 2019 (απάντηση σε δημοσιεύματα του τύπου για τη διάθεση μετοχών της ΕΛΠΕ από το ΤΑΙΠΕΔ)
19.09.19	Ανακοίνωση σχετικά με σχολιασμό δημοσιευμάτων του τύπου
23.09.19	Ανακοίνωση Πρότασης Εξαγοράς
23.09.19	Ανακοίνωση πρόθεσης για νέα έκδοση Ομολογιών
27.09.19	Ανακοίνωση τιμολόγησης νέας έκδοση Ομολογιών
25.10.19	Οικονομικό Ημερολόγιο 2019 – Τροποποίηση
05.11.19	Οικονομικό Ημερολόγιο 2019 – Τροποποίηση
09.12.19	Ανακοίνωση για τη σύναψη Μνημονίου Επιχειρηματικής Συνεργασίας μεταξύ του ΤΑΙΠΕΔ & της ΕΛΠΕ για την από κοινού πώληση της συμμετοχής τους στην ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ Α.Ε.

5.2 Συνοπτικά Οικονομικά στοιχεία – Δημοσίευση στον τύπο

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α. Ε.

Γ.Ε.ΜΗ 000296601000 (ΑΡ.Μ.Α.Ε 2443/06/Β/86/23)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2019 ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

(ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ Κ.Ν. 2190/20, ΑΡΘΡΟ 135 ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΤΑΣΣΟΥΝ ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΔΛΠ)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις στοχεύουν σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ και της μητρικής Εταιρείας. Συνιστούμε επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με τον εκδότη, να ανατρέξει στην διεύθυνση διαδικτύου της εταιρείας, όπου αναρτώνται οι οικονομικές καταστάσεις καθώς και η έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή λογιστή.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ:		
	Διεύθυνση Έδρας Εταιρείας:	ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΤΣΟΤΣΟΡΟΣ Πρόεδρος Δ.Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος (έως 07/08/2019)	ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΙΑΜΙΣΙΗΣ Διευθύνων Σύμβουλος (από 7/8/2019)
ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ 8Α 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ	ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Πρόεδρος Δ.Σ (από 7/8/2019)	ΘΕΟΔΩΡΟΣ-ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΒΑΡΔΑΣ Μέλος	ΜΙΧΑΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ Μέλος (από 7/8/2019)
	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ Μέλος (από 7/8/2019)	ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΑΪΒΑΖΗΣ Μέλος (από 7/8/2019)	ΛΟΥΚΑΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ Μέλος (από 7/8/2019)
	ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΨΑΡΡΑΣ Μέλος (από 7/8/2019)	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΝΤΑΛΑΚΗΣ Μέλος	ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΝΤΕΛΙΑΣ Μέλος
	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Μέλος	ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Μέλος	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Μέλος (έως 7/8/2019)
ΒΑΣ. ΚΟΥΝΕΛΗΣ Μέλος (έως 7/8/2019)	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΝΤΟΦΑΚΑΣ Μέλος (έως 7/8/2019)	ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΚΩΤΣΟΝΟΠΟΥΛΟΣ Μέλος (έως 7/8/2019)	ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΙΤΣΙΚΑΣ Μέλος (έως 7/8/2019)

Διεύθυνση διαδικτύου:

<http://www.helpe.gr>

Ημερομηνία έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο των ετησίων οικονομικών καταστάσεων:

27 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2020

Ορκωτός ελεγκτής λογιστής:

Χριστιάνα Παναγίδου, (ΑΜ ΣΟΕΛ 62141)

Ελεγκτική εταιρεία:

ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) Α.Ε., ΑΜ ΣΟΕΛ 107

Τύπος έκθεσης ελέγχου:

ΜΕ ΣΥΜΦΩΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	3.297.668	3.268.928	2.693.794	2.684.237
Δικαιώματα χρήσης παγίων	242.934	-	32.084	-
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	104.426	105.617	8.704	4.799
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	499.543	528.122	1.067.227	1.041.259
Αποθέματα	1.012.802	993.031	899.760	893.859
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	748.153	776.487	791.257	643.261
Φόρος εισοδήματος εισπρακτέος	91.391	37.466	87.616	38.294
Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	2.520	3.133	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	3.474	-	3.474	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	1.088.198	1.275.159	888.564	1.070.377
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	1.356	634	965	318
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	7.092.465	6.988.577	6.473.445	6.376.404
ΠΑΘΗΤΙΚΟ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	666.285	666.285	666.285	666.285
Μετοχικό Κεφάλαιο - Υπέρ το άρτιο	353.796	353.796	353.796	353.796
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	1.241.944	1.310.691	1.218.754	1.126.596

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής	2.262.025	2.330.772	2.238.835	2.146.677
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	64.548	63.959	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2.326.573	2.394.731	2.238.835	2.146.677
Έντοκα δάνεια	1.610.094	1.627.171	1.607.838	1.657.598
Υποχρεώσεις μισθώσεων	199.894	-	31.183	-
Προβλέψεις / Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	447.894	416.348	365.556	337.080
Βραχυπρόθεσμα έντοκα δάνεια	1.022.270	1.108.785	875.576	915.350
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.485.740	1.441.542	1.354.457	1.319.699
Σύνολο υποχρεώσεων	4.765.892	4.593.846	4.234.610	4.229.727
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	7.092.465	6.988.577	6.473.445	6.376.404

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1/1/2019-31/12/2019	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2019-31/12/2019	1/1/2018-31/12/2018
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	8.856.965	9.769.155	8.023.563	8.967.702
Μικτά κέρδη	805.159	999.386	460.366	680.006
Λειτουργικό αποτέλεσμα	340.944	514.212	261.844	475.732
Κέρδη προ φόρων	207.010	368.930	350.093	669.577
Φόρος εισοδήματος	(43.434)	(154.218)	(33.734)	(146.187)
Καθαρά κέρδη έτους	163.576	214.712	316.359	523.390
Κέρδη / (ζημιές) αποδοτέα σε:				
Ιδιοκτήτες μητρικής	160.798	211.614		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	2.778	3.098		
	163.576	214.712		
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/ (ζημιές) καθαρά από φορολογία	2.650	(32.666)	5.025	(31.479)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα έτους μετά από φόρους	166.226	182.046	321.384	491.911
Συγκεντρωτικά συνολικά (έξοδα) / έσοδα αποδοτέα σε:				
Ιδιοκτήτες μητρικής	163.427	178.958		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	2.799	3.088		
	166.226	182.046		
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	0.53	0.69	1.04	1.71
(Ζημιές) / Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (EBITDA)	573.767	711.395	417.008	616.485

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Σύνολο καθαρής θέσης έναρξης χρήσης 1/1/2019 (δημοσιευμένο) & 1/1/2018	2.394.731	2.371.574	2.146.677	1.809.223
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	0	(3.303)	-	(958)
Σύνολο καθαρής θέσης έναρξης χρήσης 1/1/2018 (αναπρ.) & 1/1/2017	2.394.731	2.368.271	2.146.677	1.808.265

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα έτους μετά από φόρους	166.226	182.046	321.384	491.911
Διανεμηθέντα μερίσματα στους μετόχους της μητρικής	(229.226)	(152.816)	(229.226)	(152.816)
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	(2.246)	(2.061)	-	-
Συμμετοχή μειοψηφίας στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	34	17	-	-
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	-	(1.214)	-	(1.214)
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(683)	-	(683)
Μεταφορά πληθθείσας επιχορήγησης σε αφορολόγητο αποθεματικό	-	80	-	-
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό	-	1.214	-	1.214
Φόρος ενδο-ομιλικών μερισμάτων	(122)	(123)	-	-
Έξοδα έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου	(342)	-	-	-
Εξαγορά δικαιωμάτων μειοψηφίας	(2.482)	-	-	-
Σύνολο καθαρής θέσης λήξης χρήσης	2.326.573	2.394.731	2.238.835	2.146.677

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΩΩΝ

(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1/1/2019-31/12/2019	1/1/2018-31/12/2018	1/1/2019-31/12/2019	1/1/2018-31/12/2018
Λειτουργικές δραστηριότητες				
(Ζημιές) / Κέρδη προ φόρων (συνεχιζόμενες δραστηριότητες)	207.010	368.930	350.093	669.577
Πλέον / μείον προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις και απομειώσεις ενσώματων παγίων και δικαιωμάτων χρήσης παγίων	230.585	190.851	151.655	136.259
Αποσβέσεις και απομειώσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	6.844	10.066	4.764	5.344
Αποσβέσεις Επιχορηγήσεων παγίου ενεργητικού	(1.049)	(965)	(665)	(675)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	146.303	149.532	115.800	136.636
Χρηματοοικονομικά έξοδα μισθώσεων	10.081	-	967	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα	(5.843)	(3.827)	(10.510)	(9.442)
Κέρδη από συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(17.862)	1.771	-	-
Προβλέψεις και διαφορές αποτιμήσεων	33.003	89.103	43.972	66.656
Συναλλαγματικές διαφορές	1.255	(2.194)	910	(2.244)
Ζημιές περυσιακών στοιχείων διαθεσίμων προς πώληση	(721)	-	(195.416)	(318.795)
Αποσβέσεις εξόδων μακροπρόθεσμων συμβολαίων	(959)	454	1.276	951
Κέρδη/ (ζημιές) από εκποίηση παγίων	32	(246)	(1.074)	(1.161)
608.679	803.475	461.772	683.106	
Πλέον / μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες				
(Αύξηση)/Μείωση αποθεμάτων	(20.065)	61.582	(8.578)	68.171
(Αύξηση)/Μείωση απαιτήσεων	7.352	126.751	(10.595)	153.427
Αύξηση/(Μείωση) υποχρεώσεων	38.752	(339.516)	17.211	(347.508)
Μείον:				
Καταβεβλημένοι Φόροι	(148.655)	(4.918)	(143.204)	2.224
Σύνολο εισροών/(εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες	486.063	647.373	316.606	559.420

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ				
(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1/1/2019- 31/12/2019	1/1/2018- 31/12/2018	1/1/2019- 31/12/2019	1/1/2018- 31/12/2018
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Αγορές ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(241.045)	(156.713)	(160.831)	(101.318)
Είσπραξη από πώληση ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	1.616	277	1.074	-
Καταβολή τιμήματος εξαγοράς μη ελεγχουσών συμμετοχών θυγατρικής	-	(1.298)	-	7.000
Έσοδα από πώληση θυγατρικών, καθαρά από χρηματικά διαθέσιμα	(5.341)	(16.000)	-	(39.000)
Εισπραχθείσες επιδοτήσεις	439	299	-	-
Εισπραχθέντες τόκοι	5.843	3.827	10.510	9.442
Μερίσματα εισπραχθέντα	30.490	307.735	45.416	318.795
Είσπραξη από πώληση περιουσιακών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	1.334	-	-	-
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις - καθαρές	(10.295)	-	(22.680)	(21.054)
Προκαταβολές για δικαιώματα χρήσης παγίων	(717)	-	-	-
Εισπράξεις από πώληση επένδυσεων σε συμμετοχικούς τίτλους	19	265	-	-
Σύνολο εισροών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες	(217.657)	138.392	(126.511)	173.865
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	(150.411)	(140.755)	(117.527)	(131.965)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της εταιρείας	(153.248)	(148.767)	(150.085)	(148.767)
Δάνεια προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	-	-	(3.600)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της μειοψηφίας	(2.246)	(2.061)	-	-
Απόκτηση ιδίων μετοχών	-	(683)	-	(683)
Συμμετοχή μειοψηφίας στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	34	17	-	-
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	514.700	409.694	231.420	440.748
Πληρωμή υποχρέωσης μισθωμάτων	(40.793)	-	(8.661)	-
Εξοφλήσεις δανείων	(625.581)	(506.358)	(329.168)	(491.303)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(457.545)	(388.913)	(374.021)	(335.570)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου	(189.139)	396.852	(183.926)	397.715
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	1.275.159	873.261	1.070.377	667.599
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	2.179	5.046	2.113	5.063
Καθαρή (μείωση) / αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(189.139)	396.852	(183.926)	397.715
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	1.088.198	1.275.159	888.564	1.070.377

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Στη σημείωση **Αρ. 36** των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου αναφέρονται αναλυτικά οι εταιρείες που περιλαμβάνονται στον Όμιλο και όλες οι σχετικές πληροφορίες.
2. Δεν υπάρχουν μετοχές της Εταιρείας, οι οποίες κατέχονται είτε από την μητρική είτε από θυγατρικές επιχειρήσεις στη λήξη της τρέχουσας χρήσης.
3. Όσον αφορά στους φορολογικούς ελέγχους που διενεργούνται από Ορκωτούς Ελεγκτές/Λογιστές, όλες οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου με έδρα την Ελλάδα έχουν λάβει Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης, με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, έως και τη χρήση 2018. Όσον αφορά στους φορολογικούς ελέγχους που διενεργούνται από τις Φορολογικές Αρχές, οι έλεγχοι έχουν ολοκληρωθεί ως εξής:
  - α) για την Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ έως και τη χρήση του 2011
  - β) για την πρώην Ελληνικά Καύσιμα ΑΕ έως και τη χρήση του 2011
  - γ) για την ΕΚΟ έως και τη χρήση του 2010, ανεξάρτητα από την πιθανότητα διενέργειας μελλοντικών φορολογικών ελέγχων, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές επιπρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις από τον έλεγχο των μη ελεγμένων φορολογικών χρήσεων, πέρα από αυτές που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στη σημείωση **Αρ.29** των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.
4. Οι ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και των θυγατρικών της για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από τη Διεθνή Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ»), όπως αναλυτικά αναφέρεται στη σημείωση **Αρ. 2.1** των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου. Όπου ήταν αναγκαίο τα συγκριτικά στοιχεία έχουν ανακαταταχθεί για να συμφωνούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση των στοιχείων της παρούσας χρήσης.
5. Όπως αναλυτικότερα αναφέρεται στη σημείωση **Αρ. 33** των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου, λόγω του μεγέθους και του πλήθους των ασκούμενων δραστηριοτήτων, υφίσταται σε διάφορα στάδια της δικαστικής διαδικασίας σημαντικός αριθμός εκκρεμών δικών, υπέρ ή κατά των εταιρειών του Ομίλου. Η Διοίκηση εκτιμά, ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές επιβαρύνσεις πέραν αυτών που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.
6. Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού την 31/12/2019 εντός Ελλάδος: Εταιρεία: 2.178, Όμιλος: 2.975 (31/12/2018: Εταιρεία: 2.053, Όμιλος: 2.846 άτομα).

10. Το ποσό των προβλέψεων που έχουν διενεργηθεί είναι:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
α) για επίδικες υποθέσεις	16.302	5.178
β) για φορολογικές εκκρεμότητες	10.556	8.155
γ) για μελλοντικές αποχωρήσεις προσωπικού	180.398	147.074
δ) για λοιπές προβλέψεις δαπανών	35.694	35.694

11. Τα λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους του Ομίλου και της μητρικής εταιρείας αναλύονται ως εξής:

(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων στην εύλογη αξία	544	(695)	469	(675)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	272	(745)	-	-
Μείωση αξίας γης	-	-	-	-
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	(12.369)	(11.012)	(9.835)	(10.878)
Ζημιές από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	6.683	(5.006)	6.683	(5.006)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	7.708	(14.920)	7.708	(14.920)
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(188)	(288)	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	2.650	(32.666)	5.025	(31.479)

12. Οι σωρευτικές συναλλαγές του Ομίλου και της μητρικής εταιρείας με συνδεδεμένα μέρη (σε χιλ.Ευρώ) αναφέρονται στο πιο κάτω πίνακα:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Έσοδα	726.708	3.395.181
Έξοδα	566.255	617.649
Απαιτήσεις	78.817	288.779
Υποχρεώσεις	25.472	40.328
Συναλλαγές και αμοιβές Δ/κων στελεχών και μελών Διοίκησης	6.651	6.383
Απαιτήσεις/υποχρεώσεις Δ/κων στελεχών και μελών Διοίκησης	-	-

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2020

Ο Διευθύνων Σύμβουλος
ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΣΙΑΜΙΣΙΗΣ
 Α.Δ.Τ. ΑΑ 010147

Ο Γενικός Διευθυντής
 Οικονομικών Ομίλου
ΚΡΙΣΤΙΑΝ ΤΟΜΑΣ
 Α.Δ.Τ. Π 062606

Ο Διευθυντής Λογιστικής
ΣΤΕΦΑΝΟΣ Η. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
 Α.Δ.Τ. ΑΚ 553436

5.3 Διαδικτυακός Τόπος

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας σε ενοποιημένη και μη βάση, η Έκθεση Ελέγχου του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή και οι Εκθέσεις διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου είναι καταχωρημένες στο διαδίκτυο στη διεύθυνση www.helpe.gr.

Οι οικονομικές καταστάσεις των ενοποιούμενων εταιρειών της ΕΚΟ Α.Β.Ε.Ε. είναι καταχωρημένες στο διαδίκτυο στη διεύθυνση www.eko.gr.

Στην ιστοσελίδα του ιστότοπου της ΕΛΠΕ <https://www.helpe.gr/investor-relations/quarterly-results/financial-statements/financial-statements-of-subsidiary-companies/>, είναι αναρτημένη λίστα με τις θυγατρικές εταιρείες, οι οποίες ενοποιούνται πλήρως στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και διαθέτουν ιστότοπο μέσω του οποίου είναι δυνατή η πρόσβαση στις οικονομικές καταστάσεις τους. Οι οικονομικές καταστάσεις των υπολοίπων θυγατρικών εταιρειών, είναι αναρτημένες στην παραπάνω διεύθυνση.

ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ 8Α, 151 25 - ΜΑΡΟΥΣΙ
T: 210 63 02 000, F: 210 63 02 510, 210 63 02 511
email: info@helpe.gr | ir@helpe.gr
www.helpe.gr